

ქართული გალობა
ანთოლოგია

Georgian Chant
Anthology

XVIII

საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი
The Folklore State Centre of Georgia
ფონდი ქართული გალობა
Georgian Chanting Foundation

ქართული გალობა
ანთოლოგია
ტომი XVIII

დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია
იოანე ოქროპირის წირვის საგალობლები
(„გამშვენებული“ სტილი)

Georgian Chant
Anthology
Volume 18

The Chant Tradition of Western Georgia
Chants for the Liturgy of St. John Chrysostom
(Ornamented Style)

თბილისი
Tbilisi
2021

ანთოლოგიის XVIII—XXI ტომებში სრული სახით პირველად ქვეყნდება ექვთიმე კერესელიძის ხელნაწერი Q674 (დაცულია კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში). ეს კრებული წირვის ქართული საგალობლების ხელნაწერთა შორის ყველაზე მსხვილტანიანი და მოცულობითია. მასში მოცემულია ფილიმონ ქორიძისა და ექვთიმე კერესელიძის მიერ ნოტირებული იოანე ოქროპირის, ბასილი დიდისა და პირველშენიშნულის ლიტურგიების, ხელთდასხმისა და ქორწინების, წირვის სადღესასწაულო, დიდი მარხვისა და მიცვალებულთა მსახურებათა საგალობლები — როგორც რთული, „გამშვენებული“, ისე მარტივი ვარიანტები. საგალობელთა დიდი რაოდენობის გამო, ხელნაწერი Q674 ოთხ (XVIII—XXI) ტომად იბეჭდება. წინამდებარე ტომში წარმოდგენილია იოანე ოქროპირის სამღვდელთმთავრო ლიტურგიის „გამშვენებული“ ჰიმნები.

Ekvtime Kereselidze's manuscript Q674 (kept at the K. Kekelidze National Center of Manuscripts) is being fully published for the first time in Volumes 18-21 of the anthology. This collection is the thickest and most voluminous out of all the Georgian chant manuscripts for the liturgy. In this collection are chants for the Liturgy of St. John Chrysostom, the Liturgy of Basil the Great, the Liturgy of the Presanctified Gifts, the rites for the consecration of a priest and for marriage, feast day and Lenten chants for the liturgy, and chants for the funeral service notated by Philimon Koridze and Ekvtime Kereselidze - complex, ornamented variants, as well as simple ones. Due to the large number of chants, manuscript Q674 is being printed in four (18-21) volumes. Ornamented hymns for the hierarchical liturgy of John Chrysostom are shown in the present volume.

იდვის ავტორი და პროექტის ხელმძღვანელი: სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი
Author and project leader: Svimon (Jiki) Jangulashvili

XVIII ტომის შემდგენლები და მუსიკალური რედაქტორები: ლევან ვეშაპიძე, სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი
Compilers and musical editors of Volume 18: Levan Veshapidze, Svimon (Jiki) Jangulashvili

შესავალი წერილისა და კომენტარების ავტორი: სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი
Author of introduction and comments: Svimon (Jiki) Jangulashvili

რედაქტორი: რუსუდან წურწუმია
Editors: Rusudan Tsurtsumia

მთარგმნელი: ერიკ ჰალვორსონი
Translator: Eirik Halvorson

გამოცემაზე მუშაობდნენ: გიორგი აბრამიშვილი, ნინო რაზმაძე, ელიზბარ ხაჩიძე
The publication was prepared by: Giorgi Abramishvili, Nino Razmadze, Elizbar Khachidze

კონსულტანტები: ქეთევან გვაზავა, არქიდიაკონი დემეტრე დავითაშვილი
Consultants: Ketevan Gvazava, Archdeacon Demetre Davitashvili

კომპიუტერული უზრუნველყოფა: ლევან ვეშაპიძე, გიორგი აბრამიშვილი, სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი
Computer services: Levan Veshapidze, Giorgi Abramishvili, Svimon (Jiki) Jangulashvili,

დიზაინერი: ნიკოლოზ გოგაშვილი
Designer: Nikoloz Gogashvili

პროექტის კოორდინატორი: ნინო რაზმაძე
Project coordinator: Nino Razmadze

© საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი
Folklore State Centre of Georgia

© ფონდი ქართული გალობა
Georgian Chanting Foundation

ISMN 979-0-802100-95-4 (ყველა ტომის)

ISMN 979-0-802101-68-5 (მეთვრამეტე ტომის)

ანთოლოგია ქართული გალობა
XVIII ტომი
დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია
იოანე ოქროპირის წირვის საგალობლები

*„მადლითა და შეწვენითა ღვთისათა;
დავასრულე წიგნიცა ესე, მრავლის წლიდგან
ყოველ-გვარად ნაზრუნევი და ნაღვანი...
და ან უძღვნი ჩემს საყვარელ სამშობლო
მართლ-მადიდებელ ეკკლესიას,
ერთა, ქალაქთა და მგალობელთა:
სადიდებელად ღვთისა. ამინ.
1891-1931 წელ.
ეეთიმე“.*

ხელნაწერ Q674-ის ბოლო ანდერძ-მინაწერი.

შესავალი
(XVIII—XXI ტომებისათვის)

ანთოლოგიის XVIII—XXI ტომებში იბეჭდება ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში დაცული წმიდა აღმსარებლის, იღუმენ ექვთიმე კერესელიძის სანოტო ხელნაწერი Q674. ამ ტომების გამოსვლით, მთავრდება ქართული გალობის სამი ყველაზე მოცულობითი ხელნაწერის — Q672-ის, Q673-ისა და Q674-ის გამოქვეყნება, რასაც ანთოლოგიის 10 (XII—XXI) ტომი დასჭირდა. ხელნაწერ Q674-ში 840 გვერდია. როგორც ხსენებულ ხელნაწერებს, Q674-საც, საგალობელთა დიდი რაოდენობის გამო, ოთხ ტომად ვბეჭდავთ. XVIII ტომში დაბეჭდილია იოანე ოქროპირის სამღვდელთმთავრო წირვის „გამშვენებული“ საგალობლები; XIX ტომში მოცემულია, იოანე ოქროპირის წირვის საგალობლები — მარტივი სტილებით — ე.წ. „ნამდვილი“ სტილისა და „საბავშვო სადა“ სტილის ნიმუშები და, ასევე, — ბასილი დიდის წირვისა და პირველშენიერულ მსხვერპლთა ლიტურგიის (წმინდა პაპის, გრიგოლ დიდის, დიალოგოსის ლიტურგიასაც რომ უწოდებენ ხოლმე) და ჟამების/„ჟამნობის“ ჰიმნები; XX ტომში წარმოდგენილია საუფლო და დიდ დღესასწაულთა წირვის საგალობლები, ხოლო XXI ტომში — „მომისხენენში“ ჩასართავი რვა ხმის დასდებლები, ჟამების საგალობლები, სხვადასხვა დღესასწაულის საწირვო ჰიმნები, „განიცადედ“ (სამღვდელოების ზიარების დროს) შესასრულებელი ჰიმნები, ასევე — პანაშვიდისა და მიცვალებულის „წესის აგების“ საგალობლები, მღვდლის კურთხევისა და ქორწინების ჰიმნები და ბოლოს — დიდი ხუთშაბათის „ფერხთა ბანვის“ წესის მუსიკა — დიაკვნის

რეჩიტატივი. როგორც ვხედავთ, ხელნაწერის ე. კერესელიძისეული სათაურის (იხ. ქვემოთ) მიუხედავად, Q674-ში წირვის გარდა, სხვა განგებათა საგალობლებიც უხვად გვხვდება.

XVIII ტომში დაბეჭდილია 183, XIX-ში — 150, XX-ში — 211, ხოლო XXI-ში — 138 ჰიმნი. ამ 682 საგალობლის დიდი ნაწილი პირველად ქვეყნდება.

ხელნაწერ Q674-ის ყდაზე სათაურია:

„ქართული გალობა
სამი წირვის წესი
ლიტურგია მღვდელთ-მთავართათვის და მღვდელთათვის
მთელი წლიური საწირვო საგალობლები
პარტიტურა
წიგნი 1-ლი
1900—1932 წ.
საკუთარი შრომა ილ. ექვთიმე“.

ხელნაწერის სატიტულო გვერდზე წმიდა მამა ექვთიმეს დაწერილი აქვს:

„მღვდელთ-მთავართათვის და მღვდელთათვის. სამი წირვის წესი:
თვისის სრული წლის ყოველ-გვარი დღესასწაულთა საგალობლებით“.

ამის შემდეგ ვრცელი სარჩევია და უშუალოდ სანოტო პარტიტურა — უხვად დართული მინაწერებით, ლიტურგიკული თუ მუსიკალურ-თეორიული ხასიათის მითითებებით („სადა“, „ნამდვილი“ და „გამშვენებული“ პოლიფონიური სტილების შესახებ) და შუა საუკუნეების გადამწერების ყაიდაზე შესრულებული სხვადასხვა „სამშვენისით“ — გეომეტრიული თუ მცენარეული ხასიათის მინიატიურებით.

როგორც წინამდებარე შესავლის ეპიგრაფად მოყვანილი მინაწერიდან ვხედავთ, წირვის საგალობელთა ამ მონუმენტურ ნაშრომზე, ჩვენი ერისა და ეკლესიის მიერ წმინდანად აღიარებული ექვთიმე 41 (1891—1932) წელი მუშაობდა.¹ ამის პარალელურად, ის მუშაობდა ორ დიდ ხელნაწერზე (Q672 და Q673). ჩვენ მიახლოებითაც კი ვერ წარმოვიდგენთ, რამხელა შრომა, ენერგია და ძალისხმევა დასჭირდებოდა წმინდა ექვთიმეს ამ ხელნაწერთა შესადგენად და გადასაწერად. ცნობილია, რომ წმინდა აღმსარებლისა და მგალობლის ტიტულით კანონიზებული ფილიმონ ქორიძის გარდაცვალებამდე, ექვთიმე მისი ხელმძღვანელობით მუშაობდა —

¹ ყდაზე და უშუალოდ პარტიტურის მინაწერებში სხვადასხვა თარიღის მითითება იმის ნიშანი უნდა იყოს, რომ სქელი, ტყავ-გადაკრული ყდა სხვა დროსაა დამზადებული, ხოლო ხელნაწერის სხვადასხვა ნაწილის გადწერა სხვადასხვა დროს მიმდინარეობდა და დამთავრდა. საბოლოოდ, 1932 წელს დამზადებულ ყდაში აიკინძა 1891-დან 1932 წლამდე დამუშავებული მასალა.

მან სისტემატიზაცია გაუკეთა ქორიძისეულ ხელნაწერებს Q672-ის, Q673-ისა და Q674-ის შედგენისას, ქორიძისა და საკუთარი ხელნაწერებიდან ამოკრიბა შესაბამისი საგალობლები, ქორიძის მიერ ჩაწერილ მთქმელის (I ხმის) მელოდიებს ტრადიციულ, ძველ-ქართულ სამგალობლო სტილში მიუწერა (თავად, ან სხვა მგალობლებს მიაწერინა) II—III ხმები...

უნდა აღინიშნოს, რომ მწუხრის, ცისკრისა და წირვის განგებებისადმი მიძღვნილი ხსენებული სამი დიდი ხელნაწერისა და მათ მასალად გამოყენებული მრავალი ხელნაწერის გადაწერა-რედაქტირების გარდა, ე. კერესელიძე, ასევე, პარალელურად მუშაობდა იმ განგებათა ხელნაწერებზეც, რომლებიც ამ სამ კრებულში არ შევიდა — დიდი მარხვისა და ვნების კვირის ჰიმნთა სრულ კრებულებზე, დიდ დღესასწაულთა აკოლუთიებზე და ა.შ. თანაც, საგალობელთა მრავალი ასეთი კორპუსი რამდენიმე ასლის სახითაა ჩვენამდე მოსული — ზოგი მათგანი ფ. ქორიძის, ზოგი კი — ე. კერესელიძის შესრულებულია.

ე. კერესელიძის ასეთი ტიტანური შრომა და განსაცვიფრებელი ღვაწლი, რომლითაც მან გადაარჩინა და სრულყო ფ. ქორიძისეული სამგალობლო მემკვიდრეობა, მხოლოდ თაყვანისცემას, აღტაცებასა და მადლიერებას იმსახურებს ყველა ქართველის, ყველა ქრისტიანისაგან, ყველა მუსიკოსისა და მუსიკის მოყვარულის თუ მკვლევარისაგან.

* * *

ხელნაწერ Q674-ში მოცემული ე. კერესელიძისეული მინაწერები თუ მითითება-აღნიშვნები უცვლელად გვაქვს გადმოტანილი XVIII—XXI ტომების სქოლიოებში. ცვლილება შეეხო მხოლოდ ტექსტების აღნიშვნაში მოცემულ სიტყვათა მოძველებულ თუ არასწორ ფორმებსა და დიალექტიზმებს (მაგ. „დინჟად“, „საშუალო მოძრაობით“, რომელთა ნაცვლად ჩვენ მივუთითეთ „დინჯად“, „საშუალო მოძრაობით“ და ა.შ.).

როგორც აღვნიშნეთ, Q674-ს სამი სხვადასხვა სათაური აქვს — ყდაზე, სარჩევთან და უშუალოდ სანოტო ტექსტის დასაწყისში. ამასთან, ამ უკანასკნელში წერია — „ლიტურგია მღვდელ-მთავართათვის და მღვდელთათვის; წირვის საგალობელნი, დაწერილი ნამდვილ კილოზედაც [მარტივი სტილით] და გამშვენებითაც“. სანოტო ტექსტში კი, ჯერ „გამშვენებული“ წირვაა მოცემული, მერე — „ნამდვილი კილოს [სტილის/ჰანგის]“ და ბოლოს — „სადა“ „საბავშვო“ სტილის. ხელნაწერის განყოფილებებსაც სარჩევში ზოგჯერ ოდნავ განსხვავებული სათაური აქვს (ფორმით და არა შინაარსობრივად), რასაც აღვნიშნავთ უშუალოდ პარტიტურაში, შიდა თავფურცელთა სქოლიოებში. ეს გარემოება ამყარებს თვალსაზრისს, რომ ხელნაწერი Q674 მრავალი წლის მანძილზე, ნაწილ-ნაწილ იწერებოდა.

Q674, (Q672-ისა და Q673-ის მსგავსად) ფ. ქორიძის სხვადასხვა ხელნაწერის კომპილაცია-სისტემატიზაციისა და შევსება-გამდიდრების პრინციპითაა შედგენილი ე. კერესელიძის მიერ. ამასთან, Q674-ზე მუშაობისას, მამა ექვთიმეს ძირითად წყაროდ გამოყენებული აქვს ფ. ქორიძის გამოცემული იოანე ოქროპირის წირვის (ქორიძე, 1895), ბასილი დიდისა და პირველ შეწირულის ლიტურგიათა და ხელთდასხმის ჰიმნთა კრებულები (ქორიძე, 1901), აღდგომის (ქორიძე, 1904), სადღესასწაულო (ქორიძე, 1911) და ნაწილობრივ — მიცვალებულთა საგალობლების პარტიტურა (ქორიძე, 1899).

ხსენებული კრებულებისაგან Q674-ის მთავარ განსხვავებას წარმოადგენს — ე. კერესელიძის მიერ, „გამშვენებული“ რეპერტუარის გვერდით, მათი მარტივი — „სადა“ ან „ნამდვილი“ სტილის იმავე-სახელიანი ჰიმნების შემოტანა. ამ პარალელურ ნიმუშთა წყალობით, მკაფიოდ ჩანს საგალობლის კომპონირების, ფორმადქმნადობისა და განვითარების საკომპოზიციო-პოლიფონიური ტექნიკა, რომლის არსიც არქეტიპულ ჰანგის (cantus-ის) და მასზე დაფუძნებული მრავალხმიანი „დედნის“ მელოდიურ-ფაქტურულ გარდაქმნასა და „დედანი“ ინვარიანტის ვარიანტულ-იმპროვიზაციულ სახეცვლილებაში მდგომარეობას — მარტივი, „სადა“ სტილიდან რთული, „გამშვენებული“ სტილისაკენ.

მთელ ხელნაწერში, ერთი ჰიმნის „სადა“ და „გამშვენებული“ ვარიანტების მოტანისას, ე. კერესელიძე არაერთგზის მსჯელობს ამ მუსიკალურ ტექნიკაზე. ამ თემას ეძღვნება ხელნაწერში შეტანილი „შთასახედიც“ (იხ. შესავლის შემდეგ). ე. კერესელიძის ცნობები და მსჯელობა აგრძელებს ფ. ქორიძისა და სხვათა ცნობებს ქართული გალობის პოლიფონიური სტილებისა და მათი ტრანსფორმაცია-განვითარების შესახებ და უმნიშვნელოვანეს წყაროს წარმოადგენს მუსიკოლოგიისა და ესთეტიკის ისტორიისათვის.

ზემოთქმულთან ერთად, უნდა აღინიშნოს, რომ გადაწერისას, კერესელიძეს გარკვეული ცვლილებები შეუტანია ქორიძის მიერ გამოცემული ზოგიერთი საგალობლის ხმათასვლაში (ან, შესაძლოა, იგი ამ საგალობელთა სხვა წყაროებს ეყრდნობოდა). წინამდებარე პუბლიკაციაში ყოველი ასეთი ადგილი აღნიშნული გვაქვს და, ხელნაწერისეულ ვერსიასთან ერთად, ნაჩვენები გვაქვს გამოცემულ ქორიძისეულ კრებულებში არსებული ხმათასვლის პირველადი ვარიანტებიც.

ამასთან, ქორიძისეული გამოცემებსა და მათგან ნაწარმოებ კერესელიძისეულ ხელნაწერში უშუალოდ წირვის ერთსახელიან საგალობელთა განსხვავებული ვარიანტების არსებობის შემთხვევაში, ჩვენ, XVIII—XIX ტომებში წარმოვადგენთ საგალობელთა ყველა ვარიანტს.

ორივენაირი შემთხვევის შესახებ ჩვენ პარტიტურის სქოლიოებში მივუთითებთ, თუ რომელ ქორიძისეულ პარტიტურას აღვნიშნავთ სიტყვით „გამოცემა“; მაგალითად — „გამოცემაში (ქორიძე, 1895:55) აქ...“ და ა.შ..

ასეა დაბეჭდილი XVIII—XXI ტომებში ქორიძის გამოცემებიდან მომდინარე ყველა საგალობელი, გარდა მიცვალებულთა განგების ჰიმნებისა.

* * *

Q674-ში მოცემულ და ქორიძის მიერ გამოცემულ (ქორიძე, 1899) მიცვალებულთა საგალობლებს შორის, შემდეგი სახის ურთიერთმიმართებაა: ე. კერესელიძე, ერთი მხრივ, ეყრდნობა ხსენებულ გამოცემას — საგალობელთა რეპერტუარი, ჰანგები და თანმიმდევრობა, ამ ორ წყაროსეულ მასალას, ძირითადად, იდენტური აქვს.

ამასთან, მეორე მხრივ, მიცვალებულთა ჰიმნების ე. კერესელიძისეული კრებული რიგი თავისებურებით საკმაოდ სხვაობს ქორიძისეული გამოცემისაგან: ამ უკანასკნელში მოცემული საგალობლების მელოდიები და პოლიფონიურ-ფაქტურული ქსოვილი გამარტივებულია და „სადა“ ან „ნამდვილი“ სტილის ესთეტიკითაა აწყობილი; რეპერტუარი გაზრდილია — მაგ. დამატებულია ციკლი „კრებულმან წმიდათამან“ და ზოგიერთი საგალობელიც „სადა“ და „გამშვენებული“ ნიმუშების სახითაა წარმოდგენილი.

ფ. ქორიძის მიერ გამოცემული მიცვალებულთა ჰიმნების კრებული „გამშვენებული“ სტილისაა. დღეისათვის კვლევის საგანია, რა წყაროს ეყრდნობიან ე. კერესელიძის მიერ Q674-ში მოცემული „სადა“ თუ „ნამდვილი“ სტილის მიცვალებულთა ჰიმნები — ისინიც ქორიძის მიერ იყვნენ ნოტირებულნი, რომელიმე მაგალობლისაგან ისწავლა და ჩაიწერა ისინი ე. კერესელიძემ, თუ, თავად გაამარტივა ქორიძისეული ნიმუშები სამგალობლო ტრადიციათა შესაბამისად. ასეა თუ ისე, ჩვენ წინაშეა ერთი განგების, ერთი სკოლის საგალობელთა განსხვავებული ნიმუშები, რაც ქართული მუსიკალური მემკვიდრეობის სიმდიდრეს კიდევ ერთხელ წარმოაჩენს.

რადგანაც მიცვალებულთა მსახურების მთელი რეპერტუარი განსხვავდება ქორიძისეულ გამოცემასა და კერესელიძისეულ ხელნაწერს შორის, ამ ჰიმნთა პუბლიკაციისას, ჩვენ აღარ აღვნიშნავთ ამ ორი წყაროს განსხვავებებს და არც პარალელური ნიმუშები მოგვყავს მსგავსება-განსხვავებათა წარმოჩენის მიზნით. დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ ერთმანეთს შეადარონ ანთოლოგიის I ტომში მოცემული ქორიძისეული და XXI ტომში მოცემული კერესელიძისეული მიცვალებულთა ჰიმნები.

* * *

Q674 (ისევე, როგორც Q672 და Q673) ე. კერესელიძის მიერ შექმნილია, როგორც ერთი განგების (Q674-ის შემთხვევაში — წირვის) კუთვნილი დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციის საგალობელთა თავისებური ანთოლოგია. ეს ხელნაწერი, პრაქტიკულად წირვის საგალობელთა ყველაზე მდიდარი და მრავალფეროვანი კრებულისა. ამის მიუხედავად, ჩვენ მაინც საჭიროდ მივიჩნიეთ, მის წინამდებარე გამოცემაში (XVIII—XIX ტომებში) ზოგიერთი საგალობლის ჩამატება სხვა საწარმოებთან.

1. Q674-ში მოცემულ ბასილი დიდის ლიტურგიის საგალობლებს ჩვენ დავამატეთ დიდი ხუთშაბათისა და დიდი შაბათის წირვის რამდენიმე ისეთი საგალობელი, რომლებიც ტიპიკონის თანახმად, საჭიროა ამ განგებებში. მიუხედავად იმისა, რომ ისინი ნოტირებულია ფ. ქორიძის სხვა (დიდი მარხვის საგალობელთა) ხელნაწერებში, ე. კერესელიძეს ისინი Q674-ში არ შეუტანია ამ დღეებისა და განგებათა სხვა ჰიმნებთან ერთად. ასეთი საგალობელი სულ რამდენიმეა და მათ შესახებ ჩვენ უშუალოდ პარტიტურაში, სქოლიოებში გვაქვს აღნიშნული.

2. პირველშენიშნულ წირვის ჰიმნებს დავამატეთ ქორიძისეულ სხვა „განიცადეთა“ მუსიკაზე ჩვენ მიერ განყოფილი „განიცადე“ — „განიცადეთ და იხილეთ, რამეთუ ტკბილ არს უფალი“, — რომელიც, რატომღაც, ქორიძისა და კერესელიძის ხელნაწერებში საერთოდ არაა ნოტირებული.

3. XVIII ტომში შეტანილ Q674-სეულ სამღვდელთმთავრო წირვაში მოცემულია ევქარისტიის ჰიმნთა ყველა ის მელოდია (ბუნებრივია, II—III ხმებთან ერთად), რომლებიც „გამშვენებული“ სტილის დასავლურ ქართულ სამგალობლო ტრადიციას მიეკუთვნებიან და ფიქსირდებიან ამ ტრადიციის სხვადასხვა წყაროებში. „გამშვენებულ“ ევქარისტიულ საგალობელთა Q674-სეული კორპუსის მელოდიურ სისრულეს აკლდა მხოლოდ ხელნაწერებში წარმოდგენილი ორი ნიმუში:

პირველი მათგანი ფ. ქორიძის ხელნაწერ Q676-შია მოცემული. ეს ხელნაწერი ბევრ რამეში იმეორებს ქორიძის მიერ ნოტირებულ წირვის სხვა პარტიტურებს, მასში მოცემულ საგალობელთა მელოდიები ქორიძის „ლიტურგიის“ იდენტურია, გარდა ერთი ნიმუშისა — VIII ხმაზე განყოფილი ევქარისტიული ჰიმნისა „წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო“. სწორედ ეს საგალობელი დავამატეთ XVIII ტომში და ვბეჭდავთ 129 ნომრად.

ევქარისტიის დასავლურ-ქართულ მელოდიათა კიდევ ერთი, განსხვავებული ნიმუში კი რ. ხუნდაძის ხელნაწერებშია მოცემული. ხუნდაძის ხელნაწერები ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრშია დაცული. ქორიძე-კერესელიძისეულ ხელნაწერთა ანთოლოგიაში პუბლიკაციის შემდეგ, ანთოლოგიაში ხუნდაძისეული მემკვიდრეობაც დაიბეჭდება.

ამასთან, ჩვენ თავს უფლება მივეცით და XVIII ტომში, ხუნდაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2124:240, 248) „ჭრელი“, „გამშვენებული“ ევქარისტიული „წმიდა არს“ შევიტანეთ — 130 და 131 ნომრებად.

ამის მიზეზებია — Q674-ის ე. კერესელიძისეული კონცეფციის — ანთოლოგიის სახით თავმოყრა ამა თუ იმ განგების/მსახურების ყველა ჰიმნისა — გაგრძელება; ასევე, ზემოთ აღნიშნული, სრულყოფილი გადმოცემა დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციის ყველა ევქარისტიული მელოდიისა; და აგრეთვე ისიც, რომ მელოდიური და ფაქტურული სტილით, აღნიშნული ხუნდაძისეული ჰიმნები განსხვავდება მის მიერ ნოტირებული სხვა, ძირითადად, „სადა“ საგალობლებისაგან და მეტად დიდ სიახლოვეს ამჟღავნებს ქორიძის მიერ ნოტირებულ „ჭრელ“ საგალობლებთან. ეს მსგავსება ვლინდება სახასიათო მელოდიური ფორმულების ხშირ გამოყენებასა (რომელიც გვხვდება ქორიძის მიერ ნოტირებულ „მღვდელთა ხარ ბრწყინვალე“-ში, „სამღვდელთმთავრო რომელნი ქერუბიმთაში“, „განიცადე“-„ალილო-არნივში“ და

სხვ.) და ფართო ჰარმონიულ ვერტიკალებზე დაფუძნებულ, რთულ და რამდენადმე „უცნაურ“ ფაქტურულ-პოლიფონიურ სტილში.

აქვე უნდა გავიხსენოთ, რომ სწორედ რ. ხუნდაძე იყო ერთ-ერთი ძირითადი გადმომცემი ფ. ქორიძის მიერ ნოტირებულ „წირვასა“ (ქორიძე, 1895) თუ Q674-ში მოცემული საგალობლებისა. ჩვენ ამადაც დასაშვებად მივიჩნიეთ დიდი მგალობლის, რ. ხუნდაძის მიერ შემონახული „ჭრელი“ საგალობლის შეტანა, სხვებთან ერთად, მისგანაც ჩაწერილ სხვა „გამშვენებულ“ ჰიმნთა კორპუსში.

სხვათა შორის, ჩვენ შესაძლებლად მიგვაჩნია, ხსენებული ხუნდაძისეული ჰიმნის დამუშავება-არაწყობა ქორიძის ხელნაწერებში შემონახული სამზე მეტ-ხმიანობის სტილში — „განიცადე“ „ალილო-არწივის“ მსგავსად, რომლის იდენტურ მელოდიურ საფუძველსაც ეყრდნობა ეს საგალობელი, როგორც აღვნიშნეთ. მსგავსი ექსპერიმენტისათვის ჩვენ წინამდებარე გამოცემაში არ მიგვიმართავს, თუმცა, ეს საგალობლები პირდაპირ იძლევა საშუალებას შუა საუკუნეების ამ დაკარგული პოლიფონიური ტრადიციის ჰიპოთეტური რესტავრაციისათვის.

* * *

ანთოლოგიის სხვა ტომების მსგავსად, XVIII—XXI ტომებშიც, ვბეჭდავთ ზოგიერთი საგალობლის როგორც ხელნაწერისეულ, ასევე, თანამედროვე საღვთისმსახურო მოთხოვნათა შესაბამისად ჩვენ მიერ რედაქტირებულ ვარიანტებსაც.

მაგალითად, აქ დავასახელებდით „მომიხსენენს“ („9 ნეტარებას“). ფ. ქორიძისა და ე. კერესელიძის მიერ ეს საგალობელი ყველა წყაროში ნოტირებულია დამატებული რეფრენული მუხლებით („მომიხსენენ ჩვენ, უფალო...“, „მომიხსენენ ჩვენ, მეუფეო...“, „მომიხსენენ ჩვენ, წმიდაო...“). დღევანდელ ღვთისმსახურებაში ამ დართული რეფრენული მუხლებით „მომიხსენენი“ დიდ მარხვაში, სადილის ჟამში იგალობება. ქორიძისეული „გამშვენებული“ „მომიხსენენის“ (იხ. №29 XVIII ტომში) შესახებ რ. ხუნდაძეც აღნიშნავს, რომ იგი დიდი მარხვისაა და სანაცვლოდ თავის „წირვაში“ გვთავაზობს „მომიხსენენს“ დამატებული მუხლების გარეშე (იხ. ანთ., V ტ., №12). სხვათა შორის, რ. ხუნდაძე არ აკონკრეტებს, ქორიძის მიერ ნოტირებული „მომიხსენენი“ დიდი მარხვის წირვებში იგალობება თუ სადილის ჟამში. დამატებული რეფრენული მუხლებითაა ნოტირებული ხელნაწერ Q674-ში „ნამდვილი“ სტილის „მომიხსენენიც“, ხოლო „სადა“ „საბავშვო“ სტილის „მომიხსენენში“ ეს რეფრენული მუხლები არა ყოველი „ნეტარების“ მუხლის შემდეგ, არამედ საგალობლის ბოლოსაა მოცემული. ფ. ქორიძისა და ე. კერესელიძის მიერ წირვის კრებულებში „მომიხსენენის“ ნოტირება ხსენებული მუხლებით (სხვადასხვა ნიმუშში გარკვეული განსხვავებით), თანაც, ყოველგვარი კომენტარის გარეშე, გვაძლევს საფუძველს, ვივარაუდოთ, რომ შესაძლოა, ძველად „მომიხსენენი“ სწორედაც რომ, ქორიძისა და კერესელიძის ხელნაწერებში მოცემული სახით, დღევანდლობისაგან განსხვავებულად იგალობებოდა. ასეა თუ ისე, ჩვენ წინამდებარე პუბლიკაციაში, აუთენტიკურ ვარიანტებთან ერთად, ვბეჭდავთ ჩვენ მიერ თანამედროვე ღვთისმსახურების შესაბამისად გადაამუშავებულ „მომიხსენენ“-ებსაც.

* * *

საგალობელთა პოეტური ტექსტების რედაქტირებისას, მივმართავდით თანამედროვე და ძველ საღვთისმსახურო წიგნებს — XVIII—XXI საუკუნეებში გამოცემულ „ზატიკს“, „პარაკლიტონს“, „სადღესასწაულოს“, „ჟამნს“, აგრეთვე, ნევმირებულ ძლისპირთა ძველ ქართულ ხელნაწერს A-603 (კიკნაძე, 1982).

ჰიმნთა პოეტური ტექსტების ნაკლები სიტყვები ან აშკარა შინაარსობრივ-ორთოგრაფიული თუ სინტაქსური შეცდომები გასწორებული გვაქვს ზემოაღნიშნული წყაროების მიხედვით. პოეტური ტექსტების სხვადასხვა წყაროში აღმოჩენილი განსხვავებები (მაგ., მორფოლოგიური) აღნიშნული არ გვაქვს, ვინაიდან ეს სცდება ანთოლოგიის მიზანსა და დანიშნულებას.

ზოგადად, საგალობელთა პოეტური ტექსტების რედაქტირებისას, ანთოლოგიის დანიშნულებიდან გამომდინარე, ჩვენ შევეცადეთ, არ წავსულიყავით ღრმა ტექსტოლოგიურ და ჰიმნოგრაფიის ისტორიის საკითხებში. მაგრამ, მუშაობისას ერთი რამ დანამდვილებით გამოიკვეთა — ნევმირებულ თუ სანოტო ხელნაწერებში ცხადად ჩანს, რომ საგალობელთა პოეტურ ტექსტებს გარკვეული ვარიანტულობა ახასიათებდა, რაც სხვადასხვა თარგმანისა და სკოლების არსებობასთან ერთად, ქართული კულტურისა და ხელოვნებისათვის დამახასიათებელ შემოქმედებით თავისუფლებასა და მრავალფეროვნებაზე მიგვიბრუნებს.

* * *

Q674-ში მოცემული საგალობლები, როგორც აღვნიშნეთ, სხვადასხვა პოლიფონიური სტილისანი არიან. ანთოლოგიის წინა ტომებში და, უფრო მეტად, სპეციალურ ლიტერატურაში საკმაო ინფორმაციაა „სადა“, „ნამდვილი“ და „გამშვენებული“ პოლიფონიური სტილების, აგრეთვე, საგალობლებში შემორჩენილი „სასწავლებელი ხმების [სასწავლო მრავალხმიანობის]“ (ჰეტეროფონიიდან პოლიფონიაში გარდამავალი არქაული სტილის) რელიქტების შესახებ, ამიტომ, ჩვენ მათ ირგვლივ მსჯელობას აქ აღარ გავაგრძელებთ. დავძენთ მხოლოდ ერთი, ტექნიკური საკითხის შესახებ: რადგანაც, Q674-ში ყველაზე ხშირად გვხვდება მსჯელობა საგალობლების მელოდიური და ფაქტურული სტილების შესახებ, შესაბამისად, აქ ყველაზე ხშირად გვხვდება ძველი ქართული (და არა მხოლოდ ქართული) თეორიისათვის დამახასიათებელი ტერმინთა პოლისემანტიკურობა — კერძოდ, ტერმინ „კილოს“ გამოყენება ხან მელოდიის (მათ შორის, *cantus firmus*-ის) და ხან ფაქტურული სტილის, მნიშვნელობით. ამ ტერმინის ასეთი მოძველებული პოლისემანტიკურობა ჩანს შესავლის შემდგომ დაბეჭდილ „შთასახედშიც“. ცხადია, რომ სამეცნიერო-თეორიულ ტერმინთა მსგავსი მოძველებული კონტექსტით გამოყენება თანამედროვე აკადემიური მეცნიერების აზროვნებისა და ტერმინოლოგიისათვის მიუღებელია და დრომორჭმული არქაიზმია და ამოსაღებია მუსიკოლოგიური ენიდან. ამიტომ, ყველგან, სადაც ტერმინი „კილო“ სხვადასხვა, თანამედროვე თეორიისაგან განსხვავებული მნიშვნელობით არის გამოყენებული, ჩვენ კვადრატულ ფრჩხილებში ვწერთ შესაბამის, ადექვატურ სიტყვას, რათა ცხადი გახდეს ე. კერესელიძის ნააზრევი.

პოეტური ტექსტისა თუ ლიტურგიკული მოთხროვნების გამო ორ ვარიანტად მოცემულ საგალობლებთან ერთად, XVIII—XXI ტომებში (ანთოლოგიის წინა ტომთა მსგავსად), ასევე, მოცემული გვაქვს ცალკეული საგალობლის ისეთი „პარალელური“ ვარიანტებიც, რომლებიც ერთმანეთისაგან ჩვენ მიერ განსხვავებულად დასმული ალტერაციის ნიშნებით და, შესაბამისად, ჰარმონიული ელფერიტა და კილოური მიხრილობით განსხვავდებიან.

როგორც ანთოლოგიის სხვა ტომებში, XVIII—XXI ტომებშიც ჩვენი სარედაქტორო ჩარევა შემოიფარგლება ალტერაციის ნიშანთა ცვლილებითა და აშკარა შეცდომების გასწორებით, რაღა თქმა უნდა, ყველგან შესაბამისი მითითებით კომენტარებში.

XVIII—XXI ტომებში, ექვთიმე კერესელიძის მინაწერებში (როგორც სქოლიოებში, ასევე, განყოფილებათა სათაურებში) შენარჩუნებული გვაქვს საგალობელთა ჟანრების, ჯგუფებისა თუ სახეობების ხელნაწერისეული დასახელებები.

Q674-ში მოცემულ ჰიმნთა ოთხ ტომად გადანაწილებისას, ჩვენ, ზოგიერთ შემთხვევაში, შევცვალეთ საგალობელთა ხელნაწერისეული თანმიმდევრობა — სანოტო პარტიტურების პრაქტიკული გამოყენების გაადვილების მიზნით. მაგალითად, ერთად მოვუყარეთ თავი ხელნაწერში სხვადასხვა ადგილზე ჩანერილ დიდი ხუთშაბათისა და დიდი შაბათის საგალობლებს, გადავადგილეთ ქორწინება-ხელთდასხმისა და მიცვალებულთა განგებების ჰიმნები და ერთ — XXI ტომში დავბეჭდეთ ისინი და ა.შ.. ყოველი ასეთი შემთხვევის შესახებ ჩვენ სქოლიოში გვაქვს მითითებული.

იქ, სადაც Q674-ში კვერქსში „შენ, უფალო“ და „ამინ“ ერთ მუხლადაა ჩანერილი და სიტყვები ორ სტრიქონშია მინერილი, XVIII—XXI ტომებში ეს მუხლები ცალ-ცალკე გვაქვს დაბეჭდილი.

ფრჩხილებში ჩასმული ყველა მუსიკალურ-გრაფიკული სიმბოლო (ნოტები, ალტერაციის ნიშნები, ცეზურების აღმნიშვნელი მძიმეები, ფერმატები...) ჩვენი ჩამატებულია და მათი შესრულება სავალდებულო არაა.

ზოგიერთი აგოგიკური და ექსპრესიული ნიუანსი ხელნაწერში ან მხოლოდ ქართულად, ან მხოლოდ იტალიურადაა ჩანერილი. ანთოლოგიის საერთაშორისო აუდიტორიისათვის გამიზნულობის გამო, წინამდებარე ტომში აგოგიკური და ექსპრესიული ნიუანსები ყველა შემთხვევაში ქართულად და იტალიურადაა წარმოდგენილი..

დედანში, უმრავლეს შემთხვევაში, დინამიკური ნიუანსები მხოლოდ | ხმასთანაა ჩანერილი. ჩვენ სამივე ხმაში აღვნიშნეთ ისინი.

დედნისეული ტექსტის ყველა სხვა ცვლილება შენიშვნებში გვაქვს ასახული.

ანთოლოგიის შესავალ წერილში (იხ. ანთოლოგიის I ტომი) მოცემული მითითებები ეხება ყველა და, მათ შორის, წინამდებარე ტომში დაბეჭდილ საგალობლებსაც.

ე. კერესელიძის „შთასახედი“ და მისი მუსიკალური ესთეტიკის ზოგიერთი მომენტის შესახებ

შთასახედი

ქართული გალობის წესი და კანონი არის, რომ ქართული გალობა უნდა ისწავლონ ჯერ ნამდვილ კილოზედ [ნამდვილი, პირველადი და მარტივი ჰანგით და ფაქტურით] მის მოსწავლეებმა და მერე თუ დაისაჭიროვა მისი გამშვენება [და მერე, თუ საჭირო გახდა, ისწავლონ და შეასრულონ „გამშვენებული“, ე.ი. მელოდიურ-ფაქტურულად და ჰარმონიულად გარდასახული, გართულებული და ინტენსიურად პოლიფონიზებული სტილით].

ყველა საგალობელს თავ-თავისი საკუთარი ბუნებითი კილო [ბუნებრივი, სანყისი მელოდია, cantus-ი] აქვს, და ეს კილო [ჰანგი], მისი საკუთარი ბუნებითი გზა არის; როცა მგალობელი ნამდვილ კილოზე [ნამდვილი, პირველადი მელოდიით] იტყვის საგალობელს, ის ადვილად იგალობებს, ადვილად და მარტივად გავა ბოლომდის, და ადვილადვე ისწავლება და ასწავლის, ხოლო შემდგომად სწავლისა, ეცოდინება ყველა მუხლების ხმის მიმოხვრანი, თუ როგორი და რა ნაირია, და თუ უნდა რომ იგალობოს კილოზე [მარტივ პირველად ჰანგზე] უფრო უმშვენიერესად [ორნამენტიზებული, მელიზმატიკური ჰანგით], მაშინ მგალობელი თავის სმენისა და ნიჭისამებრ შიგა და შიგ ზოგიერთ კილოს მუხლებიდგან ხმით გადავა [პირველადი ჰანგის ზოგიერთი მუხლისგან განსხვავებულ მელოდიურ სვლებს შეასრულებს] შესაფერად გალობისა და თავის ნიჭისამებრ შიგა და შიგ გაამშვენებს, გაავარდიშებს [პირველად ჰანგს გაამშვენებს ახალი მელოდიური, მოტივური თუ მიკრო-მოტივური ნაგებობებით] და შემდეგ ისევ შიგა და შიგვე კილოსსავე [პირველადი, მარტივი ჰანგის] კვალს დაადგება. ამ გვარად ყოველ ნიჭიერ კაცს კილოს მიხედვით [პირველად, მარტივ ჰანგზე დაყრდნობით] სხვა და სხვა ნაირად შეუძლია გაამშვენოს და გაავარდიშოს, ხოლო თუ კილო [პირველადი, მარტივი ჰანგი] არ იქმნა, მაშინ რაღა უნდა გაამშვენოს?! მაშასადამე კილო [პირველადი, მარტივი ჰანგი, cantus-ი] არის საფუძველი გალობისა, რომლის ხმის ძარღვზედ [მელოდიურ საფუძველზე] ყველა [შემბანებელი] ხმის მიმოხვრანი დამოკიდებულ არიან. ვინც გალობა კილოზედ [პირველადი, მარტივი მელოდიითა და სტილით] კარგად ისწავლა, ის მიხვდება თუ სად რა ნაირი ვარდიში და ხმის ტრიალი [ახალი მელოდიურ-მელიზმური ნაგებობა] გაეწყობა, ხოლო თუ კილო გალობისა [მარტივი, პირველადი სტილი] არ ისწავლე, არამედ ისწავლე მარტო ვარდიშით თქმა [მხოლოდ რთული, „გამშვენებული“, ინტენსიურად პოლიფონიზებული გალობა], ის ვერ მიხვდება და ვერც მიაგნებს თუ რანაირი კილოსი იყო [რომელი პირველადი ჰანგის, cantus-ის მქონე იყო] ის საგალობელი! ამიტომ საგალობელი ან მარტო კილოზე უნდა იგალობონ, ან შიგადაშიგ გამშვენებით [ან მხოლოდ მარტივი, პირველადი მელოდიითა და ფაქტურული სტილით უნდა იგალობონ, ან მხოლოდ ზოგიერთი ადგილის „გამშვენებით“]. ხოლო მარტო გამშვენება და გაავარდიშება მთელი საგალობელისა არ შეიძლება: ის იქნება უსაფუძვლო [არ გამოჩნდება მისი cantus-ი] და უარგისი, რადგან გადავარდება თავის წესიერის გზიდგან [cantus-იდან] და დაიკარგება

კილო [cantus-ი, პირველადი, მარტივი მელოდია], და კილოს დაკარგვა იგივე გალობის დაკარგვა არის. ამიტომ ამ ქვემოთ თქმულ ნოტებით საგალობელში დავსწერე კილოთი [მარტივი ჰანგებითა და ფაქტურით] და შიგადაშიგ ზოგიერთი მუხლები გამშვენებულ-გავარდიშებით [მელოდიურ-ფაქტურულად და ჰარმონიულად გარდასახული და გართულებული სტილით], და სადაც გამშვენებული მუხლია, იქვე იმავე ფარდება [ტაქტებსა] და ზომებში ორ ნაირად დავსწერეთ: კილოს [მარტივი, პირველადი cantus-ის] თქმას თავისი გზა მივეცი: ზემოთ ნოტის ხელების [შტილების] აწევით, და ვარდიშს ანუ გამშვენებას თავისი გზა: ნოტის ქვემოთ ხელების [შტილების] დაშვებით; ამ ნაირი წესით ერთი და იგივე საგალობელი ორ ნაირად შეიძლება იგალობოს, კილოთიც [მარტივი, პირველადი ჰანგით და სტილით] და ვარდიშ-გამშვენებითაც. ამ ნაირად დაწერილს საგალობელს ამ წიგნში ხშირად შეხვდებით.

როგორც ზემოდ ვსთქვი: კილოს [მარტივი, პირველადი მელოდიისა და სტილის მქონე] საგალობელს თავისი ბუნებითი გზა აქვს თავიდგან ბოლომდის, ხოლო გამშვენებას კი [სხვადასხვა შესრულებისას] ერთსა და იგივე მუხლში სხვადასხვა ნაირად ავარდიშებენ და ამის გამო გამშვენებას ერთი ნიადაგი არა აქვს. კილოს [პირველადი, მარტივი მელოდიის, არქეტიპული cantus-ის შემცველი და მარტივი ფაქტურის მქონე] საგალობელი უმაღლესად კანონიერად ცნობილი, მიღებული და დამტკიცებული არის ვიდრე ვარდიში [„კანონიერი“ ამ შემთხვევაში აბსოლუტური თეოლოგიური, ეკლესიოლოგიური და იურიდიული მნიშვნელობით არ უნდა გავიგოთ, თორემ გამოვა, რომ „გამშვენებული“ გალობა არაკანონიერი, არაკანონიკური და არალიტურგიკულია].

კილო [მარტივი] გალობის სწავლა თითქმის ყველა კაცს შეუძლია, ხოლო გავარდიშებულს [რთულს, პოლიფონიზებულს] კი ყველა ვერც იტყვის და ვერც ისწავლის.

ჩვენ [ქართველები] ძველ დროს: სასწავლებლებში ყოველთვის კილოს [მარტივი პირველადი ჰანგისა და ფაქტურის მქონე] გალობას ვასწავლიდით ხოლმე ზეპირ-მეტყველებით. აგრეთვე ყოველგან სამღვდელო და საღიაკვნიებს კილოზედ [მარტივი პირველადი ჰანგითა და ფაქტურით] ვასწავლიდით გალობას, კიდევ ეგზემენებს იჭერდენ [გამოცდას გადიოდნენ] და საღმრთო სამსახურში შედიოდნენ.

ამ გვარად ახლაც უეჭველი საჭიროდ შეიქმნა, მარტივი კილო [მარტივი ჰანგისა და ფაქტურის მქონე] გალობა, სადა, და გაუარდიშებელი: როგორც ცალფა პირველ ხმად სათქმელად მღვდელთა და დიაკონთათვის, ეგრეთ სამ ხმაზედ განყობილი მგალობელთა სათქმელად, ამიტომ დავსწერეთ ნოტებით მთელი სამი წირვის წესი სამ ხმაზე განყობით, თავის ყოველ სადღესასწაულო ტროპრებით და მეცხრე სძლისპირებით: მარტივ, სადა, ბუნებითი კილოზედ [მარტივი, სადა, ტრადიციული, იმანენტური მელოდიითა და ფაქტურით] და მივეცი ამ წიგნში საკუთარი ადგილი, რომლის შემდეგაც იხილეთ,

1898 წ. დამწერელი კილო [მარტივი, სადა] გალობისა პირველ ხმაზე იყო მაქსიმე რ. შარაძე და გადამცემელი მგალობელი კილო [მარტივი, სადა] გალობისა იყო სვიმონ მოლარიშვილი. ხოლო სამ ხმაზე გამწყობელი და დამწერელი მე და მღვდ. ივლიანე ნიკოლაძე.

მღვდ. მონზი. ევთიმე

როგორც ვიცით, მუსიკალური მასალის დეფინიცია „სადა“ და „გამშვენებულ/გავარჯიშებულ“ საგალობლებად მხოლოდ გელათის სკოლის სამგალობლო ტრადიციის ამსახველ სანოტო ჩანაწერებსა და წერილობით ცნობებში ხდება. ამ მხრივ განსაკუთრებით აღსანიშნავია წმიდა ექვთიმე აღმსარებელის (კერესელიძე) ხელნაწერები Q672, Q673 და Q674. ამ კრებულებში ჰიმნები სხვა მუსიკალურ თუ ლიტურგიკულ პარამეტრებთან ერთად დაყოფილია და სახელდებულია მუსიკალური ქსოვილის კონფიგურირების ამ ორი სტილის, ორი ტრადიციის მიხედვით. აქ საგალობლების შესახებ ხშირადაა აღნიშნული, „გამშვენებული“, „გავარდიშებული“ არიან ისინი, თუ „კილო“ [მარტივი სტილის], „წამდვილი კილო“-ს [წამდვილი, გავრცელებული სტილის] ან „სადა“ [ე. კერესელიძის თანახმად, ყველაზე მარტივი სტილის] ნიმუშები.

აღსანიშნავია, რომ წმიდა ექვთიმე თითქმის ყველგან „გავარჯიშება“, „ვარჯიში“-ს ნაცვლად წერს „გავარდიშება“-ს, „ვარდიში“-ს. სულხან-საბა „ვარჯიშს“ ასე ხსნის: „ვარჯიში თურქთა ენაა, ქართულად სეფური ჰქვიან“ (ორბელიანი, 1991:257). სეფური კი — „ესე არის, მრავალჯერ ქმნითა საქმე გაიადვილოს, რაიც ენების საქნელად, გინა სწავლად“ (ორბელიანი, 1993:85). XIX საუკუნეში, ნიკო ჩუბინაშვილს² „ვარჯისი“, „ვარჯიში“, „ვარჯისობა“ განმარტებული აქვს: „ხელოვნება, ზეპირება, твердить, упражняться.“ მასთანვე სიტყვათა შემდეგი განმარტებებია მოცემული: „სეფური — უკანონოდ უხმარიათ, ზეპირი და ზეპირობა უნდა“. „ზეპირ, ზეპირად — უნიგნოდ თქმა ანუ კითხვა ნაწერისა, наизусть; ზეპირად შეთულა ან დაბარება უწერილოდ, პირად შეთულა (ვეფხისტ. 407, 1314), словесно наказать, поручить сказать о чем (ვიეთთამე სეფურად დაუნერიათ, მაგრამ უკანონოა).“ „ზეპირება (ვაზეპირებ სხუათა, ვიზეპირებ) — წურთნა, დასწავლა, გავარჯისება უნიგნოდ თქმისა, учить, твердить наизусть.“. დავით ჩუბინაშვილი კი „ვარჯიშს“ ასე განმარტავს: „ვარჯისი, ვარჯიში გაზეპირება, ხელოვნობა, упражнение, повторение наизусть, რუსულდ. 874; диспутъ, ნ. ჩ. ლ. ნახე მაეგობა“.

ცხადია, რომ „ვარჯიში“, „სხვათა“ — თურქული ენიდან გვიან საუკუნეებში შემოსული სიტყვა, „გამშვენებული“ გალობის ზედწოდებადაც გვიან საუკუნეებშივე გადაიქცეოდა. ამას ისიც ადასტურებს, რომ არათუ მანამდელ წყაროებში, არამედ არც სულხან-საბასთან და არც ჩუბინაშვილებთან ეს სიტყვა გალობის კონტექსტში არსად მოიხსენება. ნათელია, რომ ეს სახელი „გამშვენებულ“ გალობას მისთვის ეწოდა, რომ

² ნიკო ჩუბინაშვილისა და დავით ჩუბინაშვილის განმარტებები მოგვყავს მათი ლექსიკონების ელექტრონული გამოცემიდან. ბმული: <http://meskhi.net/words.htm#16>

მის შესასწავლად საჭირო იყო „მრავალჯერ ქმნითა გაადვილება“, „გაზებირება“, „წურთნა“, „დასწავლა“, „ხელოვნობა“. ე. ი. „გავარჯიშებული“ ენოდა „გამშვენებულ“ გალობას მის შემდეგ, რაც ის არსებობს, როგორ მუსიკალურ-სააზროვნო სისტემა და მისი შესწავლა-გადაცემა, მისი პრინციპების ათვისება გახდა საჭირო, თანაც მას შემდეგ, რაც გალობა წმინდად ზეპირ ტრადიციად იქცა. ეს კი XV—XVI საუკუნეების შემდეგ არის სავარაუდებელი. შესაბამისად, ტერმინ „ვარჯიშის“ ისტორიის მიმოხილვა დამატებით არგუმენტად გვევლინება იმის შესახებ, რომ „გამშვენება“ ქართული რენესანსული პერიოდის მოვლენაა.

სიტყვა „მშვენიერი“ სულხან-საბას განმარტებული აქვს, როგორც „ლამაზის“ ერთ-ერთი, „ყოვლით კეთილით“ აღსავსე სახეობა:

„ლამაზი — ესეცა ესრეთ განიყოფებიან, რამეთუ: კეკლუცი არს სახე უკლებელად განყობილი; კეკელა — სილამაზისა და მოხდომის მცდელი; მწყაზარი — სიკეთეზედ მეტი; შვენიერი — ყოვლის კეთილით შეფერებული; სანდომი — კეკლუცი იყოს, თუ დუხჭირი, მაშინც კაცს სანახავად იამოს; სახნიერი — რომელსა ყოველი სახე განყობილ ჰქონდეს და საქმითაც კეთილმოქმედი იყოს; ჰაეროვანი — რომელი ხატკეთილობით მოხდომილ იყოს“ (ორბელიანი, 1991:404).

„შეფერებული“ კი სულხან-საბას თქმით, არის: „ფერების შეწყობა, ფერად-ფერადთ შეწყობა“ (ორბელიანი, 1993:295).

ზემოთქმულიდან, ცხადია, რომ „გამშვენებულ“ გალობაში „ყოვლის კეთილის“, ე. ი. ყოველგვარი სიკარგისა და სილამაზის სხვადასხვა ფერების, მშვენიერების „ფერად-ფერადთა“, ანუ სხვადასხვა სახეთა შეწყობა, მათი მეშვეობით მუსიკალური ენის, აზროვნებისა და ფორმა-შინაარსის მორთვა ხდება.

„ყოვლის კეთილით შეფერებული“ „გამშვენებული“ გალობა, „კეთილობის“ — ე. ი. სილამაზის და მშვენიერების სხვადასხვა ფერთა თუ სახეობათა მრავალნაირი შეწყობის გამოსატყავე მიმართული მუსიკალური ხელოვნებაა. ისტორიულ ცნობებთან ერთად, მუსიკალური აზროვნების ამ ტიპის ზედწოდებაც მიგვიჩვენებს, იმაზე, რომ — „გამშვენებული“ გალობა, რომელშიც აზროვნებისა და ძალისხმევის მთავარი მიზანი მშვენიერების გამოსატყავე, რენესანსული მსოფლმხედველობისა და ეპოქის მოვლენაა.

სულხან-საბასთან სიტყვა „სადა“ იმ გაგებით, როგორადაც მას ჩვენ გალობასთან მიმართებაში გავიაზრებთ, არაა განმარტებული. თუმცა „ლექსიკონი ქართული“-ში განხილულია სიტყვა „სადაგი“: „სადაგი — ძნელსა და ადვილს საშუალი. ესე არს ძნელისა და ადვილის საშუალი“ (ორბელიანი, 1993:24).

საჩინოა ამ სიტყვის კავშირი გალობის სისადავესთან. თუმცა, თუ „სადაგსა“ და „სადა“ გალობას გავაიგივებთ, გამოდის, რომ „სადა კილოზე“ მარტივი გალობაც უნდა არსებულიყო. სავარაუდოა, რომ ასეთად ფ. ქორიძის მიერ აღწერილი, კვინტურ

და ოქტავურ პარალელიზმზე აგებული „სასწავლებელი ხმები“ გვეკვლინებოდა (ქორიძე, 1896).

წმიდა ექვთიმე აღმსარებელი (კერესელიძე) „შთასახედში“ მარტივი, არა-„გამშვენებული“, „გაუარდიშებელი“, „სადა“, „ნამდვილი კილოს“ და რთული, „გამშვენებული“ საგალობლების შესახებ მსჯელობისას, ძირითადად ტრადიციული ჰანგზე საუბრობს (კერესელიძე, Q674:189). დიდი მოღვაწე ამ ორი პლასტს განასხვავებს მათში ამა თუ იმ ჰიმნის ჩვეული, ტრადიციულად დაკანონებული ინტონაციის გადმოცემის თვალსაზრისით.

წმიდა მამა ამბობს, რომ „ყველა საგალობელს ბუნებითი კილო [ჰანგი]³ აქვს და ეს კილო მისი საკუთარი ბუნებითი“ და „წესიერი“ „გზა“ არის, რომ ეს „ნამდვილი“, „მარტივი“, „სადა“ „კილო“⁴ ანუ ტრადიციული ჰანგი არის „საფუძველი გალობისა“, რომ მხოლოდ მის მცოდნესთვის არის ცხადი „ყველა მუხლების ხმის [მუხლების მელოდიათა] მიმოხვრანი, თუ როგორი და რა ნაირია“. აქვე ნათქვამია, რომ „კილოს ხმის“ [ტრადიციული, არქეტიპული ჰანგის] „ძარღვზედ ყველა ხმის [უკვე — შეწყობილ II—III ხმათა] მიმოხვრანი დამოკიდებულ არიან“.

„გამშვენებული“ გალობის შესახებ მამა ექვთიმეს მსჯელობიდან ცხადი ხდება, რომ ამ ცნების ქვეშ, უპირველესად, იგულისხმება ტრადიციული ჰანგის „უფრო უმშვენირესად“ წარმოჩენა, ანუ ტრადიციული ჰანგის ზოგიერთი სეგმენტის ჩანაცვლება იმპროვიზაციული (როგორც სანოტო ჩანანერებიდან ჩანს, ხშირ შემთხვევაში „გამშვენების“ არქეტიპულ დედანთან შედარებით ინტონაციურ-რიტმულად უფრო გამძაფრებული, გართულებული) მელოდიური ნაგებობებით. მგალობელი „თავის სმენისა და ნიჭისამებრ შიგა და შიგ ზოგიერთ კილოს მუხლებიდგან [„დედანი“ ჰანგის ზოგიერთი მუხლიდან] ხმით გადავა შესაფერად გალობისა და თავის ნიჭისამებრ შიგა და შიგ გაამშვენებს, გაავარდიშებს (sic.) და შემდეგ შიგა და შიგ კილოსსავე [„დედანი“ მელოდიის] კვალს დაადგება, ამგვარად ყოველ ნიჭიერ კაცს კილოს მიხედვით [„დედანი“, არქეტიპულ ჰანგზე დაყრდნობით] სხვადასხვა ნაირად შეუძლია გაამშვენოს და გაავარდიშოს“. მამა ექვთიმე ამბობს, რომ აუცილებელია „ნამდვილი კილოს“ [„დედანის“, cantus firmus-ის] ზედმინევნით ცოდნა, რომ „მივხვდეთ“, თუ „სად რა ნაირი ვარდიში და ხმის ტრიალი გაენყოფა“, რომ არ

³ ქართული გალობისათვის მსოფლიოს შუა საუკუნეთა პროფესიული ან ტრადიციული მუსიკალური ხელოვნებისათვის დამახასიათებელი თავისებურებებიდან ტერმინთა პოლისემანტიკურობაც არის ნიშანდობლივი. ამ მხრივ განსაკუთრებული „ბედი“ აქვს ტერმინ „კილო“-ს. რომელიც წარსულშიც და ახლაც მეტად მრავალგვარი მნიშვნელობით იმოსებოდა. „შთასახედში“ ტერმინი „კილო“ ტრადიციულ ჰანგს, მელოდიას, საგალობლის — როგორც ვერბალურ-მუსიკალური სინთეზური მოვლენისათვის „ბუნებით“ ანუ მის საკუთარ, ტრადიციულ ინტონაციას აღნიშნავს. ძალიან ხშირად ხელნაწერებში საგალობელს მიწერილი აქვს „კილო“. ეს ნიშნავს რომ ეს ვარიანტი არის ამ საგალობლის ჰანგის, მისი ტრადიციული ინტონაციის მარტივი, „სადა“ ფაქტურული კონფიგურაციით „ნამდვილი“, ქემპარიტი გადმოცემა.

⁴ ეს ტერმინები თავისთავად აღძრავს ასოციაციებს შუა საუკუნეთა დასავლეთ ევროპის საეკლესიო მუსიკასთან - „ნამდვილი“ ჰანგი და cantus firmus, „სადა“ კილო - plane chanting, plane singing.

შეიძლება „გამშვენება და გავარდიშება მთელი საგალობლისა“, რადგან ამ დროს ის იქნება „უსაფუძვლო და უვარგისი“, რადგანაც ის „გადავარდება თავის წესიერის გზიდგან“ და „დაიკარგება“ საგალობლის „ბუნებითი“, ტრადიციული, ჩვეული, „კანონიერი“ ჰანგი. წმიდა ექვთიმე აღნიშნავს, რომ „კილოს საგალობლის“ ჰანგი უცვლელია — მას „თავისი ბუნებითი გზა აქვს თავიდგან ბოლომდის“, ხოლო „გამშვენება“ კი იმპროვიზაციული თავისუფლებით არის აღბეჭდილი — „გამშვენებას კი ერთსა და იგივე მუხლში სხვადასხვანაირად ავარდიშებენ“. როგორც „შთასახედი“-დანაც ჩანს, ამ საშემსრულებლო-ქმნადობის მეთოდის გამოყენებისას დასაშვებია ახალ-ახალი ინტონაციური მასალით გამდიდრება საგალობლისა და „სწორედ ამის გამო“ — ამბობს წმიდა მოღვაწე, — „გამშვენებას ერთი ნიადაგი არა აქვს“. მამა ექვთიმე აღნიშნავს, რომ ჰანგის ცალკეულ მონაკვეთთა ორივე - „ნამდვილი კილოს“ და „გავარჯიშებული“/„გამშვენებული“ ვარიანტები ჩანერილია ნოტებში - ზემო და ქვემო შტილებიანი ნოტებით.

„შთასახედის“ მსგავსი სულისკვეთებით გამოირჩევა დიდი მგალობლისა და მოღვაწის, დეკანოზ რაუდენ ხუნდაძის მსჯელობაც „სადა კილოს“ [მარტივი სტილისა და „დედანი“ ჰანგის] შესახებ (ხუნდაძე, 1911:V-VI): „...ვისაც პირველათ სადა კილოზე არ უსწავლია გალობა, ის ყოველთვის დაშორებულია გალობის ბუნებრივ სინამდვილეზე და ვერც შეატყობს თვითონ სწორეთ გალობს, კილოს შეთანხმებით თუ არა. ვისაც პირველათ სადა კილოზე უსწავლია გალობა, მას ყოველთვის ახსოვს ნამდვილი მოტივი, კილო, უცვლელათ და თუ ავარჯიშებს, კილოს შეთანხმებით აწარმოებს ხმის ტრიალსა და სასიამოვნო მიმოხვრას. ამგვარათ, კილო (სადათ თქმა) არის საფუძველი გალობისა და გავარჯიშება იმის შედეგია. სასწავლებლებში გალობის მასწავლებლობამ უტყუარათ დამარწმუნა, რომ გამშვენებული და ხმის ტრიალით გალობის სწავლება და გავრცელება ყოველად მოუხერხებელია“.

ფაქტობრივად, იმავეს ამბობს მეცნიერი და მღვდელი მელიტონ კელენჯერიძეც: „ბატონ ქორიძისაგან გადაღებულია არა სადა კილო...“, არამედ „...გალობა განვითარებული, გრძელი და შესათვისებლად არა ადვილი... როდესაც გალობის შეურყვნელად დაცვაზეა საუბარი, სახეში აქვსთ ყოველთვის იმისი დედანი, თუ შეიძლება ითქვას, ესე იგი კილო, სადა ხმა, რომელიც ედება სარჩულად ყოველს შემდეგ მუშაობას ამ საგანში... უმთავრესი ყურადღება უნდა მიექცეს ყოველს შემთხვევაში გალობის ძველს, პირვანდელს მარტივ კილოს, რომელზედაც შენდება ყოველ შემდეგი ნაწარმოები, და თუ პირველი დაიკარგა, მეორე ველარაფერს გვეტყვის მასზე“ (შუღლიაშვილი, 1991:140).

რალა თქმა უნდა, „პირვანდელი კილოს“, ანუ ტრადიციული ჰანგის მიმართ ასეთი დამოკიდებულება და მისი „დაკარგვის“ შიში უმთავრესად ნოტაციის არ-არსებობის, მუსიკის ზუსტად ფიქსირების საშუალებების არ-ქონის „ბრალია“. ასეთ ვითარებაში

ხომ ყველაზე მნიშვნელოვანი პრობლემა და სასიცოცხლოდ აუცილებელი იყო ტრადიციული ჰანგის და, ზოგადად, მუსიკალური ენისა და მისი ელემენტების ტიპურ გამოვლინებათა შენახვა და თაობიდან თაობაზე გადაცემა. იქ, სადაც მუსიკა ზეპირად ინახება, ვრცელდება, ვითარდება და მომავალ თაობას გადაეცემა (ნევმური, ჭრელების და ზოგადად, მნემონური სისტემები ამ პრობლემის არსს ვერ სცვლიდა), ჰანგის, ინტონაციის, ანუ „კილოს დაკარგვა იგივე გალობის დაკარგვა არის“. სწორედ ამიტომ, ასეთ ვითარებაში, „კილო“/*cantus firmus*-ი მხოლოდ „შიგადაშიგ“ უნდა „გამშვენდეს“ და შეიცვალოს, რომ სხვა ადამიანები და, განსაკუთრებით, მომავალი თაობები „მიხვდნენ“, „თუ რანაირია“ ამა თუ იმ ჰიმნის „ჭეშმარიტი“, არქეტიპული მუსიკალური სახე-მოდელი, ანუ — „პირვანდელი“, „ბუნებითი“, „კანონიერი“, „ნამდვილი“ „კილო“/*ჰანგი*.

სხვათა შორის, იგივე ვითარება იყო დასავლეთ ევროპის საეკლესიო მუსიკაშიც ნოტაციის ჩამოყალიბება-განვითარებამდე. ნოტაციის შემოღების შემდეგ კი შესაძლებელი გახდა *cantus firmus*-ის მანამდე შეუძლებელი მოდიფიცირება, ტრანსფორმაცია-დამუშავება, მრავალხმიანობაში მისი სხვადასხვა სახით გამოყენება, მისი ახალ-ახალი პოლიფონიური ხერხებით სახეცვლა და წარმოჩენა, მასზე დაყრდნობით ორიგინალური და ნოვატორული ინტონაციების, ჰარმონიის, ფაქტურისა და ფორმების მქონე განსხვავებული, მრავალრიცხოვანი ნაწარმოებების შექმნა და შედეგად — მუსიკალური ენისა და აზროვნების, მუსიკალური სტილების განახლება-განვითარება და გამრავალფეროვნება — ორგანუმიდან და არს ანტიქუე-დან ბაროკომდე.

ჩვენ შორს ვართ შუა საუკუნეთა მუსიკალური აზროვნებისათვის დამახასიათებელი ზეპირი გადაცემის ცალსახა, ერთმნიშვნელოვანი შეფასებისაგან. მაგრამ, შეგვიძლია ვივარაუდოთ, თუ რა განვითარებას, რა სახეს, პოლიფონიური და ჰარმონიული აზროვნების კიდეც რა მწვერვალებს მიაღწევდა ქართული მუსიკა ზუსტად ფიქსირების საშუალებების (თუნდაც ორიგინალური ნოტაციის) არსებობის შემთხვევაში; მაშინ როდესაც მან ფორმის და მრავალხმიანობის ასეთ მაღალგანვითარებულობას და მრავალფეროვნებას მიაღწია ზეპირი ტრადიციის პირობებში — როდესაც მუსიკოსთა ძალისხმევით უზარმაზარი, თითქმის ძირითადი ნაწილი მიმართული იყო მუსიკის „დამახსოვრების“, ფიქსირების და მომავალ თაობებზე შეურყვნელი გადაცემისაკენ. უხეშად რომ ვთქვათ, თუკი ახლა გვაქვს თითოეული დასახელების საგალობლის ან სიმღერის უაღრესად ღირებული და მაღალგანვითარებული 5-6 ვარიანტი, მუსიკის ფიქსირება-შენახვის ზუსტი საშუალებების ქონისას ჩვენი გენიოსი წინაპრებისაგან კიდეც უფრო მეტი უნიკალური და განსხვავებული ნიმუში შემოგვენახებოდა.⁵ ვინაიდან

⁵ „მიუხედავად ერთად მღერის ტრადიციის მეტ-ნაკლები შენარჩუნებისა, ქართული ხალხური მუსიკის დღევანდელი მრავალფეროვნება მხოლოდ „ნაშთია ძველი დიდებისა“. ვაცნობიერებთ რა, თუ რამდენი

მათ უფრო მეტი „საშუალება“ ექნებოდათ ტრადიციული ჰანგების თუ მრავალხმიანი მოდულების ერთი მხრივ, შენახვისა და გადაცემისათვის, ხოლო მეორე მხრივ — მათი იმპროვიზირებისათვის, ინტონაციური გადასხვაფერება-ტრანსფორმირებისათვის, „გადანტონირებისათვის“, „ინტონაციური გარდასახვის“ (ი. ზემცოვსკი), პოლიფონიური გარდაქმნისა და მხატვრული დამუშავებისათვის.⁶ მსგავსად ევროპელი მუსიკოსებისა, რომლებსაც, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, მუსიკის მეტ-ნაკლებად ზუსტად ფიქსირების საშუალებებმა უდიდესი სამსახური გაუწიეს მუსიკალური მასალის გარდაქმნა-დამუშავების და მუსიკალური ენისა და აზროვნების განვითარების პროცესში.

როგორც დავინახეთ, „სადა კილოს“ ან „გამშვენების“ შესახებ საუბრისას „შთასახედში“ მხოლოდ „ბუნებითი“, ტრადიციული ჰანგების დაცვა-შენახვასა და გარდაქმნა-„გავარჯიშებაზე“ საუბარი. ხოლო ამ ორი პლასტის მრავალხმიანობაში გამოვლენის თავისებურებების შესახებ აქ თითქმის არაფერია ნათქვამი. თუმცა, გალობის სანოტო ჩანაწერების ანალიზის შედეგად და სამგალობლო კრებულებში არსებული და განსაკუთრებით ფ. ქორიძის (ქორიძე:1896) ცნობებიდან ცხადია, რომ საგალობლის „გამშვენება“ წარმოადგენს, ერთის მხრივ ტრადიციული, არქეტიპული ჰანგის ინტონაციურ-სტრუქტურულ გადასხვაფერებას („შიგა და შიგ გავარდიშება/გამშვენება“), და ამასთან ერთად — „გამშვენებული“ ჰიმნის „დედნისათვის“ ანუ მარტივი ორიგინალისათვის ნიშანდობლივი ფაქტურის განსხვავებულ, სხვადასხვა ინტენსიურობით პოლიფონიზებულ ტრანსფიგურაციას. ამას ჩანაწერებში (განსაკუთრებით კარბელაშვილებთან) არცთუ იშვიათად ჰიმნში კილოური მრავალფეროვნების შემოტანაც ემატება. ყოველი „გამშვენებული“ ჰიმნი რომელიღაცა „სადა დედნის“, განსხვავებული, გართულებული ვარიანტია.

„გამშვენება“ აზროვნება-ქმნადობის განსაკუთრებული მდგომარეობაა, რომელიც ეფუძნება განსაზღვრულ ესთეტიკურ პრინციპებს და თავად წარმოადგენს მუსიკალურ-ესთეტიკურ იდეა-პრინციპს. „გამშვენება“ სანოტო წყაროებში ჩანს როგორც პროცესი

„თეთრი ლაქა“ ქართული ტრადიციული მუსიკის დღევანდელ „რუკაზე“, ნათელი ხდება, რომ ჩვენამდე მოღწეული სიმღერები და საგალობლები მხოლოდ ისტორიული ბედუკულმართობის „წარღვნას“ გადარჩენილი „კუნძულებია“ იმ ერთიანი „კონტინენტისა“, რომელსაც ქართული ტრადიციული ყოფა ჰქვია“ (გაბისონია, 2009:4).

⁶ თ. გაბისონია აღნიშნავს (გაბისონია, 2009:35), რომ ტრადიციულ შემსრულებლობაში ტრადიციული, „შემოქმედებითი“ „მოდელის პროგნოზის ხარისხი პროპორციულია კონტრასტის მოთხოვნისა როგორც შემსრულებლის, ასევე მსმენელის მხრიდან. რაც უფრო მოსალოდნელია რაიმე მოვლენა, მით უფრო ნაკლებ დროს მოითხოვს მისი გამოჩენისას მასზე ყურადღების ადაპტაცია. შესაბამისად, რაც უფრო მკაფიოაა აღბეჭდილი მოდელი-დედანი შემსრულებლის ლექსიკაში, მით უფრო ნაკლები შემოქმედებითი ძალისხმევაა საჭირო მისი განხორციელებისათვის. და თუ შემსრულებელი „შემოქმედებითადაა განწყობილი“, იზადება ახალი მოდელი. ასევეა მრავალხმიანობაშიც: რაც უფრო ზუსტადაა მრავალხმიანი მოდელი შემსრულებელთათვის გათავისებული, მით უფრო ნაკლებ ძალისხმევას ითხოვს ხმათა კოორდინაცია. ამის შედეგად ხმებს ეძლევათ შესაძლებლობა მოდელის თამამად განახლებისა. ჩვენი აზრით, სწორედ ამგვარად უნდა წარმოვიდგინოთ პარალელური ხმათასვლის კონტრასტულში გადაზრდის ძირითადი გზა“.

და ამავე დროს, როგორც უკვე ჩამოყალიბებული კომპლექსი მუსიკალურ-გამომსახველობითი საშუალებებისა, რომელნიც ურთიერთმიმართულნი არიან განსაზღვრული სემანტიკით, ტრადიციული კონტექსტურობით. ამასთან, სხვადასხვა ქართულ სამგალობლო ტრადიციაში „გამშვენება“ ხასიათდება ხმათა განსხვავებული „ქცევა“-დამოკიდებულებითა და ორიგინალური ფაქტურული აზროვნებით.

ფილიმონ ქორიძე, „კილო“ და „გამშვენებულ“ გალობასთან ერთად აღწერს ხმათა კვინტურ-ოქტავურ პარალელიზმზე დაფუძნებულ „სასწავლებელ ხმებსაც“, რომელიც გალობის სწავლების უპირველეს ეტაპზე გამოიყენებოდა (ქორიძე, 1896).⁷დ. შულღიაშვილი (შულღიაშვილი, 2009:28-39), ეყრდნობა-რა ფ. ქორიძისა და ე. კერესელიძის ცნობებს საგალობლებში ფაქტურის კონფიგურირების სამი პრინციპის (და ამ პრინციპების პედაგოგიურ პრაქტიკაში გამოყენების) შესახებ, ვარაუდობს ქართული სამგალობლო პოლიფონიის განვითარების სამ ისტორიულ ეტაპს — ქორიძისეული „სასწავლებელი ხმების“ მსგავსად კვინტურ-ოქტავური პარალელიზმით აგებულს [ყველაზე არქაული და ჩვენამდე თითქმის არ მოღწეული ფაქტურული ტიპი], „სადა“ (ან „ნამდვილი“) „კილოს“/სტილის პოლიფონიურ მოდელზე აგებულს და „გამშვენებულ გალობას“.

იმ გარემოებასთან ერთად, რომ „სადა“ საგალობლები არის „დედნები“, მოდელები „გამშვენებული“ ჰიმნებისათვის, ერთი და იგივე დასახელებისა და მონათესავე ჰანგების მქონე „სადა“ ნიმუშების ანალიზი ადასტურებს, რომ თავად ისინიც რომელიღაცა მოდელის სხვადასხვანაირ განხორციელებას, არქეტიპული ინვარიანტის სხვადასხვა ვარიანტებს წარმოადგენენ. პრაქტიკულად, თითოეული საგალობლის ინვარიანტული მოდელ-იდების საფუძველზე რამდენიმე მაღალ-ღირებული „სადა“ და „გამშვენებული“ ვარიანტია შექმნილი.

როგორც მრავალგზის აღინიშნა, ეს გარემოება ქართული გალობის ქმნადობის პარადიგმაა — ტრადიციული მუსიკალური ხელოვნების სააზროვნო კანონზომიერებათა შესაბამისად, თითოეული საგალობელი წარმოადგენს ტრადიციული ჰანგის, თავისებური ინვარიანტის, ერთხმიანი ან მრავალხმიანი არქეტიპული მოდელის უნიკალურ მრავალხმიან განხორციელებას, რის დასტურსაც წარმოადგენს წინამდებარე გამოცემაც.

სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი

⁷ „ხმათა წყობილება, რომელსაც ჰქვია პარალელური კვინტა და ოქტავა, თუმცა ადვილი დასამახსოვრებელია, მაგრამ მოსასმენად არ არის სასიამოვნო, რადგან ხმები დამოკიდებულია ერთი მეორეზე და არც გალობდენ ამნაირ ხმათა წყობილებით კარგი და დახელოვნებული მგალობლები. მხოლოდ ეს იყო ძირი პირველდასაწყისი გალობის სწავლისა“ (ქორიძე, 1896).

XVIII—XXI ტომებში გამოყენებული და დამონმებული ლიტერატურა და სანოტო კრებულები

1. გაბისონია, თამაზ. (2009). *ქართული ტრადიციული მრავალხმიანობის ფორმები*. სადოქტორო დისერტაცია. თბილისი: ვ. სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორია.

2. ზატიკი. მოსკოვი, 1738 წელი;

3. კიკნაძე, გულნაზ (შემდგ.). (1982). *ნევმირებული ძლისპირნი: ხელნაწერი A-603*. გამოსცა, გამოკვლევა და საძიებლები დაურთო გ. კიკნაძემ. თბილისი: მეცნიერება;

4. „მარხვანი“, *ტრიოდონი, რომელ არს სამ-საგალობელი*. სტამბა ექვთიმე ხელაძისა, ქ. ტფილისი: 1901 წელი;

5. ორბელიანი, სულხან-საბა. (1991). *ლექსიკონი ქართული ტომი I*, თბილისი: მერანი;

6. ორბელიანი, სულხან-საბა. (1993). *ლექსიკონი ქართული ტ. II*, თბილისი: მერანი;

7. *პარაკლიტონი, წიგნი პარაკლიტოს*. მოსკოვი, სინოდის სტამბა. 1822 წელი (საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის ვებ-გვერდიდან);

8. *ჟამნი*. გამომცემლობა „ალილო“, თბილისი: 2012 წელი;

9. *სადღესასწაულო*. მოსკოვი, სინოდის სტამბა. 1865 წელი (საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის ვებ-გვერდიდან);

10. *ტრიოდონი ზატიკი*. მოსკოვი, სინოდის სტამბა. 1850 წელი (საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის ვებ-გვერდიდან);

11. ქორიძე, ფილიმონ. (1895). *ქართული გალობა: ლიტურგია იოანნე ოქროპირისა // მღვდლისა და მღვდელთმთავრისათვის // გადაღებული ფილიმონ ი. ქორიძის მიერ; გადმოცემული: ანტონ ნ. დუმბაძისა, დიმიტრი რ. ჭალაგანიძისა, მთავარ-დიაკონის რაჟდენ თ. ხუნდაძის და ივლიანე ი. წერეთლისაგან. რამდენიმე საგალობელი გადმოცემულია მელქისედექ გ. ნაკაშიძისა და მღ. ნესტორ ე. კონტრიძისაგან. პარტიტურა №1* // ტფილისი: მაქსიმე შარაძის გამოცემა და სტ., 1895;

12. ქორიძე, ფილიმონ. (1896). *ქართული გალობის მდგომარეობა*. ჟურნ. მწყემსი №9, №10;

13. ქორიძე, ფილიმონ. (1899). *მიცვალებულთა საგალობელი // პარტიტურა №3 // ქუთაისის ეპარქიის სამღვდლოების ხარჯით, გადაღებული ფილიმონ იესეს ძის ქორიძის მიერ; გადმოცემული: დიმიტრი რ. ჭალაგანიძისა, მთავარ-დიაკონის რაჟდენ თ. ხუნდაძისა და ივლიანე წერეთლისაგან* // ტფილისი: გამოცემა მ. შარაძისა, ე. კერესელიძისა, ს. ლოსაბერიძისა და ვ. გძელიძისა, 1899;

14. ქორიძე, ფილიმონ. (1901). *საგალობელნი პირველ შეწირულისა, ვასილი დიდისა, მღვდლის კურთხევისა და ქორწინებისა // პარტიტურა №2* // ქუთაისის

ეპარქიის სამღვდლოების ხარჯით გადაღებული ფილიმონ იესეს ძის ქორიძის მიერ; გამომცემელი: დიმიტრი რ. ჭალაგანიძისა, მთავარ-დიაკონის რაჟდენ თ. ხუნდაძისა და ივლიანე წერეთლისაგან; სარჩევში რომელ საგალობელსაც ვარსკვლავი უზის, გურიაშია დაწერილი და გამომცემელია ანტონ ნ. დუმბაძისაგან // ტფილისი: გამოცემა მ. შარაძისა და ამხ. (ე. კერესელიძისა, ს. ლოსაბერიძისა და ე. გრძელიძისა), 1901;

15. ქორიძე, ფილიმონ. (1904). აღდგომის საგალობელი // პარტიტურა №4 // იმერეთის ეპარქიის სამღვდლოების ხარჯით აღდგომის ფილიმონ იესეს ძის ქორიძის მიერ; გამომცემელი: დიმიტრი რ. ჭალაგანიძისა, მთავარ-დიაკონის რაჟდენ თ. ხუნდაძისა და მღვ. ივ. წერეთლისაგან // გამოცემა მ. შარაძისა, ე. კერესელიძისა, ს. ლოსაბერიძისა და გარდაც. ვ. გძელიძისა — ტფილისი, 1904;

16. ქორიძე, ფილიმონ. (1908). ვალობა: სადღესასწაულო განიცადებები // ტფილისი: მსწრაფლმბეჭდავი სტამბა „ძმობისა“, 1908;

17. ქორიძე, ფილიმონ. (1911). სადღესასწაულო საგალობელი წირვისა: (პარტიტურა №5) // ყოვლად სამღვდლო ეპისკოპოს გაბრიელის განკარგულებით ნოტებზე დაწერილი // გადაღებული ფილიმონ ი. ქორიძის მიერ; გამომცემელი ანტონ ნ. დუმბაძისა, დიმიტრი რ. ჭალაგანიძისა, მღვ. რაჟდენ თ. ხუნდაძისა და ივლიანე ი. წერეთლისაგან // გამოცემა ე. ს. კერესელიძისა, ტფილისი, 1911;

18. შულლიაშვილი, დავით (1991). ქართული ვალობის შტოთა ერთიანობის შესახებ. კრებულში: ძველი ქართული პროფესიული მუსიკა. ისტორიისა და თეორიის საკითხები. (რ. წურწუმია, პ/მ. რედ.) თბილისი: ვ. სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორია;

19. შულლიაშვილი, დავით. (2009). რვახმის სისტემა ქართულ საეკლესიო ვალობაში (საგალობელთა სანოტო ჩანაწერების მიხედვით). სადოქტორო დისერტაცია. თბილისი: ვ. სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორია.

20. ხუნდაძე, რაჟდენ. (1911). ქართული ვალობა: ლიტურჯია იოანე ოქროპირისა, ბასილი დიდისა და გრიგორი ღვთის-მეტყველისა: პარტიტურა // ნოტებზე გადაღებული მღვდლის რაჟდენ თ. ხუნდაძის მიერ გურულ-იმერულ სადა კილოზე // ტფილისი: გამოცემა ესტატე სოლომანის-ძის კერესელიძისა, 1911.

გამოყენებული და დამონმებული სანოტო ხელნაწერები

1. H154-VI — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, გურიაში დაწერილი ვალობა, რვეული მეთხუთმეტე, მეთოთხმეტე, [მწუხრის, ცისკრისა და წირვის საგალობლები]. ფილიმონ ქორიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

2. H154-VIII — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, თბილისში დაწერილი გალობა, ა. ქ.-ს [არისტოვლე ქუთათელაძის] მიერ გადმოცემით, რვეული მეთექვსმეტე [საუფლო და დიდ დღესასწაულთა და ვნების კვირის საგალობლები]. ფილიმონ ქორიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

3. Q666 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, პარტიტურა პირველი [სადღესასწაულო საგალობლები]. ფილიმონ ქორიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

4. Q669 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, პარტიტურა მეოთხე. რვეული მერვე [სადღესასწაულო საგალობლები]. ფილიმონ ქორიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

5. Q671 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, მღვდელ-მთავრის პარტიტურა. ფილიმონ ქორიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

6. Q672 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, სრულიად წელიწადსა შინა სახმარებელი რვა ხმა სამწუხრო საგალობელი. ექვთიმე კერესელიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

7. Q673 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, სრულიად წელიწადსა შინა სახმარებელი რვა ხმა პარაკლიტონი. ექვთიმე კერესელიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

8. Q674 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, სამი წირვის წესი. ლიტურგია მღვდელმთავართათვის. ექვთიმე კერესელიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

9. Q676 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, პირველი წიგნი, ქუთაისში დაწერილი. რვეული მეექვსე, სამ ხმაზე განყოფილი, იოანე ოქროპირის სამღვდელთმთავრო წირვა, ნოტებზე გადატანილი ფილიმონ ქორიძის მიერ, 1884 წელი. ფილიმონ ქორიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

10. Q677 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, მეორე წიგნი, ქუთაისში დაწერილი რვეულები პირველი, მეცხრე და მერვე, სამ ხმაზე განყოფილი [იოანე ოქროპირის სამღვდელთმთავრო წირვის, მიცვალებულთა, ბასილი დიდის წირვის და მღვდლის კურთხევის საგალობლები]. ფილიმონ ქორიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

11. Q678 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, მესამე წიგნი, ქუთაისში დაწერილი რვეული მეორე და მესამე, სამ ხმაზე დაწერილი [აღდგომისა და სხვა დღესასწაულთა საგალობლები]. ფილიმონ ქორიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

12. Q683 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, მერვე წიგნი [წირვის, მწუხრის, ცისკრისა და დღესასწაულთა საგალობლები]. ექვთიმე კერესელიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

13. Q685 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, მეათე წიგნი, გურიაში დაწერილი რვეულები მეექვსე, მეშვიდე და მეთოთხმეტე [ცისკრისა და წირვის საგალობლები]. ფილიმონ ქორიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

14. Q687 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, მეთორმეტე წიგნი [ძლისპირები და სხვადასხვა საგალობლები]. ექვთიმე კერესელიძისა და რაჟდენ ხუნდაძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

15. Q688 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, მეცამეტე წიგნი [მწუხრის, ცისკრისა და წირვის საგალობლები]. ექვთიმე კერესელიძისა და რაჟდენ ხუნდაძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

16. Q689 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, წიგნი მეთოთხმეტე, სძლის-პირთა საგალობელნი. ექვთიმე კერესელიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

17. Q690 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, წიგნი მეთხუთმეტე, მეთხუთმეტე რვეული, არის ამ წიგნში ერთად მოთავსებული არისტოვლე ქუთათელაძისაგან გადაცემული და ფილიმონ ქორიძისაგან გადაღებული. დაწყებულია 1904 წ. გათავდა 1905 წ. თორმეტ საუფლოთა სადღესასწაულო საგალობელნი [და დიდი მარხვისა და პარაკლიტონის საგალობლები]. ფილიმონ ქორიძის, ექვთიმე კერესელიძისა და რაჟდენ ხუნდაძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

18. Q692 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, წიგნი ოცდამეხუთე, ბრწყინვალე ქრისტეს აღდგომის საგალობელთა. ექვთიმე კერესელიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

19. Q693 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, ოცდამეექვსე წიგნი, თორმეტი საუფლო სადღესასწაულო საგალობელნი, დასდებელნი და ფსალმუნთა წარდგომანი და რვა ხმა პარაკლიტონის გალობანი. ფილიმონ ქორიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

20. Q694 — ქართული საეკლესიო საგალობლების კრებული, ოცდამეშვიდე წიგნი, თბილისში დაწერილი გალობა, რვეული მეცხრამეტე [ვნების კვირისა და პარაკლიტონის საგალობლები]. ფილიმონ ქორიძისა და ექვთიმე კერესელიძის ხელნაწერი. კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი;

21. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრში დაცული რაჟდენ ხუნდაძის ხელნაწერები: რაჟდენ ხუნდაძის არქივი, ხელნაწერი №2124.

Georgian Chant Anthology
Volume 18
The Chant Tradition of Western Georgia
Chants for the Liturgy of St. John Chrysostom

*"Through the grace and assistance of God
I have completed this book
Many years of consuming concern and hard work...
And now I dedicate it to my beloved, native,
Orthodox Church,
To the people, cities, and chanters
For the glory of God. Amen.
1891-1931
Ekvtime"*

The final testament of manuscript Q674

Introduction
(For Volumes 18-21)

St. Abbot Ekvtime Kereselidze the Confessor's notated manuscript Q674 kept at the National Center of Manuscripts is printed in Anthology Volumes 18-21. With the release of these volumes, the publication of the three most voluminous manuscripts of Georgian chant - Q672, Q673, and Q674 - comes to an end, which required 10 volumes (12-21) in all. There are 840 pages in manuscript Q674. Like the other manuscripts, Q674 is also being printed in four volumes due to the large number of chants. *Gamshvenebuli* (ornamented) chants for the hierarchical version of St. John Chrysostom's Liturgy are printed in Volume 18. In Volume 19 are chants for the Liturgy of St. John Chrysostom in simple styles - works in the so-called *namdvili* style and *sabavshvo sada* (children's plain) style - as well as hymns for the Liturgy of Basil the Great, the Liturgy of the Presanctified Gifts (usually called the Liturgy of St. Pope Gregory the Great the Dialogist), and the Hours. Chants for the 12 major feast days as well as other major feast days are presented in Volume 20. In Volume 21, however, are the festal troparia in the eight tones to be included in "The Beatitudes", chants for the Hours, liturgical hymns for various feast days, hymns to be performed during Communion (when the clergy is receiving Communion), chants for the funeral service and last rites, hymns for the consecration of a priest and for a marriage service, and finally music for the Washing of the Feet rite on Great Thursday with a recitative part for a deacon. As it is seen, despite E. Kereselidze's title for the manuscript (see below), there is an abundance of chants for services other than the liturgy in Q674.

183 hymns are printed in Volume 18, 150 in Volume 19, 211 in Volume 20, and 138 in Volume 21. The majority of these 682 hymns is being published for the first time.

The cover title for manuscript Q674 is:

"Georgian Chant
Three Liturgical Rites
The Liturgy for Hierarchs and Priests
Liturgical Chants for the Entire Year
Score
Book 1
1900-1932
My Own Work Abb. Ekvtime"

On the manuscript's title page, St. Ekvtime has written:

"For hierarchs and priests. Three liturgical rites:
with all types of festal chants for the entire year."

After this is an extensive table of contents and then the score itself - with an abundance of additional postscripts, liturgical or musical and theoretical indications (regarding the *sada*, *namdvili*, and *gamshvenebuli* polyphonic styles), and various ornaments done in the style of medieval scribes - miniatures of a geometric or botanical nature.

As we can see from the postscript cited as an epigraph for the present introduction, Ekvtime, recognized as a saint by our nation and church, spent 41 years (1891-1932) working¹ on this monumental work of liturgical chants. In parallel with this, he worked on two other large manuscripts (Q672 and Q673). We have not the slightest concept of how much labor, energy, and effort St. Ekvtime needed to compile and copy these manuscripts. It is known that before the death of Philimon Koridze, canonized as a holy confessor and chanter, Ekvtime had worked under his guidance - doing a systematization of the Koridze manuscripts when compiling Q672, Q673, and Q674, collecting the appropriate chants from his and Koridze's manuscripts, writing the second and bass voice parts (or had other chanters write them) in the traditional, Old Georgian chant style for the first voice melodies notated by Koridze...

It must be noted that apart from the three large manuscripts devoted to the services of Vespers, Matins, and Liturgy, and copying and editing the many manuscripts used as material for these manuscripts, E. Kereselidze simultaneously worked on the manuscripts

¹ The various date references on the cover and in the score postscripts themselves must be a sign that the thick, leather-bound cover was made at a different time, whereas the copying of various parts of the manuscript took place and was finished at varying times. In the end, the material done from 1891-1932 was bound into a cover made in 1932.

of services not included in these three collections - on complete collections of hymns for Great Lent and Holy Week, the chants for major feast days, etc. Additionally, many such bodies of chants have survived to the present through a few copies - some of these copies are done by P. Koridze and others by E. Kereselidze.

Such colossal work and amazing labor as this, through which E. Kereselidze saved and perfected P. Koridze's chant heritage, only deserves adoration, admiration, and gratitude from every Georgian, Christian, musician, music lover, or researcher.

* * *

E. Kereselidze's postscripts, references, and indications shown in manuscript Q674 have been moved to the footnotes in Volumes 18-21 without any changes. The changes only affect outdated or incorrect forms and vernacularisms of words shown in tempo expressions (ex. *dinzhad*, *sashvalo modzraobit*, have instead been indicated as *dinjad*, *sashualo modzraobit*, etc.).

As noted previously, Q674 has three different titles - on the cover, in the table of contents, and directly at the start of the score. Moreover, at the latter is written: "Liturgy for Hierarchs and Priests; Chants for Liturgy, Written in the *Namdvili kilo* (Authentic Style) and in the *Gamshvenebuli* (Ornamented) Style." In the score, however, first "Ornamented Liturgy" is shown, then "*Namdvili Kilo*" (Style/Melody), and lastly, the "Sada", "*Sabavshvo*" style. Even the manuscript sections in the table of contents have slightly different titles (only in form, not content-wise), which the editors note directly in the score, in the footnotes for the inner title pages. The point of view that manuscript Q674 was written bit by bit over many years is reinforced by this fact.

* * *

Q674 (like Q672 and Q673) has been compiled by E. Kereselidze using the compilation, systematization, supplementation, and enrichment principles of P. Koridze's various other manuscripts. Moreover, while working on Q674, Father Ekvtime had primarily used P. Koridze's published *Liturgy of St. John Chrysostom* (Koridze, 1895), hymn collections of the liturgies of Basil the Great and the Presanctified Gifts (Koridze, 1901), the festal menaion (Koridze, 1911), and partially - the score for funeral chants (Koridze, 1899) as sources.

In comparison to the collections mentioned, the main difference of Q674 is represented by the inclusion of hymns by E. Kereselidze in the simple - the *sada* or *namdvili* - style alongside the ornamented repertoire bearing the same titles. Thanks to these parallel examples, the compositional polyphonic techniques of the layout, creation, and development of a chant are clearly seen, the essence of which is situated in the melodic, textural transformation of a cantus and the polyphonic original based on it, and in

the variant, improvisational alteration of the "original" invariant - from a simple, *sada* style to a complex, *gamshvenebuli* style.

Throughout the entire manuscript, when citing a hymn's simple and ornamented variants, E. Kereselidze discusses this musical technique many times. The *Shtasakhedi* (Some Views) included in the manuscript is devoted to this theme (see after the introduction). Information from P. Koridze and others regarding the polyphonic styles of Georgian chant and their transformation and development is continued by E. Kereselidze's facts and discourse, and these represent a crucial source for musicology and aesthetic history.

Together with the aforementioned, it must be noted that Kereselidze had made some distinct changes in the voice leading of some of the chants published by Koridze when copying them (or he was possibly using other sources of these same chants). All such places have been indicated in the present publication and the original voice leading variants in Koridze's published collections are shown together with the manuscript versions.

Moreover, directly in the case of the existence of different variants of singularly titled liturgical chants in the Koridze publications and in the manuscript produced by Kereselidze, all the variants of the chants are presented in Volumes 18-21.

In regard to both kinds of cases, it will be referenced in the score's footnotes as to which Koridze publication is indicated with the word "publication"; for example: "Here in the publication (Koridze, 1895) ..." etc.

Except for the hymns for the funeral service, all the chants stemming from Koridze publications are printed in this manner in Volumes 18-21.

* * *

There is the following kind of interrelationship among the chants shown in Q674 and the funeral chants published by Koridze (Koridze, 1899): E. Kereselidze, on one hand, relies on this publication - these two source materials primarily have an identical chant repertoire, melodies, and ordering.

Moreover, on the other hand, the Kereselidze collection of funeral hymns has some sufficient differences from the Koridze publication with a set of peculiarities: the chant melodies and polyphonic texture shown in the latter have been simplified and arranged according to the *sada* or *namdvili* style aesthetic; the repertoire has been enlarged - ex. the "Assembly of the Saints" cycle has been added and some of the chants are presented in form of *sada* and *gamshvenebuli* works.

The funeral hymn collection published by P. Koridze is in the *gamshvenebuli* style. It is a topic of research as to which source the *sada* or *namdvili* style funeral hymns provided in Q674 by E. Kereselidze rely upon - were these also notated by Koridze, learned from a certain chanter, and recorded by E. Kereselidze, or were these Koridze works simplified by Kereselidze himself in accordance with chant traditions? Either way, before us are

different works of one service from one school of chant, thereby demonstrating once again the richness of the Georgian musical heritage.

Since the entire repertoire of the funeral service differs between the Koridze publication and the Kereselidze manuscript, when publishing these hymns, the discrepancies of these two sources will no longer be noted and parallel examples will not be cited for demonstrating any similarities or differences. Interested individuals can compare the Koridze hymns shown in Anthology Volume 1 with the Kereselidze funeral hymns in Volume 21.

Q674 (like Q672 and Q673) was created by E. Kereselidze as a unique anthology of chants of the Western Georgian chant tradition intended for one service (in the case of Q674 - for the Liturgy). This manuscript is practically the richest and most diverse collection of liturgical chants. Despite this, the editors still deem it necessary to add some chants from other notated sources to the present publication (Vol. 18-19).

1. A few such chants for the Liturgy of Holy Thursday and Great Saturday have been added by the editors to the chants for the liturgy of Basil the Great shown in Q674, which are deemed necessary according to the typicon. Despite these chants being notated in P. Koridze's other manuscripts (the chants for Great Lent), E. Kereselidze had not included them in Q674 along with the other hymns for these days and services. There are only a number of such chants and there are notes made about them in the score's footnotes.

2. The communion hymn "Taste and See That the Lord is Good" arranged by the editors to the music of Koridze's other communion hymns has been added to the hymns for the Liturgy of the Presanctified Gifts, which for some reason had not been notated at all in the manuscripts of Koridze and Kereselidze.

3. All the melodies (naturally with middle and bass voices) of Eucharist hymns belonging to the Western Georgian chant school tradition of the *gamshvenebuli* style and attesting to various other sources of this tradition are shown in the Q674 version of the hierarchical liturgy included in Volume 18. The melodic fullness of the Q674 corpus of *gamshvenebuli* communion chants lacks only two works presented in the manuscripts.

The first of these is provided in P. Koridze's manuscript Q676. In many ways, this manuscript repeats the other scores of the liturgy notated by Koridze. The melodies of chants shown in it are identical to Koridze's *The Liturgy*, except for one work - the Eucharistic hymn arranged to tone 8 "Holy, Holy, Holy". This chant was added by the editors to Volume 18 and printed as #129.

Another different example of Western Georgian melodies of the Eucharist, however, is shown in R. Khundadze's manuscripts. His manuscripts are kept at the National Center of Manuscripts. After the publication of the Koridze-Kereselidze manuscripts in the anthology, Khundadze's heritage will also be printed in the anthology.

Moreover, the editors have given themselves the liberty of including a *chreli* (ornamented), *gamshvenebuli* Eucharistic "Holy, Holy, Holy" from Khundadze's manuscript (Folklore Center, Man. #2124:240, 248) in Volume 18 as #130 and 131.

The reasons for this are to continue E. Kereselidze's conception of Q674 - an anthological collection of all the hymns of this or that service as mentioned previously and to completely transmit all the Eucharistic melodies of the Western Georgian chant tradition. There is also the fact that these Khundadze hymns differ from the primarily "plain" chants notated by him in their melodic and textural style and they bear a striking resemblance to the *chreli* chants notated by Koridze. This resemblance is manifested in the frequent usage of characteristic melodic formulae (encountered in "You Are the Brilliance of Priests", the hierarchical "Cherubic Hymn", the communion hymn and "Allilo-Artsivi", etc. notated by Koridze) and in a complex and somewhat "strange" textural, polyphonic style based on wide vertical harmonic intervals.

Here it must be recalled that R. Khundadze was one of the primary transmitters of the chants in *The Liturgy* notated by Koridze (Koridze, 1895) or in Q674. With this, the editors also deemed it allowable to include a *chreli* chant preserved by the great chanter R. Khundadze, along with some others, in the corpus of *gamshvenebuli* hymns notated by him.

By the way, the editors consider it possible to work on and arrange this Khundadze hymn in the polyphonic style containing more than three voices preserved in Koridze's manuscripts - like the communion hymn "Allilo-Artsivi", the identical melodic foundation upon which this chant is based, as was noted. The editors have not resorted to any similar experimentation in the present publication, although these chants provide a direct means of a hypothetical restoration of this lost polyphonic tradition of the Middle Ages.

* * *

Like in other volumes of the anthology, the manuscript versions of some chants as well as their edited variants suitable for modern liturgical demands are printed in Volumes 18-21.

For example, here the editors would name "The Beatitudes". In all the sources, this chant is notated by P. Koridze and E. Kereselidze with additional refrain verses ("Momikhsenen chven, upalo...", "Momikhsenen chven, meupeo...", "Momikhsenen chven, tsmidao..."). In modern day services, this "The Beatitudes" with the extra refrain verses is chanted during Great Lent in the Typica service. Regarding the *gamshvenebuli* "The Beatitudes" by Koridze (see. Vol. 18, #29), R. Khundadze notes that it is for Great Lent and instead offers us a version of this chant without the extra verses in his *The Liturgy* (see Anth. Vol. 5, #12). By the way, Khundadze does not specify whether "The Beatitudes" notated by Koridze is chanted during Great Lent liturgies or during the Typica service. "The Beatitudes" in the *namdvili* style in manuscript Q674 is also notated with additional refrain verses, whereas in the *sada* children's style of this hymn, these refrain verses are not after every "Blessed is...", instead they are shown at the end of the chant. The notation of "The Beatitudes" in the liturgy collections by P. Koridze and E. Kereselidze with these verses (with marked differences in various examples), especially

without any kind of commentary, provides a hypothetical basis that perhaps in the old days, "The Beatitudes" were chanted in the form shown in the Koridze and Kereselidze manuscripts, in contrast to what is sung today. Either way, versions of "The Beatitudes" suitably rearranged for modern services by the editors are printed in the present publication along with the authentic variants.

* * *

When editing the poetic texts of the chants, the editors resorted to old and modern church service books - Pentacostaria, Octoechoes, festal Menaia, and Horologia published in the 18th-21st centuries, as well as an ancient Georgian manuscript, A603, of neumatic heirmois (Kiknadze, 1982).

Missing words in the poetic texts of the hymns, or apparent semantic, orthographic, or syntactic errors have been corrected by the editors according to the aforementioned sources. Discrepancies discovered in the various sources of the poetic texts (ex. morphological ones) are not indicated, since this goes beyond the goal and purpose of the anthology.

In general, when editing the poetic texts of the chants, the editors attempted to not delve into profound textual and historical hymnographic issues, stemming from the purpose of the anthology. But while working on this publication, one thing really stood out - in the neumatic or notated manuscripts, it is clear that the poetic texts of the chants were characterized by a discernable variant nature, which, along with the existence of various translations and schools, points to the creative freedom and diversity typical of Georgian culture and art.

* * *

The chants shown in Q674, as noted previously, are in various polyphonic styles. In previous volumes of the anthology, and even more, in exclusive literature, there is sufficient information about the *sada* (plain), *namdvili* (authentic), and *gamshvenebuli* (ornamented) polyphonic styles, as well as about surviving relics of *sastsavlebeli* tones (practice polyphony - an archaic style transitioning from heterophony to polyphony), thus, there will no longer be any further discussion of them here. Only one thing regarding a technical issue will be added: since discussions regarding the melodic and textural styles of chants are encountered most frequently of all in Q674, accordingly, the polysemanticity of terms characteristic of ancient Georgian theory (and not only Georgian) is also encountered on a frequent basis - particularly the usage of the term *kilo* (mode) to signify a melody (including a cantus firmus) as well as a textural style. Such outdated polysemanticity of this term is also evident in the *Shtasakhedi* printed after the introduction. Clearly, the usage of academic, theoretical terms in a similar outdated

context is unacceptable for modern academic studies, thought, and terminology, since they are time-worn archaisms and need to be removed from the musicological language. For this reason, wherever the term "kilo" (mode) is used with a meaning different from modern theory, the appropriate, adequate word will be placed in parentheses in order to make E. Kereselidze's thoughts clearer.

* * *

Due to the poetic text or liturgical demands, "parallel" variants of some individual chants differing from each other through different accidentals placed by the editors, and therefore, through being unique with their harmonic coloring and modal turns, are shown together with chants provided in two variants in Volumes 18-21 (like previous volumes of the anthology).

Like in previous volumes of the anthology, editing in Volumes 18-21 is defined by changes in accidentals and by corrections of obvious errors, of course with the corresponding indications in the comments.

The manuscript names for chant genres, groups, or types have been preserved in Ekvtime Kereselidze's postscripts (in footnotes, as well as in section headings) in Volumes 18-21.

When splitting up the hymns of Q674 into four volumes, the manuscript ordering of the chants was changed in some cases in order to facilitate the practical use of the music score. For example, the editors have gathered the chants for Holy Thursday and Great Saturday notated in various places in the manuscript, relocated the hymns for the marriage, consecration, and funeral services, and printed them all in Volume 21, etc. All such cases have been indicated in the footnotes.

In Q674 where "Shen, upalo" and "amin" are notated as a single verse in the litanies and the words are written in two lines, these verses have been printed separately in Volumes 18-21.

All the graphic music symbols placed in parentheses (notes, accidentals, commas denoting caesurae, fermatas) have been added in by the editors and it is not obligatory to perform them.

Some of the agogic and expressive indications in the manuscript are either only in Georgian, or in Italian. Since the anthology is intended for an international readership, in all cases, all the agogic and expressive indications are presented in Georgian and Italian in the present volume.

In most cases in the original, dynamic expressions are only written on one voice part. They have been placed on all three voices by the editors.

All other alterations of the original text are reflected in the comments.

The indications provided in the introductory letter to the anthology (see. Anth. Vol. 1) affect all chants, including the ones printed in the present volume.

Regarding E. Kereselidze's *Shtasakhedi* and Some of the Moments of His Musical Aesthetic

Shtasakhedi (Some Views)

The rules and regulations for Georgian chanting, is that Georgian chant must first be learned in the *namdvili kilo* (with an authentic, original, and simple melody and texture) by students and then, if necessary, in the ornamented way (to learn and perform the *gamshvenebuli* (ornamented) style - i.e., in a melodically, texturally, and harmonically transformed, advanced style with more intensive polyphony).

Each chant has its own natural *kilo* (natural, original melody, cantus) and this melody is the natural way in which it flows. When a chanter performs a chant in the *namdvili kilo* (with the authentic, original melody), he will chant it easily; the chant will proceed to the end effortlessly and simply, and it will be just as easy to learn and teach. Whereas for subsequent studies, the chanter will know the vocal turns of all the tones, what sort and what kind they are (with the simple, original melody). If they want to sing more beautifully than a *kilo* (with an ornamented, melismatic melody), then the chanter, according to their musicality and talent, will perform different melodic movements from some of the verses of the original melody, in a way befitting the chant (according to their skill, the chanter will ornament the chant throughout, embellish the original melody with new melodic, motivic, or micro-motivic structures), and then follow here and there the contour of the *kilo* (the original, simple melody). In this manner, every talented person can do ornamentations and embellishments in various ways based on the original, simple melody, whereas if the *kilo* (original, simple melody) is not done, then what can they ornament?! Therefore, the *kilo* (original, simple melody or cantus) is the foundation of chanting, the melodic basis upon which all the vocal turns are dependent. Whoever has learned to chant well in a *kilo* (with the original, simple melody and style), will figure out what kinds of embellishments and new melodic, melismatic structures fit with it. Whereas if they did not learn the *kilo* of a chant (the original, simple style), but instead only learned how to chant in a complex, ornamented, intensively polyphonic manner, then they will be unable to figure out and intuit what kind of *kilo* it was (which original melody or cantus the chant had). Therefore, a chant must be performed either only in the *kilo* (with a simple, original melody and textural style), or be ornamented here and there. It is not possible for a chant to be performed entirely ornamented and embellished: it will be without any foundation (its cantus will be obscured) and useless, because it will deviate from its proper way (from the cantus) and the *kilo* (the cantus, the original, simple melody) will be lost. Losing the *kilo* is the same as

losing chant. Therefore, I have notated the chant below in the *kilo* (with simple melodies and textures), with some verses having some ornamentation and embellishment here and there (in a melodically, texturally, and harmonically transformed and advanced style). Wherever there is an ornamented verse, in the same spot I have written the music in two ways in the bar lines and note lengths. I gave the *kilo* (simple, original cantus) its own way by showing all the notes with stems pointed up, and the ornamented version has all the notes with stems pointed down. In this manner, it is possible to chant one and the same chant in two styles, in the *kilo* (in a simple, original melody and style) and in ornamentation. You will frequently encounter chants notated this way in this book.

As I mentioned previously, a chant in a *kilo* (having a simple, original melody and style) has its own natural progression from beginning to end, whereas ornamentations however (during various performances) are embellished in diverse ways in the same verse and because of this ornamentation does not have a single basis. A chant in a *kilo* (containing an original, simple melody, an archetypal cantus and having a simple texture) is much more canonically known, accepted, and established, than ornamentation (in this case, "canonically" is not to be interpreted in an absolute theological, ecclesiological, and judicial sense, otherwise it seems like *gamshvenebuli*, ornamented chant is uncanonical, unlawful, and non-liturgical).

Almost every person can learn simple chant, whereas not everyone will be able to perform it or learn it in a complex, polyphonic style.

In the old days, we Georgians would always teach chants in the simple *kilo* (with a simple, original melody and texture) orally at educational institutions. In the same way, all potential priests and deacons would be taught to chant in the *kilo* (with the simple, original melody and texture), until they passed their exams and entered the religious service.

In this manner, chanting in the simple *kilo* (with a simple melody and texture) has become indubitably necessary, plainly and without any ornamentation: as the solo, first voice to be sung by priests and deacons, as well as arranged in three voices for a choir. Therefore we have notated all three liturgical rites in three voices with their own festal troparia and ninth heirmois in a simple, plain, and natural *kilo* (with simple, plain, traditional, inherent melodies and textures) and given them their own place in this book. See them following this.

In 1898, the person who notated the chant *kilo* (simple and plain) in the first voice was Maksime R. Sharadze and the chanter who transmitted them was Svimon Molarishvili. Whereas those who arranged and notated them in three voices were Priest Ivliane Nikoladze and I.

Hieromonk Ekvtime

As it is known, a definition of the musical material as *sada* and *gamshvenebuli* / *gavarjishebuli* chants only occurs in the notated manuscripts and written sources reflecting the Gelati school chant tradition. In this aspect, St. Ekvtime the Confessor's (Kereselidze) manuscripts Q672, Q673, and Q674 are especially remarkable. Along with other musical or liturgical parameters, the hymns in these collections are categorized and titled according to these two styles, these two traditions of configuring the musical texture. Regarding the chants here, "gamshvenebuli" and "*gavardishebuli*" are frequently noted. There are also works indicated as "kilo" (the simple style), "*namdvili kilo*" (the authentic, best-known style), or "sada" (the plainest style according to E. Kereselidze).

It is notable that almost everywhere St. Ekvtime writes "gavardisheba", "vardishi" instead of "gavarjisheba" and "varjishi". Sulkhan-Saba defines "varjishi" as thus: "Varjishi is a Turkic word, in Georgian it is called *sepuri*." (Orbeliani, 1991:257) *Sepuri* however, "is a task that is made easier by doing it many times, whether it be working with languages or learning them." (Orbeliani, 1993:85). In the 19th century, Niko Chubinashvili² had defined "varjisi", "varjishi", and "varjisoba" as: "Art, learning by heart, твердить, упражняться." Along with this, the following word definitions are shown: "*Sepuri* is used incorrectly, it must be *zepiri* and *zepiroba*." "*Zepir*, *zepirad* - to say or read something written without a book, наизусть; to report or cite by heart without anything written, to report orally (The Man in the Panther Skin 407, 1314), словесно наказать, поручить сказать о чем (some people have written it by heart, but it is incorrect)." "*Zepireba* (*vazepireb skhuata*, *vizepireb*) - training, fully studying, practicing saying something without a book, учить, твердить наизусть." Davit Chubinashvili, however, defines "varjishi" as thus: "*varjisi*, *varjishi gazepireba*, *khelovnoba*, упражнение, повторение наизусть, Rusud. 874; диспутъ, N. C. L. See maegoba."

It is clear that "varjishi", "skhvata" was introduced from the Turkish language in the late Middle Ages, it would even turn into a sobriquet for *gamshvenebuli* chant during the same time period. This is also confirmed by the fact that this word is mentioned nowhere in the context of chant, either in sources before then, or with Sulkhan-Saba and Chubinashvili. It is evident that he called *gamshvenebuli* chant this name, since in order to learn ornamented chant it was necessary "to make it easy by doing it many times", "learn it by heart", "practice", "study thoroughly", "master it". I.e., he called *gamshvenebuli* chant "gavarjishebuli" after it existed, how it became necessary to master the musical thought system, its study, transmission, and principles, after chant became a purely oral tradition.

² Niko Chubinashvili's and Davit Chubinashvili's definitions are cited from the electronic publications of their dictionaries. Link: <http://meskhi.net/words.htm#16>

This is hypothesized however, after the 15th-16th centuries. Accordingly, reviewing the history of the term "varjishi" comes across as an additional argument about the fact that "gamshveneoba" (ornamentation) is a phenomenon of the Georgian renaissance period.

Sulkhan-Saba has defined the word "mshvenieri" (beautiful) as one of the types of "lamazi" (pretty) full of everything good:

"*Lamazi* - this is separated as thus, for *keklutsi* (elegant) is a form totally adorned; *kekela* - is a person attempting beauty and making an impression; *mtskazari* - more than goodness; *shvenieri* - befitting (*sheperebuli*) with everything good; *sandomi* - whether someone/something be pretty or ugly, then they are pleasing to the eye; *sakhnieri* - someone adorned in all manners and also a doer of good deeds; *haerovani* - someone/something elegant with their beauty." (Orbeliani, 1991:404)

"Sheperebuli", however, as Sulkhan-Saba says, is, "the adornment/harmonization of colors (*perebi*), of many colors." (Orbeliani, 1993:295)

From what has been said, through the harmonization of "everything good" in *gamshvenebuli* (ornamented) chant, i.e., through the harmonization of diverse arrays of splendor, of various colors of all kinds of goodness and beauty, or of various forms, the decoration of the musical language, thought, form, and essence takes place.

Gamshvenebuli chant adorned with many colors is a musical art focused on expressing many kinds of harmonization of various kinds and types of beauty and splendor. Along with the historical facts, even this type of appellation of musical thought indicates that *gamshvenebuli* chant, with the main goal of its rational and effort being the expression of beauty, is a phenomenon of the Renaissance worldview and epoch.

Sulkhan-Saba has not defined the word "sada" in the way we understand it in relation to chant. Yet, the word "sadagi" is examined in *The Georgian Dictionary* (Leksikoni kartuli): "*Sadagi* - a mean between difficult and easy. This is the mean of difficult and easy." (Orbeliani, 1993:24)

The relation of this word with the simplicity of the chant is clear. Yet, if "sadagi" chant is equated with "sada" chant, it turns out that there must have been plain chant in the *sada kilo* (simple style). It is presumable that the "practice tones" constructed on quintal and octaval parallelisms described by P. Koridze would seem this way to us (Koridze, 1896).

When discussing chants of the simple, non-ornamented, "gaurdishebeli", "sada", "namdvili" "kilo" (style) and the complex, "gamshvenebuli" ones in *Shtasakhedi*, St. Ekvtime the Confessor (Kereselidze) is primarily speaking about traditional melodies (Kereselidze, Q674:189). The great figure differentiates these two layers from the standpoint of conveying the regular, traditional intonation in this or that hymn.

The holy father says that "every chant has a natural *kilo* (melody),³ and this *kilo* is natural to it" and this is the proper way; this "authentic", "simple", "plain" mode⁴ or traditional melody is "the foundation of chanting"; and that only to an expert "are the melodic turns of all the verses, the kind and sort they are" evident. In this same spot it was said that "the turns of the voices (the harmonized middle and bass voices) are dependent on the foundation of the *kilo* tone (the traditional, archetypal melody)."

It becomes clear from Father Ekvtime's discussion of *gamshvenebuli* chant that, first and foremost, the showing of a traditional melody in a more beautiful way or the replacement of some segments of a traditional melody with improvised (as evident from the notated manuscripts, more intense, elaborated in an intonational and rhythmic way in comparison to the archetypal original of the ornamented chant) melodic structures, are implied under this concept. A chanter "departs from some of the verses of the original melody, according to their musicality and talent, in a way befitting the chant, and here and there ornaments, improvises it. Then here and there, the chanter follows the shape of the original melody. In this way, every talented individual can do ornamentation and improvisation in various ways according to the *kilo* (by relying upon the original, archetypal melody)". Father Ekvtime says it is necessary to have perfect knowledge of the "*namdvili* (authentic) *kilo*" (the original, the cantus firmus) in order to figure "where and what kind of improvisation and vocal turns will suit it". He also says it is not possible to "fully ornament and improvise a chant", because at this time it will be "baseless and useless", it "will deviate from its proper way", and the chant's natural, traditional, regular, canonical melody "will be lost". St. Ekvtime notes the melody of a "*kilo* chant" is unchangeable - "it has its own natural progression from beginning to end", whereas ornamentation is marked with an improvisational freedom - "the ornamentation is improvised in many various ways within the same verse." As seen from *Shtasakhedi*, when employing such a performance creation method, it is permissible to enrich a chant with completely new intonational material and, "because of this itself," the saint says, "Ornamentation does not have a singular basis." Father Ekvtime notes that both variants - the "authentic mode" and the ornamented version - of individual segments of a melody are written in the score with notes having upward and downward stems.

³ The polysemantic nature of terms for the peculiarities characteristic of Georgian chant, of the world's medieval professional or traditional musical arts is significant. In this aspect, the term "kilo" (mode) has a special fate. It was cloaked in many kinds of definitions in the past and even more so now. In *Shtasakhedi*, the term "kilo" denotes a traditional melody, melody, chant - as something natural, or its own traditional intonation for a verbal, musical synthetic appearance. Quite frequently in manuscripts, a chant will have "kilo" written with it. This means that this variant is an authentic, true transmission of this chant's melody, its traditional intonation through a simple, plain textural configuration.

⁴ These terms stir up associations with the sacred music of medieval Western Europe - the "namdvili" (authentic) melody and cantus firmus, the "sada kilo" (simple style) - plainchant.

Archpriest Razhden Khundadze's - a great chanter and public figure - discussion of the "sada (plain) kilo" (a simple style and original melody) also stands out with a thrust similar to *Shtasakhedi* (Khundadze, 1911:V-VI): "Whoever has not learned to chant in the *sada* (plain) *kilo* first of all will always be separated from the inherent realness of chant and be unable to figure out whether they are chanting correctly according to the original melody or not. Whoever has first learned to sing in the plain style will always remember the authentic motif, the melody without any changes, and if they improvise upon it, ornamentations and pleasing vocal turns will be produced in agreement with the original melody. In this way, the *kilo* (plain chant) is the foundation of chanting and improvisation is an outcome of that. When I was a chant instructor at some schools, I was truly convinced that teaching and disseminating ornamented and improvised chant was wholly unfavorable."

In fact, the scholar and priest Meliton Kelenjeridze says the same thing: "Plain chant is not taken from Mr. Koridze..., instead, chanting in a developed, extensive manner to master it is not easy... When the talk revolves around preserving chant unblemished, people always envision the original melody, if it can be said, the mode, the plain tone, upon which all subsequent work is based on in this subject... The primary focus in all cases must be on a chant's old, original, simple melody, upon which all subsequent improvisations are based. If the former is lost, then the latter will be of no use to us regarding the original melody." (Shughliashvili, 1991:140)

Of course, having such an attitude towards an original, traditional melody and a fear of losing it are primarily the fault of having no notation, of not having any means for precisely notating music. In such a state, preserving the typical manifestations of a traditional melody, and in general, of its musical language and elements; and transmitting these to future generations were the most significant problems and they were crucially necessary. Wherever music is preserved orally, spread, developed, and handed down to a future generation (neumatic, ornamented chant, and general mnemonic systems were unable to alter the essence of this problem), losing a melody, intonation, or *kilo* "is the same as losing chant". This is really the reason why in such a circumstance, the "kilo", the *cantus firmus* must be "ornamented" and altered only in certain spots, so that other people, especially future generations, are able to "figure out" the true, archetypal musical model of this or that hymn - in other words, the original, natural, canonical, authentic "kilo" or melody.

By the way, there was a similar situation in the sacred music of Western Europe before the formation and development of music notation. After the introduction of notation however, it became possible to modify, transform, work on, use in various polyphonic forms, alter with completely new polyphonic techniques, and show a *cantus firmus*; create a plethora of different works containing original and innovative intonations, harmonies,

textures, and forms based on the cantus firmus; and as a result - renew, develop, and diversify musical languages, thought, and styles from organum and ars antique to the Baroque.

We are far from an unequivocal, unambiguous evaluation of the oral transmission characteristic of medieval musical thought. But we can hypothesize what kind of development, form, and heights of polyphonic and harmonic thought Georgian music would have achieved if the means of precisely notating it had existed (even original notation); at a time when it had reached such a high level of development and diversity of form and polyphony in the conditions of an oral tradition - when a tremendous part of musicians' effort was directed towards "memorizing", writing down, and transmitting music in an unblemished way to future generations. To say it roughly, if now we have 5-6 supremely valuable and highly developed variants of each chant or song, if our genius ancestors had had the precise means of notating and preserving music, there would be many more unique and different works preserved.⁵ They would have had more means of preserving and transmitting traditional melodies or polyphonic models on one hand, and of improvising upon, making other intonational changes, intonationally transforming (I. Zemtsovsky), polyphonically changing, and doing artistic rearrangements of them on the other.⁶ This is like the European musicians, who, as previously noted, were provided a great service through more or less precise means of notating music in the process of transforming, rearranging musical material, and in the process of developing a musical language and thought.

As we have seen, when talking about the "plain mode" or "ornamentation" in *Shtasakhedi*, it is only a discussion in regard to the protection, preservation, transformation, and elaboration of "natural", traditional melodies. Whereas there is almost nothing said about the demonstrative peculiarities in the polyphony of these two layers. Yet, as a result of analyzing the notated chant manuscripts and stemming from information in the chant collections, especially those of P. Koridze (Koridze:1896), it is clear that "ornamenting" a chant represents, on one hand, an intonational, structural alteration of a traditional, archetypal melody ("improvisation and ornamentation here and

⁵ "Despite the preservation, more or less, of the communal singing tradition, the present-day diversity of Georgian folk music is only "a vestige of its former glory". We are aware of how many blank spots are on the modern-day map of traditional Georgian music. It becomes evident that the songs and chants surviving to the present day are only "islands" of a singular "continent" called the traditional Georgian way of life that has survived the flood of historical misfortune." (Gabisonia, 2009:4)

⁶ T. Gabisonia notes (Gabisonia, 2009:35) that in traditional performance, the quality of the prognosis of the traditional, "creative" model is proportionate to the contrast requirements stemming from the performer and listener. The more expected a certain event is, the less time adapting one's attention to it when it is revealed is required. Accordingly, the more clearly a model original is imprinted in a performer's vocabulary, the less creative effort is needed to carry it out. And if a performer "is creatively inclined", a new model will come into being. It's the same way in polyphony: the more precisely a polyphonic model has been assimilated by performers, the less effort is required for coordinating the voices. As a result of this, the voices are given opportunities to boldly update the model. In our opinion, the basic way of developing parallel voice leading into contrastive counterpoint must be pictured exactly this way."

there"), and along with this, an inherent, polyphonic transfiguration of an ornamented hymn's original, or simple original texture with different, varying intensities. Added to this are the not so infrequent inclusions of modal diversity in a hymn in the manuscripts (especially with the Karbelashvili brothers). Every *gamshvenebuli*, ornamented hymn is a different, more elaborate variant of some plainchant original.

Ornamentation is a special state of thought and form creation based on defined aesthetic principles and it itself represents a musical aesthetic ideal and principle. In notated sources, ornamentation appears as a process and simultaneously as an already formed complex of musical expression means interrelated through their defined semantics, their contextuality. Moreover, *gamshveneba* or ornamentation is characterized in the various Georgian chant traditions by a different behavior of the voices - by dependency and original textural thought.

Along with "kilo" and "gamshvenebuli" chant, Philimon Koridze also describes "practice tones" based on quintal, octaval parallelisms and used at the very first stage of teaching chant (Koridze, 1896).⁷ By relying on information from P. Koridze and E. Kereselidze concerning three principles of configuring a chant texture (and using these principles in pedagogic practice), D. Shughliashvili (Shughliashvili, 2009:28-39) estimates there were three historical stages of the development of Georgian chant polyphony - one constructed on quintal, octaval parallelisms like Koridze's "practice tones" (the most archaic textural type which almost has not survived to the present day), a second one constructed on the polyphonic model of the *sada* (or *namdvili* - authentic) plainchant style, and a third one built on *gamshvenebuli*, ornamented chant.

Along with the circumstance that plain chants are the originals, the models for ornamented hymns, an analysis of plain works having the same titles and related melodies confirms that they themselves represent a different implementation of some model, of various variants of an archetypal invariant. In fact, several highly valued *sada* and *gamshvenebuli* variants have been created on the basis of each chant's invariant model and idea.

As it has been noted many times, this circumstance is a paradigm of the creation of Georgian chant - in accordance with the rational logic of traditional musical art, each chant represents a unique, polyphonic realization of a monophonic or polyphonic archetypal model of a traditional melody, a distinctive invariant, the evidence of which is shown by the present publication.

Svimon (Jiki) Jangulashvili

⁷ "The voice harmonies called parallel fifths and octaves, although being easy to memorize, are not pleasant to the ears, because one voice is dependent on another. Good and expert chanters did not chant with such voice harmonies. This was only the root of an elementary chant education." (Koridze, 1896)

Literature and Notated Collections Used and Cited in Volumes 18-21

(All sources are in Georgian)

1. Gabisonia, Tamaz. *The Forms of Traditional Georgian Polyphony*. Doctoral dissertation. Tbilisi, V. Sarajishvili Tbilisi State Conservatoire, 2009.
2. *The Pentecostarion*. Moscow, 1738.
3. Kiknadze, Gulnaz. *Neumatic Heirmois: Manuscript A-603*. Published with added study and indices by G. Kiknadze. Tbilisi, Metsniereba, 1982.
4. *The Triodion with Three Voice Chants*. Tbilisi, Ekvtime Kheladze Press, 1901.
5. Orbeliani, Sul Khan-Saba. *The Georgian Dictionary*, Volume 1. Tbilisi, Merani, 1991.
6. Orbeliani, Sul Khan-Saba. *The Georgian Dictionary*, Volume 2. Tbilisi, Merani, 1993.
7. *The Octoechos*. Moscow, Synod Press. 1822 (from the National Parliamentary Library of Georgia website)
8. *The Hours*. Tbilisi, Alilo Publishing, 2012.
9. *The Festal Menaion*. Moscow, Synod Press, 1865 (from National Parliamentary Library of Georgia website).
10. *The Triodion and Pentecostarion*. Moscow, Synod Press, 1850 (from National Parliamentary Library of Georgia website).
11. Koridze, Philimon. *Georgian Chant: The Liturgy of John Chrysostom // For Priest and Hierarch // Notated by Philimon I. Koridze; Recorded from Anton N. Dumbadze, Dimitri R. Chalaganidze, Archdeacon Razhden T. Khundadze, and Ivliane I. Tsereteli. A few chants were recorded from Melkisedek G. Nakashidze and Priest Nestor E. Kontridze. Score #1*. Tbilisi, Maksime Sharadze Publications and Press, 1895.
12. Koridze, Philimon. "The State of Georgian Chant". *Mtskemi Journal*, #9, #10, 1896.
13. Koridze, Philimon. *Chants for the Funeral Service // Score #3 // Notated by Philimon I. Koridze through financing by the Kutaisi Diocese clergy; Recorded from Dimitri R. Chalaganidze, Archdeacon Razhden T. Khundadze, and Ivliane Tsereteli*. Tbilisi, published by M. Sharadze, E. Kereselidze, S. Losaberidze, and V. Grdzeldze, 1899.
14. Koridze, Philimon. *Chants for the Liturgy of the Presanctified Gifts, the Liturgy of Basil the Great, Consecration of a Priest, and Marriage // Score #2 // Notated by Philimon I. Koridze through financing by the Kutaisi Diocese clergy; Recorded from Dimitri R. Chalaganidze, Archdeacon Razhden T. Khundadze, and Ivliane Tsereteli; Chants with an asterisk in the table of contents were recorded from Anton N. Dumbadze in Guria*. Tbilisi, M. Sharadze and Co. (E. Kereselidze, S. Losaberidze, and V. Grdzeldze) Publishing, 1901.

15. Koridze, Philimon. *Chants for Easter // Score #4 // Notated by Philimon I. Koridze through financing by the Imereti Diocese clergy; Recorded from Dimitri R. Chalaganidze, Archdeacon Razhden T. Khundadze, and Priest Ivliane Tsereteli.* Tbilisi, published by M. Sharadze, E. Kereselidze, S. Losaberidze, and the deceased V. Grdzeldidze, 1904.

16. Koridze, Philimon. *Chant: Communion Hymns for Feast Days.* Tbilisi, Dzmobisa Rapid Printer Press, 1908.

17. Koridze, Philimon. *Feast Day Chants for Liturgy: (Score #5) // Transcribed and notated by Philimon I. Koridze through the orders of Right Reverend Bishop Gabriel; Recorded from Anton R. Dumbadze, Dimitri R. Chalaganidze, Priest Razhden T. Khundadze, and Ivliane I. Tsereteli.* Tbilisi, printed by E. S. Kereselidze, 1911.

18. Shughliashvili, David. "Concerning the Unity of the Branches of Georgian Chant". In the collection: *Ancient Professional Georgian Music. Some Historical and Theoretical Issues.* (Ed. R. Tsurtsunia). Tbilisi, V. Sarajishvili Tbilisi State Conservatoire, 1991.

19. Shughliashvili, David. *The Eight Tone System in Georgian Church Chant (According to Notated Chant Manuscripts).* Doctoral dissertation. Tbilisi, V. Sarajishvili Tbilisi State Conservatoire, 2009.

20. Khundadze, Razhden. *Georgian Chant: The Liturgies of John Chrysostom, Basil the Great, and Gregory the Theologian: Score // Notated by Priest Razhden T. Khundadze in the Gurian-Imeretian Plain Mode.* Tbilisi, printed by Estate Kereselidze son of Soloman, 1911.

Notated Manuscripts Used and Cited

1. H154-VI - Collection of Georgian Church Chants, Chant Notated in Guria, Notebook 15, 14 (?), [Chants for Vespers, Matins, and Liturgy]. Philimon Koridze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.

2. H154-VIII - Collection of Georgian Church Chants, Chant Notated in Tbilisi, Notated from A. K. [Aristovle Kutateladze], Notebook 16 [Chants for the Major Feast Days and Holy Week]. Philimon Koridze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.

3. Q666 - Collection of Georgian Church Chants, Score 1 [Chants for Feast Days]. Philimon Koridze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.

4. Q669 - Collection of Georgian Church Chants, Score 4. Notebook 8 [Chants for Feast Days]. Philimon Koridze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.

5. Q671 - Collection of Georgian Church Chants, Hierarch's Score. Philimon Koridze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.
6. Q672 - Collection of Georgian Church Chants, Chants for Vespers in the Eight Tones to be Used the Entire Year. Ekvtime Kereselidze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.
7. Q673 - Collection of Georgian Church Chants, Octoechos to be Used for the Entire Year. Ekvtime Kereselidze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.
8. Q674 - Collection of Georgian Church Chants, Three Liturgical Rites. The Liturgy for Hierarchs. Ekvtime Kereselidze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.
9. Q676 - Collection of Georgian Church Chants, Book 1, Notated in Kutaisi. Notebook 6, arranged in three voices, the hierarchical liturgy of John Chrysostom, Notated by Philimon Koridze, 1884. Philimon Koridze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.
10. Q677 - Collection of Georgian Church Chants, Book 2, Notated in Kutaisi, Notebooks 1, 9, and 8, arranged in three voices [chants for the hierarchical liturgy of John Chrysostom, the funeral rite, the liturgy of Basil the Great, and the consecration of a priest]. Philimon Koridze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.
11. Q678 - Collection of Georgian Church Chants, Book 3, Notated in Kutaisi, Notebooks 2 and 3, arranged in three voices [chants for Easter and other feast days]. Philimon Koridze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.
12. Q683 - Collection of Georgian Church Chants, Book 8 [Chants for Liturgy, Vespers, Matins, and Feast Days]. Ekvtime Kereselidze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.
13. Q685 - Collection of Georgian Church Chants, Book 5, Written in Guria, Notebooks 6, 7, and 14 [Chants for Matins and Liturgy]. Philimon Koridze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.
14. Q687 - Collection of Georgian Church Chants, Book 12 [Heirmois and Other Chants]. Manuscript of Ekvtime Kereselidze and Razhden Khundadze. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.
15. Q688 - Collection of Georgian Church Chants, Book 13 [Chants for Vespers, Matins, and Liturgy]. Manuscript of Ekvtime Kereselidze and Razhden Khundadze. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.
16. Q689 - Collection of Georgian Church Chants, Book 14, Heirmos Chants. Ekvtime Kereselidze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.

17. Q690 - Collection of Georgian Church Chants, Book 15, Notebook 15, placed together in this book are [chants] transmitted from Aristovle Kutateladze and notated from Philimon Koridze. Begun in 1904, finished in 1905. Chants for the 12 Major Feast Days [and Chants for Great Lent and the Octoechos]. Manuscript of Philimon Koridze, Ekvtime Kereselidze and Razhden Khundadze. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.

18. Q692 - Collection of Georgian Church Chants, Book 25, Chants for the Radiant Resurrection of Christ. Ekvtime Kereselidze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.

19. Q693 - Collection of Georgian Chant Manuscripts, Book 26, Chants for the 12 Major Feast Days, Troparia and Psalm Prokeimena, and Chants of the Octoechos. Philimon Koridze's manuscript. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.

20. Q694 - Collection of Georgian Church Chants, Book 27, Chant notated in Tbilisi, Notebook 19 [Chants for Holy Week and the Octoechos]. Manuscript of Philimon Koridze and Ekvtime Kereselidze. K. Kekelidze National Center of Manuscripts.

21. Razhden Khundadze's manuscripts kept at the State Folklore Center: Razhden Khundadze's Archive, Manuscript #2124.

ქართული ანბანის საერთაშორისო ტრანსკრიფცია International transcription of the Georgian alphabet

Mkhedruli	Roman	IPA	Examples	Pronunciation Tips
ა	a	/a/	f <u>a</u> ther	open "ah" vowel sound
ბ	b	/b/	<u>b</u> less	
გ	g	/g/	<u>g</u> iven	
დ	d	/d/	<u>d</u> ay	
ე	e	/ɛ/	s <u>e</u> t	open "eh" vowel sound, between "wet" or "wait". Spanish or German "e".
ვ	v	/v/	<u>v</u> et	vat/twine/tuft - this sound is often "w" when it follows another consonant, or sometimes like "f" when between consonants
ზ	z	/z/	<u>z</u> enith	
თ	t	/t ^(h) /	<u>t</u> oday	
ი	i	/i/	m <u>e</u> et	bright "ee" vowel sound
კ	k'	/k'/	pick <u>k</u>	non-aspirated "k" has no "h" breathiness in it. Slightly percussive
ლ	l	/l/	l <u>l</u> ife	
მ	m	/m/	m <u>m</u> entor	
ნ	n	/n/	n <u>n</u> ew	
ო	o	/ɔ/	g <u>o</u>	round "oh" vowel sound
პ	p'	/p'/	up <u>pp</u> keep	non-aspirated "p" has no breathy "h" sound in it
ჟ	zh	/z/	pleas <u>zz</u> ure	
რ	r	/r/	-	Rolled "r" behind the upper teeth.
ს	s	/s/	s <u>ss</u> ee	
ტ	t'	/t'/	sit <u>tt</u> com	non-aspirated "t"
უ	u	/u/	ro <u>uu</u> t	pursed lips round "oo" vowel sound
ფ	p	/p ^(h) /	<u>pp</u> ilgrim	soft "p" with plenty of "h" breathiness in it
ქ	k	/k ^(h) /	<u>kk</u> all	soft "k" with plenty of "h" breathiness in it
ღ	gh	/ɣ/	Pa <u>rr</u> is	Like French "r", produced in back of the throat at the same place as "g" but with friction like "kh". Not overly pronounced or audible
ყ	q	/q'/	-	Produced in the throat as a light glottal stop. Not overly pronounced or audible
შ	sh	/ʃ/	sh <u>ss</u> ine	
ჩ	ch	/tʃ ^(h) /	<u>cc</u> hoose	
ც	ts	/ts ^(h) /	se <u>tt</u> s	
ძ	dz	/dz/	no <u>dd</u> s	
წ	ts'	/ts'/	sit <u>tt</u> near	sort of, if both words are pronounced quickly. non-aspirated "ts"
ჭ	ch'	/tʃ'/	mu <u>cc</u> h noise	sort of, if both words are pronounced quickly. non-aspirated "ch"
ხ	kh	/x/	Ba <u>ch</u>	As in Yiddish chutzpah, Scottish loch
ჯ	j	/dʒ/	jo <u>jj</u> y	
ჰ	h	/h/	hy <u>hh</u> mn	

© John A. Graham.

Modified from version in "The Transmission and Transcription of Georgian Liturgical Chant," Ph.D. dissertation (Princeton, 2015)

ქართული გალობა
სამი წირვის წესი
ლიტურგია
მღვდელთ-მთავართათვის
და მღვდელთათვის
მთელი წლიური საწირვო საგალობლები
პარტიტურა
წიგნი პირველი
1900-1932 წ.
საკუთარი შრომა
ილ. ექვთიმე

* * *

Georgian Chant
Three Liturgical Rites
The Liturgy
For Hierarch And Priest
Liturgical Chants for the Entire Year
Score
Book 1
1900-1932
My Own Work
Abbot Ekvtime

ლიტურგია
მღვდელ-მთავართათვის და მღვდელთათვის;
წირვის საგალობელნი,
დანერილი,
ნამდვილ კილოზედაც [მარტივი სტილით]
და გამშვენებითაც

* * *

Liturgy
for Hierarchs and Priests;
Chants for Liturgy,
Written in the
Namdvili kilo (Authentic, Simple Style)
and in the *Gamshvenebuli*
(Ornamented) Style

1. აღმოსავალითგან მზისა ^{1) 2)}

From the Rising of the Sun

3)

აღ - მო - სა - ვა - ლით - გან მზი - სა, ვიდ - რე და -

აღ - მო - სა - ვა - ლით - გან მზი - სა, ვიდ - რე და -

agh - mo - sa - va - lit - gan mzi - sa, vid - re da -

სას - რუ - ლად - მდე ქვე - ყა - ნი - სა,

სას - რუ - ლად - მდე ქვე - ყა - ნი - სა,

sas - ru - lad - mde kve - qa - ni - sa,

1) ე. კ.: „პირველად უპირატესი ტაძრისა მივა მწირველ მღვდელ-მთავართან, წესისაებრ პატივისცემით, და მისგან ცნობას მიიღებს, თუ რომელ ჟამსა და წამს ინებებს საწირვავად წამოსვლას? მაშინ იგივე უპირატესი აუწყებს ზარის მრეკველს დანიშნულ დროზე პირველად ცალი დიდი ზარით დაიწყებს რეკას ნელ-ნელად და მღვდელ-მთავრის მოახლოვების დროს ჩქარ-ჩქარად ყველა ზარებით.

ხოლო მგალობლები მიეგებებიან მომავალ მღვდელ-მთავარს ტაძრის გაღვინის კარებთან, და მანტია მოსხმულს წინ წაუძღვებიან და ტაძრის კარებამდე იგალობებენ შემდეგ პირველ გალობას: "აღმოსავალიდგან მზისა". და ტაძრის კარებიდგან შუა ეკლესიამდე იგალობებენ: "მოსვლისა შენისა საიდუმლო". ამის შემდეგ. "ისპოლაეტი დესპოტა", და სამღვდელ-მთავრო: "ღირსაარს და ჭეშმარიტად". და: "ტონ-დესპოტინ", ამაზედვე მიჰყვება მღვდელ-მთავრის შემოსვის საგალობლები: "უღბინე", "იხარებს სული შენი", და: "მღვდელთა ხარ ბრწყინვალე". ამათ შემდეგ გაიმართება ჩვეულებრივი სამღვდელმთავრო წირვა...“.

2) ე. კ.: „ა. კილო“ [მარტივი ვარიანტი „დედანი“ ჰანგით].

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

4) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის ნიშნები ყველგან ჩვენი ჩამატებულია. მათი შესრულება სავალდებულო არაა.

1) E.K.: "The foremost priest according to rank goes to the serving hierarch and obtains the information as to what time and at what moment the hierarch desires to come to the liturgy. Right then the head priest alerts the bellringer to at first ring the large bell separately at the appointed time at slow intervals and at the hierarch's approach to ring all the bells quickly.

The chanters then meet the arriving hierarch at the gate and lead him forth wearing his mantle. Up to the church entrance, the chanters sing the first hymn "From the Rising of the Sun", and then from the church entrance to the middle of the nave "I Heard the Mystery". After this is "Eis polla", the hierarchical "It Is Truly Meet", and "Ton Despotin". Right after these chants are the hymns for when the hierarch puts on his vestments: "Rejoice for Him", "Your Spirit Rejoices", and "You Are the Light of Priests". Following this, a regular hierarchical liturgy is held□"

2) E.K.: "A. *kilo*" [simple variant with the "original" melody/cantus].

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

4) All accidentals that appear in parentheses were added by the editors. They can be sung (or not sung) at will.

ქე - ბულ არს სა-ხე - ლი შე - ნი, უ - ფა - ლო,
ქე - ბულ არს სა-ხე - ლი შე - ნი, უ - ფა - ლო,
ke - bul ars sa-khe - li she - ni, u - pa - lo,

ა - მი - ე - რიდ - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!
ა - მი - ე - რიდ - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!
a - mi - e - rid - gan da u - k'u - ni - sam - de!

2. აღმოსავალითგან მზისა ¹⁾

From the Rising of the Sun

2)

აღ - მო - სა - ვა - ლით - გან მზი - სად, ვიდ - რე
აღ - მო - სა - ვა - ლით - გან მზი - სად, ვიდ - რე
agh - mo - sa - va - lit - gan mzi - sad, vid - re

1) ე. კ.: „ბ. ვარდიში“ [„გავარჯიშებული“, „გამშვენებული“ ვარიანტი].

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) E.K.: "B. vardishi" [*gavarjishebuli*, *gamshvnebuli* (ornamented) variant].

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

და - სა - სრუ - ლად - მდე ქვე - ყა - ნი - სა,
და - სა - სრუ - ლად - მდე ქვე - ყა - ნი - სა,
da - sa - sru - lad - mde kve - qa - ni - sa,

ქე-ბულ არს სა - ხე - ლი შე - ნი, უ - ფა - ლო, ა - მი - ე - - -
ქე-ბულ არს სა - ხე - ლი შე - ნი, უ - ფა - ლო, ა - მი - ე - - -
ke - bul ars sa - khe - li she - ni, u - pa - lo, a - mi - e - - -

რი - დგან და უ - კუ - ნი - სამ დე!
რი - დგან და უ - კუ - ნი - სამ დე!
ri - dgan da u - k'u - ni - sam de!

1) სიტყვა „უფალო“ და მისი გასამღერებელი თანაჟღერადობები ჩვენი ჩამატებულია, №1 ჰიმნის მიხედვით.

1) The word "upalo" and the pitches sung to it have been added by the editors according to hymn #1.

3. მოსლვისა შენისა I Heard the Mistry

დინჯად - Adagio maestoso

მო - სლვი - სა შე - ნი - სა

მო - სლვი - სა შე - ნი - სა

mo - slvi - sa she - ni - sa

სა - ი - დუმ - ლო მე - სმა, დი - დე -

სა - ი - დუმ - ლო მე - სმა, დი - დე -

sa - i - dum - lo me - sma, di - de -

ბუ - ლი, შე - მე - ში - ნა და

ბუ - ლი, შე - მე - ში - ნა და

bu - li, she - me - shi - na da

და - მი - კვირ - და და სი - ხა - რუ - ლით

da - mi - k'vir - da da si - kha - ru - lit

ვღა - ღა - დებ: „ძალ - სა შენ - სა

vgha - gha - deb: „dzal - sa shen - sa

დი - დე - ბა, კაცთ - მო - ყვა

di - de - ba, k'atst - mo - qva

რე!

რე!

რე!

1) ხელნაწერში აქ ლა ბეკარია.

2) ხელნაწერ A-603-ში (კიკნაძე, 1982:279) საგალობლის ბოლო ფრაზაა „დიდება ძალსა შენსა, უფალო“.

1) There is an A natural in the original manuscript.

2) The last phrase of the chant in manuscript A-603 (Kiknadze, 1982:279) is "dideba dzalsa shensa, upalo" (Glory to Your power, O Lord).

4. ის პოლლა Eis Pollá

შუათანა მოძრაობით - *Andante mosso*

ის პოლ-ლა ე - ტი დე - - -

ის პოლ-ლა ე - ტი დე - - -

is p'ol - la e - t'i de - - -

სპო - - - ტა!

სპო - - - ტა!

sp'o - - - t'a!

5. ღირს არს ჭეშმარიტად It Is Truly Meet

განივრად, წყნარად - Largo, con calma

1) 2) *p* მაგრა *f*

ღირს არს და ჭეშ - მა - რი - ტად,
ღირს არს და ჭეშ - მა - რი - ტად,
ghirs ars da ch'esh - ma - ri - t'ad,

რა - თა გა - დი -
რა - თა გა - დი -
ra - ta ga - di -

დებ - დეთ, შენ, ღვთის - მშო -
დებ - დეთ, შენ, ღვთის - მშო -
deb - det, shen, ghtis - msho -

1) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში *სი* და *მი* ბემოლებია აღნიშნული.

2) „ღირს არსის“ ტექსტში სიტყვა „და“ არაა. ამ თანაჟღერადობისა და სიტყვა „და“-ს შესრულება დასაშვებია მაგალობელთა სურვილისამებრ, *Ad libitum*.

1) In the original manuscript, the key signature contains a B flat and an E flat in all voice parts.

2) In the lyrics of "It is very meet" syllable - "Da" is not present. It is up to performers, whether they would like to sing it or not, *Ad libitum*.

ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის
ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის¹⁾
be - lo, ro - me - li ma - ra - dis

სა - ნა - ტრელ ი - ქმენ, ყოვ -
სა - ნა - ტრელ ი - ქმენ, ყოვ -
sa - na - t'rel i - kmen, qov -

შემოკლებით - Alla breve 2)

ლად უ - ბი - წოდ
ლად უ - ბი - წოდ
lad u - bi - ts'od

და დე - დად
და დე - დად
da de - dad

1) წერილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

2) Alla breve-ს შესრულება შეიძლება მგალობელთა სურვილისამებრ. მას არ ასრულებენ ანჩისხატის, წმიდა სამების კათედრალის და სხვა გუნდები.

1) The alternative voice leading shown in a small script has been added by the editors.

2) Performing "Alla Breve" is optional. It is depended on performers, whether they would like to perform it or not. Anchiskhati choir, Trinity cathedral choir and some other choirs do not perform it.

შუათანა მოძრაობით
Andante

ღვთი - სა ჩვე - ნი - სა; უ - პა -
ღვთი - სა ჩვე - ნი - სა; უ - პა -
ghvti - sa chve - ni - sa; u - p'a -

ტი - ო - სნე - სსა ქე -
ტი - ო - სნე - სსა ქე -
t'i - o - sne - ssa ke -

რუ - ბი - მთა - სა და ა -
რუ - ბი - მთა - სა და ა -
ru - bi - mta - sa da a -

ღმა - ტე - ბით უ - ზეს - თა - ეს - სა
ღმა - ტე - ბით უ - ზეს - თა - ეს - სა
ghma - t'e - bit u - zes - ta - es - sa

წართქმით - recit.

1) ეს სი ბემოლი ჩვენი ჩამატებულია. ხელნაწერში აქ სიცარიელა.

1) This B flat has been added by the editors. There is a blank here in the manuscript.

ზომით - a tempo

სე - რა - ფი - მთა - სა, გა - ნუ -
სე - რა - ფი - მთა - სა, გა - ნუ -
se - ra - pi - mta - sa, ga - nu -

ხრწნე - ლად მშო - ბელ -
ხრწნე - ლად მშო - ბელ -
khrts'ne - lad msho - bel -

წართქმით - recit.

ზომით - a tempo

- - სა სი - ტყვი - სა ღვთი - სა - სა, მხო - ლო -
- - სა სი - ტყვი - სა ღვთი - სა - სა, მხო - ლო -
- - sa si - t'qvi - sa ghvti - sa - sa, mkho - lo -

ო - სა ღვთის - მშო -
ო - სა ღვთის - მშო -
o - sa ghvtis - msho -

განიერად - Largo

ბელ - - - სა გა - ლო - ბით
ბელ - - - სა გა - ლო - ბით
bel - - - sa ga - lo - bit

გა - დი - დებ - - - დეტ!
გა - დი - დებ - - - დეტ!
ga - di - deb - - - det!

6. ტონ დესპოტინ
Ton Despotin

შუათანა ზომით - Andante

ტონ დე - სპო - ტინ კე არ - ქი - ე - რე - ან ი - მონ,
ტონ დე - სპო - ტინ კე არ - ქი - ე - რე - ან ი - მონ,
t'on de - sp'o - t'in ¹⁾ k'e ar - ki - e - re - an i - mon,

1) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) The alternative voice leading shown in a small script has been added by the editors.

1)

კი - რი - ე, ფი - ლა - ტე; ის პოლ - ლა ე - ტი დეს - პო - ტა! ის პოლ - ლა
კი - რი - ე, ფი - ლა - ტე; ის პოლ - ლა ე - ტი დეს - პო - ტა! ის პოლ - ლა
k'i - ri - e, pi - la - t'e; is p'ol - la e - t'i des - p'o - t'a! is p'ol - la

ე - ტი დეს - პო - ტა! ის პოლ - ლა ე - ტი
ე - ტი დეს - პო - ტა! ის პოლ - ლა ე - ტი
e - t'i des - p'o - t'a! is p'ol - la e - t'i

დეს - პო - ტა!
დეს - პო - ტა!
des - p'o - t'a!

1) ეს ნაგებობა („ის პოლლა“ ორჯერ) ჩვენი ჩამატებულია, თანამედროვე ლიტურგიკულ მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

1) This segment ("Is Polla" - twice) has been added by us, taking demands of contemporary liturgy into consideration.

7. ულხინე Rejoice for Him

დინჯად - Adagio

ულ - ხი - - - - - ი - - - - -

ul - khi - - - - - i - - - - -

ჩქარა - presto¹⁾ ზომით - a tempo

f

- - - - - ი - - - - -

- - - - - i - - - - -

- - - - -

- - - - -

1) ვფიქრობთ, აქ presto-ს შესრულება ან არ-შესრულება დასაშვებია სურვილისამებრ, ad libitum.

1) Here, we think it is permissible to perform or not perform it presto, ad libitum.

ნ - - - - - ნე¹⁾ -
 ნ - - - - - ნე -
 ი - - - - - ne -

ე - - - - -
 ე - - - - -
 e - - - - -

გრძლად - *allargando*

ე - - - - - ე - - - - -
 ე - - - - - ე - - - - -
 e - - - - - e - - - - -

ე! ულ - ხი -
 ე! ულ - ხი -
 ე! ul - khi -

1) მარცვალი „ნე“ ყველგან ჩვენი ჩამატებულია. ხელნაწერში იგი არც ერთხელ არაა ჩანერილი.

2) ხელნაწერში აქ მი ბემოლია.

1) The syllable "ne" has been added by the editors everywhere. It is not written even once in the manuscript.

2) There is an E flat in the original manuscript.

First system of musical notation. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The melody is written across the staves with various note values and rests. A vertical dashed line is placed between the second and third measures. Below the staves, the syllable "ne" is written under the third measure.

Second system of musical notation. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The key signature has two flats. The melody continues with a triplet of eighth notes in the bass staff. A vertical dashed line is placed between the second and third measures. Below the staves, the syllable "e!" is written under the third measure.

Third system of musical notation. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The key signature has two flats. The melody continues with a triplet of eighth notes in the bass staff. A vertical dashed line is placed at the end of the system.

Fourth system of musical notation. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The key signature has two flats. The melody continues with a triplet of eighth notes in the bass staff. Below the staves, the syllables "ul - khi - ne" are written under the first three measures.

First system of musical notation. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The first staff has a triplet of eighth notes marked with a '3' above a bracket. The second staff has a triplet of eighth notes marked with a '3' above a bracket. The third staff has a note marked with a '1)' above it. Below the staves, there are dashes and the letter 'e'.

Second system of musical notation. It consists of three staves. The first staff has a note marked with a '2)' above it. The second staff has a note marked with a '2)' above it. The third staff has a note marked with a '1)' above it. Below the staves, there are dashes and the letter 'e'.

Third system of musical notation. It consists of three staves. Below the staves, there are dashes and the letter 'e'.

Fourth system of musical notation. It consists of three staves. Below the staves, there are dashes and the letter 'e'.

1) ხელნაწერში აქ ლა ბეკარია.

2) ხელნაწერში აქ მი ბემოლია.

1) There is an A natural in the original manuscript.

2) There is an E flat in the original manuscript.

e

e

1)
e

1) წერილი შრიფტით მოცემული ბანის ალტერნატიული სვლებიდან ზედა ფ. ქორიდის „ლიტურგიიდანა“, ქვედა — ჩვენი ჩამატებულია.
1) The top alternative voice leading for the bass shown in a smaller script is from P. Koridze's *The Liturgy*, the lower one has been added by the editors.

First system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs). The music is in a key with two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature. The lyrics below the staves are: - - - e - - - .

Second system of musical notation, consisting of three staves. It includes various musical ornaments such as slurs, accents, and triplets. The lyrics below the staves are: - - e! 1) 1) .

ossia:
აბ აბგ:

Third system of musical notation, consisting of three staves, labeled as an *ossia*. It includes various musical ornaments such as slurs, accents, and triplets. The lyrics below the staves are: e! .

1) ხელნაწერში აქ ლა ბეკარია.

2) ხელნაწერში აქ რე ბეკარია.

1) There is an A natural in the original manuscript.

2) There is a D natural in the original manuscript.

8. იხარებს სული შენი Rejoices Thy Soul

1) ძლიერ გრძლად - Largo

ნ - ხა - რებს სუ - ლი შე - ნი უ - ფლი - სა მი - ერ,
 ი - ხა - რებს სუ - ლი შე - ნი უ - ფლი - სა მი - ერ,
 i - kha - rebs su - li she - ni u - pli - sa mi - er,

რო - მელ - მან შთა - გა - ცვა შენ სა - მო - სე - ლი
 რო - მელ - მან შთა - გა - ცვა შენ სა - მო - სე - ლი
 ro - mel - man shta - ga - tsva shen sa - mo - se - li

ცხოვ - რე - ბი - სა, და კვარ - თი სი - ხა - რუ -
 ცხოვ - რე - ბი - სა, და კვარ - თი სი - ხა - რუ -
 tskhov - re - bi - sa, da k'var - ti si - kha - ru -

1) ხელნაწერში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

1) The original manuscript contains a B flat in the key signature.

ლი - სა შეგ - მო - სა შენ, და ვი -
ლი - სა შეგ - მო - სა შენ, და ვი -
li - sa sheg - mo - sa shen, da vi -

თარ - ცა სი - ძე - სა, და - გა - დგა გვირ - გვი - ნი,
თარ - ცა სი - ძე - სა, და - გა - დგა გვირ - გვი - ნი,
tar - tsa si - dze - sa, da - ga - dga gvir - gvi - ni,

და ვი - თარ სძა - ლი, სამ - კა - უ - ლით
და ვი - თარ სძა - ლი, სამ - კა - უ - ლით
da vi - tar sdza - li, sam - k'a - u - lit

შე - გა - მკო! მარ - ჯვე - ნე შე - ნი,
შე - გა - მკო! მარ - ჯვე - ნე შე - ნი,
she - ga - mk'o! mar - jve - ne she - ni,

უ - ფა - ლო, დი - დე - ბულ არს ძა - ლი - თა -
 უ - ფა - ლო, დი - დე - ბულ არს ძა - ლი - თა -
 u - pa - lo, di - de - bul ars dza - li - ta -
 1)

ა შე - ნი - თა! მარ - ჯვე - ნე - მან შენ - მან
 ა 1) შე - ნი - თა! მარ - ჯვე - ნე - მან შენ - მან
 a 1) she - ni - ta! mar - jve - ne - man shen - man

მოსრ - ნა მტერ - ნი! კურ - თხე-ულ არს ღმერ - თი,
 მოსრ - ნა მტერ - ნი! კურ - თხე-ულ არს ღმერ - თი,
 mosr - na mt'er - ni! k'ur - tkhe - ul ars ghmer - ti,

რო - მელ - მან მოს - ცა მა - დლი მღვდელთ-მთა - ვარ - თა
 რო - მელ - მან მოს - ცა მა - დლი მღვდელთ-მთა - ვარ - თა
 ro - mel - man mos - tsa ma - dli mghvdelt - mta - var - ta

1) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) The alternative voice leading shown in a small script has been added by the editors.

მი - - - - - ნი - - - - -

მი - - - - - ნი - - - - -

mi - - - - - ni - - - - -

- - - - - ის - - - - - თა!

- - - - - ის - - - - - თა!

- - - - - is - - - - - ta!

და სი - მარ - თლი - - - - - სა და გი - ძღო - დეს

და სი - მარ - თლი - - - - - სა და გი - ძღო - დეს

da si - mar - tli - - - - - sa da gi - dzgho - des

სა - კვირ - ვე - ლად მარ - ჯვე - ნე შე - ნი!

სა - კვირ - ვე - ლად მარ - ჯვე - ნე შე - ნი!

sa - k'vir - ve - lad mar - jve - ne she - ni!

9. მღვდელთა ხარ ბრწყინვალება¹⁾

You Are the Light of Priests

განივრად - Largo

p

მღვდელ - თა ხარ ბრწყი - ნ - ვა - ლე - ბა -

p

მღვდელ - თა ხარ ბრწყი - ნ - ვა - ლე - ბა -

p

mghvdel - ta khar brts'qi - n - va - le - ba -

f

f

f

a!

1) ხელნაწერ და გამოცემულ წყაროებში საგალობლის პოეტური ტექსტია „მღვდელთა ხარ ბრწყინვალე“. ტექსტის ეს ვარიანტი გაკეთებულია, ქართული ჰიმნოგრაფიის მკვლევრის, ილუმენია ნინო გრიგოლაძის მითითებით.

1) The poetic text of the chant in the manuscript and in published sources is "Mghvdelta khar brtskinvale". This variant of the text has been done through the indications of Abbess Nino Grigoladze, a researcher of Georgian hymnography.

f

მღვდელ - თა ხარ ბრწყი - ნ - ვა - ლე -

მღვდელ - თა ხარ ბრწყი - ნ - ვა - ლე -

mghvdel - ta khar brts'qi - n - va - le -

ბა - - - - -

ბა - - - - -

ba - - - - -

გააგრძ. - Alargando a tempo

- - - - - ა - - - - -

- - - - - ა - - - - -

- - - - - a - - - - -

- - - - -

- - - - -

- - - - -

1) *p* *f*

p *p* *p*

შეაჩ. ძლ. *შეკ. - rit.*
rit. mol.

1) აქედან საგასაღებო ნიშნები ჩვენი შეცვლილია.

1) From here, the change in the key signature was added by the editors.

a tempo

ბრწყი - ნ - ვა - - - - -
ბრწყი - ნ - ვა - - - - -
brts'qi - n - va - - - - -

- - - - - ა - - - - -
- - - - -
- - - - -

ლე - - - - -
ლე - - - - -
le - - - - -

- - - - - ბა!
- - - - - ბა!
- - - - - ბა!

10. ამინ Amen

ცოტა მოჩქარებით - *Andante mosso*

11.

დიდი კვერეხი The Great Litany

12.

1) ხელნაწერში აქ მი ბუკარია.

1) There is an E natural in the original manuscript.

13.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

14.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

15.

შენ, უ - ფა - ლო!
 shen, u - pa - lo!

16.

ა - მინ!
 a - min!

1) ხელნაწერში აქ მი ბეკარია.

1) There is an E natural in the original manuscript.

17. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა

აღსავალი ა

Bless the Lord, O My Soul

Antiphon 1

წართქმით - recit.

p

აკურთხევს სული ჩემი უფალსა, და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდასა

აკურთხევს სული ჩემი უფალსა, და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდასა

p

ak'urtkhevs sulī chemi upalsa, da qoveli goneba chemi sakhelsa ts'midasā

a tempo 1)

მის - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

მის - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

mis - sa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

1) ჩვენი ჩამატებულია.

1) Was added by the editors.

18. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა¹⁾

აღსავალი ა (102-ე ფსალმუნის სრულად)

Bless the Lord, O My Soul

Antiphon 1 (Psalm 102 (103) in entirety)

აკურთხევს სული ჩემი უ - ფა - ლსა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

აკურთხევს სული ჩემი უ - ფა - ლსა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

ak'urtkhevs sulī chemi u - pa - lsa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

აკურთხევს სული ჩემი უ - ფალ - სა, და ყოველი გო - ნე - ბა ჩე - მი

აკურთხევს სული ჩემი უ - ფალ - სა, და ყოველი გო - ნე - ბა ჩე - მი

ak'urtkhevs sulī chemi u - pal - sa, da qoveli go - ne - ba che - mi

სა - ხელ - სა წმი - და - სა მის - სა! აკურთხევს სული ჩემი უფალ - სა,

სა - ხელ - სა წმი - და - სა მის - სა! აკურთხევს სული ჩემი უფალ - სა,

sa - khel - sa ts'mi - da - sa mis - sa! ak'urtkhevs sulī chemi upal - sa,

1) წინამდებარე საგალობელი ჩვენი გაწყობილია ხელნაწერ Q674-ში მოცემულ რეჩიტატიულ საგალობელთა შანგებზე. ანტიფონურად შესრულების შემთხვევაში, გუნდები ერთმანეთს უნდა ჩაენაცვლონ ფსალმუნის თითო მუხლის გალობის შემდგომ — ტაქტის ხაზით აღნიშნულ ცეზურებში.

1) The present chant has been arranged by the editors to the melodies of recitative chants shown in manuscript Q674.

If it is performed antiphonally, the choirs must alternate with each other after chanting each verse - at the caesurae marked with a bar line.

და ნუ და - ი - ვი - წყებ ყო - ველ - სა მო - ცე - მულ - სა მი - სსა!
და ნუ და - ი - ვი - წყებ ყო - ველ - სა მო - ცე - მულ - სა მი - სსა!
da nu da - i - vi - ts'qeb qo - vel - sa mo - tse - mul - sa mi - ssa!

რომელმან გილხინა შენ ყოველთა უსჯულოებათა შენ - თა - გან, რომელმან
რომელმან გილხინა შენ ყოველთა უსჯულოებათა შენ - თა - გან, რომელმან
romelman gilkhina shen qovelta usjuloebata shen - ta - gan, romelman

განჰკურნა ყოველ - ნი სნე - უ - ლე - ბა - ნი შენ - ნი, რომელმან იხსნა
განჰკურნა ყოველ - ნი სნე - უ - ლე - ბა - ნი შენ - ნი, რომელმან იხსნა
ganhk'urnna qovel - ni sne - u - le - ba - ni shen - ni, romelman ikhsna

განხრწნისაგან ცხორება შე - ნი, და გვირგვინოსან - გყო შენ წყა - ლო - ბი - თა
განხრწნისაგან ცხორება შე - ნი, და გვირგვინოსან - გყო შენ წყა - ლო - ბი - თა
gankhrts'nisagan tskhoreba she - ni, da gvirgvinosan - gqo shen ts'qa - lo - bi - ta

შე - წყნა - რე - ბი - თა, რომელმან აღავსო კეთილთა მიერ გულის-თქმა შე - ნი!

შე - წყნა - რე - ბი - თა, რომელმან აღავსო კეთილთა მიერ გულის-თქმა შე - ნი!

she-ts'qna - re - bi - ta, romelman aghavso k'etilta mier gulis - tkma she - nil

გან - ახლ - დეს, ვი - თარ - ცა ო - რბი - სა, სი - ქა - ბუ - კე შე - ნი!

გან - ახლ - დეს, ვი - თარ - ცა ო - რბი - სა, სი - ქა - ბუ - კე შე - ნი!

gan - akhl - des, vi - tar - tsa o - rbi - sa, si - ch'a - bu - k'e she - nil

ჰყვნის წყალობანი უფალ - მან და სამართალი ყოველთათვის და - წუ - ნე - ბულ - თა!

ჰყვნის წყალობანი უფალ - მან და სამართალი ყოველთათვის და - წუ - ნე - ბულ - თა!

hqvnis ts'qalobani upal - man da samartali qoveltatvis da - ts'u - ne - bul - ta!

აუწყნა გზანი მისნი მო - სეს და ძეთა ისრაილისათა— ნე - ბა - ნი მი - სნი!

აუწყნა გზანი მისნი მო - სეს და ძეთა ისრაილისათა— ნე - ბა - ნი მი - სნი!

auts'qna gzani misni mo - ses da dzeta israilisata— ne - ba - ni mi - sni!

შემწყნარებელ და მონყალე არს უფა-ლი, სულ-გრძელ და დი - დად მო - წყა - ლე!

შემწყნარებელ და მონყალე არს უფა-ლი, სულ-გრძელ და დი - დად მო - წყა - ლე!

shemts'qnarebel da mots'qale ars upa - li, sul - grdzel da di - dad mo - ts'qa - le!

არა სრულიად გან-რისხ-ნეს, არ - ცა უ - კუ - ნი - სამ - დე ძვი - რი ი - ხსე - ნოს;

არა სრულიად გან-რისხ-ნეს, არ - ცა უ - კუ - ნი - სამ - დე ძვი - რი ი - ხსე - ნოს;

ara sruliad gan-riskh-nes, ar - tsa u - k'u - ni - sam - de dzvi - ri i - khse-nos;

არა ცოდვათა ჩვენთაებრ მი - ყო ჩვენ, არცა უსჯულოებათა ჩვენ - თა - ებრ

არა ცოდვათა ჩვენთაებრ მი - ყო ჩვენ, არცა უსჯულოებათა ჩვენ - თა - ებრ

ara tsodvata chventaebr mi - qo chven, artsa usjuloebata chven - ta - ebr

მო - მა - გო ჩვენ! რამეთუ, რაოდენ მაღალ არიან ცანი ქვეყანისა - გან,

მო - მა - გო ჩვენ! რამეთუ, რაოდენ მაღალ არიან ცანი ქვეყანისა - გან,

mo - ma - go chven! rametu, raoden maghal arian tsani kveqanisa - gan,

განაძლიერა უ - ფალ-მან წყა - ლო - ბა მი - სი მო - შიშ - თა მის - თა ზე - და!

განაძლიერა უ - ფალ-მან წყა - ლო - ბა მი - სი მო - შიშ - თა მის - თა ზე - და!

ganadzliera u - pal-man ts'qa - lo - ba mi - si mo - shish - ta mis - ta ze - da!

რაოდენ განშორებულ არიან აღმოსავალნი და-სა-ვალ-სა, გან - მა - შორ-ნა ჩვენ-გან

რაოდენ განშორებულ არიან აღმოსავალნი და-სა-ვალ-სა, გან - მა - შორ-ნა ჩვენ-გან

raoden ganshorebul arian aghmosavalni da-sa-val-sa, gan - ma - shor-na chven-gan

უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - ნი ჩვენ - ნი! ვითარცა სწყალობს მამა შვილ - თა,

უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - ნი ჩვენ - ნი! ვითარცა სწყალობს მამა შვილ - თა,

u - sju - lo - e - ba - ni chven - ni! vitartsa sts'qalobs mama shvil - ta,

შეიწყალნა უფალმან მო - ში - შნი მი - სნი! რამეთუ, მან უწყის დაბადება ჩვე - ნი,

შეიწყალნა უფალმან მო - ში - შნი მი - სნი! რამეთუ, მან უწყის დაბადება ჩვე - ნი,

sheits'qalna upalman mo - shi - shni mi - sni! rametu, man uts'qis dabadeba chve - ni,

მოიხსენა, რამე-თუ მი - წა - ნი ვართ! კა - ცი— ვითარცა თივა არიან ღღენი მისნი,
მოიხსენა, რამე-თუ მი - წა - ნი ვართ! კა - ცი— ვითარცა თივა არიან ღღენი მისნი,

moikhsena, rame - tu mi - ts'a - ni vart! k'a - tsi— vitartsa tiva arian dgheni misni,

ვითარცა ყვავილი ველისა, ეგრეთ აღ - ყვა - ვდეს, რამეთუ, განვლოს სულმან მის შორის,
ვითარცა ყვავილი ველისა, ეგრეთ აღ - ყვა - ვდეს, რამეთუ, განვლოს სულმან მის შორის,

vitartsa qvavili velisa, egret agh - qva - vdes, rametu, ganvlos sulman mis shoris,

და არღარა იყოს, და არცა იცნას ადგი - ლი მი - სი! ხო - ლო წყა - ლო - ბა
და არღარა იყოს, და არცა იცნას ადგი - ლი მი - სი! ხო - ლო წყა - ლო - ბა

da arghara iqos, da artsa itsnas adgi - li mi - si! kho - lo ts'qa - lo - ba

უ - ფლი - სა საუკუნიტგან და ვიდრე უკუნისამდე მოშიშთა მისთა ზე - და,
უ - ფლი - სა საუკუნიტგან და ვიდრე უკუნისამდე მოშიშთა მისთა ზე - და,

u - pli - sa sauk'unitgan da vidre uk'unisamde moshishta mista ze - da,

და სი - მარ - თლე მი - სი — შვი - ლი - თი შვი - ლად - მდე, რომელთა დაიმარხიან
და სი - მარ - თლე მი - სი — შვი - ლი - თი შვი - ლად - მდე, რომელთა დაიმარხიან
da si - mar - tle mi - si — shvi - li - ti shvi - lad - mde, romelta daimarkhian

აღთქმა მისი და მოიხსენიან მცნებანი მისნი და ყვნიან ი - გი - ნი! უფალმან ზეცას
აღთქმა მისი და მოიხსენიან მცნებანი მისნი და ყვნიან ი - გი - ნი! უფალმან ზეცას
aghtkma misi da moikhsennian mtsnebani misni da qvnian i - gi - ni! upalman zetsas

განჰმზადა საყდარი მისი, და სუფევა მი - სი ყო - ველ - თა ზე - და ე -
განჰმზადა საყდარი მისი, და სუფევა მი - სი ყო - ველ - თა ზე - და ე -
ganhzmzada saqdari misi, da supeva mi - si qo - vel - ta ze - da e -

უ - ფლე - ბის! აკურთხევდით უფალსა ყოველნი ანგე - ლო - სნი მი - სნი, ძლიერნი
უ - ფლე - ბის! აკურთხევდით უფალსა ყოველნი ანგე - ლო - სნი მი - სნი, ძლიერნი
u - ple - bis! ak'urtkhevdit upalsa qovelni ange - lo - sni mi - sni, dzlierni

ძალითა, რომელნი ჰყოფენ სიტყვასა მის - სა, სმე - ნად ხმა სი - ტყვა - თა მის - თა!

ძალითა, რომელნი ჰყოფენ სიტყვასა მის - სა, სმე - ნად ხმა სი - ტყვა - თა მის - თა!

dzalita, romelni hqopen sit'qvasa mis - sa, sme - nad khma si - t'qva - ta mis - ta!

აკურთხევდით უფალსა ყოველნი ძალნი მი - სნი, მსახურნი მი - სნი, რო - მელ - ნი

აკურთხევდით უფალსა ყოველნი ძალნი მი - სნი, მსახურნი მი - სნი, რო - მელ - ნი

ak'urtkhevdit upalsa qovelni dzalni mi - sni, msakhurni mi - sni, ro - mel - ni

ჰყო - ფენ ნე - ბა - სა მი - სსა!

აკურთხევდით უფალსა ყოველნი ქმნულნი

ჰყო - ფენ ნე - ბა - სა მი - სსა!

აკურთხევდით უფალსა ყოველნი ქმნულნი

hqo - pen ne - ba - sa mi - ssa! ak'urtkhevdit upalsa qovelni kmnulni

მი - სნი, ყო - ველ - სა ა - დგი - ლსა უ - ფლე - ბი - სა მი - სი - სა - სა!

მი - სნი, ყო - ველ - სა ა - დგი - ლსა უ - ფლე - ბი - სა მი - სი - სა - სა!

mi - sni, qo - vel - sa a - dgi - lsa u - ple - bi - sa mi - si - sa - sa!

ა - კურ - თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა! დიდება
 ა - კურ - თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა! დიდება
 ა - კურ - თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა! დიდება

a - k'ur - tkhevs su - li che - mi u - pal - sa! dideba

მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!
 მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!
 მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!

mamasa da dzesa da ts'midasasulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; amin!

აკურთხევს სული ჩემი უფალსა, და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდასა
 აკურთხევს სული ჩემი უფალსა, და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდასა
 აკურთხევს სული ჩემი უფალსა, და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდასა

ak'urtkhevs suli chemi upalsa, da qoveli goneba chemi sakhelsa ts'midasas

მის - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
 მის - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
 მის - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

mis - sa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

19. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა¹⁾

აღსავალი ა (102-ე ფსალმუნის სრულად)

„ჭრელი“

Bless the Lord, O My Soul

Antiphon 1 (Psalm 102 (103) in entirety)

Ornamented version ("Chreli")

ზომიერად - Moderato

I choir

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა! კურ - თხე - ულ ხარ

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა! კურ - თხე - ულ ხარ

a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa! k'ur - tkhe - ul khar

II choir *recit.*

შენ, უ - ფა - ლო!

შენ, უ - ფა - ლო!

ა - კურ - თხევს

ა - კურ - თხევს

shen, u - pa - lo! a - k'ur - tkhevs

a tempo

სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი სა -

სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი სა -

su - li che - mi u - pal - sa, da qo - ve - li go - ne - ba che - mi sa -

1) საგალობელი ჩვენ მიერაა განწყობილი, ე. კერესელიძის ხელნაწერ Q673-ში მოცემული საცისკრო (ჭრელი) „უპატიოსნესა“-ს ჰანგზე (იხ. ანთ. XVI ტ., №122).

1) The chant has been arranged by the editors to the melody of the ornamented version ("Chreli") for Matins of the "More Honorable" (printed in Anth. Vol. 16, #122) shown in E. Kereselidze's manuscript Q673.

I choir

ხელ - სა წმი - და - სა მის - სა! ა - კურ - თხევს სუ -
ხელ - სა წმი - და - სა მის - სა! ა - კურ - თხევს სუ -
khel - sa ts'mi - da - sa mis - sa! a - k'ur - tkhevs su -

ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და ნუ და - ი - ვი - წყებ ყო - ველ -
ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და ნუ და - ი - ვი - წყებ ყო - ველ -
li che - mi u - pal - sa, da nu da - i - vi - ts'qeb qo - vel -

სა მო - ცე - მულ - სა მის - სა! რო - მელ - მან
სა მო - ცე - მულ - სა მის - სა! რო - მელ - მან
sa mo - tse - mul - sa mis - sa! ro - mel - man

გი - ლხი - ნა შენ ყო - ველ - თა უ - სჯუ - ლო - ე - ბა -
გი - ლხი - ნა შენ ყო - ველ - თა უ - სჯუ - ლო - ე - ბა -
gi - lkhi - na shen qo - vel - ta u - sju - lo - e - ba -

თა შენ - თა - გან, რო - მელ - მან გან-ჰკურნ - ნა ყო -
 თა შენ - თა - გან, რო - მელ - მან გან-ჰკურნ - ნა ყო -
 ta shen - ta - gan, ro - mel - man gan-hk'urn - na qo -

ველ - ნი სნე - უ - ლე - ბა - - -
 ველ - ნი სნე - უ - ლე - ბა - - -
 vel - ni sne - u - le - ba - - -

II choir
recit.

ნი შენ - ნი, რო - მელ - მან ი - ხსნა გან-ხრწნი - სა - გან ცხო - რე - ბა
 ნი შენ - ნი, რო - მელ - მან ი - ხსნა გან-ხრწნი - სა - გან ცხო - რე - ბა
 ni shen - ni, ro - mel - man i - khsna gan-khrts'ni - sa - gan tskho - re - ba

a tempo

შე - ნი, და გვირ-გვი - ნო - სან - გყო შენ წყა - ლო - ბი - - - თა და
 შე - ნი, და გვირ-გვი - ნო - სან - გყო შენ წყა - ლო - ბი - - - თა და
 she - ni, da gvir - gvi - no - san - gqo shen ts'qa - lo - bi - - - ta da

I choir

შე - წყნა - რე - ბი - თა, რო - მელ - მან ა - ღა - ვსო
შე - წყნა - რე - ბი - თა, რო - მელ - მან ა - ღა - ვსო
she - ts'qna - re - bi - ta, ro - mel - man a - gha - vso

კე - თილ - თა მი - ერ გუ - ლის - თქმა შე - ნი! გა - ნახლ - დეს,
კე - თილ - თა მი - ერ გუ - ლის - თქმა შე - ნი! გა - ნახლ - დეს,
k'e - til - ta mi - er gu - lis - tkma she - ni! ga - nakhl - des,

ვი - თარ - ცა ორ - ბი - სა, სი - ჭა - ბუ კე შე - ნი!
ვი - თარ - ცა ორ - ბი - სა, სი - ჭა - ბუ - კე შე - ნი!
vi - tar - tsa or - bi - sa, si - ch'a - bu - k'e she - ni!

ყვნის წყა - ლო - ბა - ნი უ - ფალ - მან
ყვნის წყა - ლო - ბა - ნი უ - ფალ - მან
qvnis ts'qa - lo - ba - ni u - pal - man

და სა - მარ - თა - - - ლი
და სა - მარ - თა - - - ლი
da sa - mar - ta - - - li

ყო-ველ-თა - თვის და - წუ - ნე - ბულ - თა!
ყო-ველ-თა - თვის და - წუ - ნე - ბულ - თა!
qo - vel - ta - tvis da - ts'u - ne - bul - ta!

II choir
recit.

ა - უ - წყნა გზა - ნი მის - ნი მო - სეს და ძე - თა ი - სრა - ი - ლი - სა - თა
ა - უ - წყნა გზა - ნი მის - ნი მო - სეს და ძე - თა ი - სრა - ი - ლი - სა - თა
a - u - ts'qna gza - ni mis - ni mo - ses da dze - ta i - sra - i - li - sa - ta

ნე - ბა - ნი მის - ნი! შე - მწყნა - რე - ბელ და მო - წყა - ლე არს უ - ფა -
ნე - ბა - ნი მის - ნი! შე - მწყნა - რე - ბელ და მო - წყა - ლე არს უ - ფა -
ne - ba - ni mis - ni! she-mts'qna-re - bel da mo - ts'qa - le ars u - pa -

a tempo

ლი, სულ - გრძელ და დი - დად მო - წყა - ლე!

ლი, სულ - გრძელ და დი - დად მო - წყა - ლე!

li, sul - grdzel da di - dad mo - ts'qa - le!

I choir

ა - რა სრუ - ლი - ად გან - რისხ - ნეს, არ - ცა

ა - რა სრუ - ლი - ად გან - რისხ - ნეს, არ - ცა

a - ra sru - li - ad gan - riskh - nes, ar - tsa

უ - კუ - ნი - სა - მდე ძვი - რი ი - ხსე - ნოს,

უ - კუ - ნი - სა - მდე ძვი - რი ი - ხსე - ნოს,

u - k'u - ni - sa - mde dzvi - ri i - khse - nos,

ა - რა ცო - დვა - თა ჩვენ-თა-ებრ

ა - რა ცო - დვა - თა ჩვენ-თა-ებრ

a - ra tso - dva - ta chven-ta - ebr

მი - ყო ჩვენ, არ - ცა უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - - - - - თა
 მი - ყო ჩვენ, არ - ცა უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - - - - - თა
 mi - qo chven, ar - tsa u - sju - lo - e - ba - - - - - ta

ჩვენ-თა-ებრ მო - - - - - მა - გო ჩვენ!
 ჩვენ-თა-ებრ მო - - - - - მა - გო ჩვენ!
 chven-ta - ebr mo - - - - - ma - go chven!

II choir
recit.

რა - მე - თუ, რა - ო - დენ მა - ლალ ა - რი - ან ცა - ნი ქვე - ყა - ნი - სა - გან,
 რა - მე - თუ, რა - ო - დენ მა - ლალ ა - რი - ან ცა - ნი ქვე - ყა - ნი - სა - გან,
 ra - me - tu, ra - o - den ma - ghal a - ri - an tsa - ni kve - qa - ni - sa - gan,

a tempo

გა - ნა - ძლი - ე - რა უ - ფალ - მან წყა - ლო - ბა მი - სი მო -
 გა - ნა - ძლი - ე - რა უ - ფალ - მან წყა - ლო - ბა მი - სი მო -
 ga - na - dzli - e - ra u - pal - man ts'qa - lo - ba mi - si mo -

I choir

ში - შთა მის - თა ზე - და! რა - ო - დენ
 ში - შთა მის - თა ზე - და! რა - ო - დენ
 shi - shta mis - ta ze - da! ra - o - den

გან-შო-რე-ბულ ა - რი - ან ა - ღმო-სა-ვალ-ნი და - სა - ვალ - სა,
 გან-შო-რე-ბულ ა - რი - ან ა - ღმო-სა-ვალ-ნი და - სა - ვალ - სა,
 gan-sho - re - bul a - ri - an a - ghmo - sa - val - ni da - sa - val - sa,

გან - მა - შორ - ნა ჩვენ - გან უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - ნი ჩვენ - ნი!
 გან - მა - შორ - ნა ჩვენ - გან უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - ნი ჩვენ - ნი!
 gan - ma - shor - na chven - gan u - sju - lo - e - ba - ni chven - ni!

ვი - თარ - ცა სწყა - ლობს მა - მა
 ვი - თარ - ცა სწყა - ლობს მა - მა
 vi - tar - tsa sts'qa - lobs ma - ma

შვილ - თა, შე - ი-წყალ-ნა უ - ფალ - მან
შვილ - თა, შე - ი-წყალ-ნა უ - ფალ - მან
shvil - ta, she - i - ts'qal-na u - pal - man

მო - ში - - - შნი მის - ნი!
მო - ში - - - შნი მის - ნი!
mo - shi - - - shni mis - ni!

II choir
recit.

რა - მე - თუ მან უ - წყის და - ბა - დე - ბა ჩვე - ნი, მო - ი -
რა - მე - თუ მან უ - წყის და - ბა - დე - ბა ჩვე - ნი, მო - ი -
ra - me - tu man u - ts'qis da - ba - de - ba chve - ni, mo - i -

a tempo

ხსე - ნა, რა - მე - თუ მი - წა - ნი ვართ!
ხსე - ნა, რა - მე - თუ მი - წა - ნი ვართ!
khse - na, ra - me - tu mi - ts'a - ni vart!

I choir

კა - ცი, ვი-თარ-ცა თი-ვა ა - რი - ან დღე - ნი მის - ნი,
 კა - ცი, ვი-თარ-ცა თი-ვა ა - რი - ან დღე - ნი მის - ნი,
 k'a - tsi, vi - tar - tsa ti - va a - ri - an dghe - ni mis - ni,

ვი - თარ - ცა ყვა - ვი - ლი ვე - ლი - სა,
 ვი - თარ - ცა ყვა - ვი - ლი ვე - ლი - სა,
 vi - tar - tsa qva - vi - li ve - li - sa,

ე - გრეთ აღ - ყვავ - დეს, რა - მე - თუ, გან-ვლოს სულ-მან
 ე - გრეთ აღ - ყვავ - დეს, რა - მე - თუ, გან-ვლოს სულ-მან
 e - gret agh - qvav - des, ra - me - tu, gan - vlos sul - man

მის შო - რის, და არ - ლა - რა ი - ყოს,
 მის შო - რის, და არ - ლა - რა ი - ყოს,
 mis sho - ris, da ar - gha - ra i - qos,

და არ - ცა იც - ნას ა - დგი - ლი მი - სი!

და არ - ცა იც - ნას ა - დგი - ლი მი - სი!

da ar - tsa its - nas a - dgi - li mi - si!

II choir
recit.

ხო - ლო წყა - ლო - ბა უ - ფლი - სა სა - უ - კუ - ნით - გან და ვი - დრე

ხო - ლო წყა - ლო - ბა უ - ფლი - სა სა - უ - კუ - ნით - გან და ვი - დრე

kho - lo ts'qa - lo - ba u - pli - sa sa - u - k'u - nit - gan da vi - dre

უ - კუ - ნი - სა - მდე მო - შიშ - თა მის - თა ზე - და და სი - მარ - თლე მი - სი

უ - კუ - ნი - სა - მდე მო - შიშ - თა მის - თა ზე - და და სი - მარ - თლე მი - სი

u - k'u - ni - sa - mde mo - shish - ta mis - ta ze - da da si - mar - tle mi - si

შვი - ლი - თი - შვი - ლად - მდე, რო - მელ - თა და - ი - მარ - ხი - ან ალ - თქმა მი - სი

შვი - ლი - თი - შვი - ლად - მდე, რო - მელ - თა და - ი - მარ - ხი - ან ალ - თქმა მი - სი

shvi - li - ti - shvi - lad - mde, ro - mel - ta da - i - mar - khi - an agh - tkma mi - si

a tempo

და მო - ი - ხსენ - ნი - ან მცნე - ბა - ნი მის - ნი და ყვნი - ან
და მო - ი - ხსენ - ნი - ან მცნე - ბა - ნი მის - ნი და ყვნი - ან
da mo - i - khsen - ni - an mtsne - ba - ni mis - ni da qvni - an

I choir

ი - გი - ნი! უ - ფალ - მან ზე - ცას გან - ჰმზა - და
ი - გი - ნი! უ - ფალ - მან ზე - ცას გან - ჰმზა - და
i - gi - ni! u - pal - man ze - tsas gan - hmza - da

სა - ყდა - რი მი - სი, და სუ - ფე - ვა მი - სი
სა - ყდა - რი მი - სი, და სუ - ფე - ვა მი - სი
sa - qda - ri mi - si, da su - pe - va mi - si

ყო - ველ - თა ზე - და ე - უ - ფლე - ბის! ა - კურ - თხევ - დით
ყო - ველ - თა ზე - და ე - უ - ფლე - ბის! ა - კურ - თხევ - დით
qo - vel - ta ze - da e - u - ple - bis! a - k'ur - tkhev - dit

1) ბანის დაბალი ვარიანტის გალობისას აქ აუცილებლად ლა ბემოლები უნდა შესრულდეს, ხოლო მაღალ ბანთან ერთად, დასაშვებია როგორც ლა ბემოლის, ისე ლა ბეკარის შესრულებაც.

1) When chanting the lower bass variant, it is necessary for A flats to be performed here, whereas if it is the upper bass variant, performing either an A flat or A natural is permissible.

უ - ფალ - სა ყო - ველ - ნი ან - გე - ლოს - ნი
უ - ფალ - სა ყო - ველ - ნი ან - გე - ლოს - ნი
u - pal - sa qo - vel - ni an - ge - los - ni

მის - ნი, ძლი - ერ - ნი ძა - ლი - თა, რო - მელ - ნი ჰყო - ფენ
მის - ნი, ძლი - ერ - ნი ძა - ლი - თა, რო - მელ - ნი ჰყო - ფენ
mis - ni, dzli - er - ni dza - li - ta, ro - mel - ni hqo - pen

სი-ტყვა-სა მის - სა, სმე-ნად ხმა სი -
სი-ტყვა-სა მის - სა, სმე-ნად ხმა სი -
si - t'qva-sa mis - sa, sme - nad khma si -

II choir
recit.

ტყვა - თა მის - თა! ა - კურ - თხევ - დით უ - ფალ - სა
ტყვა - თა მის - თა! ა - კურ - თხევ - დით უ - ფალ - სა
t'qva - ta mis - ta! a - k'ur - tkhev - dit u - pal - sa

a tempo

ყო-ველ-ნი ძალ-ნი მის-ნი, მსა-ხურ-ნი მის-ნი, რო-მელ - ნი ჰყო -
ყო-ველ-ნი ძალ-ნი მის-ნი, მსა-ხურ-ნი მის-ნი, რო-მელ - ნი ჰყო -
qo - vel - ni dzal - ni mis - ni, msa - khur - ni mis - ni, ro - mel - ni hqo -

I choir

ფენ ნე - ბა - სა მის - სა! ა - კურ - თხევ - დით
ფენ ნე - ბა - სა მის - სა! ა - კურ - თხევ - დით
pen ne - ba - sa mis - sa! a - k'ur - tkhev - dit

უ - ფალ - სა ყო - ველ - ნი კმნულ - ნი
უ - ფალ - სა ყო - ველ - ნი კმნულ - ნი
u - pal - sa qo - vel - ni kmnul - ni

მის - ნი, ყო - ველ - სა ა -
მის - ნი, ყო - ველ - სა ა -
mis - ni, qo - vel - sa a -

დგილ - სა უ-ფლე-ბი - სა მი - სი - სა - სა!

დგილ - სა უ-ფლე-ბი - სა მი - სი - სა - სა!

dgil - sa u - ple - bi - sa mi - si - sa - sa!

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა!

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა!

a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa!

II choir
recit.

დი-დე-ბა მა-მა-სა და ძე-სა და წმი-და-სა სულ-სა, ან და მა-რა-დის და უ-კუ -

დი-დე-ბა მა-მა-სა და ძე-სა და წმი-და-სა სულ-სა, ან და მა-რა-დის და უ-კუ -

di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts' - mi - da - sa sul - sa, ats' da ma - ra - dis da u - k'u -

a tempo

ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

ni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

I-II choirs

ა - კურ - თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა
ა - კურ - თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა
a - k'ur - tkhevs su - li che - mi u - pal - sa

და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი
და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი
da qo - ve - li go - ne - ba che - mi

სა - ხელ - სა წმი - და - სა მის - სა!
სა - ხელ - სა წმი - და - სა მის - სა!
sa - khel - sa ts'mi - da - sa mis - sa!

rit.
კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

მცირე კვერეუსი The Little Litany

20.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

21.

შენ, უ - ფა - ლო!

შენ, უ - ფა - ლო!

shen, u - pa - lo!

22.

ა - - - - მინ!

ა - - - - მინ!

a - - - - min!

23. აქებს სული ჩემი უფალსა¹⁾

აღსავალი ბ (145-ე ფსალმუნის სრულად)

Praise the Lord, O My Soul

Antiphon 2 (Psalm 145 (146) in entirety)

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა!

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა!

di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa!

ა - ქებს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა!

ა - ქებს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა!

a - kebs su - li che - mi u - pal - sa!

ვა - ქებდე უფალსა, ცხორებასა ჩემ - სა! უგალობდე ღმერთსა ჩემ -

ვა - ქებდე უფალსა, ცხორებასა ჩემ - სა! უგალობდე ღმერთსა ჩემ -

va - kebde upalsa, tskhorebasa chem - sa! ugalobde ghmertsa chem -

1) საგალობელი ჩვენ მიერაა განწყობილი "სადა" სტილის "მომიხსენის" ჰანგზე (იხ. ანთოლოგია, XIX ტ., №62).

1) The chant has been arranged by the editors to the melody of "The Beatitudes" in the *sada* (simple) style (see Anthology, Vol. 19, #62).

სა ვი - დრე - მდის ვი - ყო მე! ნუ ესავთ მთავართა, ძეთა კაცთა -
სა ვი - დრე - მდის ვი - ყო მე! ნუ ესავთ მთავართა, ძეთა კაცთა -
sa vi - dre - mdis vi - qo me! nu esavt mtavarta, dzeta k'atsta-

სა, რო - მელ - თა თა - ნა ა - რა არს ცხო - რე - ბა,
სა, რო - მელ - თა თა - ნა ა - რა არს ცხო - რე - ბა,
sa, ro - mel - ta ta - na a - ra ars tskho - re - ba,

გა - მოვიდის სული მისი და მიიქცის მუნვე მიწად მის - და,
გა - მოვიდის სული მისი და მიიქცის მუნვე მიწად მის - და,
ga - movidis suli misi da miiktsis munve mits'ad mis - da,

მას დღესა შინა წარწყმდიან ყო - ველ - ნი ზრა - ხვა - ნი მის - ნი!
მას დღესა შინა წარწყმდიან ყო - ველ - ნი ზრა - ხვა - ნი მის - ნი!
mas dghesa shina ts'arts'qmdian qo - vel - ni zra - khva - ni mis - ni!

ნე - ტარ არს, რომლისა, ღმერთი იაკობისი შემწე არს მი - სსა,
 ნე - ტარ არს, რომლისა, ღმერთი იაკობისი შემწე არს მი - სსა,
 ne - t'ar ars, romlisa, ghmerti iak'obisi shemts'e ars mi - ssa,

და სასოება მისი არს უფლისა მი - მართ, ღმრთი-სა მი - სი - სა; რო-მელმან ჰქმნნა
 და სასოება მისი არს უფლისა მი - მართ, ღმრთი-სა მი - სი - სა; რო-მელმან ჰქმნნა
 da sasoeba misi ars uplisa mi - mart, ghmrti-sa mi - si - sa; ro-melman hkmnna

ცანი და ქვეყა - ნა, ზღვა, და ყო - ვე - ლი, რაჲ არს მას ში - ნა!
 ცანი და ქვეყა - ნა, ზღვა, და ყო - ვე - ლი, რაჲ არს მას ში - ნა!
 tsani da kveqa - na, zghva, da qo - ve - li, rai ars mas shi - na!

რო - მე - ლი ი - მა-რხავნ ჭეშმარიტე - ბა - სა უ - კუ - ნი - სა - მდე!
 რო - მე - ლი ი - მა-რხავნ ჭეშმარიტე - ბა - სა უ - კუ - ნი - სა - მდე!
 ro - me - li i - ma-rkhavn ch'eshmarit'e-ba - sa u - k'u - ni - sa - mde!

ჰყვის სამართალი ვნებულ-თა, და ჰსცის საზრ - დე - ლი მში - ერ - თა!

ჰყვის სამართალი ვნებულ-თა, და ჰსცის საზრ - დე - ლი მში - ერ - თა!

hqvis samartali vnebul - ta, da hstsis sazr - de - li mshi - er - ta!

უ - ფალ - მან განჰ-ხსნის კრულ - ნი, უ - ფალ - მან გა - ნა -

უ - ფალ - მან განჰ-ხსნის კრულ - ნი, უ - ფალ - მან გა - ნა -

u - pal - man ganh-khsnnis k'rul - ni, u - pal - man ga - na -

ბრძვნის ბრმა - ნი, უ - ფალ - მან აღჰ-მართ-ნის და - ცე - მულ - ნი,

ბრძვნის ბრმა - ნი, უ - ფალ - მან აღჰ-მართ-ნის და - ცე - მულ - ნი,

brdznis brma - ni, u - pal - man aghh-mart - nis da - tse - mul - ni,

უ - ფალ - სა უ - ყვა - რან მარ - თალ - ნი, უ - ფალმან დაიცვნის მწირ - ნი,

უ - ფალ - სა უ - ყვა - რან მარ - თალ - ნი, უ - ფალმან დაიცვნის მწირ - ნი,

u - pal - sa u - qva - ran mar - tal - ni, u - palman daitsvnis mts'ir - ni,

ო - ბო - ლი და ქვრი - ვი შე - ი - წყნა-როს, და გზა ცო-დვილ-თა წარ-წყმი-დოს!

ო - ბო - ლი და ქვრი - ვი შე - ი - წყნა-როს, და გზა ცო-დვილ-თა წარ-წყმი-დოს!

o - bo - li da kvri - vi she - i - ts'qna-ros, da gza tso - dvil - ta ts'ar-ts'qmi-dos!

სუ - ფევს უ - ფა - ლი უ - კუ - ნი - სა - მდე,

სუ - ფევს უ - ფა - ლი უ - კუ - ნი - სა - მდე,

su - pevs u - pa - li u - k'u - ni - sa - mde,

rit.

ღმერ - თი შე - ნი, სი - ონ, თეს - ლი - თი თეს - ლად - მდე!

ღმერ - თი შე - ნი, სი - ონ, თეს - ლი - თი თეს - ლად - მდე!

ghmer - ti she - ni, si - on, tes - li - ti tes - lad - mdel

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

1) აქ უნდა შესრულდეს ჰიმნი „მხოლოდ-შობილი ძე“. იხ. №25.

1) The Hymn, "O, Only-begotten Son", must be performed here. See hymn #25.

24. აქებს სული ჩემი უფალსა¹⁾

აღსავალი ბ. ხმა ვ (145-ე ფსალმუნის სრულად)

Praise the Lord, O My Soul

Antiphon 2. Tone 6 (Psalm 145 (146) in entirety)

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა!

ა -

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა!

ა -

di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts' mi - da - sa sul - sa! a -

ქებს სუ - ლი ჩე - მი უ -

ქებს სუ - ლი ჩე - მი უ -

kebs su - li che - mi u -

ფალ - სა! ვა - ქე - ბდე უ - ფალ - სა, ცხო - რე - ბა - სა ჩემ - სა!

ფალ - სა! ვა - ქე - ბდე უ - ფალ - სა, ცხო - რე - ბა - სა ჩემ - სა!

pal - sa! va - ke - bde u - pal - sa, tskho - re - ba - sa chem - sa!

1) საგალობელი ჩვენ მიერაა განწყობილი VI ხმის ძლისპირთა და რეჩიტატიულ საგალობელთა ჰანგზე.

1) The chant has been arranged by the editors to the melody of irmois and recitative chants in tone 6.

უ - გა - ლო - ბდე ღმერთ-სა ჩემ - სა, ვი - დრე - მდის ვი - ყო მე!

უ - გა - ლო - ბდე ღმერთ-სა ჩემ - სა, ვი - დრე - მდის ვი - ყო მე!

u - ga - lo - bde ghmert-sa chem - sa, vi - dre - mdis vi - qo mel!

ნუ ე - სავთ მთა - ვარ - თა, ძე - თა კაც - თა - სა, რო - მელ - თა თა - ნა ა -

ნუ ე - სავთ მთა - ვარ - თა, ძე - თა კაც - თა - სა, რო - მელ - თა თა - ნა ა -

nu e - savt mta - var - ta, dze - ta k'ats - ta - sa, ro - mel - ta ta - na a -

რა არს ცხო - რე - ბა, გა - მო - ვი - დის სუ - ლი მი - სი

რა არს ცხო - რე - ბა, გა - მო - ვი - დის სუ - ლი მი - სი

ra ars tskho - re - ba, ga - mo - vi - dis su - li mi - si

და მი - ი - ქცის მუნ - ვე მი - წად მის - და, მას დღე - სა ში - ნა

და მი - ი - ქცის მუნ - ვე მი - წად მის - და, მას დღე - სა ში - ნა

da mi - i - ktsis mun - ve mi - ts'ad mis - da, mas dghe - sa shi - na

ნარ - წყმდი - ან ყო - ველ - ნი ზრა - ხვა - ნი მის - ნი!

ნარ - წყმდი - ან ყო - ველ - ნი ზრა - ხვა - ნი მის - ნი!

ts'ar - ts'qmdi - an qo - vel - ni zra - khva - ni mis - nil

ნე - ტარ არს, რომ - ლი - სა, ღმერ - თი ი - ა - კო - ბი - სი შემ - წე არს მის - სა,

ნე - ტარ არს, რომ - ლი - სა, ღმერ - თი ი - ა - კო - ბი - სი შემ - წე არს მის - სა,

ne - t'ar ars, rom - li - sa, ghmer - ti i - a - k'o - bi - si shem - ts'e ars mis - sa,

და სა - სო - ე - ბა მი - სი არს უ - ფლი - სა მი - მართ, ღმრთი - სა

და სა - სო - ე - ბა მი - სი არს უ - ფლი - სა მი - მართ, ღმრთი - სა

da sa - so - e - ba mi - si ars u - pli - sa mi - mart, ghmrti - sa

მი - სი - სა; რო - მელ - მან ჰქმნა ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა,

მი - სი - სა; რო - მელ - მან ჰქმნა ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა,

mi - si - sa; ro - mel - man hkmna tsa - ni da kve - qa - na,

ზღვა, და ყო - ვე - ლი, რად არს მას ში - ნა! რო - მე - ლი ი - მარ - ხავნ
ზღვა, და ყო - ვე - ლი, რად არს მას ში - ნა! რო - მე - ლი ი - მარ - ხავნ
zghva, da qo - ve - li, rai ars mas shi - na! ro - me - li i - mar-khavn

ჭე - შმა - რი - ტე - ბა - სა უ - კუ - ნი - სა - მდე!
ჭე - შმა - რი - ტე - ბა - სა უ - კუ - ნი - სა - მდე!
ch'e - shma - ri - t'e - ba - sa u k'u - ni - sa - mde!

ჰყვის სა - მარ - თა - ლი ვნე - ბულ - თა, და ჰსცის საზრ - დე - ლი მში - ერ - თა!
ჰყვის სა - მარ - თა - ლი ვნე - ბულ - თა, და ჰსცის საზრ - დე - ლი მში - ერ - თა!
hqvís sa - mar - ta - li vne - bul - ta, da hstsis sazr - de - li mshi - er - ta!

უ - ფალ - მან განჭ - ხსნის კრულ - ნი, უ - ფალ - მან გა -
უ - ფალ - მან განჭ - ხსნის კრულ - ნი, უ - ფალ - მან გა -
u - pal - man ganh-khsnnis k'rul - ni, u - pal - man ga -

ნა - ბრძვნის ბრმა - ნი, უ - ფალ - მან აღჰ-მართ - ნის და - ცე - მულ - ნი,
 ნა - ბრძვნის ბრმა - ნი, უ - ფალ - მან აღჰ-მართ - ნის და - ცე - მულ - ნი,
 na - brdzvnis brma - ni, u - pal - man aghh - mart - nis da - tse - mul - ni,

უ - ფალ - სა უ - ყვა - რან მარ - თალ - ნი, უ - ფალ - მან
 უ - ფალ - სა უ - ყვა - რან მარ - თალ - ნი, უ - ფალ - მან
 u - pal - sa u - qva - ran mar - tal - ni, u - pal - man

და - ი - ცვნის მწირ - ნი, ო - ბო - ლი და ქვრი - ვი შე - ი - წყნა - როს,
 და - ი - ცვნის მწირ - ნი, ო - ბო - ლი და ქვრი - ვი შე - ი - წყნა - როს,
 da - i - tsvnis mts'ir - ni, o - bo - li da kvri - vi she - i - ts'qna - ros,

და გზა ცო - დვი - - - ლთა წარ - წყმი - დოს!
 და გზა ცო - დვი - - - ლთა წარ - წყმი - დოს!
 da gza tso - dvi - - - lta ts'ar - ts'qmi - dos!

სუ - ფევს უ - ფა - ლი უ - კუ - ნი - სა - ნი მდე,
სუ - ფევს უ - ფა - ლი უ - კუ - ნი - სა - ნი მდე,
su - pevs u - pa - li u - k'u - ni - sa - ni mde,

ღმე - რთი შე - ნი, სი - ონ,
ღმე - რთი შე - ნი, სი - ონ,
1) ghme - rti she - ni, si - on,

თეს - ლი - თი თეს - ლად - მდე!
თეს - ლი - თი თეს - ლად - მდე!
tes - li - ti tes - lad - mde!

აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
2) ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa - mde; a - min!

1) ამ მონაკვეთში დასაშვებად მიგვაჩნია ბანის ორივე ვარიანტის შესრულება, №158 „განიცადეში“ მოცემული ოთხხმიანობის მსგავსად.

2) აქ უნდა შესრულდეს ჰიმნი „მხოლოდ-შობილი ძე“. იხ. №25.

1) In this segment it is deemed permissible to perform both variants of the bass like the four-voice version shown in #158 "The Communion Hymn".

2) The Hymn, "O, Only-begotten Son", must be performed here. See hymn #25.

25. მხოლოდ-შობილი ¹⁾

აღსავალი ბ

O, Only-Begotten Son

Antiphon 2

2) ცოტა ჩქარის მოძრაობით
Andante mosso

*recit.*³⁾

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღვთი - სა, უკვ - და - ვი
მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღვთი - სა, უკვ - და - ვი
mkho - lod - sho - bi - li dze da si - t'qva ghvti - sa, uk'v - da - vi

a tempo

არ - სე - ბა; თავს ი - დვა ჩვე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი -
არ - სე - ბა; თავს ი - დვა ჩვე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი -
ar - se - ba; tavs i - dva chve - ni - sa tskhov - re - bi -

სა - თვის: ხორც - ნი შე - ის - ხნა
სა - თვის: ხორც - ნი შე - ის - ხნა
sa - tvis: khorts - ni she - is - khna

1) საგალობლის წინ სათქმელი „დიდება-ან და“ იხ. 24—25 ნომრებში.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) ჩვენი ჩამატებულია.

1) The "Glory, Now and Ever" to be chanted before the hymn, see #24-25.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) Was added by the editors.

recit. *a tempo*

სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - მის - გან ქალ -
სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - მის - გან ქალ -
su - li - sa - gan ts'mi - di - sa da ma - ri - a - mis - gan kal -

წუ - ლი - სა, უ - ქცე - ვე -
წუ - ლი - სა, უ - ქცე - ვე -
ts'u - li - sa, u - ktse - ve -

ლად გან - კაც - ნა; და ჯვარს ე - ცვა ქრის - ტე,
ლად გან - კაც - ნა; და ჯვარს ე - ცვა ქრის - ტე,
lad gan - k'ats - na; da jvars e - tsva kris - t'e,

ღმერ - თი ჩვე - ნი,
ღმერ - თი ჩვე - ნი,
ghmer - ti chve - ni,

1) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) The alternative voice leading shown in a small script has been added by the editors.

სიკვ-დი-ლი-თა სიკვ - დი - ლი და - სთრგუ - ნა;
სიკვ-დი-ლი-თა სიკვ - დი - ლი და - სთრგუ - ნა;
sik'v - di - li - ta sik'v - di - li da - strgu - na;

ერ - თი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი -
ერ - თი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი -
er - ti ts'mi - di - sa sa - me - bi - sa ta - na di -

თი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა
თი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა
ti ts'mi - di - sa sa - me - bi - sa ta - na

დე - ბულ არს, — მა - მი - სა და ყოვ-ლად წმი - დი - სა
დე - ბულ არს, — მა - მი - სა და ყოვ-ლად წმი - დი - სა
de - bul ars, — ma - mi - sa da qov - lad ts'mi - di - sa

1) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.
2) წვრილი შრიფტით ნაჩვენებია ფრაგმენტის ვარიანტი ფ. ქორიძის „ლიტურგიიდან“.
1) The alternative voice leading shown in a small script has been added by the editors.
2) Shown in the smaller script is a variant of a fragment from P. Koridze's *The Liturgy*.

1) [su - li - sa;
[სუ - ლი - სა;

სუ - ლი - სა!
სუ - ლი - სა!
su - li - sa!

gva - tskhov - nna chven!
გვა - ცხოვ - ნნა ჩვენ!

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
gva - tskhov - nen chven!

1) ტექსტის ამ ვერსიის შესახებ, იხ. ანთოლოგია „ქართული გალობა“, ტ. I, გვ. 18.
1) Regarding this version of the text, see Georgian Chant Anthology, Vol. 1, pg. 18.

მცირე კვერეუსი The Little Litany

26.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

27.

შენ, უ - ფა - ლო!

შენ, უ - ფა - ლო!

shen, u - pa - lo!

28.

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min!

29a. ცხრა ნეტარება^{1) 2)}

The Beatitudes

აღსავალი გ

Antiphon 3

შუათანა მოძრაობით - Andante

3)

სა - სუ - ფე - ველ - სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო,
 სა - სუ - ფე - ველ - სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო,
 sa - su - pe - vel - sa shen - sa mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo,

ო - დეს მო - ხვი-დე სუ-ფე-ვი-თა შე - ნი - თა!
 ო - დეს მო - ხვი-დე სუ-ფე-ვი-თა შე - ნი - თა!
 o - des mo - khvi-de su-pe-vi-ta she-ni-ta!

1)

ნე - ტარ იყ - ნენ გლა - ხაკ - ნი სუ - ლი - თა, რა - მე - თუ
 ნე - ტარ იყ - ნენ გლა - ხაკ - ნი სუ - ლი - თა, რა - მე - თუ
 ne - t'ar iqv - nen gla - khak' - ni su - li - ta, ra - me - tu

1) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№29a და 29b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

2) თანამედროვე ტიპიკონის თანახმად, აქ მოცემული სახით „მომხსენენი“ დიდ მარხვაში იგალობება.

3) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასალებში ფა დიეზია აღნიშნული.

1) Here are two variants of editing the chant (#29a and 29b) with different accidentals and modal configurations.

2) According to the modern typicon, the form of the Beatitudes shown here is chanted during Great Lent.

3) In the original manuscript, the key signature contains an F sharp in all voice parts.

მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა - თა!
 მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა - თა!
 ma - ti ars sa - su - pe - ve - li tsa - ta!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
 მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
 mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - თა!
 სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - თა!
 su - pe - vi - ta she - ni - - - - ta!

II)
 ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო - ვა - რე - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ
 ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო - ვა - რე - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ
 ne - t'ar iqv - nen mglo - va - re - ni gu - li - ta, ra - me - tu

ი - გი - ნი ნუ - გე - ში - ნის - ცე - მულ იქმ - ნენ!

ი - გი - ნი ნუ - გე - ში - ნის - ცე - მულ იქმ - ნენ!

i - gi - ni nu - ge - shi - nis - tse - mul ikm - nen!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე

mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!

su - pe - vi - ta she - ni - - - - - ta!

III)

ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვიდ - ნი, რა - მე - თუ

ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვიდ - ნი, რა - მე - თუ

ne - t'ar iqv - nen mshvid - ni, ra - me - tu

მათ და - იმ - კვიდ - რონ ქვე - ყა - ნა!
მათ და - იმ - კვიდ - რონ ქვე - ყა - ნა!
mat da - im - k'vid - ron kve - qa - na!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!
სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!
su - pe - vi - ta she - ni - - - - - ta!

IV)

ნე - ტარ - იყვ - ნენ, რო - მელ - თა ში - ო - დის და სწყუ - რო - დის სი - მარ - თლი - სა - თვის,
ნე - ტარ - იყვ - ნენ, რო - მელ - თა ში - ო - დის და სწყუ - რო - დის სი - მარ - თლი - სა - თვის,
ne - t'ar - iqv - nen, ro - mel - ta shi - o - dis da sts'qu - ro - dis si - mar - tli - sa - tvის,

რა - მე - თუ ი - გი - ნი გან - ძღენ!
 რა - მე - თუ ი - გი - ნი გან - ძღენ!
 ra - me - tu i - gi - ni gan - dzghen!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
 მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
 mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!
 სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!
 su - pe - vi - ta she - ni - - - - - ta!

V)

ნე - ტარ იყვ - ნენ მო - წყა - ლე - ნი, რა - მე - თუ
 ნე - ტარ იყვ - ნენ მო - წყა - ლე - ნი, რა - მე - თუ
 ne - t'ar iqv - nen mo - ts'qa - le - ni, ra - me - tu

*შეარ.
ferm.*

ი - გი - ნი შე - ი - წყალ - ნენ!
ი - გი - ნი შე - ი - წყალ - ნენ!
i - gi - ni she - i - ts'qal - nen!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!
სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!
su - pe - vi - ta she - ni - - - - - ta!

VI)

ნე - ტარ იყვ - ნენ წმი - და - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ
ნე - ტარ იყვ - ნენ წმი - და - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ
ne - t'ar iqv - nen ts'mi - da - ni gu - li - ta, ra - me - tu

მათ ღმერ - თი ი - ხი - ლონ!

მათ ღმერ - თი ი - ხი - ლონ!

mat ghmer - ti i - khi - lon!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე

mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!

su - pe - vi - ta she - ni - - - - - ta!

VII)

ნე - ტარ იყ - ნენ მშვი - დო - ბის მყო - ფელ - ნი, რა - მე - თუ

ნე - ტარ იყ - ნენ მშვი - დო - ბის მყო - ფელ - ნი, რა - მე - თუ

ne - t'ar iqv - nen mshvi - do - bis mqo - pel - ni, ra - me - tu

ი - გი - ნი ძედ ღმრთი - სად ი - - წო - - დნენ!

ი - გი - ნი ძედ ღმრთი - სად ი - - წო - - დნენ!

i - gi - ni dzed ghmrti - sad i - - ts'o - - dnen!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე

mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - თა!

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - თა!

su - pe - vi - ta she - ni - - - - ta!

VIII)

ნე - ტარ იყვ - ნენ დევ - ნულ - ნი სი - მარ - თლი - სა - თვის, რა - მე - თუ

ნე - ტარ იყვ - ნენ დევ - ნულ - ნი სი - მარ - თლი - სა - თვის, რა - მე - თუ

ne - t'ar iqv - nen dev - nul - ni si - mar - tli - sa - tvis, ra - me - tu

მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა - თა!
 მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა - თა!
 ma - ti ars sa - su - pe - ve - li tsa - ta!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
 მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
 mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - თა!
 სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - თა!
 su - pe - vi - ta she - ni - - - - ta!

IX)

ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდევ - ნი - დენ და გყვედ - რი - დენ,
 ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდევ - ნი - დენ და გყვედ - რი - დენ,
 ne - t'ar iqv - net tkven, ra - zhams gdev - ni - den da gqv-ed - ri - dnen,

და სტევან ყო - ვე - ლი სი - ტყვა ბო - რო - ტი თქვენ - და მო - მართ

და სტევან ყო - ვე - ლი სი - ტყვა ბო - რო - ტი თქვენ - და მო - მართ

da stkvan qo - ve - li si - t'qva bo - ro - t'i tkven - da mo - mart

f სი - ცრუ - ით ჩემ - თვის! მო - მი -

f სი - ცრუ - ით ჩემ - თვის! მო - მი -

si - tsru - it chem - tvis! mo - mi -

სხე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ -

სხე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ -

khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de su -

ფე - ვი - თა შე - ნი - - - თა!

ფე - ვი - თა შე - ნი - - - თა!

pe - - vi - ta she - ni - - - ta!

X)

გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ
გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ
gi - kha - ro - den da mkhi - a - rul i - qve - nit, ra - me - tu

f

სა - სყი - დე - ლი თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - ნა!
სა - სყი - დე - ლი თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - ნა!
sa - sqi - de - li tkve - ni did ars tsa - ta shi - na!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!
სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!
su - pe - vi - ta she - ni - - - - - ta!

XI)

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და -
 დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და -
 di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da -

სა სულ - სა! მო - მი - ხსე -
 სა სულ - სა! მო - მი - ხსე -
 sa sul - sa! mo - mi - khse -

p

ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ -
 ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ -
 nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de su -

პე - ვი - ტა შე - ნი - ტა!
 პე - ვი - ტა შე - ნი - ტა!
 pe - vi - ta she - ni - ta!

XII)

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ -
 ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ -
 ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u -

ნი - სამ - დე; ა - მინ! მო - მი -
 ნი - სამ - დე; ა - მინ! მო - მი -
 ni - sam - de; a - min! mo - mi -

ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ -
 ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ -
 khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de su -

ფე - ვი - თა შე - ნი - - - თა!
 ფე - ვი - თა შე - ნი - - - თა!
 pe - - vi - ta she - ni - - - ta!

XIII)

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს
 მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს
 mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des

მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
 მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
 mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!

XIV)

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, მე - უ - ფე - ო, ო - დეს
 მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, მე - უ - ფე - ო, ო - დეს
 mo - mi - khse - nen chven, me - u - pe - o, o - des

მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
 მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
 mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!

Adagio - ნელა

XV)

მო - მი - ხსე - ნენ რვენ, წმი - და - ო,
 მო - მი - ხსე - ნენ რვენ, წმი - და - ო,
 mo - mi - khse - nen chven, ts'mi - da - o,

ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე -
 ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე -
 o - des mo - khvi - de su - pe -

შერ.
ferm. რი - - ვი - tar

ნი - - ბით
 dan - - do
 ვი - თა შე - ნი - თა!
 ვი - თა შე - ნი - თა!
 vi - ta she - ni - ta!

29b. ცხრა ნეტარება

აღსავალი გ

The Beatitudes

Antiphon 3

შუათანა მოძრაობით - Andante

სა - სუ - ფე - ველ - სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო,
სა - სუ - ფე - ველ - სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო,

sa - su - pe - vel - sa shen - sa mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo,

ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!

o - des mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!

1)

ნე - ტარ იყვ - ნენ გლა - ხაკ - ნი სუ - ლი - თა, რა - მე - თუ
ნე - ტარ იყვ - ნენ გლა - ხაკ - ნი სუ - ლი - თა, რა - მე - თუ

ne - t'ar iqv - nen gla - khak' - ni su - li - ta, ra - me - tu

მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა - თა!

მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა - თა!

ma - ti ars sa - su - pe - ve - li tsa - ta!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო-დეს მო-ხვი-დე

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო-დეს მო-ხვი-დე

mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ-ფე - ვი-თა შე - ნი - - - - - თა!

სუ-ფე - ვი-თა შე - ნი - - - - - თა!

su - pe - vi - ta she - ni - - - - - ta!

II)

ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო - ვა - რე - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ

ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო - ვა - რე - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ

ne - t'ar iqv - nen mglo - va - re - ni gu - li - ta, ra - me - tu

ი - გი - ნი ნუ - გე - ში - ნის - ცე - მულ იქმ - ნენ!

ი - გი - ნი ნუ - გე - ში - ნის - ცე - მულ იქმ - ნენ!

i - gi - ni nu - ge - shi - nis - tse - mul ikm - nen!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე

mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!

su - pe - - - - vi - ta she - ni - - - - ta!

III)

ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვიდ - ნი, რა - მე - თუ

ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვიდ - ნი, რა - მე - თუ

ne - t'ar iqv - nen mshvid - ni, ra - me - tu

მათ და - იმ - კვიდ - რონ ქვე - ყა - ნა!
მათ და - იმ - კვიდ - რონ ქვე - ყა - ნა!
mat da - im - k'vid - ron kve - qa - na!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო-დეს მო-ხვი-დე
მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო-დეს მო-ხვი-დე
mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo-khvi-de

სუ-ფე - - - ვი-თა შე - ნი - - - - თა!
სუ-ფე - - - ვი-თა შე - ნი - - - - თა!
su - pe - - - vi - ta she - ni - - - - ta!

IV)

ნე - ტარ-იყვ-ნენ, რო-მელ-თა ში-ო-დის და სწყუ-რო-დის სი-მარ-თლი - სა - თვის,
ნე - ტარ-იყვ-ნენ, რო-მელ-თა ში-ო-დის და სწყუ-რო-დის სი-მარ-თლი - სა - თვის,
ne - t'ar - iqv - nen, ro - mel - ta shi - o - dis da sts'qu - ro - dis si - mar - tli - sa - tvis,

რა - მე - თუ ი - გი - ნი გან - ძღენ!

რა - მე - თუ ი - გი - ნი გან - ძღენ!

ra - me - tu i - gi - ni gan - dzghen!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე

mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - - - ვი - თა შე - ნი - - - თა!

სუ - ფე - - - ვი - თა შე - ნი - - - თა!

su - pe - - - vi - ta she - ni - - - tal

V)

ნე - ტარ იყვ - ნენ მო - წყა - ლე - ნი, რა - მე - თუ

ნე - ტარ იყვ - ნენ მო - წყა - ლე - ნი, რა - მე - თუ

ne - t'ar iqv - nen mo - ts'qa - le - ni, ra - me - tu

*შეგრ.
ferm.*

ი - გი - ნი შე - ი - წყალ - ნენ!

ი - გი - ნი შე - ი - წყალ - ნენ!

i - gi - ni she - i - ts'qal - nen!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო-დეს მო-ხვი-დე

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო-დეს მო-ხვი-დე

mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo-khvi-de

სუ-ფე - ვი-თა შე - ნი - - - - - თა!

სუ-ფე - ვი-თა შე - ნი - - - - - თა!

su - pe - - - vi - ta she - ni - - - - - tal

VI)

ნე - ტარ იყვ - ნენ წმი - და - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ

ნე - ტარ იყვ - ნენ წმი - და - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ

ne - t'ar iqv - nen ts'mi - da - ni gu - li - ta, ra - me - tu

მათ ღმერ - თი ი - ხი - ლონ!

მათ ღმერ - თი ი - ხი - ლონ!

mat ghmer - ti i - khi - lon!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო-დეს მო-ხვი-დე

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო-დეს მო-ხვი-დე

mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ-ფე - - ვი-თა შე - ნი - - - - - თა!

სუ-ფე - - ვი-თა შე - ნი - - - - - თა!

su - pe - - - vi - ta she - ni - - - - ta!

VII)

ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვი - დო - ბის - მყო - ფელ - ნი, რა - მე - თუ

ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვი - დო - ბის - მყო - ფელ - ნი, რა - მე - თუ

ne - t'ar iqv - nen mshvi - do - bis - mqo - pel - ni, ra - me - tu

ი - გი - ნი ძედ ღმრთი - სად ი - წო - დნენ!

ი - გი - ნი ძედ ღმრთი - სად ი - წო - დნენ!

i - gi - ni dzed ghmrti - sad i - ts'o - dnen!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო-დეს მო-ხვი-დე

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო-დეს მო-ხვი-დე

mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o-des mo-khvi-de

სუ-ფე - - ვი-თა შე - ნი - - - - თა!

სუ-ფე - - ვი-თა შე - ნი - - - - თა!

su - pe - - vi - ta she - ni - - - - tal

VIII)

ნე - ტარ იყვ-ნენ დევ-ნულ-ნი სი-მარ-თლი-სა - თვის, რა - მე - თუ

ნე - ტარ იყვ-ნენ დევ-ნულ-ნი სი-მარ-თლი-სა - თვის, რა - მე - თუ

ne - t'ar iqv - nen dev - nul - ni si - mar - tli - sa - tvis, ra - me - tu

მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა - თა!
 მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა - თა!
 ma - ti ars sa - su - pe - ve - li tsa - ta!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
 მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
 mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - თა!
 სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - თა!
 su - pe - - - - vi - ta she - ni - - - - ta!

IX)

ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდევ - ნი - დენ და გყვედ - რი - დნენ,
 ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდევ - ნი - დენ და გყვედ - რი - დნენ,
 ne - t'ar iqv - net tkven, ra - zhams gdev - ni - den da gqv-ed - ri - dnen,

და სტევან ყო - ვე - ლი სი - ტყვა ბო - რო - ტი თქვენ-და მო - მართ სი -
და სტევან ყო - ვე - ლი სი - ტყვა ბო - რო - ტი თქვენ-და მო - მართ სი -
da stkvan qo - ve - li si - t'qva bo - ro - ti tkven - da mo - mart si -

ცრუ - ვით ჩემ - თვის! მო - მი -
ცრუ - ვით ჩემ - თვის! მო - მი -
tsru - vit chem - tvis! mo - mi -

ხსენ - ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ -
ხსენ - ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ -
khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de su -

ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
pe - vi - ta she - ni - ta!

X)

გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ
გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ
gi - kha - ro - den da mkhi - a - rul i - qve - nit, ra - me - tu

f

სა - სყი - დე - ლი თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - ნა!
სა - სყი - დე - ლი თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - ნა!
sa - sqi - de - li tkve - ni did ars tsa - ta shi - na!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!
სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - - - - - თა!
su - pe - vi - ta she - ni - - - - - ta!

XI)

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და -
დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და -
di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da -

სა სულ - სა! მო - მი - ხსე -
სა სულ - სა! მო - მი - ხსე -
sa sul - sa! mo - mi - khse -

ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ -
ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ -
nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de su -

ფე - - ვი - თა შე - ნი - - თა!
ფე - - ვი - თა შე - ნი - - თა!
pe - - vi - ta she - ni - - ta!

XII)

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ -
 ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ -
 ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u -

ნი - სამ - დე; ა - მინ! მო - მი -
 ნი - სამ - დე; ა - მინ! მო - მი -
 ni - sam - de; a - min! mo - mi -

ხსენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ -
 ხსენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ -
 khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de su -

ფე - - - ვი - თა შე - ნი - - - თა!
 ფე - - - ვი - თა შე - ნი - - - თა!
 pe - - - vi - ta she - ni - - - ta!

XIII)

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს

mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des

მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!

მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!

mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!

1) XIV)

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, მე - უ - ფე - ო, ო - დეს

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, მე - უ - ფე - ო, ო - დეს

mo - mi - khse - nen chven, me - u - pe - o, o - des

მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!

მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!

mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!

1) შემდეგ გვერდზე მოცემულია XIV-XV მუხლების კილოური მიხრილობის რედაქტირების II ვერსია.

1) The second version of editing the modal turns of verses 14-15 is shown on the following page.

Adagio - ნელა

XV)

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, წმი - და - ო,

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, წმი - და - ო,

mo - mi - khse - nen chven, ts'mi - da - o,

ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე

ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე

o - des mo - khvi - de su - pe

შეარ. ferm. შე - რი - ბვი tar

ნი - და - ში - ნი - თა!

ნი - და - ში - ნი - თა!

vi - ta she - ni - ta!

ossia:
ან ასე:

XIV)

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, მე - უ - ფე - ო, ო - დეს

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, მე - უ - ფე - ო, ო - დეს

mo - mi - khse - nen chven, me - u - pe - o, o - des

მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
 მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
 mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!

Adagio - ნელა

XV)
 მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, წმი - და - ო,
 მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, წმი - და - ო,
 mo - mi - khse - nen chven, ts'mi - da - o,

შეარ. *ferm.* შე - რი - გვი tar
 ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე -
 ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე -
 o - des mo - khvi - de su - pe -

ნე - დო
 dan - do
 ვი - თა შე - ნი - თა!
 ვი - თა შე - ნი - თა!
 vi - ta she - ni - ta!

Adagio - ნელა

XV)

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, წმი - და - ო,
 მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, წმი - და - ო,
 mo - mi - khse - nen chven, ts'mi - da - o,

ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე -
 ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე -
 o - des mo - khvi - de su - pe -

შეაჩ. *შე* - - - გვი - - -
ferm. *ri* - - - *tar* - - -

ვი - თა შე - ნი - თა!
 ვი - თა შე - ნი - თა!
 vi - ta she - ni - ta!

ნე - - - *ბით*
dan - - - *do*

30. ცხრა ნეტარება¹⁾

აღსავალი გ

The Beatitudes

Antiphon 3

შუათანა მოძრაობით - Andante

სა - სუ - ფე - ველ - სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო,
 სა - სუ - ფე - ველ - სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო,
 sa - su - pe - vel - sa shen - sa mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo,

ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
 ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
 o - des mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!

1)
 ნე - ტარ იყვ - ნენ გლა - ხაკ - ნი სუ - ლი - თა, რა - მე - თუ
 ნე - ტარ იყვ - ნენ გლა - ხაკ - ნი სუ - ლი - თა, რა - მე - თუ
 ne - t'ar iqv - nen gla - khak' - ni su - li - ta, ra - me - tu

1) წინამდებარე საგალობელი ჩვენ მიერაა დამუშავებული, №29 ნიმუშის საფუძველზე — წირვაზე შესასრულებლად.

1) The present chant has been redone by the editors on the basis of #29 to be performed at liturgy.

მა - თი არს სა - სუ - ჟე - ვე - ლი ცა - თა!
 მა - თი არს სა - სუ - ჟე - ვე - ლი ცა - თა!
 ma - ti ars sa - su - pe - ve - li tsa - ta!

II)

ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო-ვა - რე - ნი გუ -
 ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო-ვა - რე - ნი გუ -
 ne - t'ar iqv - nen mglo - va - re - ni gu -

ლი - თა, რა - მე - თუ ი - გი - ნი ნუ - გე - ში - ნის - - - ცე -
 ლი - თა, რა - მე - თუ ი - გი - ნი ნუ - გე - ში - ნის - - - ცე -
 li - ta, ra - me - tu i - gi - ni nu - ge - shi - nis - - - tse -

III)

მულ იქმ - - - ნენ!
 მულ იქმ - - - ნენ!
 მულ ikm - - - nen!
 ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვიდ - ნი,
 ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვიდ - ნი,
 ne - t'ar iqv - nen mshvid - ni,

რა - მე - თუ მათ და-იმ - კვიდ - რონ ქვე - ყა -
 რა - მე - თუ მათ და-იმ - კვიდ - რონ ქვე - ყა -
 ra - me - tu mat da-im - k'vid - ron kve - qa -

IV)

ნა! ნე - ტარ იყვ - ნენ, რო - მელ-თა
 ნა! ნე - ტარ იყვ - ნენ, რო - მელ-თა
 na! ne - t'ar iqv - nen, ro - mel - ta

ში - ო - დის და სწყუ-რო-დის სი - მარ-თლი - სა - თვის, რა - მე - თუ
 ში - ო - დის და სწყუ-რო-დის სი - მარ-თლი - სა - თვის, რა - მე - თუ
 shi - o - dis da sts'qu-ro - dis si - mar - tli - sa - tvis, ra - me - tu

ი - გი - ნი გან - - - ძღენ!
 ი - გი - ნი გან - - - ძღენ!
 i - gi - ni gan - - - dzghen!

შეარ.
ferm.

V)

ნე - ტარ იყვ-ნენ მო-წყა-ლე - ნი, რა - მე - თუ ი - გი - ნი შე -
 ნე - ტარ იყვ-ნენ მო-წყა-ლე - ნი, რა - მე - თუ ი - გი - ნი შე -
 ne - t'ar iqv-nen mo-ts'qa-le - ni, ra - me - tu i - gi - ni she -

VI)

ი - წყალ - ნენ! ნე - ტარ
 ი - წყალ - ნენ! ნე - ტარ
 i - ts'qal - nen! ne - t'ar

იყვ - ნენ წმი - და - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ
 იყვ - ნენ წმი - და - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ
 iqv - nen ts'mi - da - ni gu - li - ta, ra - me - tu

მათ ღმერ-თი ი - ხი - - - ლონ!
 მათ ღმერ-თი ი - ხი - - - ლონ!
 mat ghmer-ti i - khi - - - lon!

VII)

ნე - ტარ იყ - ნენ მშვი - დო - ბის - მყო - ფელ - ნი, რა - მე - თუ

ნე - ტარ იყ - ნენ მშვი - დო - ბის - მყო - ფელ - ნი, რა - მე - თუ

ne - t'ar iqv - nen mshvi - do - bis - mqo - pel - ni, ra - me - tu

ი - გი - ნი ძედ ღმრთი - სად ი - წო - დნენ!

ი - გი - ნი ძედ ღმრთი - სად ი - წო - დნენ!

i - gi - ni dzed ghmrti - sad i - ts'o - dnen!

VIII)

ნე - ტარ იყ - ნენ დევ - ნულ - ნი სი - მარ -

ნე - ტარ იყ - ნენ დევ - ნულ - ნი სი - მარ -

ne - t'ar iqv - nen dev - nul - ni si - mar -

თლი - სა - თვის, რა - მე - თუ მა - თი არს სა - სუ - - -

თლი - სა - თვის, რა - მე - თუ მა - თი არს სა - სუ - - -

tli - sa - tvis, ra - me - tu ma - ti ars sa - su - - -

ფე - ვე - ლი ცა - - - თა!

ფე - ვე - ლი ცა - - - თა!

pe - ve - li tsa - - - ta!

დასასრული I (სამღვდელთმთავრო წირვისათვის)
First Ending (For Bishop's Liturgy)

IX)

ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდევ - ნი - დენ და გყვედ - რი - დენ,

ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდევ - ნი - დენ და გყვედ - რი - დენ,

ne - t'ar iqv - net tkven, ra - zhams gdev - ni - den da gqv-ed - ri - den,

და სტევან ყო - ვე - ლი სი - ტყვა ბო - რო - ტი თქვენ - და მო - მართ სი -

და სტევან ყო - ვე - ლი სი - ტყვა ბო - რო - ტი თქვენ - და მო - მართ სი -

da stkvan qo - ve - li si - t'qva bo - ro - ti tkven - da mo - mart si -

X)

ცრუ - ვით, ჩემ - თვის! გი - ხა - რო - დენ და მხი -

ცრუ - ვით, ჩემ - თვის! გი - ხა - რო - დენ და მხი -

tsru - vit, chem - tvis! gi - kha - ro - den da mkhi -

ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ
ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ
a - rul i - qve - nit, ra - me - tu

სა - სყი - დე - ლი თქვე - ნი დიდ
სა - სყი - დე - ლი თქვე - ნი დიდ
sa - sqi - de - li tkve - ni did

არს ცა - თა ში - ნა!
არს ცა - თა ში - ნა!
ars tsa - ta shi - na!

ossia:
ან ასე:

X)
გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით,
გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით,
gi - kha - ro - den da mkhi - a - rul i - qve - nit,

რა - მე - თუ სა - სცი - დე - ლი თქვე - - - ნი
 რა - მე - თუ სა - სცი - დე - ლი თქვე - - - ნი
 ra - me - tu sa - sqi - de - li tkve - - - ni

დიდ არს ცა თა ში - ნა!
 დიდ არს ცა - თა ში - ნა!
 did ars tsa - ta shi - na!

დასასრული II (მღვდლის წირვისათვის)
 Second Ending (For Priest's Liturgy)

IX)

ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდევ - ნი - დენ და გყვედ - რი - დენ,
 ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდევ - ნი - დენ და გყვედ - რი - დენ,
 ne - t'ar iqv - net tkven, ra-zhamsgdev - ni - den da gqved - ri - den,

და სტევან ყო - ვე - ლი სი - ტყვა ბო - რო - ტი თქვენ - და მო - მართ სი - ცრუ -
და სტევან ყო - ვე - ლი სი - ტყვა ბო - რო - ტი თქვენ - და მო - მართ სი - ცრუ -
da stkvan qo - ve - li si - t'qva bo - ro - t'i tkven - da mo - mart si - tsru -

X)
ვით, ჩემ - თვის! გი - ხა - რო -
ვით, ჩემ - თვის! გი - ხა - რო -
vit, chem - tvis! gi - kha - ro -

დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
den da mkhi - a - rul i - qve - nit, ra - me - tu sa - sqi - de - li

თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - ნა!
თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - ნა!
tkve - ni did ars tsa - ta shi - na!

XI)

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და -
 დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და -
 di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da -

XII)

სა სულ - სა; ა - წ და მა -
 სა სულ - სა; ა - წ და მა -
 sa sul - sa; a - ts' da ma -

რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - - - კუ -
 რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - - - კუ -
 ra - dis da u - k'u - ni - ti u - - - k'u -

ნი - - - სა - მდე; ა - მინ!
 ნი - - - სა - მდე; ა - მინ!
 ni - - - sa - mde; a - min!

XII)

ა - ნ და მა - რა - დის და
ა - ნ და მა - რა - დის და
a - ts' da ma - ra - dis da

უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი -
უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი -
u - k'u - ni - ti u - k'u - ni -

სა - მდე; ა - მინ!
სა - მდე; ა - მინ!
sa - mde; a - min!

31. კეთილ არს აღსარება უფლისა¹⁾

აღსავალი ა

It Is Good to Confess Unto the Lord

Antiphon 1

I)

კეთილ არს აღსარე-ბა უ-ფლი-სა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -
კეთილ არს აღსარე-ბა უ-ფლი-სა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -

k'etil ars aghsare-ba u - pli - sa! me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li -

II)

სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! კეთილ არს აღსარე - ბა
სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! კეთილ არს აღსარე - ბა

sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskhov - nen chven! k'etil ars aghsare - ba

უ-ფლი-სა, და გალობად სახელსა შენსა, მა - ლა-ლო! მე - ო - ხე - ბი - თა
უ-ფლი-სა, და გალობად სახელსა შენსა, მა - ლა-ლო! მე - ო - ხე - ბი - თა

u - pli - sa, da galobad sakhelsa shensa, ma - gha - lo! me - o - khe - bi - ta

1) №31—36 საგალობლები წინამდებარე სახით, ნოტებით ფიქსირების გარეშე, ზეპირად სრულდება დღევანდელ ქართულ ლეთისმსახურებაში და აქ ჩვენ მიერაა ნოტირებული. ამ აღსავლების რეფრენები, ქორიძე-კერესელიძის ჩანაწერების საფუძველზე ანჩისხატისა და ყოვლადწმიდა სამების კათედრალის გუნდების მიერ იმპროვიზებულ ვარიანტებს წარმოადგენს; ფსალმუნთა მუხლების მუსიკა კი, დღეს ფართოდ გავრცელებული რეჩიტაციული ნაგებობებია, რომლებიც სათავეს, ასევე, XIX—XX საუკუნეთა გასაყარის სანოტო-სამგალობლო წყაროებიდან იღებენ.

ანტიფონურად შესრულებისას გუნდები მორიგეობით ასრულებენ ფსალმუნის თითო მუხლს რეფრენითურთ. დასაშვებია, ერთმა გუნდმა (ან ტრიომ) იგალობოს ფსალმუნის მუხლები, ხოლო მეორე გუნდმა — რეფრენულ-რესპონსორული ჩასართავები.

1) Chants #31-36 are performed from memory in the present form in modern Georgian services without any sheet music and have been notated here by the editors. The refrains of these antiphons represent improvised variants done by the Anchiskhati and Holy Trinity Cathedral choirs on the basis of the notated manuscripts by Koridze-Kereselidze. As for the music of the Psalm verses however, they are recitative structures widespread today having their source in notated chant scores from the turn of the 19th century.

When being performed antiphonally, the choirs perform each verse with the refrain in alternation. It is permissible for one choir (or trio) to chant the Psalm verses and the other choir to sing the refrains/responses.

ლმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

ghmrtis - msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskhov - nen chven!

III)

მითხრობად ცისკარს წყა-ლო - ბა შე - ნი, და ჭეშმარიტება შე - ნი— ლა - მედ!

mitkhrobad tsisk'ars ts'qa - lo - ba she - ni, da ch'eshmarit'eba she - ni— gha-med!

მე - ო - ხე - ბი - თა ლმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,

me - o - khe - bi - ta ghmrtis - msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

IV)

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! რამეთუ მართალ არს უფალი ღმე - რთი ჩვე - ნი

gva - tskhov - nen chven! rametu martal ars upali ghme - rti chve - ni

და არა არს სიცრუე მის თა - ნა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -

და არა არს სიცრუე მის თა - ნა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -

da ara ars sitsrue mis ta - na! me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li -

სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! ღიღება მამასა და ძესა და წმი - და -

სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! ღიღება მამასა და ძესა და წმი - და -

sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskhov - nen chven! dideba mamasa da dzesa da ts'mi - da -

სა სულ - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,

სა სულ - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,

sa sul - sa! me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! ან და მარადის და უკუნითი უკუნი - სა - მდე; ა - მინ!

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! ან და მარადის და უკუნითი უკუნი - სა - მდე; ა - მინ!

gva - tskhov - nen chven! ats' da maradis da uk'uniti uk'uni - sa - mde; a - min!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
 გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
 gva - tskhov - nen chven!

32. კეთილ არს აღსარება უფლისა

აღსავალი ა

It Is Good to Confess Unto the Lord

Antiphon 1

1)
 კე-თილ არს აღ - სა - რე - ბა უ - - -
 კე-თილ არს აღ - სა - რე - ბა უ - - -
 k'e - til ars agh - sa - re - ba u - - -

ფლი - - - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -
 ფლი - - - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -
 pli - - - sa! me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li -

II)

სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! კეთილ არს აღსარება უფ-ლი-სა,
 სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! კეთილ არს აღსარება უფ-ლი-სა,
 sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskhov - nen chven! k'etil ars aghsareba up - li - sa,

და გალობად სახელსა შე - ნ - სა, მა - - - ღა -
 და გალობად სახელსა შე - ნ - სა, მა - - - ღა -
 da galobad sakhelsa she - n - sa, ma - - - gha -

- ლო! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 - ლო! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 - lo! me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

III)

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! მითხრობად ცისკარს წყალო - ბა შე - ნი, და ჭემ - მა - რი -

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! მითხრობად ცისკარს წყალო - ბა შე - ნი, და ჭემ - მა - რი -

gva-tskhov-nen chven! mitkhrobad tsisk'ars ts'qalo - ba she - ni, da ch'esh-ma - ri -

ტე - ბა შე - ნი ლა - მედ!

ტე - ბა შე - ნი ლა - მედ!

t'e - ba she - ni gha - med!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,

me - o - khe - bi - ta ghmtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

IV)

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ! რამეთუ მართალ არს უფალი ღმერ-თი ჩვე-ნი, და ა - რა არს სი -

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ! რამეთუ მართალ არს უფალი ღმერ-თი ჩვე-ნი, და ა - რა არს სი -

gva-tskhov-nen chven! rametu martal ars upali ghmer-ti chve-ni, da a - ra ars si -

ცრუ - ე მის თა - ნა!

ცრუ - ე მის თა - ნა!

tsru - e mis ta - na!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,

me - o - khe - bi - ta ghmrtis - msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

V)

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! დიდება მამასა და ძე - სა და

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! დიდება მამასა და ძე - სა და

gva - tskhov - nen chven! dideba mamasa da dze - sa da

წმი - და - სა სულ - - - სა!

წმი - და - სა სულ - - - სა!

ts'mi - da - sa sul - - - sa!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,

me - o - khe - bi - ta ghmrtis - msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

VI)

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! ან და მარადის და უკუნი - თი უ - კუ -
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! ან და მარადის და უკუნი - თი უ - კუ -

gva - tskhov - nen chven! ats' da maradis da uk'uni - ti u - k'u -

ნი - სა - მ - დე; ა - მინ! მე - ო - ხე - ბი - თა
ნი - სა - მ - დე; ა - მინ! მე - ო - ხე - ბი - თა

ni - sa - m - de; a - min! me - o - khe - bi - ta

ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

ghmrtis - msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskhov - nen chven!

33. უფალი სუფევს

აღსავალი ბ

The Lord Reigns

Antiphon 2

I)

უ - ფა - ლი სუ-ფევს, შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - მო - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა

უ - ფა - ლი სუ-ფევს, შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - მო - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა

u - pa - li su-pevs, shve-ni - e - re - ba she - i - mo - sa! me - o - khe - bi - ta

წმი - ლა - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

წმი - ლა - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskhov - nen chven!

II)

უფალი სუფევს, შვენირება შე - ი - მო - სა! შეიმოსა უფალმან ძალი და გარე-შე - ი - რტყა!

უფალი სუფევს, შვენირება შე - ი - მო - სა! შეიმოსა უფალმან ძალი და გარე-შე - ი - რტყა!

upalı supevs, shveniereba she - i - mo - sa! sheimosa upalman dzali da gare-she - i - rt'qa!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

III)

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! და რამეთუ დაამყარა ღმერთ-მან სო - ფე - ლი,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! და რამეთუ დაამყარა ღმერთ-მან სო - ფე - ლი,
gva - tskhov - nen chven! da rametu daamqara ghmert-man so - pe - li,

რა - თა ა - რა შე - ი - ძრას! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ -
რა - თა ა - რა შე - ი - ძრას! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ -
ra - ta a - ra she - i - dzras! me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen -

IV)

თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! წა - მე - ბა - ნი შენ - ნი, უ - ფა - ლო,
თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! წა - მე - ბა - ნი შენ - ნი, უ - ფა - ლო,
ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskhov - nen chven! ts'a - me - ba - ni shen - ni, u - pa - lo,

სარ - წმუ - ნო იქმ - ნნეს ფრი - ად! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ -
სარ - წმუ - ნო იქმ - ნნეს ფრი - ად! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ -
sar - ts'mu - no ikm - nnes pri - ad! me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen -

V)

თა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! სახლსა შენსა შევენის სინმი-დე,
თა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! სახლსა შენსა შევენის სინმი-დე,
ta - ta, ma - tskho-var, gva - tskhov - nen chven! sakhlsa shensa shvenis sits'mi-de,

უ-ფა-ლო, სიგრძესა შინა დღე-თა-სა! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ -
უ-ფა-ლო, სიგრძესა შინა დღე-თა-სა! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ -
u - pa - lo, sigrdzesa shina dghe-ta - sa! me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen -

VI)

თა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! დიდება მამასა და ძესა და წმი-და -
თა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! დიდება მამასა და ძესა და წმი-და -
ta - ta, ma - tskho-var, gva - tskhov - nen chven! dideba mamasa da dzesa da ts'mi-da -

სა სულ-სა! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - ღა - თა შენ-თა - თა, მა - ცხო-ვარ,
სა სულ-სა! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - ღა - თა შენ-თა - თა, მა - ცხო-ვარ,
sa sul - sa! me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen-ta - ta, ma - tskho-var,

VII)

1)

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! ან და მარადის და უკუნითი უკუნი-სა - მდე; ა - მინ!
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! ან და მარადის და უკუნითი უკუნი-სა - მდე; ა - მინ!
gva - tskhov - nen chven! ats' da maradis da uk'uniti uk'uni-sa - mde; a - min!

34. უფალი სუფევს

აღსავალი ბ

The Lord Reigns

Antiphon 2

1)

უ - ფა - ლი სუ - ფევს, შვე - ნი - ე - რე - ბა
უ - ფა - ლი სუ - ფევს, შვე - ნი - ე - რე - ბა
u - pa - li su - pevs, shve - ni - e - re - ba

1) აქ უნდა შესრულდეს ჰიმნი „მხოლოდ-შობილი ძე“. იხ. №25.

1) The Hymn "O, Only-begotten Son", must be performed here. See hymn #25.

შე - ი - მო - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა

შე - ი - მო - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა

she - i - mo - sa! me - o - khe - bi - ta

წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskhov - nen chven!

II)

უფალი სუფევს, შვენირება შეი-მო - სა! შეიმოსა უფალმან და - ლი და

უფალი სუფევს, შვენირება შეი-მო - სა! შეიმოსა უფალმან და - ლი და

upali supevs, shveniereba shei-mo - sa! sheimosa upalman dza - li da

გა - რე შე - ი - რტყა! მე - ო - ხე - ბი - თა

გა - რე შე - ი - რტყა! მე - ო - ხე - ბი - თა

ga - re she - i - rt'qa! me - o - khe - bi - ta

წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskhov - nen chven!

III)

და რამეთუ დაამყარა ღმერთმან სო - ფე - ლი, რა - თა ა -
და რამეთუ დაამყარა ღმერთმან სო - ფე - ლი, რა - თა ა -
და რამეთუ დაამყარა ღმერთმან სო - ფე - ლი, რა - თა ა -

da rametu daamqara ghmertman so - pe - li, ra - ta a -

რა შე - ი - ძრას! მე - ო - ხე - ბი - თა
რა შე - ი - ძრას! მე - ო - ხე - ბი - თა
რა შე - ი - ძრას! მე - ო - ხე - ბი - თა

ra she - i - dzras! me - o - khe - bi - ta

წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskhov - nen chven!

IV)

ნამებანი შენნი, უ - ფა - ლო, სა - რწმუ - ნო იქმ -

ნამებანი შენნი, უ - ფა - ლო, სა - რწმუ - ნო იქმ -

ts'amebani shenni, u - pa - lo, sa - rts'mu - no ikm -

ნნეს ფრი - ად! მე - ო - ხე - ბი - თა

ნნეს ფრი - ად! მე - ო - ხე - ბი - თა

nnes pri - ad! me - o - khe - bi - ta

წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskhov - nen chven!

V)

სახლსა შენსა შენის სინმიდე, უფალო, სი - გრძე - სა

სახლსა შენსა შენის სინმიდე, უფალო, სი - გრძე - სა

sakhlsa shensa shvenis sits'mide, upalo, si - grdze - sa

ში - ნა დღე - თა - - - სა!
ში - ნა დღე - თა - - - სა!
shi - na dghe - ta - - - sa!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

VI)

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! დიდება მამასა და ძე - სა და
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! დიდება მამასა და ძე - სა და
gva - tskhov - nen chven! dideba mamasa da dze - sa da

წმი - და - სა სულ - - - სა!
წმი - და - სა სულ - - - სა!
ts'mi - da - sa sul - - - sa!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

VII)

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! ან და მარადის და უკუნი - თი უ - კუ -
 გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ! ან და მარადის და უკუნი - თი უ - კუ -
 gva - tskhov - nen chven! ats' da maradis da uk'uni - ti u - k'u -

ნი - სა - მ - დე; ა - - - - მინ!
 ნი - სა - მ - დე; ა - - - - მინ!
 ni - sa - m - de; a - - - - min!

1) აქ უნდა შესრულდეს ჰიმნი „მხოლოდ-შობილი ძე“. იხ. №25.

1) The Hymn "O, Only-begotten Son", must be performed here. See hymn #25.

35. მოვედით, უგალობდეთ უფალსა

ალსავალი გ

Come, Let's Sing Unto the Lord

Antiphon 3

1)

მოვედით, უგალობ-დეთ უ-ფალ-სა! ვღალადებდეთ ღმრთისა მიმართ, მაცხოვრისა ჩვე-ნი-სა!

მოვედით, უგალობ-დეთ უ-ფალ-სა! ვღალადებდეთ ღმრთისა მიმართ, მაცხოვრისა ჩვე-ნი-სა!

movedit, ugalob - det u - pal - sa! vghaghadebdet ghmrtsisa mimart, matskhovrisa chve-ni - sa!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrtsi-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - nil a - li - lu - i - a!

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

II)

აღვიმსთოთ წინაშე პირსა მისსა აღ - სა - რე - ბი - თა, და ფსალმუნითა უღალა - დებ - დეთ მას!
აღვიმსთოთ წინაშე პირსა მისსა აღ - სა - რე - ბი - თა, და ფსალმუნითა უღალა - დებ - დეთ მას!

aghvimstot ts'inashe p'irsa missa agh - sa - re - bi - ta, da psalmunita ughagha - deb - det mas!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

III)

რამეთუ ღმე-რთი დიდ არს! უფალი და მეუფე დიდ არს ყოველსა ქვეყანა - სა ზე - და!

რამეთუ ღმე-რთი დიდ არს! უფალი და მეუფე დიდ არს ყოველსა ქვეყანა - სა ზე - და!

rametu ghme - rti did ars! upali da meupe did ars qovelsa kveqana - sa ze - da!

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē-tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

IV)

რა - მე - თუ ხელ - სა ში - ნა მის - სა ა - რი - ან კი - დე - ნი ქვე - ყა - ნი - სა - ნი,
რა - მე - თუ ხელ - სა ში - ნა მის - სა ა - რი - ან კი - დე - ნი ქვე - ყა - ნი - სა - ნი,

ra - me - tu khel - sa shi - na mis - sa a - ri - an k'i - de - ni kve - qa - ni - sa - ni,

და სი - მალ - ლე - ნი მთა - თა - ნი მის - ნი ა - რი - ან!
და სი - მალ - ლე - ნი მთა - თა - ნი მის - ნი ა - რი - ან!

da si - magh - le - ni mta - ta - ni mis - ni a - ri - an!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - al

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

V)

რამეთუ მისი არს ზღვა, და მან შე-ქმნა ი - გი, და ხმელი ხელთა მისთა და - ბა - დეს!
რამეთუ მისი არს ზღვა, და მან შე-ქმნა ი - გი, და ხმელი ხელთა მისთა და - ბა - დეს!
რამეთუ მისი არს ზღვა, და მან შე-ქმნა ი - გი, და ხმელი ხელთა მისთა და - ბა - დეს!

rametu misi ars zghva, da man she'kmna i - gi, da khmeli khelta mista da - ba - des!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

VI)

დიდება მამასა და ძესა და წმი - და - სა სულ - სა!

დიდება მამასა და ძესა და წმი - და - სა სულ - სა!

dideba mamasa da dzesa da ts'mi - da - sa sul - sa!

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē-tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

VII)

ან და მარადის და უკუნითი უკუნი - სა - მდე; ა - მინ!

ან და მარადის და უკუნითი უკუნი - სა - მდე; ა - მინ!

ats' da maradis da uk'uniti uk'uni - sa - mde; a - min!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - nil a - li - lu - i - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē-tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

36. მოვედით, უგალობდეთ უფალსა

აღსავალი გ

Come, Let's Sing Unto the Lord

Antiphon 3

1)

მოვედით, უგალობდეთ უ-ფალ-სა! ვღაღადებდეთ ღმრთისა მი-მართ, მა -
 მოვედით, უგალობდეთ უ-ფალ-სა! ვღაღადებდეთ ღმრთისა მი-მართ, მა -
 movedit, ugalobdet u - pal - sa! vghaghadebdet ghmrtisa mi - mart, ma -

ცხო - ვრი - სა ჩვე - ნი - - - სა!
 ცხო - ვრი - სა ჩვე - ნი - - - სა!
 tskho - vri - sa chve - ni - - - sa!

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē-tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

II)

აღვმისთოთ წინაშე პირსა მისსა აღსარე-ბი-თა, და ფსალმუნნი - თა უ -
აღვმისთოთ წინაშე პირსა მისსა აღსარე-ბი-თა, და ფსალმუნნი - თა უ -

aghvmistot ts'inashe p'irsa missa aghsare - bi - ta, da psalmuni - ta u -

ღა - ღა - დე - ბდეთ მას!
ღა - ღა - დე - ბდეთ მას!

gha - gha - de - bdet mas!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

III)

რამეთუ ღმერთი დიდ არს! უფალი და მეუფე დიდ არს ყოველ - სა ქვე -
რამეთუ ღმერთი დიდ არს! უფალი და მეუფე დიდ არს ყოველ - სა ქვე -

rametu ghmerti did ars! upali da meupe did ars qovel - sa kve -

ყა - ნა - სა ზე - - - და!
ყა - ნა - სა ზე - - - და!
ყა - ნა - სა ზე - - - და!

qa - na - sa ze - - - da!

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē-tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

IV)

რამეთუ ხელსა შინა მისსა არიან კიდენი ქვეყანი-სა - ნი, და სიმაღლენი მთა - თა -

რამეთუ ხელსა შინა მისსა არიან კიდენი ქვეყანი-სა - ნი, და სიმაღლენი მთა - თა -

rametu khelsa shina missa arian k'ideni kveqani-sa - ni, da simaghleni mta - ta -

ნი მი - სნი ა - რი - - - ანი!

ნი მი - სნი ა - რი - - - ანი!

ni mi - sni a - ri - - - an!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - al

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, ალ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, ალ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

V)

რამეთუ მისი არს ზღვა და მან შე-ქმნა ი - გი, და ხმე-ლი ხე - ლთა
რამეთუ მისი არს ზღვა და მან შე-ქმნა ი - გი, და ხმე-ლი ხე - ლთა

rametu misi ars zghva da man shekmna i - gi, da khme-li khe - lta

მი - სთა და - ბა - - - დეს!
მი - სთა და - ბა - - - დეს!

mi - sta da - ba - - - des!

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē-tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

VI)

დიდება მამასა და ძე - სა და წმი - და -
დიდება მამასა და ძე - სა და წმი - და -
dideba mamasa da dze - sa da ts'mi - da -

სა სულ - - - სა!
სა სულ - - - სა!
sa sul - - - sa!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

VII)

ან და მარადის და უკუნი-თი უ - კუ - ნი - სა - მ -
ან და მარადის და უკუნი-თი უ - კუ - ნი - სა - მ -

ats' da maradis da uk'uni - ti u - k'u - ni - sa - m -

ღე; ა - - - მინ!
ღე; ა - - - მინ!

de; a - - - min!

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრეთით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē-tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni! a - li - lu - i - a!

37. უფალო, შეგვიწყალებ¹⁾ Lord, Have Mercy

გრძლად - Adagio

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

38. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ²⁾

(მღვდელთმთავრის)

Come, Let Us Worship (For a Hierarch)

შუათანა მოძრაობით - Andante

მო - ვე - დით, თა -
მო - ვე - დით, თა -
mo - ve - dit, ta -

*შეაჩ.
ten.*

ყვა -
ყვა -
qva -

1) ე. კ.: „საზარდოს“.

2) ე. კ.: „ა“.

1) E.K.: "For the Gospel reading".

1) E. K.: "1st".

ნის - - - ვსცეთ
1) 1)
ნის - - - ვსცეთ
nis - - - vstset

და შე - - - უვ - - - რ - -
და შე - - - უვრ - -
da she - - - uv - -

დეთ ქრი - - - სტე - - -
1)
დეთ ქრი - - - სტე - - -
det kri - - - st'e - - -

- - - სა! 2) ზომით - a tempo
- - - სა! გვა - ცხო - ვ - ნენ ჩვე - ნ, ძე
- - - სა! გვა - ცხო - ვ - ნენ ჩვე - ნ, ძე
- - - sa! gva - tskho - v - nen chve - n, dze

1) ხელნაწერში აქ მი ბემოლოა.

2) ჩვენი ჩამატებულია.

1) There is an E flat in the original manuscript.

2) Was added by the editors.

3 ღვთი - - - სა - - -
3 ღვთი - - - სა - - -
o ghvti - - - sa - - -

1)
o,

კვირას - Sundays

ა - ღდგო - - - მი - - - ლო
2) ა - ღდგო - - - მი - - - ლო
a - ghdgo - - - mi - - - lo

მკვდრე - - - თით,
მკვდრე - - - თით,
mk'vdre - - - tit,

1) ე. კ.: „აქ ჩაერთვის, თუ კვირაა: აღდგომილო მკვდრეთით. თუ სხვა დღეა: წმიდათა შორის“.

2) წერილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) E.K.: "If it is a Sunday, "Risen from the dead" is inserted here. If it is another day, then "Among the saints"."

2) The alternative voice leading shown in a small script has been added by the editors.

სადაგ დღეებში - Weekdays

წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ -
წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ -
ts'mi - da - ta sho - ris sa k'vir -

ვე - - - - - ლო,
ვე - - - - - ლო,
ve - - - - - lo,

მგა - ლო - ბე - ლ - ნი შე - ნ -
მგა - ლო - ბე - ლ - ნი შე - ნ -
mga - lo - be - l - ni she - n -

ნი: „ა - - - - - ლი -
ნი: „ა - - - - - ლი -
ni: „a - - - - - li -

ლუ - - - ი - - - ა!

lu - - - i - - - a!

39. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ¹⁾

(მღვდელთმთავრის)

Come, Let Us Worship

(For a Hierarch)

გრძლად - Largo

2)

მო - ვე - დით, თა - ყვა - - -

მო - ვე - დით, თა - ყვა - - -

mo - ve - dit, ta - qva - - -

ნის - - - ვსცეთ

ნის - - - ვსცეთ

nis - - - vstset

და

და

1) ე. კ.: „ბ“.

2) ხელნაწერში გასაღებში სი და მი ბემოლებია აღნიშნული.

1) E. K.: "2nd".

2) The original manuscript contains a B flat and an E flat in the key signature.

შე - უვრ - დეთ ქრი - სტე -
შე - უვრ - დეთ ქრი - სტე -
she - uvr - det kri - st'e -

- - - - - სა! გვა - ცხოვ - ნენ
- - - - - სა! გვა - ცხოვ - ნენ
- - - - - sa! gva - tskhov - nen

ჩვენ, ძე - - - - - ო ღვთი -
ჩვენ, ძე - - - - - ო ღვთი -
chven, dze - - - - - o ghvti -

- - - - - სა - - - - - ო,
- - - - - სა - - - - - ო,
- - - - - sa - - - - - o,

1) ხელნაწერში აქ ლა ბემოლია, რაც პირველწყაროსეულ ორ ბემოლიან ბგერათრიგში ორგანულად აღიქმება და არ არღვევს ინტონაციის დიატონურობას.
1) In the original manuscript here is an A flat. It is perceived organically in the two-flat scale and does not destroy diatonic character of intonation.

კვირას - Sundays

ა - ღღო - მი - ლო

ა - ღღო - მი - ლო

a - ghdgo - mi - lo

განაგრძე
Rallentando

მკვდრე - თით,

მკვდრე - თით,

mk'vdre - tit,

სადაგ დღეებში - Weekdays

წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ -

წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ -

ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir -

ვე - ლო,

ვე - ლო,

ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ -

mga - lo - bel - ni shen -

ნი: „ა - ლი - ლუ -

ni: „a - li - lu -

1)

ა!

ა!

ა!

1) ხელნაწერში №38—39 „მოვედით თაყვანის-ვსცეთ“-ების სათაურებთან მითითებულია, რომ ისინი სამღვდელთმთავრო წირვისათვის განკუთვნილი საგალობლებია. სწორედ ამიტომ, მათ შემდეგ მოცემულია კმევის „დიდი ის პოლა“. ეს უკანასკნელი ჩვენ №40—41 „მოვედით“-ების შემდგომ გადავიტანეთ და ვბეჭდავთ 42-ე ნომრად, რადგან დღევანდელ პრაქტიკაში დასაშვებად მიგვაჩნია, „მოვედით თაყვანის-ვსცეთ“-ის ყველა ვარიანტის შესრულება, როგორც სამღვდლო, ასევე, სამღვდელთმთავრო წირვაზე.

1) In the manuscript, it is indicated by the titles for #38-39 "Come, Let Us Worship" that they are chants intended for a hierarchical liturgy. Therefore, the big "Eis poll?" for the censuring is shown after them. The latter has been moved after chants #40-41 and is printed as #42, since today it is deemed permissible to perform all the variants of "Come, Let Us Worship", whether it is a regular or hierarchical liturgy.

40. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ¹⁾

Come, Let Us Worship

2) საშუალო მოძრაობით - Andante

მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის -
 მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის -
 mo - ve - dit, ta - qva - nis -

ვსცეთ და შე - უვრ - დეთ
 ვსცეთ და შე - უვრ - დეთ
 vstset da she - uvr - det

ქრი - სტე - სა! გვა - ცხოვ - ნენ
 ქრი - სტე - სა! გვა - ცხოვ - ნენ
 kri - st'e - sa! gva - tskhov - nen

1) ე. კ.: „გ“.

2) ხელნაწერში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

1) E. K.: "3rd"

2) The original manuscript contains a B flat in the key signature.

ჩვენ, ძე - ო ღვთი - სა - ო,

ჩვენ, ძე - ო ღვთი - სა - ო,

chven, dze - o ghvti - sa - o,

კვირას - Sundays

ა - ღდგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

ა - ღდგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

a - ghdgo - mi - lo mk'vdre - tit,

სადაგ დღეებში - Weekdays

წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - - -

წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - - -

ts'mi-da - ta sho - ris sa - k'vir - - -

ვე - - - ლო,

ვე - - - ლო,

ve - - - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შე - ნ -
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ -
 mga - lo - bel - ni she - n -

ნი: „ა - - - ლი - ლუ -
 ნი: „ა - - - ლი - ლუ -
 ni: „a - - - li - lu -

i - - - - - a!
 i - - - - - a!
 i - - - - - a!

1) აქ პირველ ხმაში ფა ბეკარი უნდა შესრულდეს იმ შემთხვევაში, თუკი იგალობება ბანის ზედა ვარიანტი. ქვედა ვარიანტის გალობისას, აქ დასაშვებია როგორც ფა დიეზის, ასევე ფა ბეკარის ინტონირებაც.

1) Here in first voice an F natural should be taken if upper version of Bass part is performed. If lower version is performed then both - an F sharp and an F natural are permissible.

41. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ¹⁾

O Come, Let Us Worship

ცევიტად
Andante mosso

2)

მო - ვე - დით, თა - ყვა -

მო - ვე - დით, თა - ყვა -

mo - ve - dit, ta - qva -

განაგრძ.
Rallent.

ნის - ვსცეთ და შე -

ნის - ვსცეთ და შე -

nis - vstset da she -

უვრ - დეთ კრი - სტე - სა!

უვრ - დეთ კრი - სტე - სა!

uvr - det kri - st'e - sa!

1) ე. კ.: „დ“.

2) ხელნაწერში გასაღებში აღნიშნულია სი, მი და ლა ბემოლები.

1) E. K.: "4th".

2) The original manuscript contains a B flat, an E flat and an A flat in the key signature.

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ ძე -
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ ძე -
gva - tskhov - nen chven dze -

ო ღვთი - სა - ო,
ო ღვთი - სა - ო,
o ghvti - sa - o,

კვირას - Sundays

ა - ღვდო - - მი - -
ა - ღვდო - - მი - -
a - ghdgo - - mi - -

მ - ო - უ - ე - ე - ლ - ი ს - ი - ჩ - ე - ა - რ - ე - ს
R - a - l - l - e - n - t - a - n - d - o

ლო მკვდრე - - თით,
ლო მკვდრე - - თით,
lo mk'vdre - - tit,

სადაგ დღეებში - Weekdays

წმი-და-თა შო - რის სა - კვირ - ვე -
წმი-და-თა შო - რის სა - კვირ - ვე -
ts'mi-da - ta sho - ris sa - k'vir - ve -

- - ლო,
- - ლო,
- - lo,

პირველ ზომით
primo tempo

მგა - ლო - ბელ - - - ნი
მგა - ლო - ბელ - - - ნი
mga - lo - bel - - - ni

მოუკ. - *Dim.*

შენ - - ნი:
შენ - - ნი:
shen - - ni:
„ა - -
„ა - -

ა - ლი - ლუ - ი - ა

ა - ლი - ლუ - ი - ა

a - li - lu - i - a

ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a!

1) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) The alternative voice leading shown in a small script has been added by the editors.

42. ის პოლლა¹⁾

Eis Pollá

დინჯად - Andante

ის პოლ-ლა ე - - - ტი
ის პოლ-ლა ე - - - ტი
is p'ol - la e - - - t'i

დეს - პო - - -
დეს - პო - - -
des - p'o - - -

ტა! ის პოლ -
ტა! ის პოლ -
ტა! is p'ol -

1) ხელნაწერში საგალობელი №39 „მოველით“-ის შემდგომ არის მოცემული.

1) In the original manuscript chant is given after #39 "O come, let us worship".

ღე ე - - - ტი დეს -
ღე ე - - - ტი დეს -
la e - - - t'i des -

1) - - - პო - - - 3 - -
- - - პო - - - 2) - - - 3 - -
- - - პო - - - 3 - -
- - - p'o - - - o - -

- - - 2) - - - 3 - - -
- - - 2) - - - 2) - - - 3 - - -
- - - 3 - - - 3 - - -
- - - o - - -

- - - 2) - - - ტა!
- - - 2) - - - ტა!
- - - 2) - - - ტა!
- - - t'a!

1) წვრილი შრიფტით ნაჩვენებია პირველი ხმის მოძრაობის ვარიანტი ფ. ქორიძის „ლიტურგიიდან“.
2) ხელნაწერში აქ მი ბემოლია.
1) Shown in the smaller script is a variant of the voice leading for the first voice from P. Koridze's *The Liturgy*.
2) There is an E flat in the original manuscript.

43. უფალო, აცხოვნენ¹⁾ Save, O Lord

ჩქარის მოძრ. - Andante mosso

უ - ფა - ლო, ა - ცხოვ - ნენ კე - თილ - მსა - ხურ - ნი და ის - მი -

უ - ფა - ლო, ა - ცხოვ - ნენ კე - თილ - მსა - ხურ - ნი და ის - მი -

u - pa - lo, a - tskhov - nen k'e - til - msa - khur - ni da is - mi -

ნე ჩვე - - - ნი!

ნე ჩვე - - - ნი!

ne chve - - - ni!

1) წინამდებარე საგალობელს სამღვდელთმთავრო ლიტურგიაში მოსდევს, მთავარდიაკონისა და გუნდის მიერ ერის, მთავრობის, მღვდელთმთავართა და ღვთისმსახურთა, მრევლის, მეცენატთა და ყველა ქრისტიანის მოხსენიება (აკლამაციის ტიპის). საპატრიარქო წირვაზე კი, მოხსენებიან მსოფლიოს ადგილობრივ ეკლესიათა მეთაურნიც.

მსახურების ამ წაწილს დღევანდელ ლიტურგიკულ პრაქტიკაში „დიპტიქი“ ეწოდება. მას, ასევე, მოიხსენებენ ხოლმე, როგორც — „ქებანი“, ან „დიპტიქის ქებათა მუხლები“. „დიპტიქს“ სტ. კარბელაშვილი „სინკლიტს“ უწოდებს.

თანამედროვე ლიტურგიკულ პრაქტიკაში დამკვიდრებულია „დიპტიქის“ შესრულების რესპონსორული ფორმა, სადაც მთავარდიაკონის მიერ წაკითხულ მოსახსენებელ მუხლებს გუნდი (ან 2 გუნდი ანტიფონურად) იმეორებს.

სავარაუდოა, რომ ქართულ ეკლესიაში ეს პრაქტიკა რუსული გავლენით დაინერგა; ხოლო წარსულში, ეს წესი განსხვავებულად სრულდებოდა: — მთავარ-დიაკონის მიერ ნათქვამ მუხლებს გუნდი სამგზის პასუხობდა: „მრავალჯამიერ“. ამას მიგვანიშნებენ ფ. ქორიძის, ე. კერესელიძის, კარბელაშვილების, რ. ხუნდაძის, დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის, მ. ელიზბარაშვილის, დ. არაყიშვილის, გრ. ჩხიკვაძისა და ზ. ფალიაშვილის ხელნაწერი თუ გამოცემული სამგალობლო სანოტო კრებულები. მათში ყველგან რეჩიტატიული მოკლე „მრავალჯამიერებია“ მოცემული და, გარდა ორიოდ ნიმუშისა (იხ. ანთ. „ქართული გალობა“, II ტ., №370, 377), „დიპტიქი“ არსად გვხვდება.

წინამდებარე ტომში 44—46 ნომრებად წარმოდგენილია, ხელნაწერ Q674-ში მოცემული „მრავალჯამიერები“, ხოლო №47-ად, თანამედროვე ლიტურგიკული მოთხოვნების შესაბამისად, დაბეჭდილია ჩვენ მიერ გაწყობილი „დიპტიქი“.

1) A commemoration of the country, government, hierarchs and priests, parish, patrons, and all Christians by the archdeacon and choir follows the present chant in the hierarchical liturgy (an acclamation). At a patriarchal liturgy however, all the world patriarchs are mentioned as well.

This part of the service is called the Diptych in modern day liturgical practice. It is also mentioned as "the Praises", or "the praise verses of the Diptych". S. Karbelashvili calls the Diptych the Synclete.

A responsorial form of performing the Diptych is established in modern liturgical practice, where the commemorative verses read by the archdeacon are repeated by the choir (or two choirs antiphonally).

This practice was supposedly integrated into the Georgian Church through Russian influence, whereas in the past, this rite was performed in a different manner - the verses said by the archdeacon would be answered thrice by the choir with "Many Years". The manuscripts or published chant music collections by P. Koridze, E. Kereselidze, the Karbelashvili brothers, R. Khundadze, D. Chijavadze-Mikhailov, M. Elizbarashvili, D. Arakishvili, G. Chkhikvadze, and Z. Paliashvili indicate this. Short recitative "Many Years" are shown everywhere in those sources, and apart from about two examples (see Georgian Chant Anthology, Vol. 2, #370, 377), the diptych is encountered nowhere else.

The "Many Years" shown in manuscript Q-674 are presented as #44-46 in the present volume, whereas in accordance with modern liturgical needs, the Diptych is printed as #47, having been arranged by the editors.

44. მრავალწამიერ Many Years

ცევიტად - Allegro

მრ - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრ - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა -
 მრ - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრ - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა -
 mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha - mi - er! mra -

ვალ - ჟა - მი - ერ!
 ვალ - ჟა - მი - ერ!
 val - zha - - - mi - - - er!

45. მრავალწამიერ Many Years

ცევიტად - Allegro

მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ! მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ! მრა -
 მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ! მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ! მრა -
 mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha - mi - er! mra -

ვალ - ჟა - მი - ერ!
ვალ - ჟა - მი - ერ!
val - zha - mi - er!

46. მრავალჯამიერ Many Years

ცქვიტად - Allegro

მრა-ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა-ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა -
მრა-ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა -
mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha - mi - er! mra -

ვალ - ჟა - მი - ერ!
ვალ - ჟა - მი - ერ!
val - zha - mi - er!

1) ხელნაწერში აქ ლა ბეკარია.

1) There is an A natural in the original manuscript.

47. დიპტიქი („ქებანი“) ^{1) 2)}

The Diptych (Praises)

ღმრთივ - დაცული ერი ჩვენი და მეუფება მი - სი, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

ღმრთივ - დაცული ერი ჩვენი და მეუფება მი - სი, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

ghmrtiv - datsuli eri chveni da meupeba mi - si, mra - val - zha - mi - er!

1.

ბარ-თლო-მე - ო - სი, ყოვლად - უწმიდესი მთავარ-ეპისკოპოსი კონსტანტინოპოლისა, ახლისა

ბარ-თლო-მე - ო - სი, ყოვლად - უწმიდესი მთავარ-ეპისკოპოსი კონსტანტინოპოლისა, ახლისა

bar - tlo - me - o - si, qovlad - uts'midesi mtavar - ep'isk'op'osi k'onst'ant'inop'olisa, akhlisa

რო - მი - სა, და მსო-ფლი - ო პა - ტრი - არ - ქი, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

რო - მი - სა, და მსო-ფლი - ო პა - ტრი - არ - ქი, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

ro - mi - sa, da mso - pli - o p'a - t'ri - ar - ki, mra - val - zha - mi - er!

1) საგალობელი ჩვენ მიერაა განწყობილი, რეჩიტატიული ჰიმნების მუსიკაზე.

2) „დიპტიქი“ („ქებანი“) სრული სახით საპატრიარქო წირვაში იგალობება. მიტროპოლიტის, მთავარეპისკოპოსის ან ეპისკოპოსის აღვლენილ წირვაზე კი, სრულდება „ღმრთივ-დაცული ერი ჩვენი“, №6, 17 და 18 მუხლები.

1) The chant has been arranged by the editors to the music of recitative hymns.

2) The Diptych (The Praises) is chanted in its entirety at a patriarchal liturgy. At a liturgy served by a metropolitan, archbishop, or bishop however, verses 17 and 18 of "Our Divinely Protected People" #6 are performed.

2.

თე - ო - დო - რო - სი, უნეტარესი პაპი და პატრიარქი ალექსა - ნდრი - ი - სა

თე - ო - დო - რო - სი, უნეტარესი პაპი და პატრიარქი ალექსა - ნდრი - ი - სა

te - o - do - ro - si, unet'aresi p'ap'i da p'at'riarki aleksa - ndri - i - sa

და სრუ - ლი - ად ა - ფრი - კი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

და სრუ - ლი - ად ა - ფრი - კი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

da sru - li - ad a - pri - k'i - sa, mra - val - zha - mi - er!

3.

ი - ო - ა - ნე, უნეტარესი პატრიარქი ანტიო - ქი - ი - სა, და სრუ -

ი - ო - ა - ნე, უნეტარესი პატრიარქი ანტიო - ქი - ი - სა, და სრუ -

i - o - a - ne, unet'aresi p'at'riarki ant'io - ki - i - sa, da sru -

ლი - ად ალ - მო - სა - ვლე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

ლი - ად ალ - მო - სა - ვლე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

li - ad agh - mo - sa - vle - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

4.

თე - ო - ფი - ლო - სი, უნეტარესი პატრიარქი წმიდისა ქალაქისა იერუსა - ლი - მი - სა,
თე - ო - ფი - ლო - სი, უნეტარესი პატრიარქი წმიდისა ქალაქისა იერუსა - ლი - მი - სა,
te - o - pi - lo - si, unet'aresi p'at'riarki ts'midisa kalakisa ierusa - li - mi - sa,

და სრუ - ლი - ად პა - ლე - სტი - ნი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
და სრუ - ლი - ად პა - ლე - სტი - ნი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
da sru - li - ad p'a - le - st'i - ni - sa, mra - val - zha - mi - er!

5.

კი - რი - ლე, უწმიდესი პატრიარქი მო - სკო - ვი - სა,
კი - რი - ლე, უწმიდესი პატრიარქი მო - სკო - ვი - სა,
k'i - ri - le, uts'midesi p'at'riarki mo - sk'o - vi - sa,

და სრუ - ლი - ად რუ - სე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
და სრუ - ლი - ად რუ - სე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
da sru - li - ad ru - se - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

უნმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს - პატრიარ - ქი, და მცხეთა -

უნმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს - პატრიარ - ქი, და მცხეთა -

uts'midesi da unet'aresi, sruliad sakartvelos k'atolik'os - p'at'riar - ki, da mtskheta-

თბილისის მთავარ - ეპისკოპო - სი, და ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი,

თბილისის მთავარ - ეპისკოპო - სი, და ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი,

tbilisis mtavar - ep'isk'op'o - si, da bich'vintisa da tskhum-aphazetis mit'rop'olit'i,

1) ადგილობრივ ეკლესიათა დიპტიქის სტრუქტურა, რელიგიურთან ერთად, ისტორიულ-პოლიტიკური ფაქტორებითაც იყო განპირობებული. ამიტომ, დიპტიქი ხშირად გამხდარა უთანხმოების საგანი. ამის ნიშანდობლივი მაგალითია ის, რომ XV საუკუნემდე საქართველოს ეკლესიის ადგილი დიპტიქში იყო ე.წ. პენტარქიის — რომის, კონსტანტინოპოლის, ალექსანდრიის, ანტიოქიისა და იერუსალიმის ეკლესიების შემდეგ, ესე იგი — მეექვსე, „დიდი სქიზმის“ შემდეგ — მეხუთე. XVI საუკუნიდან, უკიდურესად დასუსტებულ საქართველოს ეკლესიას V ადგილი „წაართვეს“ — ისტორიკოსთა თანახმად, რუსეთის „ცარსა“ და კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს შორის გარიგება მოხდა, რის შედეგადაც, რუსეთის ეკლესიამ მეხუთე ადგილი მიიღო დიპტიქში. რუსეთის ეკლესიის დაწინაურების მიზეზი მისი პოლიტიკური ძლიერება და სიმდიდრე იყო — იმ დროს მაჰმადიან დამპყრობელთა დაქვემდებარებაში აღმოჩენილი აღმოსავლეთის საპატრიარქოები მართლმადიდებლური ქვეყნებიდან ერთადერთ თავისუფალ და, თანაც, ძლიერ რუსეთის სახელმწიფოს იმედის თვალით შესცქეროდნენ

XX საუკუნიდან, უკანონოდ გაუქმებული ავტოკეფალიის აღდგენის შემდეგ, რუსეთის ეკლესია საქართველოს ეკლესიას დიპტიქში საკუთარი ეკლესიის შემდეგ — მეექვსე, ხოლო დანარჩენი ეკლესიები — მეცხრე ადგილზე აყენებენ. თუმცა, ცხადია, რომ სათანადო გარემოებათა (მოციქულთა მიერ დაფუძნება, V ს.-ში ავტოკეფალიის და არა უგვიანეს XI ს. დასაწყისისა საპატრიარქო სტატუსის მოპოვება, ქრისტიანობის ისტორიაში შეტანილი განუზომელი ღვაწლი) გათვალისწინებით, საქართველოს ეკლესია, დიპტიქში, ეკლესიათა კრებასა და ლიტურგიაში ძველთაგანვე მისი კუთვნილი — მეხუთე ადგილის ღირსია. ამ საკითხის გადანყვეტა მსოფლიო საპატრიარქოსა და მსოფლიო საეკლესიო კრების პრეროგატივაა.

1) Along with the religious factors, the diptych structure of local churches was also determined by historical and political ones. Therefore, the diptych had frequently become the subject of disagreement. A salient example of this is that up to the 15th century, the Georgian Church's place was the 6th after the Pentarchy, i.e., the churches of Rome, Constantinople, Alexandria, Antioch, and Jerusalem - after the Great Schism it was the fifth spot. From the 16th century on, the extremely weakened Georgian Church's fifth spot was "swiped away" - according to historians, an arrangement had been worked out between the Russian czar and the Patriarchate of Constantinople resulting in the Russian Church taking the fifth spot in the diptych. The reasons for the Russian Church's advancement were its political prowess and wealth. At that time the Eastern Patriarchates finding themselves in subjugation to Muslim invaders hopefully gazed from Orthodox countries at the strong state of Russia, the only free state.

Starting in the 20th century, after the restoration of the Georgian Church's unlawfully abolished autocephaly, the Russian Church places the Georgian Church in the 6th place in the diptych after itself, whereas the remaining churches place the Georgian Church 9th. Yet it is clear by accounting for the accompanying circumstances (being founded by the Apostles, earning autocephalic status in the 5th century and patriarchal status no later than the beginning of the 11th century, the enormous contribution made to the history of Christianity), the Georgian Church is worthy of its fifth place in the diptych, the Council of Churches, and the liturgy. It is the prerogative of the World Patriarchate and the World Church Council to solve this issue.

დი-დი მე - უ - ფე, მა - მა - ი ჩვე - ნი ი - ლი - ა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

დი-დი მე - უ - ფე, მა - მა - ი ჩვე - ნი ი - ლი - ა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

di - di me - u - pe, ma - ma - i chve - ni i - li - a, mra - val - zha - mi - er!

ossia:

ან ასე:

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

mra - val - zha - mi - er!

7.

პორ - ფი - რი, უ - წმი - დე - სი პა - ტრი - არ - ქი სრუ - ლი - ად

პორ - ფი - რი, უ - წმი - დე - სი პა - ტრი - არ - ქი სრუ - ლი - ად

p'or - pi - ri, u - ts'mi - de - si p'a - t'ri - ar - ki sru - li - ad

სერ - ბე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

სერ - ბე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

ser - be - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

8.

და - ნი - ე - ლი, უ - ნე - ტა - რე - სი პა - ტრი - არ - ქი სრუ - ლი - ად
და - ნი - ე - ლი, უ - ნე - ტა - რე - სი პა - ტრი - არ - ქი სრუ - ლი - ად

da - ni - e - li, u - ne - t'a - re - si p'a - t'ri - ar - ki sru - li - ad

რუ - მი - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
რუ - მი - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

ru - mi - ne - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

9.

ნე - ო - ფი - ტე, უ - ნე - ტა - რე - სი პა - ტრი - არ - ქი, სრუ - ლი - ად
ნე - ო - ფი - ტე, უ - ნე - ტა - რე - სი პა - ტრი - არ - ქი, სრუ - ლი - ად

ne - o - pi - t'e, u - ne - t'a - re - si p'a - t'ri - ar - ki, sru - li - ad

ბულ - გა - რე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
ბულ - გა - რე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

bul - ga - re - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

10.

ქრი - ზო - სტო - მო - სი, უ - ნე - ტა - რე - სი მთა - ვარ - ე - პი - სკო - პო - სი
ქრი - ზო - სტო - მო - სი, უ - ნე - ტა - რე - სი მთა - ვარ - ე - პი - სკო - პო - სი

kri - zo - st'o - mo - si, u - ne - t'a - re - si mta - var - e - p'i - sk'o - p'o - si

კვი - პრო - სი - სა, მრა - ვალ - ჯა - მი - ერ!
კვი - პრო - სი - სა, მრა - ვალ - ჯა - მი - ერ!

k'vi - p'ro - si - sa, mra - val - zha - mi - er!

11.

ი - ე - რო - ნი - მე, უ - ნე - ტა - რე - სი მთა - ვარ - ე - პი - სკო - პო - სი ა - თე - ნი - სა,
ი - ე - რო - ნი - მე, უ - ნე - ტა - რე - სი მთა - ვარ - ე - პი - სკო - პო - სი ა - თე - ნი - სა,

i - e - ro - ni - me, u - ne - t'a - re - si mta - var - e - p'i - sk'o - p'o - si a - te - ni - sa,

და სრუ - ლი - ად ე - ლა - დი - სა, მრა - ვალ - ჯა - მი - ერ!
და სრუ - ლი - ად ე - ლა - დი - სა, მრა - ვალ - ჯა - მი - ერ!

da sru - li - ad e - la - di - sa, mra - val - zha - mi - er!

12.

ა - ნა - სტა - სი - ო - სი, უ - ნე - ტა - რე - სი მთა - ვარ - ე - პი - სკო - პო - სი

ა - ნა - სტა - სი - ო - სი, უ - ნე - ტა - რე - სი მთა - ვარ - ე - პი - სკო - პო - სი

a - na - st'a - si - o - si, u - ne - t'a - re - si mta - var - e - p'i - sk'o - p'o - si

აღ - ბა - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - ჯა - მი - ერ!

აღ - ბა - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - ჯა - მი - ერ!

al - ba - ne - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

13.

სა - ბა, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო - პო - ლი - ტი ვარ - შა - ვი - სა,

სა - ბა, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო - პო - ლი - ტი ვარ - შა - ვი - სა,

sa - ba, u - ne - t'a - re - si mi - t'ro - p'o - li - t'i var - sha - vi - sa,

და სრუ - ლი - ად პო - ლო - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - ჯა - მი - ერ!

და სრუ - ლი - ად პო - ლო - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - ჯა - მი - ერ!

da sru - li - ad p'o - lo - ne - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

14.

რო-სტი-სლა - ვი, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო - პო - ლი - ტი სრუ - ლი - ად
 რო-სტი-სლა - ვი, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო - პო - ლი - ტი სრუ - ლი - ად
 ro - st'i - sla - vi, u - ne - t'a - re - si mi - t'ro - p'o - li - t'i sru - li - ad

ჩე - ხე - თი - სა და სლო - ვა - კე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 ჩე - ხე - თი - სა და სლო - ვა - კე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 che - khe - ti - sa da slo - va - k'e - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

15.1)

ტი - ხო - ნი, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო - პო - ლი - ტი სრუ - ლი - ად
 ტი - ხო - ნი, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო - პო - ლი - ტი სრუ - ლი - ად
 t'i - kho - ni, u - ne - t'a - re - si mi - t'ro - p'o - li - t'i sru - li - ad

ა - მე - რი - კი - სა და კა - ნა - დი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 ა - მე - რი - კი - სა და კა - ნა - დი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 a - me - ri - k'i - sa da k'a - na - di - sa, mra - val - zha - mi - er!

1) ამერიკისა და კანადის ეკლესიის ავტოკეფალია და სტატუსი ადგილობრივ მართლმადიდებელ ეკლესიათა დავის საგანია: მას არ სცნობენ კონსტანტინოპოლის, ალექსანდრიის, ანტიოქიის, იერუსალიმის, რუმინეთის, კვიპროსის, ელადისა და ალბანეთის ეკლესიები; აღიარებენ: რუსეთის, საქართველოს, სერბეთის, ბულგარეთის, ჩეხეთისა და სლოვაკიისა და პოლონეთის ეკლესიები.
 1) The autocephaly and status of the American and Canadian Churches are subjects of contention for local Orthodox churches; they are not recognized by the churches of Constantinople, Alexandria, Antioch, Jerusalem, Romania, Cyprus, Greece, and Albania; they are recognized by the churches of Russia, Georgia, Serbia, Bulgaria, the Czech Republic, Slovakia, and Poland.

16. 1)

ე - პი - ფა - ნე, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო - პო - ლი - ტი კი - ე - ვი - სა,
ე - პი - ფა - ნე, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო - პო - ლი - ტი კი - ე - ვი - სა,
e - p'i - pa - ne, u - ne - t'a - re - si mi - t'ro - p'o - li - ti k'i - e - vi - sa,

და სრუ - ლი - ად უ - კრა - ი - ნი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
და სრუ - ლი - ად უ - კრა - ი - ნი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
da sru - li - ad u - k'ra - i - ni - sa, mra - val - zha - mi - er!

17.

2)

ყოვლად - სამღვდელონი მიტროპოლიტნი, მთავარ-ეპისკოპოსნი და ეპისკოპო - სნი,
ყოვლად - სამღვდელონი მიტროპოლიტნი, მთავარ-ეპისკოპოსნი და ეპისკოპო - სნი,
qovlad - samghvdeloni mit'rop'olit'ni, mtavar - ep'isk'op'osni da ep'isk'op'o - sni,

1) კანონიკური სტატუსი, ავტოკეფალია და მმართველი იერარქის ტიტული უკრაინის ეკლესიას მსოფლიო საპატრიარქომ მიანიჭა 2018-2019 წლებში.

ამერიკისა და კანადის ეკლესიების მსგავსად, უკრაინის ეკლესიის სტატუსიც დაპირისპირების საგანია მსოფლიო საპატრიარქოს, ბერძნულ-ენოვან ეკლესიებსა და რუსეთის საპატრიარქოს შორის — ეს უკანასკნელი მას არ აღიარებს. დანარჩენი ეკლესიები, სადღეისოდ, თავს იკავებენ.

ანთოლოგიის სამეცნიერო და სამომავლო პრაქტიკული დანიშნულებიდან გამომდინარე, წინამდებარე პარტიტურაში ჩავამატეთ, კიევის ათსაუკუნოვანი მიტროპოლიის მეთაურისათვის XXI საუკუნეში მსოფლიო პატრიარქ ბართლომეოს I მიერ ახლად მინიჭებული ტიტულიც. ამასთან, აღვნიშნავთ, რომ, ეს ანთოლოგიის რედაქტორ-შემდგენლების პირადი ინიციატივაა და არ ასახავს ხსენებული საკითხის შესახებ საქართველოს ეკლესიის პოზიციას, რომელიც ჯერ-ჯერობით არ არის შემუშავებული და გაცხადებული.

2) თუ საპატრიარქო წირვას სხვა მღვდელთმთავრები არ ესწრებიან, მაშინ ამ ფრაზას პირდაპირ „მრავალჟამიერ“ უნდა მოეხმას.

1) The Ukrainian Church was bestowed with canonical status, autocephaly, and the title of a governing hierarch by the World Patriarchate in 2018-2019.

Like the American and Canadian churches, the status of the Ukrainian Church is also a subject of contention among the World Patriarchate, Greek-language churches, and the Russian Patriarchate - the latter does not recognize it. Today, the remaining churches refrain from doing so.

Stemming from the anthology's academic and future practical purposes, the title newly bestowed by World Patriarch Bartholomew I to the head of Kiev's 10 century archdiocese has been added into the score by the editors. Moreover, it is indicated that this is the personal initiative of this anthology's editors and does not reflect the position of the Georgian Church regarding this issue, which for the time being, has not been worked out or made clear.

1)

და (მაღალ) - ყოვლად - უსამღვდელო - ე - სი, (ეპარქია) მიტროპოლიტი მთავარეპისკოპოსი (სა - ხე - ლი) ეპისკოპოსი

და (მაღალ) - ყოვლად - უსამღვდელო - ე - სი, (ეპარქია) მიტროპოლიტი მთავარეპისკოპოსი (სა - ხე - ლი) ეპისკოპოსი

da (maghal) - qovlad - usamghvdelo - e - si, (Name of the Eparchy) mit'rop'olit'i mtavarep'isk'op'osi (Name of the Bishop) ep'isk'op'osi

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

mra - val - zha - mi - er!

ossia:
ან ასე:

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

mra - val - zha - mi - er!

18.

კეთილ - მორწმუნენი, ნაყოფის - შემომწირველნი, და კეთილის - მყოფელნი წმიდისა და

კეთილ - მორწმუნენი, ნაყოფის - შემომწირველნი, და კეთილის - მყოფელნი წმიდისა და

k'etil - morts'muneni, naqopis - shemomts'irvelni, da k'etilis - mqopelni ts'midisa da

ყოვლად - პატროსნისა ამის ტაძრისა, და ამას შინა მშრომელნი, მგალობელნი,

ყოვლად - პატროსნისა ამის ტაძრისა, და ამას შინა მშრომელნი, მგალობელნი,

qovlad - p'at'iosnisa amis t'adzrisa, da amas shina mshromelni, mgalobelni,

1) აქ უნდა გამღერდეს წირვაზე დასწრე მღვდელთმთავართა ეპარქიების დასახელება, მათი ტიტულები და სახელები.

1) The dioceses, titles, and names of the hierarchs attending liturgy must be sung here.

აქა მდგომარენი, მვედრებელნი, და ყოველნი მართლმადიდებელნი ქრისტიანე - ნი

აქა მდგომარენი, მვედრებელნი, და ყოველნი მართლმადიდებელნი ქრისტიანე - ნი

aka mdgomareni, mvedrebelni, da qovelni martlmadidebelni krist'iane - ni

ossia:
ან ასე:

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

mra - val - zha - mi - er!

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

mra - val - zha - mi - er!

48. ამინ

Amen

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min!

49. წმიდაო ღმერთო ¹⁾

Holy God

წყნარად, ნელად - Adagio, sempre piano

1) ე. კ.: „ა“.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) ქართული გალობის ყველა სკოლის „წმიდაო ღმერთოში“ მიღებულია სიტყვა „წმიდაოში“ თანხმოვან „წ“-ს ჩამატება და ცალკე გამღერება („წმი-წ-დაო“). სავარაუდოდ, ეს თანხმოვანი გვიანი საუკუნეების ხალხური მეტყველების გავლენით შევიდა ლიტურგიული ტექსტების „წმიდაო“-ში. ჩვენ დასაშვებად მიგვაჩნია, ამ თანხმოვის, როგორც შესრულება, ასევე, სიტყვა „წმიდაო“-ს „წ“-ს გარეშე, ე.ი. ძველი ქართული ენის ნორმების შესაბამისად გალობაც. ეს შენიშვნა „წმიდაო ღმერთოს“ ყველა ვარიანტს ეხება და ამიტომ, შემდგომში მას აღარ გავიმეორებთ.

1) E. K.: "1st".

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) In "Holy God" / "Tsmidao Ghmerto" of every Georgian chanting school it is permissible to add consonant "N" to the word "Tsmidao" (tsmi-n-dao). Supposedly, this consonant became a part of liturgic text of "Holy God" by influence of late centuries folk speech. We consider it possible to sing "Tsmidao" with consonant "N" or without it - appropriate for old Georgian language norms. This note works for all the other versions of "Holy God", therefore we will not print it anymore.

უ - კვ - და -

u - k'v - da -

ო, შე - გვი - წყა -

o, she - gvi - ts'qa -

წარ. - Recit.

ლენ ჩვენ!

ლენ ჩვენ!

ლენ ჩვენ!

წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო

წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო

წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო

len chven!

ts'mi - da - o ghmer - to, ts'mi - da - o

ძლი - ე - რო, წმი - და - ო უკვ - და - ო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

ძლი - ე - რო, წმი - და - ო უკვ - და - ო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

ძლი - ე - რო, წმი - და - ო უკვ - და - ო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

dzli - e - ro, ts'mi - da - o uk'v - da - o, she - gvi - ts'qa - len chven!

ძლიერ წყნარად

a tempo 1) 2) *pp*

ძალ - თა! წმი - (წ) - და -
წმი - (წ) - და -
წმი - (წ) - და -

djal - ta! ts'mi - (n) - da -

ო ღმერ - თო, წმი -
ღმერ - თო, წმი -
წმი -

o ghmer - to, ts'mi -

(წ) - და - ძლი - ე -
(წ) - და - ძლი - ე -
(წ) - და - ძლი - ე -

(n) - da - o dzli - e -

1) ჩვენი ჩამატებულია.

2) წირვაში ბოლო „წმიდაო ღმერთოს“ წინ სიტყვა „ძალთა“-ს გალობა, როგორც ჩანს, ძველი ლიტურგიკული ტრადიცია იყო, რომელიც, ათონის მთის ზოგიერთ მონასტერში დღესაც შემორჩენილია. სავარაუდოდ, ეს სიტყვა მინიშნებაა ზეციურ ძალთა შესახებ. როგორც ცნობილია, „წმიდაო ღმერთოს“ წარმოშობის შესახებ გადმოცემა მოგვიტოვებს, რომ ეს საგალობელი ზეციური ძალების, ანგელოზების საგალობელია, რომელიც მათ აღამიანებს სასწაულებრივად ასწავლეს.

1) Was added by the editors.

2) Apparently, In liturgy, singing the word - "Dzalta" (power, forces) before the last "Holy God" was an old liturgic tradition, which is still preserved in some of the monasteries of Mount Athos. Supposedly, the word is a reference of heavenly forces. As it is known, legend about origins of "Holy God" tells that this is chant of angels who miraculously taught it to man.

რო, წმინ - - - (წ) - და - - - 3
 რო, წმინ - - - (წ) - და - - - 3
 ro, ts'mi - - - (n) - da - - - o

უ - - - - კვ - და - - -
 უ - - - - კვ - და - - -
 u - - - - k'v - da - - -

ო, შე - გვი - - - წყა - -
 ო, შე - გვი - - - წყა - -
 o, she - gvi - - - ts'qa - -

- - - - - ლენ ჩვენ!
 - - - - - ლენ ჩვენ!
 - - - - - len chven!

50. წმიდაო ღმერთო¹⁾

Holy God

Maestoso - დინჯად, მდიდრულად

2)

წმი - (წ) - და - ო ღმერ - თო,
წმი - (წ) - და - ო ღმერ - თო,
ts'mi - (n) - da - o ghmer - to,

წმი - (წ) - და - ო ძლი - ე - რო,
წმი - (წ) - და - ო ძლი - ე - რო,
ts'mi - (n) - da - o dzli - e - ro,

წმი - - - (წ) - და - ო უ -
წმი - - - (წ) - და - ო უ -
ts'mi - - - (n) - da - o u -

შე -
Ri -

1) ე. კ.: „ბ“.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

1) E. K.: "2nd".

2) In the original manuscript, the key signature contains a B flat in all voice parts.

ჰომით ზომით
a tempo

ქ ე - ვ ე - ბ ი თ
t e - n u - t o

ჰჰ - და - - - - - ო, შე -

ჰჰ - და - - - - - ო, she -

k'v - da - - - - - o, she -

გვი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!

გვი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!

gvi - - - - - ts'qa - - - - - len chven!

ნელად - Adagio

წმი - - - - - (ნ) - და - - - - - ო ღმერ -

წმი - - - - - (ნ) - და - - - - - ო ღმერ -

ts'mi - - - - - (n) - da - - - - - o ghmer -

თო, წმი - - - - - (ნ) - და - - - - - ო

თო, წმი - - - - - (ნ) - და - - - - - ო

to, ts'mi - - - - - (n) - da - - - - - o

ძლი - ე - რო, წმი - - - (ნ) - და -
ძლი - ე - რო, წმი - - - (ნ) - და -
dzli - e - ro, ts'mi - - - (n) - da -

ო - - - - კვ - და - - - -
ო - - - - კვ - და - - - -
o - - - - k'v - da - - - -

შე - გვი - - - - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
შე - გვი - - - - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
she - gvi - - - - ts'qa - - - - len chven!

recit. 1)

წმი - და - - - - ო ღმერ-თო, წმიდაო ძლიერო, წმიდაო უკვდაო, შეგვი - წყა - ლენ ჩვენ!
წმი - და - - - - ო ღმერ-თო, წმიდაო ძლიერო, წმიდაო უკვდაო, შეგვი - წყა - ლენ ჩვენ!
ts'mi - da - - - - o ghmer-to, ts'midao dzliero, ts'midao uk'vdao, shegvi - ts'qa - len chven!

1) ჩვენი ჩამატებულია.

1) Was added by the editors.

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა;
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა;
dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa;

ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa - mde; a - min!

a tempo 1)

წმი - და - ო უკვ - და - ო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
წმი - და - ო უკვ - და - ო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
ts'mi - da - o uk'v - da - o, she - gvi - ts'qa - len chven!

ნელად - Adagio

p

წმი - (ნ) - და - ო ღმერ -
წმი - (ნ) - და - ო ღმერ -
ts'mi - (n) - da - o ghmer -

1) ჩვენი ჩამატებულია.
1) Was added by the editors.

თო, წმი - - - (წ) - და - - - ო
 თო, წმი - - - (წ) - და - - - ო
 to, ts'mi - - - (n) - da - - - o

ძლი - ე - რო, წმი - - - (წ) - და - - -
 ძლი - ე - რო, წმი - - - (წ) - და - - -
 dzli - e - ro, ts'mi - - - (n) - da - - -

ო უ - კვ - და - - - ო, შე - -
 ო უ - კვ - და - - - ო, შე - -
 o u - k'v - da - - - o, she - -

გვი - - - წყა - - - ლენ ჩვენ!
 გვი - - - წყა - - - ლენ ჩვენ!
 gvi - - - ts'qa - - - len chven!

51. წმიდაო ღმერთო¹⁾

Holy God

წყნარად, მდიდრულად - Maestoso

2) *p*

წმი - (წ) - და - ო ღმერ - თო,
წმი - (წ) - და - ო ღმერ - თო,
ts'mi - (n) - da - o ghmer - to,

წმი - (წ) - და - ო ძლი - ე - რო,
წმი - (წ) - და - ო ძლი - ე - რო,
ts'mi - (n) - da - o dzli - e - ro,

წმი - - - (წ) - და - ო უ -
წმი - - - (წ) - და - ო უ -
ts'mi - - - (n) - da - o u -

1) ე. კ.: „გ“.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.

1) E. K.: "3rd".

2) In the original manuscript, the key signature contains an F sharp in all voice parts.

კვ - და - ო, შე -
კვ - და - ო, შე -
k'v - da - o, she -

გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
gvi - ts'qa - len chven!

recit. 1)

წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო ძლი - ე - რო, წმი - და - ო უკვ - და - ო,
წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო ძლი - ე - რო, წმი - და - ო უკვ - და - ო,
ts'mi - da - o ghmer - to, ts'mi - da - o dzli - e - ro, ts'mi - da - o uk'v - da - o,

შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ! დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა;
შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ! დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა;
she - gvi - ts'qa - len chven! dideba mamasa da dzesa da ts'midasasa sulsa;

1) ჩვენი ჩამატებულია.

1) Was added by the editors.

ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!

ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; amin!

a tempo 1)

წმი - და - ო უკვ - და - ო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ! ძალ - თა!

ts'mi - da - o uk'v - da - o, she - gvi - ts'qa - len chven! dzal - ta!

წმი - - - (წ) - და - ო ღმერ -

ts'mi - - - (n) - da - o ghmer -

ო, წმი - - - (წ) - და - ო

to, ts'mi - - - (n) - da - o

1) ჩვენი ჩამატებულია.

1) Was added by the editors.

ძლი - ე - რო, წმი - (წ) - და -
ძლი - ე - რო, წმი - (წ) - და -
dzli - e - ro, ts'mi - (n) - da -

ო - ს - კ'ვ -
ო - ს - კ'ვ -
o - s - k'v -

და - ო, შე - გვი -
და - ო, შე - გვი -
da - o, she - gvi -

წყა - ლენ ჩვენ!
წყა - ლენ ჩვენ!
ts'qa - len chven!

52. წმიდაო ღმერთო ¹⁾

(სამღვდელმთავრო)

Holy God

(For a Hierarch)

2)

წმი - - - (წ) - და - - - ო ღმერ - თო,

წმი - - - (წ) - და - - - ო ღმერ - თო,

ts'mi - - - da - - - o ghmer - to,

წმი - - - და - - - ო ძლი - ე - რო,

წმი - - - და - - - ო ძლი - ე - რო,

ts'mi - - - da - - - o dzli - e - ro,

წმი - - - და - - - ო უკვ - და - ო,

წმი - - - და - - - ო უკვ - და - ო,

ts'mi - - - da - - - o uk'v - da - o,

1) ე. კ.: „ღ“.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) E. K.: "4th".

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

შე - გვი - წყა -
შე - გვი - წყა -
she - gvi - ts'qa -

recit. 1)

ლენ ჩვენ! წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო
ლენ ჩვენ! წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო
len chven! ts'mi - da - o ghmer - to, ts'mi - da - o

a tempo 1) recit. 1)

ძლი - ე - რო, წმი - და - ო უკვ - და - ო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ! დი - დე - ბა
ძლი - ე - რო, წმი - და - ო უკვ - და - ო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ! დი - დე - ბა
dzli - e - ro, ts'mi - da - o uk'v - da - o, she - gvi - ts'qa - len chven! di - de - ba

მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა; აწ და მა - რა - დის
მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა; აწ და მა - რა - დის
ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa; ats' da ma - ra - dis

1) ჩვენი ჩამატებულია.
1) Was added by the editors.

a tempo ¹⁾ 2) *recit.* 1)

და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სამ - დე; ა - მინ! წმი - და - ო უკვ - და - ო,
და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სამ - დე; ა - მინ! წმი - და - ო უკვ - და - ო,
da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sam - de; a - min! ts'mi - da - o uk'v - da - o,

a tempo 1)

შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ! წმი - (წ) -
შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ! წმი - (წ) -
she - gvi - ts'qa - len chven! ts'mi - - - -

და - ო ღმერ - თო,
და - ო ღმერ - თო,
da - - - o ghmer - to,

წმი - (წ) - და - ო,
წმი - (წ) - და - ო,
ts'mi - - - - da - - - o,

1) ჩვენი ჩამატებულია.

2) ფრაზა „წმიდაო უკვდაო, შეგვიწყალებ ჩვენ!“ ჩვენი ჩამატებულია.

1) Was added by the editors.

2) The phrase "tsmidao ukvdao, shegvitskalen chven!" (Holy Immortal, have mercy on us!) has been added by the editors.

ძლი - ე - რო, წმი - - - (5) -
ძლი - ე - რო, წმი - - - (5) -
dzli - e - ro, ts'mi - - -

და - - - ო, უკვ - - -
და - - - ო, უკვ - - -
da - o, uk'v - - -

და - - - ო, შე - - - გვი - - -
და - - - ო, შე - - - გვი - - -
d - o, she - - - gvi - - -

- - - წყა - - - ლენ ჩვენ!
- - - წყა - - - ლენ ჩვენ!
- - - ts'qa - - - len chven!

53. წმიდაო ღმერთო¹⁾
(სამღვდელმთავრო)^{2) 3)}

Holy God
(For a Hierarch)

საშუალო მოძრაობით - Andante

4)

წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო ძლი - ე -
წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო ძლი - ე -
ts'mi - da - o ghmer - to, ts'mi - da - o dzli - e -

რო, წმი - და - ო უკვ - და - ო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
რო, წმი - და - ო უკვ - და - ო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
ro, ts'mi - da - o uk'v - da - o, she - gvi - ts'qa - len chven!

1) ე. კ.: „ე“.

2) ე. კ.: „სამღვდელ-მთავრო მარტო სამი ხმისათვის, ამბიონის წინ სათქმელი“.

3) ხელნაწერ Q674-ის სარჩევში ამ საგანმანათლებლო შესახებ აღნიშნულია: „სამღვდელმთავრო, საბავშვო“.

სარჩევსა და პარტიტურაში მოცემული მითითებები გვიჩვენებენ, რომ ქართულ სამგალობლო ტრადიციას განსხვავებული შემადგენლობისა და რიცხოვნების (მათ შორის, ბავშვთა) ანსამბლები/გუნდები ახასიათებდა.

ეს მითითებები, აგრეთვე მიგვანიშნებენ, თბილისის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის ლიტურგიკის კათედრის ხელმძღვანელის, არქიდაკონ დემეტრე დავითაშვილის მიერ აღწერილ ლიტურგიკულ ტრადიციაზე, რომლის თანახმადაც, მღვდელმთავრის ასამაღლებლის „გარდამოიხილე“-ს შემდეგ | „წმიდაო ღმერთოს“ ამბიონის წინ ბავშვების ტრიო გალობდა, ხოლო დანარჩენებს — საკუთარ ადგილზე მდგარი მთლიანი გუნდი. მანამდე იგივე ტრიო გალობდა მღვდელმთავრის კმევის თანმხლებ „დიდ ის პოლასაც“, რომელსაც, ასევე, მთელი გუნდის გალობა აგვირგვინებდა. დღევანდელ ღვთისმსახურებაში ამ წესით (ამბიონის წინ მდგარი ტრიოს მიერ), მხოლოდ წმიდა პაპის, გრიგოლ დიდის „პირველ-შენიშნულ ძღვენთა“ ლიტურგიის დიდი წარდგომა „წარემართენ ლოცვა ჩემი“ იგალობება.

4) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში ფა ღიებია აღნიშნული.

1) E. K.: "5th".

2) E.K.: "Hierarchical version only for three voices before the ambion."

3) Regarding this chant in manuscript Q674, it is noted: "hierarchical version for children".

Directions provided in the table of contents and score show that the Georgian chant tradition was characterized by choral ensembles of different compositions and sizes (including children's ensembles).

These directions also indicate the liturgical tradition described by Archdeacon Demetre Davitashvili, the head of the liturgics department at the Tbilisi Theological Academy and Seminary, according to which after "Look upon us", the closing prayer of the hierarch, a children's trio chanted the first "Holy God" before the ambion. The rest of the hymn was chanted by the entire choir from its own place. Before then, the same trio chanted the big "Eis Polla" accompanying the hierarch's censing, which also was a culmination of the entire choir's chanting. In modern services, only the great prokeimenon "Let My Prayer Arise" for St. Gregory's Liturgy of the Pre-Sanctified Gifts is chanted this way (by a trio standing before the ambion).

4) In the original manuscript, the key signature contains an F sharp in all voice parts.

წირვასა ზედა
რვა-ხმა აღდგომის სამოციქულოს წარდგომანი
At Liturgy
Prokeimena of the Resurrection for the Epistle
Readings in the Eight Tones

54. იყავნ, უფალო, წყალობა შენი ჩვენ ზედა

წარდგომა აღდგომისა. ხმა ა

Let Your Mercy, O Lord, Be Upon Us

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 1

1)

ი - ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი ჩვენ ზე - და, ვი - თარ - ცა ჩვენ შენ

ი - ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი ჩვენ ზე - და, ვი - თარ - ცა ჩვენ შენ

i - qavn, u - pa - lo, ts'qa - lo - ba she - ni chven ze - da, vi - tar - tsa chven shen

გე - - - - - სავთ!

გე - - - - - სავთ!

ge - - - - - savt!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

55. ძალ ჩემდა და საგალობელ ჩემდა უფალი

წარდგომა აღდგომისა. ხმა ბ

The Lord is My Strength and My Song

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 2

1)

ძალ ჩემ - და და სა - გა - ლო - ბელ ჩემ - და უ - ფა - ლი, და მე - ყო მე ი - გი
ძალ ჩემ - და და სა - გა - ლო - ბელ ჩემ - და უ - ფა - ლი, და მე - ყო მე ი - გი
dzal chem - da da sa - ga - lo - bel chem - da u - pa - li, da me - qo me i - gi

მა - - - ცხო - - ვარ!
მა - - - ცხო - - ვარ!
ma - - - tskho - - var!

56. უგალობდით ღმერთსა ჩვენსა, უგალობდით

წარდგომა აღდგომისა. ხმა გ

O Chant unto Our God, Chant

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 3

1)

უ - გა - ლობ - დით ღმერთ - სა ჩვენ - სა, უ - გა - ლობ - დით! უ - გა - ლობ - დით
უ - გა - ლობ - დით ღმერთ - სა ჩვენ - სა, უ - გა - ლობ - დით! უ - გა - ლობ - დით
u - ga - lob - dit ghmert - sa chven - sa, u - ga - lob - dit! u - ga - lob - dit

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

1)

მე - უ - ფე - სა ჩვენ - სა, უ - - - - - გა - - - - -
 მე - უ - ფე - სა ჩვენ - სა, უ - - - - - გა - - - - -
 me - u - pe - sa chven-sa, u - - - - - ga - - - - -

ლო - - - - - ბდიტ!
 ლო - - - - - ბდიტ!
 lo - - - - - bdit!

57. ვითარ განსდიდნეს საქმენი შენნი, უფალო

ნარდგომა აღდგომისა. ხმა დ

How Magnified Are Your Works, O Lord

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 4

2)

ვი - თარ განს-დიდ-ნნეს სა - ქმე - ნი შენ - ნი, უ - ფა - ლო, და ყო - ვე - ლი - ვე
 ვი - თარ განს-დიდ-ნნეს სა - ქმე - ნი შენ - ნი, უ - ფა - ლო, და ყო - ვე - ლი - ვე
 vi - tar gans - did - nnes sa - kme - ni shen - ni, u - pa - lo, da qo - ve - li - ve

1) ნაკლული სიტყვა „ჩვენსა“ ჩვენი ჩამატებულია.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) The missing word "chvensa" have been added by the editors.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

სი - ბრძნით ჰქმენ!

სი - ბრძნით ჰქმენ!

si - brdznit hkmen!

58. შენ, უფალო, მიცვენ ჩვენ, და დამიმარხენ ჩვენ

წარდგომა აღდგომისა. ხმა ე

You, O Lord, Shall Keep Us and Preserve Us

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 5

1)

შენ, უ - ფა - ლო, მი - ცვენ ჩვენ, და და - მი - მარ - ხენ ჩვენ, ა - მი - ერ თეს-ლით-გან

შენ, უ - ფა - ლო, მი - ცვენ ჩვენ, და და - მი - მარ - ხენ ჩვენ, ა - მი - ერ თეს-ლით-გან

shen, u - pa - lo, mi - tsven chven, da da - mi - mar - khen chven, a - mi - er tes - lit - gan

და მი - უ - კუ - ნი - სა - - - მდე!

და მი - უ - კუ - ნი - სა - - - მდე!

da mi - u - k'u - ni - sa - - - mde!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

59. აცხოვნე, უფალო, ერი შენი

წარდგომა აღდგომისა. ხმა ვ

Save, O Lord, Your People

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 6

1)

ა - ცხოვ - ნე, უ - ფა - ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ - თხე სა - მკვი - დრე - ბე -
ა - ცხოვ - ნე, უ - ფა - ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ - თხე სა - მკვი - დრე - ბე -
a - tskhov-ne, u - pa - lo, e - ri she - ni, da a - k'ur - tkhe sa - mk'vi - dre - be -

ლი შე -
ლი შე -
li she -

ნი!
ნი!
ni!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

60. უფალმან ძალი ერსა თვისსა მოსცეს

წარდგომა აღდგომისა. ხმა ზ

The Lord Will Give Strength to His People

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 7

1)

უ-ფალ-მან ძა-ლი ერ-სა თვის-სა მოს-ცეს! უ-ფალ-მან ა-კურ-თხოს ე-რი თვი-სი

უ-ფალ-მან ძა-ლი ერ-სა თვის-სა მოს-ცეს! უ-ფალ-მან ა-კურ-თხოს ე-რი თვი-სი

u - pal-man dza - li er - sa tvis - sa mos-tses! u - pal-man a - k'ur-tkhos e - ri tvi - si

მშვი - - - - - ღო - - - - -

მშვი - - - - - ღო - - - - -

mshvi - - - - - do - - - - -

ბით!

ბით!

bit!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

61. ილოცეთ და მიეცით უფალსა ღმერთსა ჩვენსა

წარდგომა აღდგომისა. ხმა 8

Pray and Give to the Lord Our God

Prokeimenon of the Resurrection. Tone 8

გრძლად - Poco Lento

1)

ი - ლო - ცეთ და მი - ე - ცით უ - ფალ - სა
 ი - ლო - ცეთ და მი - ე - ცით უ - ფალ - სა
 i - lo - tset da mi - e - tsit u - pal - sa

2)

ღმერთ - სა ჩვენ - სა!
 ღმერთ - სა ჩვენ - სა!
 ghmert - sa chven - sa!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

2) ე. კ.: „დასასრული რვა-ხმა აღდგომის წარდგომათა. ევთიმე“.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

2) E.K.: "End of the prokeimena of the Resurrection in the eight tones. Ekvtime".

წირვასა ზედა სამოციქულოს წარდგომანი
ყოველთა შვიდეულთა დღეთანი
Prokeimena for the Epistle
Readings at Weekday Liturgies
To Be Used on Weekdays

62. რომელმან შეჰქმნა ანგელოსნი მისნი სულად

წარდგომა ორშაბათს. ხმა დ¹⁾

He Makes His Angels Spirits

Prokeimenon for Monday. Tone 4

2)

რო - მელ - მან შეჰ - ქმნა ან - გე - ლოს - ნი მის - ნი სუ - ლად, და მსა - ხურ - ნი მის - ნი

რო - მელ - მან შეჰ - ქმნა ან - გე - ლოს - ნი მის - ნი სუ - ლად, და მსა - ხურ - ნი მის - ნი

ro - mel - man sheh-kmnna an - ge - los - ni mis - ni su - lad, da msa-khur - ni mis - ni

ა - ლად ცე - ცხლი - სა!

ა - ლად ცე - ცხლი - სა!

a - lad tse - tskhli - sa!

- 1) ე. კ.: „მთავარანგელოზთა“.
- 2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.
- 3) ე. კ.: „ორშაბათს ალლილუია. ხმა ე“ [იხ. №73].
- 1) E.K.: "For the archangels".
- 2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.
- 3) E.K.: "Alleluia for Monday. Tone 5" [see #73].

63. იხარებდეს მართალი უფლისა მიმართ ¹⁾

წარდგომა სამშაბათს. ხმა ზ ²⁾

The Righteous Shall Rejoice in the Lord

Prokeimenon for Tuesday. Tone 7

3)

ი - ხა - რებ - დეს მარ - თა - ლი უ - ფლი - სა მი - მართ და
ი - ხა - რებ - დეს მარ - თა - ლი უ - ფლი - სა მი - მართ და
i - kha - reb - des mar - ta - li u - pli - sa mi - mart da

ე - სვი - სვი
ე - სვი - სვი
e - svi - svi

4)

დეს მას!
დეს მას!
des mas!

1) ხელნაწერში წარდგომის ტექსტია: „იხარებდით მართალნი უფლისა მიმართ და ესვიდეთ მას“.

2) ე. კ.: „ნათლისმცემლის“.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

4) ე. კ.: „სამშაბათს ალლილუია. ხმა დ“ [იხ. №72].

1) The text of the prokeimenon in the manuscript is: "ikharebdit martalni uplisa mimart da esvidet mas".

2) E.K.: "For John the Baptist".

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

4) E.K.: "Alleluia for Tuesday. Tone 4" [see #72].

64. ადიდებს სული ჩემი უფალსა

წარდგომა ოთხშაბათს. სმა გ (გალობა ღვთისმშობლისა)

My Soul Magnifies the Lord

Prokeimenon for Wednesday. Tone 3 (The Magnificat)

1)

ა - დი-დებს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა! და გა - ნი - ხა - რა სულ - მან ჩემ -

ა - დი-დებს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა! და გა - ნი - ხა - რა სულ - მან ჩემ -

a - di - debs su - li che - mi u - pal - sa! da ga - ni - kha - ra sul - man chem -

მან ღვთი-სა მი-მართ მა - ცხოვ - რი - სა

მან ღვთი-სა მი-მართ მა - ცხოვ - რი - სა

man ghvti - sa mi - mart ma - tskhov - ri - sa

ჩე - - - მი - - - სა!

ჩე - - - მი - - - სა!

che - - - mi - - - sa!

2)

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

2) ე. კ.: „ოთხშაბათს ალილუია. სმა გ“ [იხ. №76].

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

2) E.K.: "Alleluia for Wednesday. Tone 8" [see #76].

65. ყოველსა ქვეყანასა განხდა ხმა მათი

წარდგომა ხუთშაბათს. ხმა 3¹⁾

Their Proclamation Has Gone Out into All the Earth

Prokeimenon for Thursday. Tone 8

2)

ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა გან - ხდა ხმა მა - თი, და კი - დე - თა - სო - ფლი - სა -

ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა გან - ხდა ხმა მა - თი, და კი - დე - თა - სო - ფლი - სა -

go - vel - sa kve - qa - na - sa gan - khda khma ma - ti, da k'i - de - ta - so - pli - sa -

თა სი - - - ტყვა -

თა სი - - - ტყვა -

ta si - - - t'qva -

3)

ნი - - - მათ - ნი!

ნი - - - მათ - ნი!

ni - - - mat - ni!

1) ე. კ.: „მოციქულთა“.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) ე. კ.: „ხუთ-შაბათს ალლილუია. ხმა ა“ [იხ. №69].

1) E.K.: "For the Apostles".

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) E.K.: "Alleluia for Thursday. Tone 1" [see #69].

66. აღმალლებდით უფალსა ღმერთსა ჩვენსა

წარდგომა პარასკევს. ხმა ზ¹⁾

Extol the Lord Our God

Prokeimenon for Friday. Tone 7

2)

ა - ლა - მაღ - ლებ - დით უ - ფალ - სა ღმერთ - სა ჩვენ - სა, და თა - ყვა - ნის - სცემ - დით
ა - ლა - მაღ - ლებ - დით უ - ფალ - სა ღმერთ - სა ჩვენ - სა, და თა - ყვა - ნის - სცემ - დით
a - gha-magh-leb - dit u - pal - sa ghmert-sa chven-sa, da ta - qva - nis-stsem-dit

კვარცხლ - ბეკ - სა ფერხ - თა მის - თა - სა, რა - მე - თუ
კვარცხლ - ბეკ - სა ფერხ - თა მის - თა - სა, რა - მე - თუ
k'vartskhl-bek' - sa perkh - ta mis - ta - sa, ra - me - tu

წმი - და
წმი - და
ts'mi - da

1) ე. კ.: „ჯვარის“.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) E.K.: "For the Cross".

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

1)

არს!
არს!
ars!

67. იხარებდით უფლისა მიმართ

წარდგომა შაბათს. ხმა 3²⁾

Be Glad in the Lord

Prokeimenon for Saturday. Tone 8

3)

ი - ხა - რებ - დით უ - ფლი - სა მი - მართ, და ი - შვე -
ი - ხა - რებ - დით უ - ფლი - სა მი - მართ, და ი - შვე -
i - kha - reb - dit u - pli - sa mi - mart, da i - shve -

4)

- ბდით, მარ - თალ - ნო!
- ბდით, მარ - თალ - ნო!
- - bdit, mar - tal - no!

1) ე. კ.: „პარასკევს ალილუია. ხმა ა“ [იხ. №69].

2) ე. კ.: „ყოველთა წმიდათა“.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

4) ე. კ.: „ხუთ-შაბათს ალილუია. ხმა დ“ [იხ. №72].

1) E.K.: "Alleluia for Friday. Tone 1" [see #69].

2) E.K.: "For All Saints".

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

4) E.K.: "Alleluia for Thursday. Tone 4" [see #72].

68a. სულმან მათმან კეთილთა შინა განისვენოს¹⁾

წარდგომა შაბათს. ხმა ვ²⁾

Their Souls Shall Dwell Among Good Things

Prokeimenon for Saturday. Tone 6

3)

სულ-მან მათ-მან კე-თილ-თა - ში - ნა გა - - - -

სულ-მან მათ-მან კე-თილ-თა - ში - ნა გა - - - -

sul-man mat-man k'e - til - ta - shi - na ga - - - -

ნი - - - სვე - - - ნოს!

ნი - - - სვე - - - ნოს!

ni - - - sve - - - nos!

1) დღეს მიღებული წესით, „მიცვალებულთა სულის წარდგომა“ უფრო ვრცელი ტექსტით იგალობება, რომელიც ჩვენ მიერ განყოფილ ნმხ ნიმუშშია წარმოდგენილი.

2) ე. კ.: „მიცვალებულთა სულის წარდგომა. სულის შაბათს“.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) According to the custom accepted today, the prokeimenon for the souls of the departed is chanted with a more extensive text, which the editors have arranged in example #170b.

2) E.K.: "Prokeimenon for the souls of the departed. For All Souls Saturday."

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

68b. სულმან მათმან კეთილთა შინა განისვენოს

წარდგომა შაბათს. ხმა ვ

Their Souls Shall Dwell Among Good Things

Prokeimenon for Saturday. Tone 6

სულ-მან მათ-მან კე-თილ-თა ში - ნა გა - ნი - სვე-ნოს და ნა - თე - სავ - მან
 სულ-მან მათ-მან კე-თილ-თა ში - ნა გა - ნი - სვე-ნოს და ნა - თე - სავ - მან
 sul-man mat-man k'e - til - ta shi - na ga - ni - sve - nos da na - te - sav-man

მათ - მან და - ი - მკვი-დროს
 მათ - მან და - ი - მკვი-დროს
 mat-man da - i - mk'vi - dros

ქვე - - - ყა - - - ნა!
 ქვე - - - ყა - - - ნა!
 kve - - - qa - - - na!

1) ე. კ.: „დასასრული შვიდეულთა დღეების სამოციქულოს წარდგომებისა. ევთიმე“.

1) E.K.: "End of the prokeimena for weekdays. Ekvtime".

წირვის რვა-ხმა ალილუია¹⁾ Alleluias for Liturgy in the Eight Tones

69. ალილუია

ხმა ა

Alleluia

Tone 1

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

ლი - ლუ - ი - ა!

ლი - ლუ - ი - ა!

lu - i - a!

1) №69—76 ჰიმნებში ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია. ხელნაწერში ისინი ალტერაციის ნიშნების გარეშეა ნოტირებული.

1) The accidentals of hymns #69-76 have been indicated by the editors. In the original manuscript, they have been notated without any accidentals.

70a. ალილუია ხმა ბ¹⁾

Alleluia Tone 2

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა -

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა -

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a -

ლი - ლუ - ი - ა!

ლი - ლუ - ი - ა!

li - lu - i - a!

70b.

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა -

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა -

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a -

ლი - ლუ - ი - ა!

ლი - ლუ - ი - ა!

li - lu - i - a!

1) გათავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№70a და 70b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

1) Here are two variants of editing the chant (#70a and 70b) with different accidentals and modal configurations.

71a. ალილუია ხმა გ 1)

Alleluia Tone 3

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

ლი - ლუ - ი - ა! ლი - ლუ - ი - ა! ლი - ლუ - ი - ა!

li - lu - i - a! li - lu - i - a! li - lu - i - a!

71b.

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

ლი - ლუ - ი - ა! ლი - ლუ - ი - ა! ლი - ლუ - ი - ა!

li - lu - i - a! li - lu - i - a! li - lu - i - a!

1) გათავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№71a და 71b) ვარიანტს, განსხვავებულ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

1) Here are two variants of editing the chant (#71a and 71b) with different accidentals and modal configurations.

72. ალილუია ხმა დ

Alleluia Tone 4

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი
ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი
a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li
- - ლი - ლუ - ი - ა!
- - ლი - ლუ - ი - ა!
- - li - lu - i - a!

73. ალილუია ხმა ე

Alleluia Tone 5

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი
ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი
a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a -
ლი - ლუ - ი - ა!
ლი - ლუ - ი - ა!
li - lu - i - a!

74. ალილუია

სმა 3

Alleluia

Tone 6

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა -

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა -

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a -

ლი - ლუ - ი - ა!

ლი - ლუ - ი - ა!

li - lu - i - a!

75. ალილუია

სმა 8

Alleluia

Tone 7

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! 1)

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

1) დასაშვებად მიგვაჩნია, პაუზის იგნორირება და ამ „ალილუია“-ს ბოლო „ა“-ს მეოთხედი გრძლიობით შესრულება.

1) The editors consider it permissible to ignore the rest and perform the final "a" of this Alleluia with a quarter note.

76a. ალილუია¹⁾

ხმა 3

Alleluia

Tone 8

1) გათავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№72a და 72b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

1) Here are two variants of editing the chant (#72a and 72b) with different accidentals and modal configurations.

ossia:
ან ასე:

1) ჩვენ დასაშვებად მიგვაჩნია №76, VIII სმის „ალილუიას“ მელიზმატიკური ნაწილის ნაცვლად წინამდებარე „ალილუიას“ გამღერებაც, რომელიც ფ. ქორიძის „ლიტურგიაში“ (იხ. ანთ. „ქართული გალობა“, ტ. I:136) არის მოცემული სანუსი რეჩიტატიული ფრაგმენტის გარეშე.

1) The editors consider it permissible to sing the present Alleluia instead of the melismatic portion of the Alleluia in Tone 8, #76, which is shown in P. Koridze's *The Liturgy* (see Georgian Chant Anth. Vol 1:136) without the initial recitative fragment.

76b. ალილუია¹⁾

სმა მ

Alleluia

Tone 8

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი -

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი -

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li -

ლუ - ი -

ლუ - ი -

lu - i -

1) ე. კ.: „დასასრული რვა-სმა ალილუიათა, რომელთაც ვგალობთ ყოველ კვირა დღეობით, მდგომარე კვირის სმაზე... ხოლო შვიდეულ სადაგ დღეებში, ვგალობთ იმ წმიდის ალილუიას, რომელ სმასაც უჩვენებს, და უკეთუ იმ დღის წმინდანს არა აქვს ალილუია, მაშინ ვგალობთ შვიდეულ დღეების ალილუიათა:

ორ-შაბათს ალილუია... სმა ე. [№69]

სამ-შაბათს ალილუია... სმა დ. [№72]

ოთხ-შაბათს ალილუია... სმა მ. [№76]

ხუთ-შაბათს ალილუია... სმა ა. [№69]

პარასკევს ალილუია... სმა ა. [№69]

შაბათს ალილუია... სმა დ“. [№72]

1) E.K.: "The end of the Alleluias of the Resurrection in the eight tones which we chant every Sunday in the tone of the week. Whereas on weekdays we chant the Alleluia of the saint to the tone shown. If the saint of the day does not have an Alleluia, then we chant a weekday Alleluia in the tone for that day.

Alleluia on Monday. Tone 5 [№69].

Alleluia on Tuesday. Tone 4 [№72].

Alleluia on Wednesday. Tone 8 [№76].

Alleluia on Thursday. Tone 1 [№69].

Alleluia on Friday. Tone 1 [№69].

Alleluia on Saturday. Tone 4 [№72].

1)

ა!
ა!
a!

1) რვა ხმის წარდგომებითა და „ალილუიებით“, ხელნაწერი Q674 განსხვავდება ფ. ქორიძის „ლიტურგიისაგან“, რომელშიც, რვა ხმის ნიმუთა ნაცვლად, სქოლიოში მოცემული „საზოგადო“ წარდგომა და „ალილუია“ დაბეჭდილი.

1) Manuscript Q674 differs from P. Koridze's The Liturgy in regard to the prokeimena and Alleluias in the eight tones. Instead of these pieces in the eight tones, a "general" prokeimenon and Alleluia are printed in the footnotes.

აცხოვნე, უფალო, ერი შენი, და აკურთხე სამ - კვიდ - რე - ბე -

atskhovne, upalo, eri sheni, da ak'urtkhe sam - k'vid - re - be -

ლი შე - - - ნი!

li she - - - nil

ა-ლი-ლუ-ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al

77. და სულისა¹⁾ And with Your Spirit

2) საშუალო მოძრაობით - Andante

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

78. და სულისა³⁾ And with Your Spirit

საშუალო მოძრაობით - Andante

4) და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

79. დიდება შენდა, უფალო¹⁾ Glory to You, Lord

2) საშუალო მოძრაობით - Andante

დი-დე-ბა შენ-და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შე - ნ - და!
დი-დე-ბა შენ-და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შე - ნ - და!
di - de - ba shen - da, u - pa - lo, di - de - ba she - n - da!

1) ე. კ.: „ა“. 2) ხელნაწერში გასაღებში *სი* და *მი* ბემოლებია აღნიშნული.

3) ე. კ.: „ბ“. 4) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში *სი*, *მი* და *ლა* ბემოლებია აღნიშნული.

1) E. K.: "1st". 2) The original manuscript contains a B flat and an E flat in the key signature.

3) E. K.: "2nd". 4) In the original manuscript, the key signature contains a B flat, an E flat and an A flat in all voice parts.

80. დიდება შენდა, უფალო¹⁾

Glory to You, Lord

2)

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!

di - de - ba shen - da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

81. დიდება შენდა, უფალო³⁾

Glory to You, Lord

2)

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!

di - de - ba shen - da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

82. ის პოლა Eis Pollá

საშუალო მოძრაობით - Andante

2)

ის პო - ლა ე - ტი დეს - პო - ტა!

ის პო - ლა ე - ტი დეს - პო - ტა!

is p'o - lla e - t'i des - p'o - t'a!

1) ე. კ.: „ბ“. 2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში სი, მი და ლა ბემოლებია აღნიშნული.

3) ე. კ.: „გ“.

1) E. K.: "2nd". 2) In the original manuscript, the key signature contains a B flat, an E flat and an A flat in all voice parts.

3) E. K.: "3rd".

მრჩობლი კვერექსი Augmented Litany

83¹⁾

საშუალო მოძრაობით - Andante

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

84.²⁾

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

85.^{3) 4) 5)}

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ -
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ -
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u -

1) ე. კ.: „ა“.

2) ე. კ.: „ბ“.

3) ე. კ.: „ესთქვათ ყოველთაზე: შეგვიწყალებან, სამ-სამი უფალო შეგვიწყალებნ უნდა ითქვას“.

4) ე. კ.: „გ“.

5) №85—88 ნიმუშებში რეჩიტატიული ორგზის „უფალო, შეგვიწყალებნ“ ჩვენი ჩამატებულია.

1) E. K.: "1st".

2) E. K.: "2nd".

3) E.K.: "Let's say "have mercy" to everything, three "Lord have mercies" each time."

4) E. K.: "3rd".

5) The repeated, recitative "Lord have mercy" in examples #85-88 has been added by the editors.

ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

86.¹⁾

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

87.²⁾

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) ე. კ.: "დ".

2) ე. კ.: "ე".

1) E. K.: "4th".

2) E. K.: "5th".

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

88.¹⁾

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

89. ამინ Amen

ა - მინ!
 a - min!

1) ე. კ.: №3.

1) E. K.: "6th".

მიცვალებულთა კვერექსი The Litany for the Dead

90.¹⁾

2) 3)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa -

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

91.

2) 4)

მო - გვმა - დლენ, უ - ფა - ლო! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

მო - გვმა - დლენ, უ - ფა - ლო! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

mo - gvma - dlen, u - pa - lo! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) ე. კ.: „მიცვალებულის სამ-გზის“.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში სი, მი და ლა ბემოლებია აღნიშნული.

3) ფ. ქორიძის „ლიტურგიაში“ აქ არა მერვედი, არამედ მეოთხედი გრძლიობის თანაჟღერადობებია თავიდანვე.

3) ფ. ქორიძის „ლიტურგიაში“ ეს საგალობელი მერვედი გრძლიობის თანაჟღერადობებითაა ნოტირებული.

1) E.K.: "Three times for the dead."

2) In the original manuscript, the key signature contains a B flat, an E flat and an A flat in all voice parts.

3) Here in P. Koridze's *The Liturgy*, there are quarter note pitches instead of eighth notes.

4) In P. Koridze's *The Liturgy*, this chant is notated with eighth note pitches.

92.¹⁾

2)

3)

მინ!
მინ!
a - - - min!

93. უფალო, შეგვიწყალებნ⁴⁾

(გრძელი)

Lord, Have Mercy

(Long version)

5)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa

1) ხელნაწერში ეს „ამინ“ №93 საგალობლის შემდეგაა ჩანწერილი.

2) ხელნაწერში გასაღებში სი და მი ბემოლებია აღნიშნული.

3) წერილი შრიფტით ნაჩვენებია | ხმის მოძრაობის ვარიანტი ფ. ქორიძის „ლიტურგიიდან“.

4) ე. კ.: „გრძელი უფალო შეგვიწყალებნ: ყველგან სახმარებელი“.

5) ხელნაწერში გასაღებში აღნიშნულია სი, მი და ლა ბემოლები.

1) This "Amen" is shown after chant #93 in the manuscript.

2) The original manuscript contains a B flat and an E flat in the key signature.

3) A variant of the voice leading of the first voice from P. Koridze's *The Liturgy* is shown in the smaller script.

4) E.K.: "A long "Lord, Have Mercy" to be used everywhere."

5) The original manuscript contains a B flat, an E flat and an A flat in the key signature.

ლენ!
ლენ!
len!

94. უფალო, შეგვიწყალებ
Lord, Have Mercy

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

95. უფალო, შეგვიწყალებ
Lord, Have Mercy

უ - ფა - ლო, (h) შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - (h) lo, she - (h) gvi - ts'qa - len!

1) ხელნაწერში აქ მი ბეკარია.

1) There is an E natural in the original manuscript.

96. უფალო, შეგვიწყალებ Lord, Have Mercy

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

97. შენ, უფალო To You, Lord

შენ, უ - ფა - ლო!

შენ, უ - ფა - ლო!

shen, u - pa - lo!

98. ამინ Amen

ა - მ - ი - ნ!

ა - მ - ი - ნ!

a - m - i - n!

99. რომელნი ქერუბიმთა¹⁾

(მღვდელთმთავრის)

Let Us, the Cherubim

(For a Hierarch)

2) განივრად - Largo

რო-მელ-ნი ქე - - - - -
რო-მელ-ნი ქე - - - - -
ro - mel - ni ke - - - - -

- - - - - ე - რუ - - - - -
- - - - - ე - რუ - - - - -
- - - - - e - ru - - - - -

- - - - - ბი - - - - -
- - - - - ბი - - - - -
- - - - - bi - - - - -

1) ე. კ.: „ა“.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.

1) E. K.: "1st".

2) In the original manuscript, the key signature contains an F sharp in all voice parts.

First system of a musical score. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature has one sharp (F#). The vocal line has lyrics: "მთა" (mta) on the first line and "i - - - - - mta" on the second line. The piano accompaniment and bass line provide harmonic support.

Second system of the musical score, continuing the vocal and piano parts from the first system.

ძმ. გრძლად
ten.

Third system of the musical score. The vocal line features a tenor part with accents (>) over the notes. The piano accompaniment and bass line continue.

Fourth system of the musical score. The key signature changes to three sharps (F#, C#, G#). The vocal line has lyrics: "სა" (sa) on the first line and "sa" on the second line. The piano accompaniment and bass line continue.

First system of a musical score in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of three staves: a vocal line in the treble clef, a piano accompaniment in the treble clef, and a bass line in the bass clef. The vocal line begins with a quarter note G4, followed by eighth notes A4-B4, quarter notes C5-B4, and quarter notes A4-G4. The piano accompaniment features a steady eighth-note pattern in the right hand and a bass line with quarter notes G2, A2, B2, C3, D3, E3, F3, G3.

Second system of the musical score. The vocal line continues with quarter notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. The piano accompaniment continues with eighth notes in the right hand and quarter notes in the bass line. The lyrics "a - i - a" are written below the vocal line, with the 'a' aligned under the first G4 and the 'i' under the second G4.

Third system of the musical score. The vocal line continues with quarter notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. The piano accompaniment continues with eighth notes in the right hand and quarter notes in the bass line. There are no lyrics in this system.

Fourth system of the musical score. The vocal line continues with quarter notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. The piano accompaniment continues with eighth notes in the right hand and quarter notes in the bass line. The lyrics "ro" are written below the vocal line, with 'ro' aligned under the first G4.

First system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs). The music is in a key with three sharps (F#, C#, G#) and a common time signature. It features a melody in the treble clef and accompaniment in the alto and bass clefs. There are fermatas over the final notes of the first and third staves.

Second system of musical notation, consisting of three staves. It continues the melody and accompaniment from the first system. There are fermatas over the final notes of the first and third staves. The lyrics "i" are written below the second staff.

Third system of musical notation, consisting of three staves. It continues the melody and accompaniment. The lyrics "du" are written below the first staff.

Fourth system of musical notation, consisting of three staves. It continues the melody and accompaniment. There are fermatas over the final notes of the first and third staves. The lyrics "ს" are written below the second and third staves.

First system of musical notation with three staves (treble, alto, and bass clefs). The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The lyrics below the staves are: "უ - - - - -".

Second system of musical notation with three staves. The lyrics below the staves are: "u - - - - -".

Third system of musical notation with three staves. It includes tempo markings: *rit.* and *a tempo* 1). The lyrics below the staves are: "მლოდ" and "młod".

Fourth system of musical notation with three staves. It includes the lyrics: "მსგავ-სე - ნით, და ცხო -" and "ve - msgav-se - nit, da tskho -".

1) ჩვენი ჩამატებულია. 1) Was added by the editors.

ველს - მყო - ფე - ლი - სა სა -

ველს - მყო - ფე - ლი - სა სა -

vels - mqo - pe - li - sa sa -

მე - ბი - სა სამ - წმი - და - არ - სო - ბი -

მე - ბი - სა სამ - წმი - და - არ - სო - ბი -

me - bi - sa sam - ts'mi - da - ar - so - bi -

სა გა - ლო - ბა - სა შევ - ნი - რავთ,

სა გა - ლო - ბა - სა შევ - ნი - რავთ,

sa ga - lo - ba - sa shev - ts'i - ravt,

ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო და - უ - ტე - ვოთ

ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო და - უ - ტე - ვოთ

qo - ve - li - ve mso - pli - o da - u - t'e - vot

1)

ზრუნ - ვა, და ვი - თარ - - -
ზრუნ - ვა, და ვი - თარ - - -
zrun - va, da vi - tar - - -

ცა - - - - -
ცა - - - - -
tsa

1) წინამდებარე და, ასევე, №101 „რომელნი ქერუბიმთა“ ძველი ქართული ლიტურგიკული პრაქტიკის, დღევანდელობისაგან განსხვავებულ, საინტერესო ნიმუშებს წარმოადგენენ: კვეთისა და დიდი გამოსვლის თანმხლები „რომელნი ქერუბიმთასა“ და „და ვითარცას“ ერთიანი პოეტური ტექსტი, ამ ნიმუშებში, დიდი გამოსვლისათვის განკუთვნილი პაუზით იყოფა არა ტრადიციულ ადგილას, სიტყვის „ზრუნვა“ შემდეგ, არამედ, სიტყვების „და ვითარცა“ შემდგომ. ამასთან, „რომელნი ქერუბიმთას“ №99 და №101 ვარიანტებში, სიტყვები „და ვითარცა“ ორჯერ მეორდება.

აღსანიშნავია, რომ მსგავსი შემთხვევა გვხვდება სტეფანე კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულ „რომელნი ქერუბიმთას“ ორ ნიმუშშიც (იხ. ანთ. „ქართული გალობა“, ტ. III, №214, 216).

1) The chants "Let us, the Cherubim" #99 and #101 symbolize interesting examples of ancient Georgian liturgical practice, which differs from modern tradition: pause in the chanting of "Let us, the Cherubim" and "That we may rise" accompanying the Preparation and the Great Entrance, is made not at the traditional place - after the word "Zrunva", but after the words "da vitartsa". Furthermore, the words "da vitartsa" are repeated twice in variants #99 and #101 of "Let us, the Cherubim".

It must be noted that a similar occurrence is encountered in two examples of "The Cherubic Hymn" notated by Stepane Karbelashvili (see Georgian Chant Anth. Vol. 3, #214, 216).

First system of musical notation, featuring three staves (treble, alto, and bass clefs) with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a common time signature. The melody is written across the staves with various note values and rests. A circled sharp sign (#) is present in the bass staff.

Second system of musical notation, including lyrics in Georgian and Latin. The lyrics are:
 და ვი - ტა - - - - -
 და ვი - ტა - - - - -
 და ვი - ტა - - - - -

Third system of musical notation, including lyrics in Latin. The lyrics are:
 ა - - - - - ა - - - - -
 ა - - - - - ა - - - - -
 ა - - - - - ა - - - - -

Fourth system of musical notation, continuing the melody across three staves. It includes various musical notations such as notes, rests, and slurs.

First system of musical notation. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The music features a melody in the upper staves and a bass line in the lower staff. There are rests in the vocal line, indicated by a 'u' symbol. The word 'a' is written below the first staff.

Second system of musical notation. It consists of three staves. The key signature remains three sharps. The music continues with melodic lines and rests. The word 'a' is written below the third staff.

Third system of musical notation. It consists of three staves. The key signature remains three sharps. The music continues with melodic lines and rests. The word 'a' is written below the third staff.

Fourth system of musical notation. It consists of three staves. The key signature remains three sharps. The music continues with melodic lines and rests. The word 'rtsa.' is written below the third staff.

100. მეუფისა ყოველთასა ¹⁾

That We May Raise

შუათანა მოძრაობით - Andante

2)

მე - უ - ფი - სა ყო - ველ - თა - - - სა
 მე - უ - ფი - სა ყო - ველ - თა - - - სა
 me - u - pi - sa qo - vel - ta - - - sa

შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან -
 შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან -
 shem - ts'qna - re - bel - ta, an -

გე - ლობ - თა - ებრ უ - ხი - - -
 გე - ლობ - თა - ებრ უ - ხი - - -
 ge - loz - ta - ebr u - khi - - -

1) ე. კ.: „ა“.

2) ხელნაწერში გასაღებში სი და მი ბემოლებია აღნიშნული.

1) E. K.: "1st".

2) The original manuscript contains a B flat and an E flat in the key signature.

ლა - ვად ძღვნის შემ - ნირ - ველ - თა წეს - თა - სა!
 ლა - ვად ძღვნის შემ - ნირ - ველ - თა წეს - თა - სა!
 la - vad dzghvnis shem - ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა -
 ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა -
 a - li - lu - i - a! a -

ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

101. რომელნი ქერუბიმთა¹⁾

„ჭრელი“

Let Us, the Cherubim

"Chreli" (ornamented version)

ნელად - Adagio

2)

რო - მელ - ნი ქე - რუ - ბიმ - თა სა -
 რო - მელ - ნი ქე - რუ - ბიმ - თა სა -
 ro - mel - ni ke - ru - bim - ta sa -

3)

ი - დუმ - ლოდ ვე - მსგავ - სე - ნით, და ცხო -
 ი - დუმ - ლოდ ვე - მსგავ - სე - ნით, და ცხო -
 i - dum - lod ve - msgav - se - nit, da tskho -

1) ე. კ.: „ბ“.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.

3) ამ ფრაზიდან, წინამდებარე „რომელნი ქერუბიმთა“ მუსიკალური ტექსტი და სიტყვების მუსიკაზე გამღერება, იდენტურია №99 „რომელნი ქერუბიმთა“ ბოლო ნაწილისა. ამასთან, ამ უკანასკნელისაგან განსხვავებით, მუხლში „ვემსგავსენით“, ჩვენ დაეტოვეთ პირველწყაროსეული საგასაღებო ნიშნები (ფა დიეზი), რაც განპირობებულია იმით, რომ წინა მუხლი (საკადანსო ნაგებობით „საიდუმლოდ“) მთავრდება მი ეოლიურ კილოში, ხოლო მუხლი „ვემსგავსენით“ იწყება თანაჟღერადობით მი-სოლ-სი. ამ თანაჟღერადობით დაწყება წინა მუხლის ბოლოს მიღებული მი ეოლიურ მიხრილობასთან მკვეთრად დაპირისპირებული, რამდენადმე ქრომატიზმის ნიშნების მატარებელი იქნებოდა. მინორული და მაჟორული მიხრილობების მსგავს კონტექსტში დაპირისპირება, ქართული ტრადიციული მუსიკის მოდალური აზროვნებისათვის დამახასიათებელი არაა.

1) E. K.: "2nd".

2) In the original manuscript, the key signature contains an F sharp in all voice parts.

3) Starting at this phrase, musical text and providing of words to the music of this "Let Us, the Cherubim" is identical to the "Let Us, the Cherubim's" #99 last section. Moreover, unlike the latter, original key signature (f sharp) werekept in the stanza "Vemsgavsენit (In similar)", because the previous stanza (cadence construction "Saidumlod (In secret)") ends in e Aeolian mode, while the stanza "Vemsgavsენit" begins in the consonance of 'e'-g-h'. Beginning with this consonance (containing some elements of chromatis)would create direct opposite with the finale of the previous stanza being finished in 'e' Aeolian. Such controversy of minor and major modes is not characteristic to the modal concept of Georgian traditional music.

ზრუნ - ვა, და ვი - თარ - - -

ზრუნ - ვა, და ვი - თარ - - -

zrun - va, da vi - tar - - -

ცა - - - - -

ცა - - - - -

tsa - - - - -

- - - - -

- - - - -

- - - - -

ა, (♯)

ა, (♯)

a, (♯)

და ვი - თა - - - - -
და ვი - თა - - - - -
da vi - ta - - - - -

ა - - - - - ა - - - - -
ა - - - - - ა - - - - -
a - - - - - a - - - - -

- - - - -
- - - - -
- - - - -

ა - - - - -
ა - - - - -
a - - - - -

First system of musical notation. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The music features a vocal line with a long note followed by a melodic phrase, and an accompaniment. A fermata is placed over the first note of the vocal line. A 'a' marking is located below the bass staff.

Second system of musical notation. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The key signature has three sharps. The music continues with a vocal line and accompaniment. A fermata is placed over the first note of the vocal line. A 'a' marking is located below the bass staff.

Third system of musical notation. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The key signature has three sharps. The music continues with a vocal line and accompaniment. A fermata is placed over the first note of the vocal line. A '1)' marking is located at the top right of the system. The text 'rtsa.' appears twice: once in the middle of the vocal line and once below the bass staff.

1) ე. კ.: „ამისი „მეუფისა ყოველთასა“ პირველ თქმულისა უნდა. მე-86-სე გვერდზე იხილე. №88“ [იხ. №100].

1) E.K.: "The "That We May Raise" for this chant must be the first one. See pg. 86. #88 [see #100]."

102. რომელნი ქერუბიმთა ¹⁾

(მღვდელთმთავრის)

Let Us, the Cherubim

(For a Hierarch)

ნელად - Adagio

2) *p*

რო - - - მელ - - -
რო - - - მელ - - -
ro - - - mel - - -

f

ნი ქე - რუ ბიმ - თა -
ნი ქე - რუ ბიმ - თა -
ni ke - ru - bim - ta

შეკ. - riten. *a tempo* ³⁾ *p*

- - - ა - - -
- - - ა - - -
- - - ა - - -

1) ე. კ.: „გ“.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) წინამდებარე ჰიმნში აგოგიური ნიუანსი *a tempo* ყველგან ჩვენი ჩამატებულია.

1) E. K.: "3rd".

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) The agogic expression *a tempo* everywhere in the present hymn has been added by the editors.

სა - - - - -
sa - - - - -

ნელად [მიჩუმებით] - Diminuendo

ი - დუმ - ლო
i - dum - lo

ოდ
od

ვე - - - - -
ve - - - - -

მსგავა - - - - - ა - - - - -
მსგავა - - - - - ა - - - - -
msgav - - - - - a - - - - -

ვსენი - - - - - ნი - - - - -
ვსენი - - - - - ნი - - - - -
vse - - - - - ni - - - - -

ით,
ით,
it,
შეკ. - riten.

და ტხო-ველს - - - - - მყო - - - - -
და ტხო-ველს - - - - - მყო - - - - -
da tskho - vels - - - - - mqo - - - - -
a tempo შეკ. t e n.

f

პე - ლი

pe - li

p შუკ. - *riten.*

სა

sa

a tempo
p

სა

sa

მე

me

შეკ. - *riten.*

First system of musical notation. It consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The music features a melodic line in the Treble staff with accents (>) and a bass line in the Bass staff. A fermata is placed over the final note of the Treble staff. A dashed vertical line is present in the first measure.

a tempo

Second system of musical notation. It consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. The key signature has three sharps. The music is marked with a forte dynamic (*f*). The Treble staff contains a melodic line with a triplet of eighth notes. The Bass staff contains a bass line. A fermata is placed over the final note of the Treble staff.

შეკ. - *riten.*

Third system of musical notation. It consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. The key signature has three sharps. The music features a melodic line in the Treble staff with accents (>) and a bass line in the Bass staff. A fermata is placed over the final note of the Treble staff. A dashed vertical line is present in the first measure.

a tempo

Fourth system of musical notation. It consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. The key signature has three sharps. The music features a melodic line in the Treble staff with accents (>) and a bass line in the Bass staff. A fermata is placed over the final note of the Treble staff. A dashed vertical line is present in the first measure.

ბი - - - - -

ბი

bi - - - - -

სა

სა

sa

შეკ. - *riten.* *a tempo*

სამ - წმი -

სამ - წმი -

sam - ts'mi -

და არ - სო - ბი - - - - -

1)

და არ - სო - ბი - - - - -

da ar - so - bi - - - - -

1) ხელნაწერში აქ სი ბემოლია.

1) There is a B flat in the original manuscript.

სა - - - - -
სა - - - - -
sa - - - - - a - - - - -

- - - - - a - - - - -

შეკ. - riten.
გა - - - - - ლო - - - - -
გა - - - - - ლო - - - - -
ga - - - - - lo - - - - -

a tempo
ბა - - - - - სა შევ - - - - - ნი - - - - -
ბა - - - - - სა შევ - - - - - ნი - - - - -
ba - - - - - sa shev - - - - - ts'i - - - - -

რავთ, ყო - ვე - - - - -
რავთ, ყო - ვე - - - - -
ravt, qo - ve - - - - -

p ლი - ვე მსო - ფლი - ვ
p ლი - ვე მსო - ფლი - ვ
li - ve mso - pli - o

f და - უ - ტე - ვოთ ზრუნ - - - ვა!
f და - უ - ტე - ვოთ ზრუნ - - - ვა!
da - u - t'e - vot zrun - - - va!

103a. და ვითარცა მეუფისა^{1) 2)}

That We May Raise

ჩქარა - Allegro
3)
4)

და ვი - თარ - ცა მე - უ - ფი - სა ყო - ველ - თა -
და ვი - თარ - ცა მე - უ - ფი - სა ყო - ველ - თა -
da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo - vel - ta -

- - - - - სა შემ - წყნა -
- - - - - სა შემ - წყნა -
- - - - - sa shem - ts'qna -

რე - ბელ - თა, ან - გე - ლოზ - თა - ებრ უ -
რე - ბელ - თა, ან - გე - ლოზ - თა - ებრ უ -
re - bel - ta, an - ge - loz - ta - ebr u -

1) ე. კ.: „ბ“.

2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№103a და 103b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

4) ხელნაწერში საგალობელი იწყება სიტყვებით „მეუფისა ყოველთასა“. ეს დასაწყისი მისაღები იქნებოდა, პოეტური ტექსტის წინა ორი სიტყვა „და ვითარცა“ მანამდე რომ გამღერებულყო (როგორც „რომელნი ქერუბიმთას“ №99 ან №101 ვარიანტებში). ლიტურგიკულ ნორმებთან შესაბამისობაში მოსაყვანად, ჩვენ წინამდებარე საგალობელში ჩავამატეთ რეჩიტატიული ნაგებობა ამ სიტყვებზე.

1) E. K.: "2nd".

2) Here are two variants of editing the chant (#103a and 103b) with different accidentals and modal configurations.

3) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

4) In the original manuscript this chant begins with words "Meupisa koveltasa (The Lord over all)". This beginning would have been acceptable if it were preceded by the first two words of the text ("Da vitartsa") (as in "Let us, the Cherubim" variants #99 and #101). For that reason, in order to achieve conformance with liturgical norms, a recitative structure consisting of these words was added to the present chant by the editors.

ბი - - - - - ლა
ბი - - - - - ლა
khi - - - - - la

- - - - - ვად
- - - - - ვად
- - - - - vad

ძღვნის შემ-წირ-ველ-თა წეს-თა-სა! ა-ლი-ლუ -
ძღვნის შემ-წირ-ველ-თა წეს-თა-სა! ა-ლი-ლუ -
dzghvnis shem-ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa! a - li - lu -

First system of a musical score in G major (one sharp). It consists of three staves: vocal line, piano accompaniment (treble and bass clefs), and lyrics. The lyrics are: "ი - - - ი - - - ა! ა - - - ლი - - - ლუ - - -".

Second system of the musical score. It consists of three staves: vocal line, piano accompaniment, and lyrics. The lyrics are: "ი - - - ი - - - ა! ი - - - ა! ი - - - ა!".

Third system of the musical score. It consists of three staves: vocal line, piano accompaniment, and lyrics. The lyrics are: "ა - - - ა - - - ა - - - ა - - - ა!".

Fourth system of the musical score. It consists of three staves: vocal line, piano accompaniment, and lyrics. The lyrics are: "ი - - - ი - - - ა! ი - - - ა! ი - - - ა!".

ლი - სუ - - - ი - - - ა!
 li - lu - - - i - - - a!

103b. და ვითარცა მეუფისა That We May Raise

ჩქარა - Allegro

და ვი - თარ - ცა მე - უ - ფი - სა ყო - ველ - თა -
 da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo - vel - ta -

- - - სა შემ - წყნა -
 - - - სა შემ - წყნა -
 - - - sa shem - ts'qna -

რე - ბელ - თა, ან - გე - ლოზ - თა - ებრ უ -
 რე - ბელ - თა, ან - გე - ლოზ - თა - ებრ უ -
 re - bel - ta, an - ge - loz - ta - ebr u -

ხი - - - - ლა
khi - - - - la

ვად
ვად
vad

ძღვნის შემ-წირ-ველ-თა წეს-თა-სა! ა-ლი-ლუ -
ძღვნის შემ-წირ-ველ-თა წეს-თა-სა! ა-ლი-ლუ -
dzghvnis shem-ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa! a - li - lu -

First system of a musical score. It consists of three staves: vocal line (top), piano accompaniment (middle), and bass line (bottom). The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The vocal line has lyrics: "- - ი - ა! ა - ლი - ლუ -". The piano accompaniment has lyrics: "- - ი - ა! ა - ლი - ლუ -". The bass line has lyrics: "- - i - a! a - li - lu -".

Second system of a musical score. It consists of three staves: vocal line (top), piano accompaniment (middle), and bass line (bottom). The key signature has two flats. The vocal line has lyrics: "- - - ი - ა! - - - ა! - - - ა!". The piano accompaniment has lyrics: "- - - ი - ა! - - - ა!". The bass line has lyrics: "- - - i - a! - - - a!".

Third system of a musical score. It consists of three staves: vocal line (top), piano accompaniment (middle), and bass line (bottom). The key signature has two flats. The vocal line has lyrics: "ა - - - -". The piano accompaniment has lyrics: "ა - - - -". The bass line has lyrics: "a - - - -".

Fourth system of a musical score. It consists of three staves: vocal line (top), piano accompaniment (middle), and bass line (bottom). The key signature has two flats. The vocal line has lyrics: "- - - -". The piano accompaniment has lyrics: "- - - -". The bass line has lyrics: "- - - -".

ლი - სუ - - - ი - - - ა!

ლი - სუ - - - ი - - - ა!

li - lu - - - i - - - a!

104. რომელნი ქერუბიმთა¹⁾

Let Us, the Cherubim

საშუალო მოძრაობით - Andante

2)

რო - მელ - ნი ქე - რუ -

რო - მელ - ნი ქე - რუ -

ro - mel - ni ke - ru -

ბიმ - - - თა

ბიმ - - - თა

bim - - - ta

1) ე. კ.: „ღ“.

2) ხელნაწერში გასაღებში სი და მი ბემოლებია აღნიშნული. ამასთან, მოძახილის პირველ ლა-სთან ბემოლია აღნიშნული, რომელიც შემდგომ ლა-სთან უქმდება.

1) E. K.: "4th".

2) The original manuscript contains a B flat and an E flat in the key signature. Additionally, there is a flat with first A of the second voice, which is cancelled after next A.

f

სა - ი - დუმ - ლო

sa - i - dum - lo

p *ritardando*

ოდ

od

a tempo 1)

f

მსგავსე

ve - msgav - se

p

ნი - იტ

ni - it,

1) ჩვენი ჩამატებულია.

1) Was added by the editors.

c r e s c e n d o
მ რ ე ს ც ე ნ დ ი

და ცხო - ველს - მყო - ჴე - - - -

და ცხო - ველს - მყო - ჴე - - - -

da tskho - vels - mqo - pe - - - -

d i m i n u i r e
მ რ ე ს ც ე ლ

ლი - სა

ლი - სა

li - sa

სა - - - -

სა - - - -

sa - - - -

მე - - - ბი - სა

მე - - - ბი - სა

me - - - bi - sa

1) ხელნაწერში აქ ლა ბემოლია. 1) There is an A flat in the original manuscript.

სამ - წმი - და არ - სო - ბი - სა გა -
სამ - წმი - და არ - სო - ბი - სა გა -
sam - ts'mi - da ar - so - bi - sa ga -

ლო - ბა - - - სა ჭევ -
ლო - ბა - - - სა ჭევ -
lo - ba - - - sa shev -

წი - რავთ,
წი - რავთ,
ts'i - ravt,

ყო - - - -
ყო - - - -
qo - - - -

30 - - - ლ3 30

30 - - - 1) - - - ლ3 30

ve - - - li - ve

მსო - - - ფლი - - -

მსო - - - ფლი - - -

mso - - - pli - - -

- - - 3 3 3

და - - - ტე - - -

და - - - ტე - - -

- - - o da - - u - t'e - - -

ვოთ - - - ზრუ - - - ნ - - - ვა!

ვოთ - - - ზრუ - - - ნ - - - ვა!

- - - vot zru - - n - - va!

1) ხელნაწერში აქ რე ბემოლია.

1) There is a D flat in the original manuscript.

105a. და ვითარცა მეუფისა ^{1) 2)}
That We May Raise

3) ჩქარა - Allegro

1) ე. კ.: „გ“.

2) გათვალისწინებულია საგალობლის რედაქტირების ორ (№105a და 105b) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.

1) E. K.: "3rd".

2) Here are two variants of editing the chant (#105a and 105b) with different accidentals and modal configurations.

3) In the original manuscript, the key signature contains an F sharp in all voice parts.

ებრ უ - ხი - - - ლა - - -

ებრ უ - ხი - - - ლა - - -

ebr u - khi - - - la - - -

- - - - -

- - - - -

- - - - -

- - ვად ძღვნის შემ - ნირ - ველ - თა წეს - თა - სა!

- - ვად ძღვნის შემ - ნირ - ველ - თა წეს - თა - სა!

- - vad dzghvnis shem-ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa!

ა - ლი - ლუ - - ი - - ა! ა - ლი - ლუ - -

ა - ლი - ლუ - - ი - - ა! ა - ლი - ლუ - -

a - li - lu - - i - - a! a - li - lu - -

- - - - - i -

- - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

- - a! a - li - lu - i - a!

105b. და ვითარცა მეუფისა
That We May Raise

ჩქარა - Allegro

და ვი - თარ - ცა მე - უ - ფი - სა ყო - ველ - თა -

და ვი - თარ - ცა მე - უ - ფი - სა ყო - ველ - თა -

da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo - vel - ta -

1) ხელნაწერში ამ ფრაზაში გამოჩენილია მეორე „ალილუიას“ ბოლო მარცვლები “ი-ა”.

1) In the original manuscript last syllables "i" and "a", from the second "aleluia" (hallelujah) of this phrase, are missed.

- სა შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლოზ - თა -
- სა შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლოზ - თა -
- sa shem - ts'qna - re - bel - ta, an - ge - loz - ta -

ებრ უ - ხი - ლა -
ებრ უ - ხი - ლა -
ebr u - khi - la -

- - - - -
- - - - -
- - - - -

- ვად ძღვნის შემ - ნირ - ველ - თა წეს - თა - სა!
- ვად ძღვნის შემ - ნირ - ველ - თა წეს - თა - სა!
- - vad dzghvnis shem-ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sal

ა - ლი - ლუ - - ი - - ა! ა - ლი - ლუ -
ა - ლი - ლუ - - ი - - ა! ა - ლი - ლუ -
a - li - lu - - i - - a! a - li - lu -

- - - - - 1) ი - -
- - - - - ი - -
- - - - - i - -

- - ა! ა - ლი - ლუ - - ი - ა!
- - ა! ა - ლი - ლუ - - ი - ა!
- - a! a - li - lu - - i - a!

106. რომელნი ქერუბიმთა^{1) 2)}

Let Us, the Cherubim

3) საშუალო მოძრაობით - Andante

3) საშუალო მოძრაობით - Andante

რო - მელ - ნი ქე - რუ -

რო - მელ - ნი ქე - რუ -

ro - mel - ni ke - ru -

- - - ბიმ - - - თა

- - - ბიმ - - - თა

- - - bim - - - ta

სა - ი - დუმ - ლოდ

სა - ი - დუმ - ლოდ

sa - i - dum - lod

1) ე. კ.: „ე“.

2) ამ „რომელნი ქერუბიმთა“ საფუძვლად უდევს VIII ხმის ტროპარის მელოდია.

3) ხელნაწერში, საგალობლის პირველ ნახევარში, სამივე ხმაში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.

1) E. K.: "5th".

2) This version of "Let Us, the Cherubim" is based on the melody of VIII echos troparion.

3) In the original manuscript the key signature contains an F sharp in all voice parts throughout the first half of the chant.

30 - - - მსგავ - სე - ნით,
30 - - - მსგავ - სე - ნით,
ve - - - msgav - se - nit,

რო - მელ - ნი ქე - - -
რო - მელ - ნი ქე - - -
ro - mel - ni ke - - -

რუ - ბიმ - თა სა -
რუ - ბიმ - თა სა -
ru - bim - ta sa -

ი - დუმ - ლოდ 30 - - -
ი - დუმ - ლოდ 30 - - -
i - dum - lod ve - - -

მსგავ - სე (b) (h)

მსგავ - სე (h)

msgav - se (b)

ნით, რო - მელ - ნი

ნით, რო - მელ - ნი

nit, ro - mel - ni

ქე - რუ - ბიმ - თა

ქე - რუ - ბიმ - თა

ke - ru - bim - ta

სა - ი - დუმ - ლოდ

სა - ი - დუმ - ლოდ

sa - i - dum - lod

1) ხელნაწერში ამ მუხლიდან უქმდება მანამდელი საგასაღებო ფა დიეზი და საგალობელი გრძელდება ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.
1) In the original manuscript previous key signature F sharp is cancelled from this stanza and chant continues without accidentals in the key signature.

ვე - მსგავ - - სე - - - ნით,
ვე - მსგავ - - სე - - - ნით,
ve - msgav - - se - - - nit,

და ცხო - ველს - მყო - - -
და ცხო - ველს - მყო - - -
da tskho - vels - mqo - - -

- - - - - შე - - - ლი - - -
- - - - - შე - - - ლი - - -
- - - - - pe - - - li - - -

სა - - - - - სა - მე - ბი - - -
სა - - - - - სა - მე - ბი - - -
sa - - - - - sa - me - bi - - -

სა, და ცხო - ველს -
სა, და ცხო - ველს -
sa, da tskho - vels -

მყო - ზე - ლი - სა
მყო - ზე - ლი - სა
mqo - pe - li - sa

სა - - - მე - ბი - - - სა
სა - - - მე - ბი - - - სა
sa - - - me - bi - - - sa

სამ - წმი - და არ - სო - ბი - სა
სამ - წმი - და არ - სო - ბი - სა
sam - ts'mi - da ar - so - bi - sa

გა - ლო -
გა - ლო -
ga - lo -

ბა - სა
შევ -
ბა - სა
შევ -
ba - sa shev -

წი - რავთ,
წი - რავთ,
ts'i - ravt,

გო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი -
გო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი -
go - ve - li - ve mso - pli -

3 და - - - - - და - - - - -

o da - - - - - u - -

- - - - - ტე - - - - - ვოთ ზრუნ - - - - - ვა!

- - - - - ტე - - - - - ვოთ ზრუნ - - - - - ვა!

- - - - - t'e - - - - - vot zrun - - - - - va!

107a. და ვითარცა მეუფისა^{1) 2)}
That We May Raise

საშუალო ზომით - Andante

3) ა - - - - - მინ! 4) და ვი - თარ - ცა მე -

ა - - - - - მინ! და ვი - თარ - ცა მე -

a - - - - - min! da vi - tar - tsa me -

1) ე. კ.: „დ“.

2) გთავაზობთ საგანმანათლებლო რედაქტირების ორ (№107a და 107b) ვარიანტს, განსხვავებულ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) ეს „ამინ“ ხელნაწერში არაა, თუმცა, არის ფ. ქორიძის „ლიტურგიაში“ (იხ. ანთ., ტ. I, №70), რომელიც წინამდებარე ჰიმნის პირველწყაროა.

4) ხელნაწერში წინამდებარე „და ვითარცა“, ფრაზამდე „ძღვნის შემწირველთა წესთასა“, ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) E. K.: "4th".

2) Here are two variants of editing the chant (#107a and 107b) with different accidentals and modal configurations.

3) This "Amen" is not in the manuscript, although it is in P. Koridze's *The Liturgy* (see Anth. Vol. 1, #70), which is the original source of the present hymn.

4) In the original manuscript this version of "That We May Raise" are notated without accidentals in the key signature until the phrase "dzghvnis shemts'irvelta ts'estasa".

ს

ფი - სა ყო - ველ -
ფი - სა ყო - ველ -
pi - sa qo - vel -

თა - სა შემ - წყნა - რე - ბელ - თა,
თა - სა შემ - წყნა - რე - ბელ - თა,
ta - sa shem - ts'qna - re - bel - ta,

ან - გე - ლოზ - თა - ებრ უ -
ან - გე - ლოზ - თა - ებრ უ -
an - ge - loz - ta - ebr u -

სი - ლა - ვად ძღვნის შემ - ნირ -
სი - ლა - ვად ძღვნის შემ - ნირ -
khi - la - vad dzghvnis shem - ts'ir -

ველ - თა წეს - თა - სა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ველ - თა წეს - თა - სა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
vel - ta ts'es - ta - sa! a - li - lu - i - a!

ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა!
a - li - lu - i - a

ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
a! a - li - lu - i - a!

1) ხელნაწერში ამ მუხლიდან სამივე ხმაში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

1) In the original manuscript the key signature contains a B flat in all voice parts starting from this stanza.

107b. და ვითარცა მეუფისა That We May Raise

საშუალო ზომით - *Andante*

ა - - - მინ! და ვი - თარ - ცა მე -
ა - - - მინ! და ვი - თარ - ცა მე -
a - - - min! da vi - tar - tsa me -

- - - უ -
- - - (ჲ) - - - უ -
- - - (ჲ) - - - u -

ფი - სა ყო - ველ - (ბ)
ფი - სა ყო - ველ -
pi - sa qo - vel -

თა - სა შემ - წყნა - რე - ბელ - თა,
 თა - სა შემ - წყნა - რე - ბელ - თა,
 ta - sa shem - ts'qna - re - bel - ta,

ან - გე - ლოზ - თა - ებრ უ -
 ან - გე - ლოზ - თა - ებრ უ -
 an - - - ge - loz - ta - ebr u -

- - ხი - ლა - ვად ძღვნის შემ - წირ -
 - - ხი - ლა - ვად ძღვნის შემ - წირ -
 - - khi - la - vad dzghvnis shem - ts'ir -

ველ - თა წეს - თა - სა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 ველ - თა წეს - თა - სა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 vel - ta ts'es - ta - sa! a - li - lu - i - a!

ა - ლი - ლუ - - - ი - - - ა - -

ა - ლი - ლუ - - - ი - - - ა - -

a - li - lu - - - i - - - a - -

ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a! a - li - lu - i - a!

108. ის პოლლა Eis Pollá

1) ის პოლ-ლა ე - ტი დეს - პო - ტა! 2)

ის პოლ-ლა ე - ტი დეს - პო - ტა!

is p'ol - la e - t'i des - p'o - t'a!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

2) ე. კ.: „აქ საჭიროა სამღვდელთო კურთხევის წესი: იხილე ამ წიგნის 334 გვერდი“ [იხ. ანთ., ტ. XXI, №119—132].

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

2) E. K.: "Here the ordination rite is necessary: see p. 334 in this book" [see. Anth. Vol. 21, #119-132].

109. უფალო, შეგვიწყალებნ Lord, Have Mercy

1)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

110. უფალო, შეგვიწყალებნ Lord, Have Mercy

1)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - - - -

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - - - -

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - - - -

- - - - ა - - - -

- - - - ა - - - -

- - - - ა - - - -

1) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასალებში სი, მი და ლა ბემოლებია აღნიშნული.

1) In the original manuscript, the key signature contains a B flat, E flat and an A flat in all voice parts.

111. მოგვმადლენ, უფალო ¹⁾
Grant it, O Lord

ცოტა ჩქარა - Andante mosso

2)

მო - გვმა - დლენ, უ - ფა - ლო!
mo - gvma - dlen, u - pa - lo!

1) „ლიტურგიაში“ (ქორიძე, 1895:104) ფ. ქორიძე მიუთითებს, რომ აქ, თხოვნით კვერეჟის დასაწყისში უნდა შესრულდეს, მანამდე მოცემული (წინამდებარე ტომში — №83—85) „უფალო, შეგინყალენ“.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) In *The Liturgy* (Koridze, 1895:104), P. Koridze indicates that the "Lord, Have Mercy" shown previously (#83-85 in the present volume) must be performed here at the start of the Litany of Completion.

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

112. მოგვმადლენ, უფალო Grant it, O Lord

მო - გვმა - დ - ლენ, უ - ფა - ლო!

მო - გვ - მა - დ - ლენ, უ - ფა - ლო!

mo - gvma - d - len, u - pa - lo!

113. მოგვმადლენ, უფალო Grant it, O Lord

მო - გვმა - დ - ლენ, უ - ფა - ლო!

მო - გვმა - დ - ლენ, უ - ფა - ლო!

mo - gvma - dlen, u - pa - lo!

114. შენ, უფალო To You, Lord

შენ, უ - ფა - ლო!

შენ, უ - ფა - ლო!

shen, u - pa - lo!

115. ამინ Amen

1)

ამინ!
ამინ!
a - - - - - min!

116. და სულისაცა And with Your Spirit

2)

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში სი, მი და ლა ბემოლებია აღნიშნული.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

2) In the original manuscript, the key signature contains a B flat, E flat and an A flat in all voice parts.

117a. მამასა და ძესა^{1) 2)} Father, Son

საშუალო მოძრაობით - Andante

3) *p*

მა - მა - სა და ძე - სა და
 ma - ma - sa da dze - sa da

1) ე. კ.: „ა“.

2) ხელნაწერში არის „მამასა და ძესას“ ორი (წინამდებარე და №118) ვარიანტი (ხელნაწერი Q674, გვ. 114-115). ისინი ერთ მელოდიურ არქეტიპზე არიან აგებული, თუმცა ე. კერესელიძისეულ ხელნაწერშიც და ქორიძისეულ გამოცემაშიც (ქორიძე, 1895:106-108) ისინი ერთმანეთისაგან რამდენადმე განსხვავდებიან საკადანსო ნაგებობებში კილოური მიხრილობით.

ამასთან, თანამედროვე პრაქტიკაში ეს საგალობლები სრულდება შეცვლილი საგასალებო ნიშნებით — სანყისი მუხლების კადანსებში არა პირველწყაროსეული ფრიგიული, არამედ ეოლიური მიხრილობით — საგალობელთა ეს ვერსიები №117a და №118b ვარიანტებში გვაქვს წარმოდგენილი.

ალსანიშნავია, რომ საგალობლის როგორც ორიგინალისეული, ასევე, შეცვლილი ვარიანტები სავეებით „ქართულად უღერს“ — ისინი შეესაბამებიან ქართული საგალობლის მუსიკალური ენისა და ესთეტიკის ტრადიციულ ნორმებს. ამასთან, საგალობლის ორივე ვარიანტს დაეძინება ინტონაციური „გამართლება“ და პარალელები სამგალობლო ლიტურგიაში (როგორცაა, წინამდებარე კრებულში ექვარისტისა და სახარების, აგრეთვე, რიგი აკლამაციური ხასიათის საგალობლები).

დღეისათვის დამკვიდრებული სარედაქტორო პრაქტიკით სავალდებულოდ მიიჩნევა ერთი მელოდიური საფუძველის მქონე საგალობლებში საგასალებო ნიშნების იდენტურად აღნიშვნა, რის გამოც „მამასა და ძესას“ ორივე ვარიანტში რედაქტორები ცვლიან საგასალებო ნიშნებს და, მათი აზრით, უახლოებენ „გამშვენებულ“ ვარიანტებს „სადა“ არქეტიპების კილოურ კონფიგურაციას.

ჩვენი აზრით, საგალობლებში (მათ შორის, საგალობელში „მამასა და ძესა“) გამოვლენილი ეს კილოური ფერადოვნებით „თამაში“, ვარიანტულობა, ქართული მუსიკალური აზროვნების სიმდიდრეა, რომელიც უნიფიცირებით კი არ უნდა გავალარიბოთ, არამედ უნდა შევინარჩუნოთ და წარმოვარჩინოთ.

შესაბამისად, წინამდებარე ტომში „მამასა და ძესას“ დედნისეულ (ა) ვარიანტებთან ერთად დაბეჭდილია საგასალებო ნიშნებით განსხვავებულ (ბ) ვარიანტებიც. მათში საგასალებო ნიშნები შეცვლილია საგალობლის თანამედროვე ლიტურგიკულ პრაქტიკაში დამკვიდრებული ნიმუშების მიხედვით. თითოეული ვარიანტის შესრულება დასაშვებად და ქართული სამგალობლო ესთეტიკის შესაბამისად მიგვაჩნია.

3) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასალებში ფა დიეზია აღნიშნული.

1) E. K.: "1st".

2) In the original manuscript there are two (the present one and #118) versions of "Mamasa da dzesa" (manuscript Q674:114-115). They are constructed on the same melodic archetype, though in the manuscript, as well as in the Ph. Koridze 's edition (Koridze, 1895:106-108) they somewhat differ from each other with modal configuration in the cadence constructions.

Besides, in contemporary practice these chants are performed with the changed clef signs - in the initial constructions of stanzas in Mixolydian, instead of original Aeolian - these versions of chants are presented in the variants #117b and #118b.

It is noteworthy, that as original, as changed versions of the chants do sound absolutely "Georgian" - they correspond to the traditional norms of musical language and aesthetics of the Georgian chant. Besides, both versions of the chant have intonational "justification" and parallels in the chant literature (e.g. Eucharist and Gospel chants and a number of acclamation character chants).

According to modern editorial practice it is obligatory for clef symbols in the chants with the same melodic basis to be marked identically, therefore in both versions of "Mamasa da dzesa" the editors changed clef signs and from their point of view, approximated them to the scale configuration of 'simple' archetypes of "ornamented" versions.

We think, that such 'playing' with scale colourfulness and variety in chants (including "Mamasa da dzesa") refers to the richness of Georgian musical thinking, which should not be impoverished by unification, but should be preserved and showcased.

In the presented collection alongside the original versions of "Mamasa da dzesa" (117a, 118a), versions with different clef signs are also printed (117b, 118b). Clef signs in them are changed according to the examples of modern liturgical practice. We consider performing each of these versions to be acceptable and appropriate to the Georgian chanting aesthetics.

3) In the original manuscript the key signature contains an F sharp in all voice parts.

ნმი - და - სა სულ - სა, სა - მე - ბა - სა ერთ-არ - სე -
 ნმი - და - სა სულ - სა, სა - მე - ბა - სა ერთ-არ - სე -
 ts'mi - da - sa sul - sa, sa - me - ba - sa ert - ar - se -

ბა - სა და გა - ნუ - ყო - ფელ - - - სა!
 ბა - სა და გა - ნუ - ყო - ფელ - - - სა!
 ba - sa da ga - nu - qo - pel - - - sa!

117b. მამასა და ძესა Father, Son

საშუალო მოძრაობით - Andante

1) *p*
 მა - მა - სა და ძე - სა
p
 მა - მა - სა და ძე - სა
p
 ma - ma - sa da dze - sa

1) ამ ვარიანტში საგასაღებო ნიშნები აღნიშნულია „მამასა და ძესას“ თანამედროვე პრაქტიკაში დამკვიდრებული ნიმუშების მიხედვით. იხ. შენიშვნა წინა, №117a საგალობელთან.

1) In this version key signatures are indicated according to the example of "Mamasa da dzesa" of modern practice. see note with the previous #117a chant.

და წმი - და - სა სულ - სა,
და წმი - და - სა სულ - სა,
da ts'mi - da - sa sul - sa,

სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა და გა - ნუ -
სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა და გა - ნუ -
sa - me - ba - sa ert - ar - se - ba - sa da ga - nu -

ყო - ფელ - - - - - სა!
ყო - ფელ - - - - - სა!
qo - pel - - - - - sa!
1)

1) ქორიდის „ლიტურგიაში“ (ქორიძე, 1895:107), აქ, ქვემოთ, სქოლიოში წარმოდგენილი „და სულისაცა“-ა მოცემული.
1) The "And with Your Spirit" in Koridze's *The Liturgy* (Koridze, 1895:107) is presented here below in the footnotes.

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

118a. მამასა და ძესა¹⁾

Father, Son

2)

მა - მასა და ძესა და წ - მი - წ -
 მა - მასა და ძესა და წ - მი - წ -
 ma - ma - sa da dze - sa da ts' - mi - n -

და - სა სულ - სა, სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა
 და - სა სულ - სა, სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა
 da - sa sul - sa, sa - me - ba - sa ert - ar - se - ba - sa

და გა - ნუ - ყო - ფელ - - - - სა!
 და გა - ნუ - ყო - ფელ - - - - სა!
 da ga - nu - qo - pel - - - - sa!

1) ე. კ.: „ბ“.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში სი, მი და ლა ბემოლებია აღნიშნული.

1) E. K.: "2nd".

2) In the original manuscript, the key signature contains a B flat, an E flat and an A Flat in all voice parts.

118b. მამასა და ძესა

Father, Son

1)

მა - მა - სა და ძე - სა და წ - მი - წ -

მა - მა - სა და ძე - სა და წ - მი - წ -

ma - ma - sa da dze - sa da ts' - mi - n -

და - სა სულ - სა, სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა

და - სა სულ - სა, სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა

da - sa sul - sa, sa - me - ba - sa ert - ar - se - ba - sa

და გა - ნუ - ყო - ფელ - - - - სა!

და გა - ნუ - ყო - ფელ - - - - სა!

da ga - nu - qo - pel - - - - sa!

1) საგასაღებო ნიშნები აღნიშნულია „მამასა და ძესას“ თანამედროვე პრაქტიკაში დამკვიდრებული ნიმუშების მიხედვით. იხ. შენიშვნა №117a საგალობელთან.

1) Key signatures are marked according to the examples of "Mamasa da dze" of modern practice; see note with the chant #117a.

119. მრწამსი The Creed

1) *Andante* *ნართქ. - recit.*

მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მამა ყოვლისა მპყრობელი,
მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მამა ყოვლისა მპყრობელი,
mrts'ams: er - ti ghmer - ti, mama qovlisa mp'qrobeli,

ზომით - a tempo

შემოქმედი ცათა და ქვეყა - ნი - სა, ხი - ლულ - თა ყო - ველ - თა და
შემოქმედი ცათა და ქვეყა - ნი - სა, ხი - ლულ - თა ყო - ველ - თა და
shemokmedi tsata da kveqa - ni - sa, khi - lul - ta qo - vel - ta da

recit.¹⁾

ა - რა - ხი - ლულ - თა; და ერთი უფალი იესო ქრისტე,
ა - რა - ხი - ლულ - თა; და ერთი უფალი იესო ქრისტე,
a - ra - khi - lul - ta; da erti upali ieso krist'e,

1) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში სი და მი ბემოლებია აღნიშნული.

2) რეჩიტატივისა და ტემპში დაბრუნების აღნიშვნები აქედან ჩვენი ჩამატებულია.

1) In the original manuscript, the key signature contains a B flat and an E flat in all voice parts.

2) Starting here, the recitative and a tempo indications have been added by the editors.

დე ღვთისა მხოლოდ - შობილი, მამისაგან შობილი
 დე ღვთისა მხოლოდ - შობილი, მამისაგან შობილი
 dze ghvtsa mkholod - shobili, mamsigan shobili

a tempo

უ - ნი - ნა - რეს ყო - ველ - თა სა - უ - კუ - ნე - თა,
 უ - ნი - ნა - რეს ყო - ველ - თა სა - უ - კუ - ნე - თა,
 u - ts'i - na - res qo - vel - ta sa - u - k'u - ne - ta,

recit.

ნათელი ნათლისაგან, ღმერთი ჭეშმარიტი ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი
 ნათელი ნათლისაგან, ღმერთი ჭეშმარიტი ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი
 nateli nallisagan, ghmerti ch'eshmarit'i ghmrtisagan ch'eshmarit'isa, shobili

a tempo

და არა ქმნილი, ერთ - არსი მამი - სა, რო - მლი - სა - გან ყო - ვე - ლი შე - ი - ქმნა,
 და არა ქმნილი, ერთ - არსი მამი - სა, რო - მლი - სა - გან ყო - ვე - ლი შე - ი - ქმნა,
 da ara kmnili, ert - arsi mami - sa, ro - mli - sa - gan qo - ve - li she - i - kmna,

recit.

რომელი ჩვენთვის, კაცთათვის, და ჩვენისა ცხოვრებისათვის
romeli chventvis, k'atstatvis, da chvenisa tskhovrebisatvis

გარდამოხდა ზეცით და ხორცი შეისხნა სულისაგან წმიდისა
gardamokhda zetsit da khortsni sheishkhna sulisagan ts'midisa

a tempo

და მარია - მის - გან ქალ - წუ - ლი - სა და გან - კა - ცნა,
da ma - ri - a - mis - gan kal - ts'u - li - sa da gan - k'a - tsna,

recit.

და ჯვარს ეცვა ჩვენთვის, პონტოელისა პილატეს-ზე, და ივნო, და დაეფლა,
da jvars etsva chventvis, p'ont'oelisa p'ilat'es-ze, da ivno, da daepla,

a tempo

და აღდგა მესამესა დღე - სა, მსგავ - სად წე - რი - ლი - სა,
და აღდგა მესამესა დღე - სა, მსგავ - სად წე - რი - ლი - სა,
da aghdga mesamesa dghe - sa, msgav - sad ts'e - ri - li - sa,

და ა-მაღლ-და ზე - ცად და მჯდო-მა - რე არს მარ - ჯვე - ნით მა - მი - სა
და ა-მაღლ-და ზე - ცად და მჯდო-მა - რე არს მარ - ჯვე - ნით მა - მი - სა
da a-maghl-da ze - tsad da mjdo - ma - re ars mar - jve - nit ma - mi - sa

recit.

და კვალად მომავალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდართა,
და კვალად მომავალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდართა,
da k'valad momaval ars didebit, gansjad tskhovelta da mk'vdarta,

a tempo

რომ - ლი - სა სუ - ფე - ვი - სა ა - რა არს და - სა - სრულ;
რომ - ლი - სა სუ - ფე - ვი - სა ა - რა არს და - სა - სრულ;
rom - li - sa su - pe - vi - sa a - ra ars da - sa - srul;

recit.

და სული წმიდა, უფალი და ცხოველსმყოფელი, რომელი მამისაგან გამოვალს,
და სული წმიდა, უფალი და ცხოველსმყოფელი, რომელი მამისაგან გამოვალს,
da sulī ts'mida, upali da tskhovelsmqopeli, romeli mamisagan gamovals,

მამისა თანა და ძისა თანა თაყვანის - იცემების და იდიდე - ბის,
მამისა თანა და ძისა თანა თაყვანის - იცემების და იდიდე - ბის,
mamisa tana da dzisa tana taqvanis - itsemebis da idide - bis,

a tempo

რო - მე - ლი ი - ტყო - და წი - ნას - წარ - მე - ტყველ - თა მი - ერ;
რო - მე - ლი ი - ტყო - და წი - ნას - წარ - მე - ტყველ - თა მი - ერ;
ro - me - li i - t'qo - da ts'i - nas - ts'ar - me - t'qvel - ta mi - er;

recit.

a tempo

ერთი, წმიდა, კათოლიკე და სა - მო - ცი - ქუ - ლო ე - კლე - სი - ა!
ერთი, წმიდა, კათოლიკე და სა - მო - ცი - ქუ - ლო ე - კლე - სი - ა!
erti, ts'mida, k'atolik'e da sa - mo - tsi - ku - lo e - k'le - si - a!

recit. *a tempo*

აღვიარებ ერთსა ნათლისღება - სა მო - სა - ტე - ვე - ბე - ლად ცო - დვა - თა!
აღვიარებ ერთსა ნათლისღება - სა მო - სა - ტე - ვე - ბე - ლად ცო - დვა - თა!
aghviareb ertsa natlisgheba - sa mo - sa - t'e - ve - be - lad tso - dva - ta!

მო - ვე - ლი აღ - დგო - მა - სა მკვდრე-თით და ცხო-ვრე - ბა - სა
მო - ვე - ლი აღ - დგო - მა - სა მკვდრე-თით და ცხო-ვრე - ბა - სა
mo - ve - li agh - dgo - ma - sa mk'vdre - tit da tskho - vre - ba - sa

მერ - მის - სა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!
მერ - მის - სა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!
mer - mis - sa mis sa - u - k'u - ni - sa - sa! a - min!

120. წყალობა! მშვიდობა! ¹⁾

A Mercy of Peace

2) 3) საშუალო მოძრაობით - Andante

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე -

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე -

ts'qa - lo - ba! mshvi - do - ba! she - sa - ts'i - ra - vi ke -

- - - ბი - სა!

- - - ბი - სა!

- - - bi - sa!

121. წყალობა! მშვიდობა! ⁴⁾

A Mercy of Peace

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი

ts'qa - lo - ba! mshvi - do - ba! she - sa - ts'i - ra - vi

1) ე. კ.: „ა“.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში სი, მი და ლა ბემოლებია აღნიშნული.

3) მელოდირი საფუძვლითა და კილოური კონფიგურაციით ეს საგალობელი ენათესავება სახარების №77 და №79 საგალობლებს, აგრეთვე, „მამასა და ძესა“-ს აუთენტურ ვარიანტებს. იხ. შენიშვნა №117a საგალობელთან.

4) ე. კ.: „ბ“.

1) E. K.: "1st".

2) In the original manuscript, the key signature contains a B flat, an E flat and an A flat in all voice parts.

3) With melodic basis and mode-intonational configuration this chant related to gospel chants #77 and #79, also to original versions of "Mamasa da dzesa"; see note with chant #117a.

4) E. K.: "2nd".

ქე - ბი - სა!

ქე - ბი - სა!

ke - bi - sa!

122. და სულისაცა¹⁾ And with Your Spirit

1) საშუალო მოძრაობით - Andante

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

123. გვაქვს უფლისა მიმართ We Lift Them Up

გრძლად - Adagio

გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!

გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!

gvakvs u - pli - sa mi - mart!

1) ფ. ქორიძის „ლიტურგიაში“ (ქორიძე, 1895:114), აქ არა წინამდებარე, არამედ №116 „და სულისაცა“ არის მოცემული.

2) ხელნაწერში გასაღებში სი და მი ბემოლებია აღნიშნული.

1) In P. Koridze's *The Liturgy* (Koridze, 1895:114), "And with Your Spirit" #116 is shown here instead of the present one.

2) The original manuscript contains a B flat and an E flat in the key signature.

124a. ღირს არს და მართალ^{1) 2)}

Meet and Right It Is

საშუალო მოძრაობით - Andante

3)

წართქ. - *recit.*

ღირს არს და მარ-თალ თა - ყვა - ნის - ცე - მა მა - მი - სა და ძი - სა და

ღირს არს და მარ-თალ თა - ყვა - ნის - ცე - მა მა - მი - სა და ძი - სა და

ghirs ars da mar - tal ta - qva - nis - tse - ma ma - mi - sa da dzi - sa da

ზომით - *a tempo*

წმი - დი - სა სუ - ლი - სა, სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა

წმი - დი - სა სუ - ლი - სა, სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა

ts'mi - di - sa su - li - sa, sa - me - bi - sa ert - ar - se - bi - sa

1) ე. კ.: „ა“.

2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№124ა და 124ბ) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

წინამდებარე, 124a ვარიანტი ახლოა ჰიმნის ხელნაწერ და გამოცემულ (ფ. ქორიძის „ლიტურგიის“) ვერსიებთან — მათ მსგავსად, ამ ვარიანტში არ იცვლება ალტერაციის ნიშნები.

„ღირს არს და მართალის“ მეორე, 124b ვარიანტი კი, დამუშავებულია არტემ ერქომაიშვილის აუდიო ჩანაწერებში დაცული იმავე სახელიანი საგალობლის მიხედვით. არტემისეულ ჩანაწერთა მსგავსად, ამ ვარიანტის შუა ნაწილიდან იცვლება საგასაღებო ნიშნები და, შესაბამისად, დამუშავებული ფრაგმენტების ინტონაციურ-ჰარმონიული ელფერიც.

ამასთან, არტემ ერქომაიშვილის ჩანაწერებში ინტონაციური და კილოური ფერადონების კიდევ უფრო მდიდარი გრადაციებია, რომელთა სრულყოფილად ასახვა სანოტო დამწერლობის მეშვეობით, პრაქტიკულად, შეუძლებელია.

3) ხელნაწერში გასაღებში აღნიშნულია სი, მი და ლა ბემოლები.

1) E. K.: "1st".

2) Here are two variants of editing the chant with different accidentals and modal configurations (#124a and 124b).

The current version, #124a, is close to the hymn's manuscript and published (P. Koridze's *The Liturgy*) versions - like them, the accidentals do not change in this variant.

The second variant of "It Is Meet and Right", #124b, has been reworked according to a chant bearing the same title kept in Artem Erkomaishvili's audio recordings. Like Artem's recordings, the key signature changes in the middle of this variant, and accordingly, the intonational, harmonic style of the reworked fragment.

Moreover, there are even richer gradations of the intonational and modal colors in Artem Erkomaishvili's recordings which are practically impossible to completely notate.

3) The original manuscript contains a B flat, an E flat and an A flat in the key signature.

და გა - ნუ - ყო - ფე - ლი - - - - -

და გა - ნუ - ყო - ფე - ლი - - - - -

da ga - nu - qo - pe - li - - - - -

a tempo 1)

ნელად - meno

i - - - - -

i - - - - -

1) ჩვენი ჩამატებულია.
1) Was added by the editors.

rit. *a tempo* 1)

p *p* *p*

i - - - i - - - i - - - i - - -

i - - - i - - - i - - - i - - -

i - - - i - - - i - - - i - - -

i - - - i - - - i - - - i - - -

sa!
sa!
sa!

1) ჩვენი ჩამატებულია.
1) Was added by the editors.

124b. ღირს არს და მართალ

Meet and Right It Is

საშუალო მოძრაობით - Andante

1) *ნართქ. - recit.*

ღირს არს და მარ-თალ თა - ყვა - ნის - ცე - მა მა - მი - სა და ძი - სა

ღირს არს და მარ-თალ თა - ყვა - ნის - ცე - მა მა - მი - სა და ძი - სა

ghirs ars da mar - tal ta - qva - nis - tse - ma ma - mi - sa da dzi - sa

ზომით - a tempo

და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა, სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა

და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა, სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა

da ts'mi - di - sa su - li - sa, sa - me - bi - sa ert - ar - se - bi - sa

და გა - ნუ - ყო - ფე - ლი - - - -

და გა - ნუ - ყო - ფე - ლი - - - -

da ga - nu - qo - pe - li - - - -

1) საგალობლის ამ ვარიანტის ჰარმონიული კონფიგურაცია შესრულებულია იდენტური მელოდიური არქეტიპის მქონე, არტემ ერკომაიშვილისაგან ჩანერილი ამავე სახელიანი საგალობლის მიხედვით.

1) Harmonic configuration of this version of the chant is fulfilled according to the chant with the same name and identical melodic archetype, recorded by Artem Erkomaishvili.

a tempo 1)

ნელად - meno

rit. *a tempo 1)*

p

1) ჩვენი ჩამატებულია.
1) Was added by the editors.

First system of musical notation, featuring three staves (treble, alto, and bass clefs) with notes, rests, and a vertical dashed line. The lyrics below the staves are: - - - - - i - - - - -

Second system of musical notation, featuring three staves with notes and rests. The lyrics below the staves are: i - - - - -

Third system of musical notation, featuring three staves with notes and rests. The lyrics below the staves are: - - - - - სა!
- - - - - სა!
- - - - - სა!

125. ღირს არს და მართალ¹⁾

Meet and Right It Is

საშუალო მოძრაობით - Andante

2)

ღირს არს და მარ - თალ
ღირს არს და მარ - თალ
ghirs ars da mar - tal

თა - ყვა - ნის - ცე - მა მა - მი - სა და ძი -
თა - ყვა - ნის - ცე - მა მა - მი - სა და ძი -
ta - qva - nis - tse - ma ma - mi - sa da dzi -

სა და წმი - დი - სა
სა და წმი - დი - სა
sa da ts'mi - di - sa

1) ე. კ.: „ბ“.

2) ხელნაწერში გასაღებში აღნიშნულია სი, მი, ლა და რე ბემოლები.

1) E. K.: "2nd".

2) The original manuscript contains a B flat, an E flat, an A flat and a D flat in the key signature.

1)

სუ - ლი - სა, სა - მე - ბი - სა
სუ - ლი - სა, სა - მე - ბი - სა
su - li - sa sa - me - bi - sa

ერთ-არ - სე - ბი - სა, და გა - ნუ - ყო -
ერთ-არ - სე - ბი - სა, და გა - ნუ - ყო -
ert - ar - se - bi - sa, da ga - nu - qo -

ფე - ლი - სა!
ფე - ლი - სა!
pe - li - sa!

1) ფ. ქორიძის გამოცემაში (ქორიძე, 1895:114), სიტყვა „სამებისა“ გამღერებულია იმავე რეჩიტატიული ნაგებობით, რითაც მღერდება სიტყვა „ერთ-არსებისა“ (იხ. ანთ., I ტ., №88).

1) In P. Koridze's publication (Koridze, 1895:114), the word "samebisa" is sung to the same recitative structure as the word "ert-arsebisa" (see Anth. Vol. 1, #88).

126a. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო^{1) 2)}

Holy, Holy, Holy

შუათანა მოძრაობით - Andante

3) ნართქმით - recit.

წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო, უფალო საბაოთ, სავსე არიან ცანი და ქვეყანა
წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო, უფალო საბაოთ, სავსე არიან ცანი და ქვეყანა
ts'mi - da - o, ts'mi - da - o, ts'mi - da - o, upalo sabaot, savse arian tsani da kveqana

დიდებითა შენითა! ოსანა მაღალთა შინა! კურთხეულ არს მომავალი სახელითა
დიდებითა შენითა! ოსანა მაღალთა შინა! კურთხეულ არს მომავალი სახელითა
didebita shenita! osana maghalta shina! k'urtkheul ars momavali sakhelita

a tempo¹⁾

უ - ფლი - სა - თა! ო - სა - ნა მა - ლალ - თა ში -
უ - ფლი - სა - თა! ო - სა - ნა მა - ლალ - თა ში -
u - pli - sa - ta! o - sa - na ma - ghal - ta shi -

1) ე. კ.: „ა“.

2) გთავაზობთ საგალობლის რედაქტირების ორ (№126ა და 126ბ) ვარიანტს, განსხვავებულთ ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური კონფიგურაციით.

3) ხელნაწერში გასაღებში აღნიშნულია სი, მი და ლა ბემოლები.

4) მეორე ხმის ალტერნატიული ვერსია ფ. ქორიძის „ლიტურგიიდან“ (ქორიძე, 1895:118).

1) E. K.: "1st".

2) Here are two variants of editing the chant (#126a and 126b) with different accidentals and modal configurations.

3) The original manuscript contains a B flat, an E flat and an A flat in the key signature.

4) The alternative version of the second voice is from P. Koridze's *The Liturgy* (Koridze, 1895:118).

First system of musical notation. It consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The first staff has a melodic line with a fermata. The second and third staves have accompaniment. Dynamics include *f* and *p*. There are accents and slurs. Below the staves are rhythmic markings: *i* - - - - - *i* - - - - -.

Second system of musical notation. It consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. The key signature has three sharps. The first staff has a melodic line with a fermata. The second and third staves have accompaniment. Dynamics include *f* and *p*. There are accents and slurs. Below the staves are rhythmic markings: - - - - - *i* - - - - -.

Third system of musical notation. It consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. The key signature has three sharps. The first staff has a melodic line with a fermata. The second and third staves have accompaniment. Dynamics include *f*. There are accents and slurs. Below the staves are rhythmic markings: - - - - - - - - - - -.

Fourth system of musical notation. It consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. The key signature has three sharps. The first staff has a melodic line with a fermata. The second and third staves have accompaniment. Dynamics include *p*. There are accents and slurs. Above the first staff is the text *შეკ. - rit.*. Below the staves are rhythmic markings: - - - - - - - - - - -.

a tempo 1)

შეკ. - rit.

ი - - - - - ი - - - - -

ნა!
ნა!
ნა!

126b. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო Holy, Holy, Holy

შუათანა მოძრაობით - Andante

2) *recit*

წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო, უფალო საბაოთ, სავსე არიან ცანი და ქვეყანა

წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო, უფალო საბაოთ, სავსე არიან ცანი და ქვეყანა

ts'mi-da - o, ts'mi-da - o, ts'mi-da - o, upalo sabaot, savse arian tsani da kveqana

1) ჩვენი ჩამატებულია.

2) საგანმანათლებლო და კულტურის მინისტრის სამსახურის სახელმწიფო ცენტრის მიხედვით.

1) Was added by the editors.

2) Present version of the chant is processed according to the audio recording of Artem Erkomaishvili.

დიდებითა შენითა! ოსანა მაღალთა შინა! კურთხეულ არს მომავალი სახელითა

დიდებითა შენითა! ოსანა მაღალთა შინა! კურთხეულ არს მომავალი სახელითა

didebita shenita! osana maghalta shina! k'urtkheul ars momavali sakhelita

a tempo

უ - ფლი - სა - თა! ო - სა - ნა მა - ლალ - თა ში - - -

უ - ფლი - სა - თა! ო - სა - ნა მა - ლალ - თა ში - - -

u - pli - sa - ta! o - sa - na ma - ghal - ta shi - - -

i - - - i - - -

i - - - i - - -

- - - - -

- - - - -

First system of a musical score in G major, 2/4 time. It consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. The music features a melody with a dynamic range from *f* (forte) to *p* (piano). The key signature has one sharp (F#). The piece concludes with a sharp sign (#) on the final note of the Treble staff.

Second system of the musical score. It begins with the tempo marking *შეკ. - rit.* (ritardando) and ends with *a tempo*. A vertical dashed line indicates a change in tempo. The music continues with melodic lines in all three staves, featuring various dynamics and articulation marks.

Third system of the musical score, marked *შეკ. - rit.* (ritardando). It continues the melodic development in the Treble, Alto, and Bass staves, leading towards the end of the piece.

Final system of the musical score, showing the concluding measures. It includes the Treble, Alto, and Bass staves. The piece ends with a fermata over the final notes, which are marked with exclamation points (!) and the word "na!" below the Bass staff.

127. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო ¹⁾

Holy, Holy, Holy

დინჯად - Adagio maestoso

2)

წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო,
წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო,
ts'mi - da - o, ts'mi - da - o, ts'mi - da - o,

ნელა - Lento

უ - ფა - ლო სა - ბა - ოთ, სავ - სე ა - რი -
უ - ფა - ლო სა - ბა - ოთ, სავ - სე ა - რი -
u - pa - lo sa - ba - ot, sav - se a - ri -

ან ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა
ან ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა
an tsa - ni da kve - qa - na di - de - bi - ta

1) ე. კ.: „ბ“.

2) ხელნაწერში გასაღებში აღნიშნულია სი და მი ბემოლები.

1) E. K.: "2nd".

2) The original manuscript contains a B flat and an E flat in the key signature.

შე - ნი - თა! ო - სა - ნა მა - ჯა - ლ - თა ში - ნა!
 შე - ნი - თა! ო - სა - ნა მა - ჯა - ლ - თა ში - ნა!
 she - ni - ta! o - sa - na ma - ghal - ta shi - na!

კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა
 კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა
 k'ur - tkhe - ul ars mo - ma - va - li sa - khe - li - ta

უ - ფლი - სა - თა! ო - სა - ნა მა - ჯალ - თა
 უ - ფლი - სა - თა! ო - სა - ნა მა - ჯალ - თა
 u - pli - sa - ta! o - sa - na ma - ghal - ta

ში - ნა, მა - ჯალ - თა ში - ნა!
 ში - ნა, მა - ჯალ - თა ში - ნა!
 shi - na, ma - ghal - ta shi - na!

128. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო¹⁾

„ჭრელი“

Holy, Holy, Holy

"Chreli" (ornamental version)

2) დინჯად - Adagio

წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო,
წმი - და - ო, წმი - და - ო,
ts'mi - da - o, ts'mi - da - o, ts'mi - da - o,

უ - ფა - ლო სა - ბა - - -
უ - ფა - ლო სა - ბა - - -
u - pa - lo sa - ba - - -

ო - - - - ოთ, სავ - სე
ო - - - - ოთ, სავ - სე
o - - - - ot, sav - se

1) ე. კ.: „გ“.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.

1) E. K.: "3rd".

2) In the original manuscript, the key signature contains an F sharp in all voice parts.

ა - რი - - - ან ცა - ნი და ქვე - ყა -

a - ri - - - an tsa - ni da kve - qa -

- - - - - ნა

- - - - - ნა

- - - - - na

დი - დე - ბი - თა შე - ნი - თა! ო - სა - ნა

დი - დე - ბი - თა შე - ნი - თა! ო - სა - ნა

di - de - bi - ta she - ni - ta! o - sa - na

მა - ზალ - - - თა ში - ნა ღმერთ - სა!

მა - ზალ - - - თა ში - ნა ღმერთ - სა!

ma - ghal - - - ta shi - na ghmert - sa!

გრძლად
Largamente

ძლიერ გრძლად
Piu Largo

მოჩქარებით
Accelerando

კურ - თხე - ულ,
კურ - თხე - ულ,
k'ur - tkhe - ul

a tempo 1)

კურ - თხე - ულ არს მო
კურ - თხე - ულ არს მო
k'ur - tkhe - ul ars mo -

- - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა
- - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა
- - ma - va - li sa - khe - li - ta

უ - ფლი - სა - თა! ო - სა - ნა მა - ლალ - თა ში - - -
უ - ფლი - სა - თა! ო - სა - ნა მა - ლალ - თა ში - - -
u - pli - sa - ta! o - sa - na ma - ghal - ta shi - - -

1) ჩვენი ჩამატებულია. 1) Was added by the editors.

rallentando

ნ - - - ნა!
ნ - - - ნა!
i - - - na!

129. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო¹⁾

Holy, Holy, Holy

2)

წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო უ - ფა -
წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო უ - ფა -
ts'mi - da - o, ts'mi - da - o, ts'mi - da - o u - pa -

- - ლო სა - ბა - ოთ, სა - ვ - სე
- - ლო სა - ბა - ოთ, სა - ვ - სე
- - lo sa - ba - ot, sa - v - se

1) ფ. ქორიძის ხელნაწერ Q676-დან.

2) ხელნაწერში გასაღებში ფა და დო დიეზებია აღნიშნული.

1) From P. Koridze's manuscript Q676.

2) The original manuscript contains an F sharp and a C sharp in the key signature.

ა - რი - ა - ნ ცა - ნი და ქვე -
ა - რი - ა - ნ ცა - ნი და ქვე -
a - ri - a - n tsa - ni da kve -

ყა - ნა დი - დე - ბი -
ყა - ნა დი - დე - ბი -
qa - na di - de - bi -

თა შე - ნი - თა! ო - სა - ნა
1) თა შე - ნი - თა! ო - სა - ნა
ta she - ni - ta! o - sa - na

მა - ლალ - თა ში - ნა! კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი
მა - ლალ - თა ში - ნა! კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი
1) ma - ghal - ta shi - na! k'ur - tkhe - ul ars mo - ma - va - li

1) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!

სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!

sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta!

ო - სა - ნა მა - ჯა - ჯ - თა

ო - სა - ნა მა - ჯა - ჯ - თა

o - sa - na ma - gha - l - ta

ში - - - - -

ში - - - - -

shi - - - - -

- - - ნა!

- - - ნა!

- - - ნა!

na!

130. წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს¹⁾

(„ჭრელი“, სამღვდელთმთავრო)

Holy, Holy, Holy

("Chreli" (ornamented version), For a Hierarch)

2)

წმი - და არს! წმი - და არს! წმი - და არს
წმი - და არს! წმი - და არს! წმი - და არს
ts'mi - da ars! ts'mi - da ars! ts'mi - da ars

უ - ფა - ლი სა - ბა - ოთ!
უ - ფა - ლი სა - ბა - ოთ!
u - pa - li sa - ba - ot!

სა - ვსე ა - რი - ან ცა - ნი
სა - ვსე ა - რი - ან ცა - ნი
sa - vse a - ri - an tsa - ni

1) რ. ხუნდაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2124:240).

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის ნიშნების გარეშე.

3) ხელნაწერში ზოგიერთი ბგერის სიმაღლე გაურკვეველია. ასეთი ადგილები ამოკითხვის ვარიანტებს ამგვარად წარმოვადგენთ.

1) From R. Khundadze's manuscript (Folklore Center, Manuscript #2124:240).

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) The placements of the some of the pitches in the manuscript are vague. Possible readings of such places are presented like this.

ლთა ში -
ლთა ში -
lta shi -

ნა! კურ - თხე - ულ არს
ნა! კურ - თხე - ულ არს
na! k'ur - tkhe - ul ars

მო - მა - ვა -
მო - მა - ვა -
mo - ma - va -

ლი სა - ხე -
ლი სა - ხე -
li sa - khe -

ლი - თა ც
ლი - თა ც
li - ta u

ფლი - სა
ფლი - სა
pli - sa

თა! ო - სა - ნა მა - ღა
თა! ო - სა - ნა მა - ღა
ta! o - sa - na ma - gha

ლთა ში - ნა!
ლთა ში - ნა!
lta shi - nal

1) რ.ხ.: „ეს „წმიდა არსი“ სულ უსიტყვოთ, ჭრელათ [იგულისხმება სიტყვებში ჩამატებული ფონემებით შესრულება. იხ. №131] იგალობება მღვდელმთავრის წირვაზე. მაქვს უსიტყვოთაც დანერილი, მარა აქ სიტყვებითაც დავწერე. რ.ხ.“

1) R.Kh. [Razhden Khundadze]: "This "Holy is the Lord Our God" is chanted in the ornamental style without any words (performance with additional phonemes in the words is implied. See #131) at a hierarchical liturgy. I have written it without any words, but here it is written with them." R.Kh."

131. წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს¹⁾

(„ჭრელი“, სამღვდელთმთავრო)

Holy, Holy, Holy

("Chreli" (ornamented version),
For a Hierarch)

2)

წმი - და არს! წმი - და არს! წმი - და არს
წმი - და არს! წმი - და არს! წმი - და არს
ts'mi - da ars! ts'mi - da ars! ts'mi - da ars

უ - ფა - ლი სა - ბა - - - ოთ!
უ - ფა - ლი სა - ბა - - - ოთ!
u - pa - li sa - ba - - - ot!

4) ა ი ა აი აი უ - ვი
ა ი ა აი აი u - vi

5)

სა - ვსე ა - რი - ან ცა - ნი
სა - ვსე ა - რი - ან ცა - ნი
sa - vse a - ri - an tsa - ni

- 1) რ. ხუნდაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2124:248).
 - 2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის ნიშნების გარეშე.
 - 3) გაურკვეველია, აქ სი-ა თუ ლა.
 - 4) ხელნაწერში ასე, | ხმის ზემოთაა მოცემული სიტყვებში ჩამატებული ფონემები — როგორც №130-თან აღნიშნავს მამა რაჟდენი, „უსიტყვოდ, ჭრელად“ საგალობლად.
 - 5) გაურკვეველია, ეს თანაჟღერადობა მთელი გრძლიობისა თუ ნახევრიანია.
- 1) From R. Khundadze's manuscript (Folklore Center, Manuscript #2124:248).
 - 2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.
 - 3) It is uncertain whether there is a B or A here.
 - 4) These phonemes are added into the words shown above the first voice like this in the manuscript - like Fr. Razhden notes at #130 as a "wordless, ornamented" chant.
 - 5) It is unclear whether this pitch is a whole note or half note.

ნო იო ი ა აია კა ა ი ი ი

და ქვე - ყა - ნა დი - დე -

და ქვე - ყა - ნა დი დე -

და კვე - ჟა - ნა დი - დე -

ა აუ ვი ი ე

ბი - ბი - ბი -

ბი - ბი - ბი -

უ ვი ე

თა მი - სი - თა!

თა მი - სი - თა!

თა მი - სი - თა!

ta mi - si - ta!

- 1) ამ მუხლში ზოგან II ხმის ორი პარტიაა მოცემული, ზოგან კი, მათგან დაბალი პარტია გადაშლილია. წერილი შრიფტით ნაჩვენებია რ. ხუნდაძის მიერ ჩაწერილი და შემდეგ გადაშლილი ნოტები. გაურკვეველია, აქ II ხმის ორი ალტერნატიული ვარიანტია მოცემული, თუ ოთხხმიანი ფაქტურა, რომელიც სამხმიანად გადააკეთა ჩამწერმა.
 - 2) აქ დო ბეკარი მხოლოდ მაშინ უნდა შესრულდეს, თუკი II ხმაში წერილი შრიფტით ნაბეჭდი სოლ ბეკარი შესრულდება.
 - 3) ხელნაწერში კარგად არ იკითხება აქ, II ხმის ზედა ვარიანტში ლა-ა ჩაწერილი თუ სი.
- 1) In some places in this verse, there are two parts for the second voice shown, in other places however, the lower part has been struck out. The notes written down by R. Khundadze and later struck out are shown in the smaller script. It is unclear whether there are two alternative variants of the second voice here, or if it is a four-voice texture arranged into three voices by the score writer.
- 2) Here, only C natural must be performed, if the G natural printed in smaller script is performed in the second voice.
- 3) Here in the manuscript, it is unclear whether there is an A written here or a B in the second voice's upper variant.

132.

ამინ Amen

ცქვიტად - Andante

ამინ!
ამინ!
a - min!

133.

საშუალო მოძრაობით - Andante

ამინ! ამინ!
ამინ! ამინ!
a - min! a - min!

1) ხელნაწერში აქ მი ბემოლია.

1) There is an E flat in the original manuscript.

134. შენ გიგალობთ¹⁾ We Praise Thee

საშუალო მოძრაობით - Andante

2)

შენ გი - გა - ლობთ, შენ
შენ გი - გა - ლობთ, შენ
shen gi - ga - lobt, shen

(b)

გა - კურ - თხევთ, შე - ნ გმა - დ - ლობთ,
გა - კურ - თხევთ, შე - ნ გმა - დ - ლობთ,
ga - k'ur - tkhevt, she - n gma - d - lobt,

უ - ფა - ლო, და გე - ვე - დრე - ბით შენ, ღმერ - თო ჩვე -
უ - ფა - ლო, და გე - ვე - დრე - ბით შენ, ღმერ - თო ჩვე -
u - pa - lo, da ge - ve - dre - bit shen, ghmer - to chve -

1) ე. კ.: „ა“.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული. ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი დასმულია.

1) E. K.: "1st".

2) In the original manuscript, the key signature contains a B flat in all voice parts. The extra key signature accidentals have been added here by the editors.

First system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs). The music is in a key with two flats and a 3/4 time signature. It features a melody in the treble clef, a supporting line in the alto clef, and a bass line in the bass clef. The system concludes with a fermata over the final note.

Second system of musical notation, consisting of three staves. The melody in the treble clef continues with a fermata. The alto and bass staves provide harmonic support. Below the staves, the letter 'e' is written under the first and fifth measures, indicating a vocal entry point.

Third system of musical notation, consisting of three staves. The melody in the treble clef includes several notes with accents. The alto and bass staves continue their accompaniment. The letter 'e' is written under the first measure, indicating a vocal entry point.

Fourth system of musical notation, consisting of three staves. The melody in the treble clef continues with a fermata. The alto and bass staves provide harmonic support. The system concludes with a fermata over the final note.

შევ. - rit. *a tempo 1)*

- - - - e - - - -

- - - - - - - -

ნო!
ნო!
no!

1) ჩვენი ჩამატებულია.
1) Was added by the editors.

135. შენ გიგალობთ^{1) 2)}

We Praise Thee

შუათანა მოძრაობით - Andante

3)

შენ გი - გა - ლობთ, შენ გა - კურ -
შენ გი - გა - ლობთ, შენ გა - კურ -
shen gi - ga - lobt, shen ga - k'ur -

თხევთ, შენ გმად - ლობთ, უ - ფა - ლო,
თხევთ, შენ გმად - ლობთ, უ - ფა - ლო,
tkhevt, shen gmad - lobt, u - pa - lo,

და გე - ვე - დრე - ბით შენ, ღმერ - თო ჩვე - - -
და გე - ვე - დრე - ბით შენ, ღმერ - თო ჩვე - - -
da ge - ve - dre - bit shen, ghmer-to chve - - -

1) ე. კ.: „ბ“.

2) №134 და №135 საგალობლები ერთი მელოდირ-კომპოზიციური არქეტიპის მელოდირი, ჰარმონიული და ფაქტურული ასპექტებით განსხვავებულ ორ ვარიანტად განხორციელების საუკეთესო მაგალითია.

3) ხელნაწერში საგალობელი ალტერაციის ნიშნების გარეშეა ნოტირებული. აქ მოცემული ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) E. K.: "2nd".

2) #134 and #135 chants are the best examples of creation two (melodic, harmonic and textural) versions from the one melodic-compositional archetype.

3) The chant is notated without any accidentals in the manuscript. The extra key signature accidentals have been added here by the editors.

rit. *a tempo* 1)

63 63 no o (b)

o!

(b)

rit.

2)

1) ჩვენი ჩამატებულია

2) ფ. ქორიძის ზოგიერთ ხელნაწერში ამ ადგილზე ბანის ასეთი, *ad libitum* შესასრულებელი სვლაა მოცემული.

1) Was added by the editors.

2) In some of P. Koridze's manuscripts, such a movement to be performed by the bass *ad libitum* is shown here.

a tempo 1)

ლმერ - - - - -
ლმერ - - - - -
ghmer - - - - -

თო! და გე - ვე - დრე -
თო! და გე - ვე - დრე -
to! da ge - ve - dre -

ბით შენ, ლმერ - თო ჩვე -
ბით შენ, ლმერ - თო ჩვე -
bit shen, ghmer - to chve -

- - - - - ნო!
- - - - - ნო!
- - - - - ნო!

1) ჩვენი ჩამატებულია.
1) Was added by the editors.

136. ღირს არს ქეშმარიტად It is Truly Meet

შუათანა მოძრაობით - *Andante mosso*

1)

ღირს არს ქეშ - მა - რი -
ღირს არს ქეშ - მა - რი -
ghirs ars ch'esh - ma - ri -

ტად, რა - თა გა - დი -
ტად, რა - თა გა - დი -
t'ad, ra - ta ga - di -

დებ - დეთ, შენ, ღვთის - მშო - ბე -
დებ - დეთ, შენ, ღვთის - მშო - ბე -
deb - det, shen, ghvtis - msho - be -

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის
ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის
lo, ro - me - li ma - ra - dis

სა - ნა - ტრელ ი -
სა - ნა - ტრელ ი -
sa - na - t'rel i -

ქმენ, ყოვ - ლად უ - ბი -
ქმენ, ყოვ - ლად უ - ბი -
kmen, qov - lad u - bi -

წოდ და დე - დად ღვთი - სა
წოდ და დე - დად ღვთი - სა
ts'od da de - dad ghvti - sa

ჩვე - ნი - სა; უ - პა - ტი - ოს - ნეს -
ჩვე - ნი - სა; უ - პა - ტი - ოს - ნეს -
chve - ni - sa; u - p'a - t'i - os - nes -

სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა
სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა
sa ke - ru - bim - ta - sa

და ა - ღმა - ტე - ბით უ -
და ა - ღმა - ტე - ბით უ -
da a - ghma - t'e - bit u -

ზეს - თა - ეს - სა სე - რა -
ზეს - თა - ეს - სა სე - რა -
zes - ta - es - sa se - ra -

ფიმ - თა - სა, გა - ნუ - ხრწნე - ლა - რ
ფიმ - თა - სა, გა - ნუ - ხრწნე - ლა - რ
pim - ta - sa, ga - nu - khrts'ne - (#) la - d

მშო - ბელ - სა სი - ტყვი -
მშო - ბელ - სა სი - ტყვი -
msho - bel - sa si - t'qvi -

სა ღვთი - სა - სა, მხო - ლო - სა
სა ღვთი - სა - სა, მხო - ლო - სა
sa ghvti - sa - sa, mkho - lo - sa

ღვთის - მშო - ბელ - სა გა -
ღვთის - მშო - ბელ - სა გა -
ghvtis - msho - bel - sa ga -

1) ფ. ქორიძის „ლიტურგიაში“ აქ მითითებულია: „შეკავებით - Rallentando“.

2) შემდეგ გვერდზე გთავაზობთ ამ ფრაგმენტის ალტერაციის ნიმუშებითა და მიხრილობით განსხვავებულ ვარიანტს.

1) In P. Koridze's *The Liturgy*, "rallentando" is indicated here.

2) A different variant of this fragment with accidentals and modal turns is shown on the next page.

ლო - ბით გა -
ლო - ბით გა -
lo - bit ga -

დი - დებ - დეთ!
დი - დებ - დეთ!
di - deb - det!

ossia:
ან ასე:

ღვთის - მშო - ბელ - სა გა -
ღვთის - მშო - ბელ - სა გა -
ghvtis - msho - bel - sa ga -

ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
lo - bit ga - di - deb - det!

137. ყოველთა და ყოვლისათვის^{1) 2)}

And All the People

ყოველ-თა და ყოვ - ლი - - - სა - - - - თვის!
ყოველ-თა და ყოვ - ლი - - - სა - - - - თვის!
ყოველ-თა და ყოვ - ლი - - - სა - - - - თვის!

qo - vel - ta da qov - li - - - sa - - - - tvis!

138. ყოველთა და ყოვლისათვის³⁾

And All the People

ყოველ - თა და ყოვ - ლი - სა - - - - -
ყოველ - თა და ყოვ - ლი - სა - - - - -
ყოველ - თა და ყოვ - ლი - სა - - - - -

qo - vel - ta da qov - li - sa - - - - -

1) ე. კ.: „ა“.

2) დღევანდელ პრაქტიკაში ამ საგალობლის მცირედ განსხვავებული, სქოლიოში მოცემული ვერსიაა გავრცელებული.

3) ე. კ.: „ბ“.

4) ხელნაწერში გასაღებში აღნიშნულია *სი*, *მი* და *ლა* ბემოლები.

1) E. K.: "1st".

2) A slightly different version of this chant widespread in modern day practice is shown in the footnotes.

3) E. K.: "2nd".

4) The original manuscript contains a B flat, an E flat and an A flat in the key signature.

ყოველ-თა და ყოვ - ლი - - - სა - - - - თვის!
ყოველ-თა და ყოვ - ლი - - - სა - - - - თვის!
ყოველ-თა და ყოვ - ლი - - - სა - - - - თვის!

qo - vel - ta da qov - li - - - sa - - - - tvis!

ა - - - - -

თვის!
თვის!
tvis!

139. ამინ
Amen

ამინ!
ამინ!
a - - - - - min!

140. და სულისაცა And with Your Spirit

ნელად - Adagio

1)

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა - თა - წა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა - თა - წა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa - ta - na!

141. უფალო, შეგვიწყალებ²⁾ Lord, Have Mercy

3)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she-gvi - ts'qa - len!

1) ფ. ქორიძის „ლიტურგიაში“ პირველი სამი მარცვალი მერვედი გრძლიობის თანაჟღერადობებით მღერდება, ისე, როგორც 117b საგალობლის შემდეგ, სქოლიოშია მოცემული.

2) ფ. ქორიძის „ლიტურგიაში“ აქ წარმოდგენილი (№141—147) კვერეჟის მუხლები დაბეჭდილი არაა, მაგრამ, მითითებულია, რომ აქ უნდა შესრულდეს მანამდე მოცემული (წინამდებარე ტომის №83—85 და №111—115) კვერეჟები. მათგან ზოგიერთი ემთხვევა აქ წარმოდგენილ კვერეჟის მუხლებს, ხოლო №141—143 ე. კვერეჟიძის მიერაა დამატებული.

3) ხელნაწერში გასაღებში სი და მი ბემოლებია აღნიშნული.

1) In P. Koridze's *The Liturgy*, the first three syllables are sung with eighth note pitches. Like chant #117b, it is shown in the footnotes.

2) The lityny verses presented here (#141-147) are not printed in P. Koridze's *The Liturgy*, but it is indicated that litanies previously shown must be performed here (#83-85 and #111-115 of the present volume). Some of them coincide with the litanies presented here, whereas #141-143 had been added by E. Kereselidze.

3) In the original manuscript, the key signature contains a B flat, an E flat and an A Flat in all voice parts.

142. უფალო, შეგვიწყალებნ Lord, Have Mercy

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

143. უფალო, შეგვიწყალებნ Lord, Have Mercy

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

144. მოგვმადლენ, უფალო Grant it, O Lord

მოგვ - მა - დლენ, უ - ფა - ლო!

mogv - ma - dlen, u - pa - lo!

1) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

1) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

145. მოგვმადლენ, უფალო Grant it, O Lord

მოგვ - მა - დლენ, უ - ფა - ლო!

მოგვ - მა - დლენ, უ - ფა - ლო!

mogv - ma - dlen, u - pa - lo!

146. მოგვმადლენ, უფალო Grant it, O Lord

მოგვ - მად - ლენ, უ - ფა - ლო!

მოგვ - მად - ლენ, უ - ფა - ლო!

mogv - mad - len, u - pa - lo!

147. შენ, უფალო To You, Lord

შენ, უ - ფა - ლო!

შენ, უ - ფა - ლო!

shen, u - pa - lo!

1) ხელნაწერში აქ სი ბეკარია.

1) There is a B natural in the original manuscript.

148. მამაო ჩვენო ¹⁾

Our Father

2) *p*

მა - მა - ო ჩვე - ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა, წმი - და

მა - მა - ო ჩვე - ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა, წმი - და

ma - ma - o chve - no, ro - me - li khar tsa - ta shi - na, ts'mi - da

ი - ყავნ სა - ხე - ლი შე - ნი, მო - ვე - დინ სუ - ფე - ვა შე - ნი,

ი - ყავნ სა - ხე - ლი შე - ნი, მო - ვე - დინ სუ - ფე - ვა შე - ნი,

i - qavn sa - khe - li she - ni, mo - ve - din su - pe - va she - ni,

ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი, ვი - თარ - ცა ცა - თა ში - ნა,

ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი, ვი - თარ - ცა ცა - თა ში - ნა,

i - qavn ne - ba she - ni, vi - tar - tsa tsa - ta shi - na,

1) ე. კ.: „ა“.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში *სი* ბემოლია აღნიშნული.

1) E. K.: "1st".

2) In the original manuscript, the key signature contains a B flat in all voice parts.

ე - გრე - ცა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და; პუ - რი ჩვე - ნი

ე - გრე - ცა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და; პუ - რი ჩვე - ნი

e - gre - tsa kve - qa - na - sa ze - da; p'u - ri chve - ni

არ - სო - ბი - სა მო - მეც ჩვენ დღეს, და მო - მი - ტე - ვენ ჩვენ

არ - სო - ბი - სა მო - მეც ჩვენ დღეს, და მო - მი - ტე - ვენ ჩვენ

ar - so - bi - sa mo - mets chven dghes, da mo - mi - t'e - ven chven

თა - ნა - ნა - დებ - ნი ჩვენ - ნი, ვი - თარ - ცა ჩვენ მი - უ - ტე - ვებთ

თა - ნა - ნა - დებ - ნი ჩვენ - ნი, ვი - თარ - ცა ჩვენ მი - უ - ტე - ვებთ

ta - na - na - deb - ni chven - ni, vi - tar - tsa chven mi - u - t'e - vebt

თა - ნა - მდე - ბთა მათ ჩვენ - თა, და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გან - სა - ცდელ -

თა - ნა - მდე - ბთა მათ ჩვენ - თა, და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გან - სა - ცდელ -

ta - na - mde - bta mat chven - ta, da nu she - mi - qva - neb chven gan - sa - tsel -

სა, ა - რა - მედ მი - ხსნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
სა, ა - რა - მედ მი - ხსნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
sa, a - ra - med mi - khsnen chven bo - ro - t'i - sa - gan!

149. მამაო ჩვენო¹⁾

Our Father

გრძლად - Adagio

მა - მა - ო ჩვე - ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა,
მა - მა - ო ჩვე - ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა,
ma - ma - o chve - no, ro - me - li khar tsa - ta shi - na,

წმი - და ი - ყავნ სა - ხე - ლი შე - ნი, მო - ვე - დინ
წმი - და ი - ყავნ სა - ხე - ლი შე - ნი, მო - ვე - დინ
ts'mi - da i - qavn sa - khe - li she - ni, mo - ve - din

1) ფ. ქორიძის „ლიტურგიაში“ არა №148, არამედ წინამდებარე და №150 „მამაო ჩვენო“-ებია მოცემული. ე. კერესელიძის ხელნაწერ Q674-ში — №148 და 150.

1) #148 is not shown in P. Koridze's *The Liturgy*, instead it is the present one and #150. In E. Kereselidze's manuscript Q-674 they are #148 and 150.

სუ - ფე - ვა შე - ნი, ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი,
სუ - ფე - ვა შე - ნი, ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი,
su - pe - va she - ni, i - qavn ne - ba she - ni,

ვი - თარ - ცა ცა - თა ში - ნა, ე - გრე - ცა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და;
ვი - თარ - ცა ცა - თა ში - ნა, ე - გრე - ცა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და;
vi - tar - tsa tsa - ta shi - na, e - gre - tsa kve - qa - na - sa ze - da;

პუ - რი ჩვე - ნი არ - სო - ბი - სა მო - მეც ჩვენ დღეს,
პუ - რი ჩვე - ნი არ - სო - ბი - სა მო - მეც ჩვენ დღეს,
p'u - ri chve - ni ar - so - bi - sa mo - mets chven dghes,

და მო - მი - ტე - ვენ ჩვენ თა - ნა - ნა - დე - ბნი ჩვენ - ნი, ვი - თარ - ცა
და მო - მი - ტე - ვენ ჩვენ თა - ნა - ნა - დე - ბნი ჩვენ - ნი, ვი - თარ - ცა
da mo - mi - t'e - ven chven ta - na - na - de - bni chven - ni, vi - tar - tsa

ჩვენ მი - უ - ტე - ვებთ თა - ნა - მდე - ბთა მათ ჩვენ - თა,
ჩვენ მი - უ - ტე - ვებთ თა - ნა - მდე - ბთა მათ ჩვენ - თა,
chven mi - u - t'e - vebt ta - na - mde - bta mat chven - ta,

და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გა - ნსა - ცდელ - სა,
და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გა - ნსა - ცდელ - სა,
da nu she - mi - qva - neb chven ga - nsa - tsdel - sa,

ა - რა - მელ მი - ხსნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
ა - რა - მელ მი - ხსნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
a - ra - med mi - khsnen chven bo - ro - t'i - sa - gan!

150. მამაო ჩვენო¹⁾

Our Father

საშუალო მოძრაობით - Andante

*recit.*³⁾ *a tempo*³⁾

მა - მა - ო ჩვე - ნო, რომელი ხარ ცათა შინა, წმიდა იყავნ სახელი შე - ნი,
მა - მა - ო ჩვე - ნო, რომელი ხარ ცათა შინა, წმიდა იყავნ სახელი შე - ნი,
2) ma - ma - o chve - no, romeli khar tsata shina, ts'mida iqavn sakheli she - ni,

*recit.*³⁾

მოვედინ სუფევა შენი, იყავნ ნება შენი, ვითარცა ცათა შინა,
მოვედინ სუფევა შენი, იყავნ ნება შენი, ვითარცა ცათა შინა,
movedin supeva sheni, iqavn neba sheni, vitartsa tsata shina,

*a tempo*³⁾ *recit.*³⁾

ეგრეცა ქვეყანასა ზე - და; პური ჩვენი არსობისა მომეც ჩვენ დღეს,
ეგრეცა ქვეყანასა ზე - და; პური ჩვენი არსობისა მომეც ჩვენ დღეს,
egretsa kveqanasa ze - da; p'uri chveni arsobisa momets chven dghes,

1) ე. კ.: „ბ“.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) ჩვენი ჩამატებულია.

1) E. K.: "2nd".

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

3) Was added by the editors.

და მომიტევენ ჩვენ თანანადებნი ჩვენნი, ვითარცა ჩვენ მიუტევებთ თანამდებთა

და მომიტევენ ჩვენ თანანადებნი ჩვენნი, ვითარცა ჩვენ მიუტევებთ თანამდებთა

da momit'even chven tananadebni chvenni, vitartsa chven miut'evibt tanamdebta

a tempo 1) *recit.* 1)

მათ ჩვენ - თა, და ნუ შემიყვანებ ჩვენ განსაცდელსა,

მათ ჩვენ - თა, და ნუ შემიყვანებ ჩვენ განსაცდელსა,

mat chven - ta, da nu shemiqvaneb chven gansatsdelsa,

a tempo 1)

ა - რა - მედ მი - ხსნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!

ა - რა - მედ მი - ხსნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!

a - ra - med mi - khsnen chven bo - ro - t'i - sa - gan!

1) ჩვენი ჩამატებულია.
1) Was added by the editors.

151. ამინ Amen

1)

ა - - - მინ!

ა - - - მინ!

a - - - min!

152. და სულისაცა²⁾ And with Your Spirit

3)

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

153. შენ, უფალო⁴⁾ To You, Lord

საშუალო მოძრაობით - Andante

1)

შენ, უ - ფა - - -

შენ, უ - ფა - - -

shen, u - pa - - -

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

2) ფ. ქორიძის ლიტურგიაში აქ სხვა (წინამდებარე ტომის №116) „და სულისაცა“-ა.

3) ხელნაწერში გასაღებში აღნიშნულია სი, მი და ლა ბემოლები.

4) ფ. ქორიძის ლიტურგიაში ეს საგალობელი ორჯერ მოკლე გრძლიობებითაა ნოტირებული, ამასთან მითითებულია, რომ აქ ამავე მუსიკაზე დადებული „ამინ“ უნდა შესრულდეს, ნაცვლად №152-ისა.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

2) Another "And with Your Spirit" (#116 of the present volume) is here in P. Koridze's *The Liturgy*.

3) The original manuscript contains a B flat, an E flat and an A flat in the key signature.

4) In P. Koridze's *The Liturgy*, this chant is notated in cut time, it is indicated that the "Amen" placed here must be performed to the same music instead of #152.

ლო!
ლო!
a - lo!

154. ამინ Amen

1) მწყაზრად - *Grazioso*

ა - მინ!
ა - მინ!
a - min!

a

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

155. ერთ არს წმიდა One is Holy

1)

2)

1) ხელნაწერში გასაღებში აღნიშნულია სი, მი და ლა ბემოლები.

2) ე. კ.: „ამ „ერთ-არს წმიდა ერთ-არს“ გალობის შემდეგ: იწყება განიცადეს საგალობელი: „აქებდითი“, და სხვანი...“.

ამასთან, ამ მინაწერის მიუხედავად, ე. კერესელიძე აქვე აღნიშნავს: „ხოლო უკეთუ იყვნენ მზიარებელნი ვინმე, ვგალობთ ამას:“ და მოცემული აქვს საგალობელი „ხორცი ქრისტესი“. ეს უკანასკნელი ზიარების მომენტის შესაბამის ადგილზე გადავიტანეთ და 160 ნომრად დაბეჭდილი.

1) The original manuscript contains a B flat, an E flat and an A flat in the key signature.

2) E.K.: "After this "One is Holy" chant, the anthems for Sunday liturgy begin: "Praise the Lord", etc."

Moreover, despite this caption, here E. Kereselidze also notes: "Whereas if there is anyone receiving communion, we chant this." Here he shows "Receive the Body of Christ". This chant has been moved over to the corresponding place for communion and printed as #160.

156. კვირის „განიცადე“¹⁾ Communion Hymn for the Sunday Liturgy

ნელად - Adagio

2)

ა - ქებ - დით უ - ფალ -
ა - ქებ - დით უ - ფალ -
a - keb - dit u - pal -

სა
სა
sa

ცა
ცა
tsa

1) ე. კ.: „განიცადეს საგალობელნი“.

2) ხელნაწერში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.

3) ფ. ქორიძის „ლიტურგიაში“ ეს ხუთი ბგერა კვინტოლი მეთექვსმეტელების რიტმითაა ნოტირებული.

1) E.K.: "Chants for the Sunday liturgy communion hymn."

2) The original manuscript contains an F sharp in the key signature.

3) In P. Koridze's *The Liturgy*, these five pitches are notated as quintuplet sixteenth notes.

First system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line in the treble clef, a piano accompaniment in the treble clef, and a piano accompaniment in the bass clef. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The vocal line begins with a dotted quarter note followed by eighth notes. The piano accompaniment features a steady eighth-note pattern in the right hand and a similar pattern in the left hand. A slur covers the first two measures of the vocal line, and a dashed line indicates a continuation of the melody.

a - - - - -

Second system of musical notation, continuing the piece. The vocal line has a long note followed by a quarter note and then eighth notes. The piano accompaniment continues with its eighth-note pattern. A slur covers the vocal line, and a dashed line indicates a continuation of the melody.

a - - - - -

Third system of musical notation. The vocal line starts with a piano (*p*) dynamic marking and features a series of eighth notes. The piano accompaniment also has a piano (*p*) dynamic marking and continues with eighth notes. A slur covers the vocal line, and a dashed line indicates a continuation of the melody.

a - - - - -

Fourth system of musical notation. The vocal line has a series of eighth notes. The piano accompaniment continues with eighth notes. A slur covers the vocal line, and a dashed line indicates a continuation of the melody.

- - - - -

First system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line in treble clef, a piano accompaniment in treble clef, and a piano accompaniment in bass clef. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The vocal line begins with a long note followed by a series of eighth notes. The piano accompaniment features a steady eighth-note pattern in the right hand and a bass line in the left hand. The lyrics "ა - - - - -" are written below the vocal staff.

Second system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line in treble clef, a piano accompaniment in treble clef, and a piano accompaniment in bass clef. The key signature has three sharps. The vocal line continues with eighth notes and a final half note. The piano accompaniment continues with eighth notes and includes some accents. The lyrics "- - - - -" are written below the vocal staff.

Third system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line in treble clef, a piano accompaniment in treble clef, and a piano accompaniment in bass clef. The key signature has three sharps. The vocal line includes a measure with a circled "ა" and another with a circled "ბ". The piano accompaniment continues with eighth notes. The lyrics "ta - - - - - a -" are written below the vocal staff.

Fourth system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line in treble clef, a piano accompaniment in treble clef, and a piano accompaniment in bass clef. The key signature has three sharps. The vocal line continues with eighth notes. The piano accompaniment continues with eighth notes. The lyrics "- - - - -" are written below the vocal staff.

1)

2)

1) სქოლიოში მოცემულია ამ ორი მუხლის ალტერნატიული ვარიანტი, რომელშიც განსხვავებულად აღვნიშნეთ ალტერაციის ნიშნები.

2) ხელნაწერში ფერმატა არა პაუზაზე, არამედ მის წინა რე-ზეა დასმული, ფ. ქორიძის „ლიტურგიაში“ — ამ პაუზაზეა.

1) An alternative variant of these two verses is shown in the footnotes where the accidentals have been marked differently.

2) In the manuscript, the fermata is not on the rest, but on the D preceding it. In Koridze's *The Liturgy*, it is on this rest.

First system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line in the treble clef, a piano accompaniment in the treble clef, and a piano accompaniment in the bass clef. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The vocal line begins with a long note, followed by a series of eighth and quarter notes. The piano accompaniment features a steady eighth-note pattern in the right hand and a bass line with quarter and eighth notes. The lyrics 'a - - - - -' are positioned below the vocal staff.

Second system of musical notation. It continues the piece with three staves. The vocal line has a melodic line with some grace notes. The piano accompaniment continues with a consistent eighth-note accompaniment. The lyrics 'a - - - - - a -' are positioned below the vocal staff.

Third system of musical notation. It continues the piece with three staves. The vocal line features a melodic line with a sharp sign on one of the notes. The piano accompaniment continues with a consistent eighth-note accompaniment. There are no lyrics visible in this system.

Fourth system of musical notation. It continues the piece with three staves. The vocal line has a melodic line with a grace note. The piano accompaniment continues with a consistent eighth-note accompaniment. The lyrics 'a - - - - -' are positioned below the vocal staff.

First system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The vocal line begins with a long note, followed by a melodic phrase. The piano accompaniment features a steady bass line with some chords. The bass line has a similar melodic pattern. There are lyrics 'ა - - - - - ა - -' written below the staves.

Second system of musical notation, continuing the piece. It follows the same three-staff format. The vocal line continues with a melodic phrase. The piano accompaniment and bass line provide harmonic support. There are lyrics '- - - - -' written below the staves.

Third system of musical notation. The vocal line features a long, sustained note. The piano accompaniment and bass line continue with their respective parts. There are lyrics '- - - - -' written below the staves.

Fourth system of musical notation. The vocal line has a melodic phrase. The piano accompaniment and bass line continue. There are lyrics 'ა - - - - -' written below the staves.

ა - - - - -

a - - - - -

ა - - - - -

a - - - - -

ა - - - - -

a - - - - -

ა - - - - -

a - - - - -

1) წერილი შრიფტით ნაჩვენებია ხმათასვლა ფ. ქორიძის „ლიტურგიიდან“ და საღვთსაწაულო „განიცადებებიდან“.
1) Shown in smaller script is the voice leading from P. Koridze's *The Liturgy* and festal versions of the Sunday communion hymn.

1) წერილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

2) „განიცადეს“ სხვა, სადღესასწაულო ვარიანტებში ეს თანაყურადობა 4/4 გრძლიობისაა, მის შემდეგ არაა პაუზა.

1) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

2) In other feast day variants of the Sunday communion hymn, this pitch is a quarter note with no rest following it.

a - - - - -

a - - - - -

rit. *a tempo* 1)

2)

a - - - - - a - - - - -

1) ჩვენი ჩამატებულია.
 2) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.
 1) Was added by the editors.
 2) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

System 1: Treble clef, Alto clef, Bass clef. Key signature: three sharps (F#, C#, G#). Time signature: 4/4. The system contains three staves with musical notation and rests.

System 2: Treble clef, Alto clef, Bass clef. Key signature: three sharps (F#, C#, G#). Time signature: 4/4. The system contains three staves with musical notation and rests. A vocal line 'ა' is present in the alto clef staff.

System 3: Treble clef, Alto clef, Bass clef. Key signature: three sharps (F#, C#, G#). Time signature: 4/4. The system contains three staves with musical notation and rests. A vocal line 'ა' is present in the alto clef staff.

System 4: Treble clef, Alto clef, Bass clef. Key signature: three sharps (F#, C#, G#). Time signature: 4/4. The system contains three staves with musical notation and rests. A vocal line 'ა' is present in the alto clef staff, with a smaller font alternative '1) ა' also shown.

1) წვრილი შრიფტით მოცემული ალტერნატიული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.
1) The alternative voice leading printed in a smaller font has been added by the editors.

1)

a

გან!

გან!

gan!

1) წერილი შრიფტით ნაჩვენებია სმათასვლა ფ. ქორიძის „ლიტურგიიდან“ და სადღესასწაულო „განიცადებებიდან“.

1) Shown in smaller script is the voice leading from P. Koridze's *The Liturgy* and festal versions of the Sunday communion hymn.

157. მზისა შემოქმედი¹⁾

The Myrrh-bearing Women

2) განივრად - Largo

მზისა შემოქმედი რა მზე სა -
mzi - sa she - mo - kme - di ra mze sa -

ფლა - - - - -
pla - - - - -

ა - ვსა - - - - -
a - vsa - - - - -

1) წინამდებარე საგალობელი (რომელიც ფ. ქორიძის „ლიტურგიდანაა“ და, შესაბამისად, ანთოლოგიის I ტომშიც გვაქვს დაბეჭდილი) აღდგომის იკოსია. იკოსის სხვა ვარიანტი — „უპირატესი მზისა“ ანთოლოგიის IX ტომშია გამოქვეყნებული (#60). პოეტური ტექსტებით განსხვავებული ამ ორი ჰიმნის მუსიკალური ტექსტები ურთიერთმსგავსია. 1735 წელს დაბეჭდილ „ზატიკში“ აღდგომის იკოსი წინამდებარე პოეტური ტექსტითაა წარმოდგენილი, ხოლო 1868 წელს დაბეჭდილ „ზატიკში“ — ანთოლოგიის IX ტომში მოცემული ტექსტით. როგორც ვხედავთ, ფ. ქორიძესა და ე. კერესელიძეს ორივე ვარიანტი დაუფიქსირებიათ.

წინამდებარე პუბლიკაციაში, ფ. ქორიძის „ლიტურგიაში“ არსებული ტექსტობრივი განსხვავება სანოტო სისტემებს ზემოდან, წვრილი შრიფტითაა ნაჩვენები.

2) ხელნაწერში გასაღებში აღნიშნულია სი, მი და ლა ბემოლები.

1) The present chant is the ikos for Easter (which is from P. Koridze's *The Liturgy* and accordingly, has been printed in Anthology Vol. 1). Another variant of the ikos, "Before the Rising Sun", is published in Anthology Vol. 9 (#60). Having different poetic texts, the musical text of these two hymns is mutually similar. In the Pentecostarion printed in 1753, the Easter ikos is shown with the present poetic text, whereas in a Pentecostarion printed in 1868, it is the text shown in Anthology Vol. 9. It is evident that P. Koridze and E. Kereselidze have reflected both variants.

In the present publication, the extant textual discrepancy from P. Koridze's *The Liturgy* is shown above the music system in smaller script.

2) The original manuscript contains a B flat, an E flat and an A flat in the key signature.

(h) (h) a (h)

ში - ნა შთა - ხდა ხორ - ცი -
ში - ნა შთა - ხდა ხორ - ცი -
shi - na shta - khda khor - tsi -

თა, ცის კარს მო -
თა, ცის კარს მო -
ta, tsis k'ars mo -

ვი

1) ი - - - - - დეს
i - - - - - des

მე - ნელ - - - - - სა - ცხე - ბლე - ნი,
me - nel - - - - - sa - tske - ble - ni,

p ძი - ე - ბად მის - სა, და *pp* ურ - თი - -
p ძი - ე - ბად მის - სა, და *pp* ურ - თი - -
dzi - e - bad mis - sa, da ur - ti -

1) ხელნაწერში აქ სიტყვა „და“-ა. იგი არ გვხვდება „ზატიკის“ 1735 წლის გამოცემაში და ამასთან, შინაარსობრივად აშკარად ზედმეტი და არასწორია. ამიტომ, ჩვენ აქ და წინა მუხლში ქორიდის „ლიტურგიის“ ტექსტი დავტოვეთ.

1) The word "da" is here in the manuscript. It is not encountered in the 1735 publication of the Pentecostarion and moreover, it is semantically extraneous and incorrect. Therefore, the editors have left the text of Koridze's *The Liturgy* here and in the previous verse.

n - - ერ - თა
i - - er - ta

ე - რ - თარს
ე - რ - თარს

e - r - tars

ი - ტყო - ღეს: „მი - ვი - - -
ი - ტყო - ღეს: „მი - ვი - - -

i - t'qo - des: "mi - vi - - -

სწრა - ფოთ ჩვენ, შე - - -
სწრა - ფოთ ჩვენ, 1) შე - - -

sts'ra - pot chven, she - - -

მურ - ვა - - - ად
მურ - ვა - - - ად

mur - va - - - ad

1) ფ. კორიძის „ლიტურგიაში“ აქ ორივეჯერ მეთექვსმეტედი გრძლიობის ლა-ა.

1) An A sixteenth note is here two times in P. Koridze's *The Liturgy*.

ხორ - - - ცი
chor - - - *tsi*

ხორც - - - თა
khorts - - - *ta*

ხორც - - - თა
khorts - - - *ta*

თა
ta

ცხო - ვრე - - - ბის
tskho - *vre* - - - *bis*

ცხო - ვრე - - - ბის
tskho - *vre* - - - *bis*

ta *tskho* - *vre* - - - *bis*

1)
მომ-ცე-მე - ლი - სა - თა, და
mom-tse-me - *li* - *sa* - *ta*, *da*

მომ-ცე-მე - ლი - სა - თა, და
mom-tse-me - *li* - *sa* - *ta*, *da*

mom-tse-me - li - sa - ta, da

და - ცე - მუ - - -
da - *tse* - *mu* - - -

და - ცე - მუ - - -
da - *tse* - *mu* - - -

da - tse - mu - - -

1) 1735 წ. „ზატიკვი“ აქ ქარაგმითაა დაბეჭდილი „მომცემელთა“.
1) In the 1735 Pentecostarion "momtsemelta" is printed here in a diacritical form.

u - - - - - li - - - - - sa

a - da - mis agh - ma - dgi - ne -

be - lta, sa -

1) *ossia:*
ან ასე:

bel - - - - - ta, sa -

1) ფრაგმენტის ვარიანტი ფ. ქორიძის „ლიტურგიიდან“.
1) A variant of the fragment from Koridze's *The Liturgy*.

ფლა - სა ში - ნა - - - - -
 ფლა - სა ში - ნა - - - - -
 pla - sa shi - na - - - - -

ა მყო - - - - -
 ა მყო - - - - -
 a mgo - - - - -

ო - - - - -
 3 - - - - -
 3 - - - - -
 o - - - - -

ფლა
psa
ფლა!
ფლა!
pta!

მო - ვე-ლით, უ - კვე, მი - ვი - სწრა -
 მო - ვე-ლით, უ - კვე, მი - ვი - სწრა -
 mo - ve - dit, u - k've, mi - vi - sts'ra -

ფოთ და თა - ყვა - ნის - ვსცეთ მას, და ნელ - სა -
 ფოთ და თა - ყვა - ნის - ვსცეთ მას, და ნელ - სა -
 pot da ta - qva - nis - vstset mas, da nel - sa -

- ცხე - ბე - ლი ძღვნად
 - ცხე - ბე - ლი ძღვნად
 - tskhe - be - li dzghvnad

მი - უ-პყრათ შე - ხვე - ულ - სა მას სუ - და - რი - თა,
 მი - უ-პყრათ შე - ხვე - ულ - სა მას სუ - და - რი - თა,
 mi - u - p'qrat she-khve - ul - sa mas su - da - ri - ta,

1) სიტყვა „მას“ და მისი გასამღერებელი თანაჟღერადობა ჩვენი ჩამატებულია, 1735 წლის „ზატიკის“ მიხედვით.

1) The word "mas" and the pitches to be sung to it have been added in by the editors according to the 1735 Pentecostarion.

შე - ნი - - - - - სა
she - ni - - - - - sa

სა შე - ნი - - - - - სა
sa she - ni - - - - - sa

- - - - - ნი!"
- - - - - ნი!"
- - - - - ნი!"

ossia:
ან ასე:

ა - ღმა - დგი - ნე - ბე - ლო! აგ - დეგ, და
a - ghma - dgi - ne - be - lo! agh - deg, da

გა - ნა - ბნი - ენ მტერ-ნი აღ - დგო - მი -
 გა - ნა - ბნი - ენ მტერ-ნი აღ - დგო - მი -
 ga - na - bni - en mt'er-ni agh - dgo - mi -

შე - ნი - - - - - სა - - - - -
 she - ni - - - - - sa

სა შე - ნი - - - - - სა - - - - -
 სა შე - ნი - - - - - სა - - - - -
 sa she - ni - - - - - sa - - - - -

- - - - - ნი!"
 - - - - - ნი!"
 - - - - - ni!"

158. კვირის „განიცადე“¹⁾

(ალილო არნივი)

Communion Hymn for the Sunday Liturgy

(Alilo Arts'ivi)

დინჯად - Andante

2) ნართქმით - recit.

3)

ა - ქებ-დით უ - ფალ - სა ცა - თა - გან! ა - ქებ-დით მას მა - ლალ - თა ში - ნა! ა - მინ!

ა - ქებ-დით უ - ფალ - სა ცა - თა - გან! ა - ქებ-დით მას მა - ლალ - თა ში - ნა! ა - მინ!

a - keb - dit u - pal - sa tsa - ta - gan! a - keb - dit mas ma - ghal - ta shi - na! a - min!

ძლიერ გრძლად - Largo

ა - - - - - ლი -

ა - - - - - ლი -

a - - - - - li -

ლუ - - - - - ი -

ლუ - - - - - ი -

lu - - - - - i -

1) „ალილო არნივი“ ერთ-ერთი ჭრელის სახელწოდებაა.

2) ხელნაწერში სამივე ხმაში გასაღებში სი, მი, ლა და რე ბემოლებია აღნიშნული.

3) დასაშვებად მიგვაჩნია, რომ აქ „ამინის“ ნაცვლად, ტიპიკონით გათვალისწინებული „ალილოია“ ითქვას.

4) ხელნაწერში მარცვლები "ი-ა" არაა. ისინი ჩვენ ჩავამატეთ (ფ. ქორიძის „ლიტურგიის“ მიხედვით).

1) "Alilo artsivi" is the title of one of "chreli's".

2) In the original manuscript, the key signature contains a B flat, an E flat, an A flat and a D flat in all voice parts.

3) Instead of the "Amen" here, it is considered permissible to sing the "Alleluia" indicated by the typicon.

4) The syllables "i-a" are not in the manuscript. They have been added by the editors (according to Koridze's *The Liturgy*).

i - - - a!

ა - ლი - ლუ
ა - ლი - ლუ
a - li - lu

შეკ. - rit. *a tempo 1)*
f
f
u - i - a

p *f 2)* *p*
p *f* *p*
p *f* *p*
a *divisi unison*

1) ჩვენი ჩამატებულია.

2) ამ საგალობელში სამზე მეტხმიანობის ნიმუშებია ფრაგმენტულად შემორჩენილი. წინამდებარე ფრაგმენტი ოთხ ხმიანია, შემდეგ გვერდზე კი, ხუთ ხმიანი გალობის ნიმუშია წარმოდგენილი.

1) Was added by the editors.

2) Some fragments of examples having more than three voices survive in this chant. The present fragment has four voices, on the following page however, is an example of a five voice version of the chant.

r i t a r d a n d o

a tempo 1)

First system of musical notation. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and the time signature is 8/8. The first staff has a melodic line with a fermata. The second staff has a similar melodic line. The third staff has a bass line with a fermata. The word *div.* is written above the first two notes of the bass line, and *unis.* is written above the next two notes. A double bar line with repeat dots is present. To the right of the double bar line, the tempo marking *a tempo* 1) is written. Below the double bar line, there are some markings: a '5' above the first staff, another '5' above the second staff, and an 'a' below the third staff.

Second system of musical notation, continuing from the first system. It has the same three-staff structure. The first staff has a melodic line with a fermata. The second staff has a similar melodic line. The third staff has a bass line with a fermata. The word *div.* is written above the first two notes of the bass line, and *unis.* is written above the next two notes. A double bar line with repeat dots is present. To the right of the double bar line, there are markings: a '5!' above the first staff, another '5!' above the second staff, and an 'a!' below the third staff.

Third system of musical notation. It has the same three-staff structure. The first staff has a melodic line with a fermata. The second staff has a similar melodic line. The third staff has a bass line with a fermata. The word *unis.* is written above the first two notes of the bass line, and *unis.* is written above the next two notes. A double bar line with repeat dots is present.

Fourth system of musical notation. It has the same three-staff structure. The first staff has a melodic line with a fermata. The second staff has a similar melodic line. The third staff has a bass line with a fermata. The word *unis.* is written above the first two notes of the bass line, and *unis.* is written above the next two notes. A double bar line with repeat dots is present.

ა - ქებ-ღით ღმე - - - -

ა - ქებ-ღით ღმე - - - -

a - keb - dit ghme - - - -

- - - - -

- - - - -

- - - - -

- - - - -

e - - - - -

რთსა

რთსა

rtsa

წმინ - - - - და - - - -

წმინ - - - - და - - - -

ts'mi - - - - da - - - -

თა
თა
ta

შო
შო
sho

რის მის თა!
რის მის თა!
ris mis ta!

ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა!
a - li - lu - i - a!

159. კურთხეულ არს მომავალი Blessed Is the One Who Comes

შუათანა მოძრაობით - Andante

1)

კურ-თხე-ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა! ღმერ-თი უ -
კურ-თხე-ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა! ღმერ-თი უ -
k'ur-tkhe - ul ars mo - ma - va - li sa - khe - li - ta up - li - sa - ta! ghmer-ti u -

ფა - ლი და გა - მო - გვი - - - ჩნდა ჩვენ!
ფა - ლი და გა - მო - გვი - - - ჩნდა ჩვენ!
pa - li da ga - mo - gvi - - - chnda chven!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

160. ხორცი ქრისტესი^{1) 2) 3)}

Receive ye the Body of the Christ

4)

სორ - ცი ქრი - სტე - სი მო - ვი -
 სორ - ცი ქრი - სტე - სი მო - ვი -
 khor - tsi kri - st'e - si mo - vi -

5)

- ლოთ, და უკვ - და - ვე - ბი - სა წყა - რო -
 - ლოთ, და უკვ - და - ვე - ბი - სა წყა - რო -
 - ghot, da uk'v - da - ve - bi - sa ts'qa - ro -

6)

სა გე - მო ვი - ხმი - ოთ!
 სა გე - მო ვი - ხმი - ოთ!
 sa ge - mo vi - khmi - ot!

- 1) ხელნაწერში ეს საგალობელი №155 „ერთ არს“-ის შემდეგაა მოცემული.
- 2) ე. კ.: „ხოლო უკეთუ იყვნენ მზიარებელნი ვინმე, ვგალობთ ამას:“.
- 3) ე. კ.: „ეს გალობა სწერია ნამდვილ კილოზე [„ნამდვილი“, „გაუმშვენებელი“ ჰანგით და შედარებით მარტივი სტილით] ამავე წიგნში №534 და 752 გვერდ“ [იხ. №161].
- 4) ხელნაწერში გასაღებში ფა და დო დიეზებია აღნიშნული.
- 5) წერილი შრიფტით ნაჩვენებია სმათასვლის ვარიანტი ფ. ქორიძის გამოცემიდან (ქორიძე, 1901).
- 6) ე. კ.: „ეს რამდენ-ჯერ-მე განმეორდება თავიდან და ბოლოს ალლილუია.“.
- 1) In the manuscript, this chant is shown after "One is Holy" #155.
- 2) E.K.: "If there is anyone receiving communion, we chant this."
- 3) E.K.: "This hymn is written in the *namdvili kilo* [in a *namdvili* (real), *gaumshvenebeli* (unornamented) and comparatively simple style] in the same book as #534 on pg. 752 (see #161)."
- 4) The original manuscript contains an F sharp and a C sharp in the key signature.
- 5) The voice leading variant from P. Koridze's publication (Koridze, 1901) is shown in smaller script.
- 6) E.K.: "This is repeated a number of times with Alleluia at the end."

1)

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი -

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი -

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i -

ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a! a - li - lu - i - a!

161. ხორცი ქრისტესი^{2) 3) 4)}

Receive ye the Body of the Christ

5)

ხორ - ცი ქრის - ტე - სი მო -

ხორ - ცი ქრის - ტე - სი მო -

khor - tsi kris - t'e - si mo -

1) ე. კ.: „გასათავებელი“.

2) ხელნაწერში საგალობელი ჟამების საგალობელთა შემდეგ წერია. ჩვენ უმჯობესად მივიჩნიეთ მისი აქ გადმოტანა.

3) ე. კ.: „ზიარების დროს: ხმა ვ. მარტივი კილო [მარტივი სტილი]“.

4) ე. კ.: „ეს გალობა არის კიდენ: №140 და 148 გვერდში“ [იხ. №160].

5) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) E. K.: "For ending".

2) The chant is shown after the chants for the Hours in the manuscript. The editors have considered it best that it be moved here.

3) E.K.: "At Communion: Tone 6. Simple style."

4) E.K.: "This chant is also #140 on page 148 (see #160)."

5) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

ვი - ლოთ და უკვ - და - ვე - ბი - სა წყა - რო -
ვი - ლოთ და უკვ - და - ვე - ბი - სა წყა - რო -
vi - ghot da uk'v - da - ve - bi - sa ts'qa - ro -

სა გე - მო ვი - ხმი - ოთ!
სა გე - მო ვი - ხმი - ოთ!
sa ge - mo vi - khmi - ot!

აღ - ლი - ლუ - ი - ა! აღ - ლი - ლუ - ი - ა! ა -
აღ - ლი - ლუ - ი - ა! აღ - ლი - ლუ - ი - ა! ა -
al - li - lu - i - a! al - li - lu - i - a! a -

1) ე. კ.: «ეს რამდენჯერმე გამეორდება და ბოლოს ალილუია წაებმის“.

2) ე. კ.: «ალილუია ხმა ვ“.

3) სქოლიოში ნაჩვენებია „ალილუია“ ხელნაწერისეული სახით — დიდი სეკუნდით დაბლა, გასაღებში სი და მი ბემოლებით.

1) E.K.: "This is repeated a number of times with an Alleluia at the end."

2) E.K.: "Alleluia Tone 6."

3) The manuscript version of the Alleluia is shown in the footnotes a major second lower with B and E flat in the key signature.

აღ - ლი - ლუ - ი - ა! აღ - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
აღ - ლი - ლუ - ი - ა! აღ - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
al - li - lu - i - a! al - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

ლი - ლუ - ი - ა!
ლი - ლუ - ი - ა!
ლი - ლუ - ი - ა!

li - lu - i - a!

162. ალილუია¹⁾ Alleluia

2) წართქმით - recit. a tempo³⁾

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

163. ის პოლლა⁴⁾ Eis pollá

საშუალო მოძრაობით - Andante

5)

ის პოლ - ლა ე - ტი დეს - პო - ტა!
ის პოლ - ლა ე - ტი დეს - პო - ტა!
is p'ol - la e - t'i des - p'o - t'a!

1) ხელნაწერში (და ფ. ქორიძის „ლიტურგიაშიც“) საგალობელი №159 „კურთხეულ არს“-ის შემდეგაა მოცემული.

2) ხელნაწერში გასაღებში ფა, დო და სოლ დიეზებია აღნიშნული.

3) ჩვენი ჩამატებულია.

4) როგორც ჩანს, ძველ ლიტურგიკულ პრაქტიკაში მიღებული იყო ზიარების წინ ან შემდეგ მღვდელმთავრის მიერ მრევლის კურთხევა და პასუხად „ის პოლლას“ გალობა. თანამედროვე პრაქტიკაში აქ „ის პოლლა“ არ სრულდება.

5) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) Chant #159 is shown after "Blessed is He" in the manuscript (and in Koridze's *The Liturgy*).

2) The original manuscript contains an F sharp, a C sharp and a G sharp in the key signature.

3) Was added by the editors

4) It seems it was acceptable in the old liturgical tradition for the parish to be blessed by the hierarch either before Communion or after it with "Eis poll?" being chanted in response. In modern day practice, "Eis poll?" is not performed here.

5) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

164. ნათელი ჭეშმარიტი ¹⁾

We Have Beheld

ნართემით - *recit.*

2)

ნა - თე - ლი ჭეშ - მა - რი - ტი ვი - ხი - ლეთ, ზეცათა სული მოვიღეთ,
 ნა - თე - ლი ჭეშ - მა - რი - ტი ვი - ხი - ლეთ, ზეცათა სული მოვიღეთ,
 na - te - li ch'esh-ma - ri - t'i vi - khi - let, zetsata sulii movighet,

ვპოვეთ სარწმუნოება ჭეშმარიტი, და განუყოფელსა სა - მე - ბა - სა
 ვპოვეთ სარწმუნოება ჭეშმარიტი, და განუყოფელსა სა - მე - ბა - სა
 vp'ovet sarts'munoeba ch'eshmarit'i, da ganuqopelsa sa - me - ba - sa

თა - ყვა - ნის - ვსცეთ, რა - თა გვა - ცხოვნ - ნეს ჩვენ! ა - მინ!
 თა - ყვა - ნის - ვსცეთ, რა - თა გვა - ცხოვნ - ნეს ჩვენ! ა - მინ!
 ta - qva - nis - vstset, ra - ta gva - tskhovn - nes chven! a - min!

1) ე. კ.: „ა“.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) E. K.: "1st".

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

165. ნათელი ქეშმარიტი¹⁾

ხმა ა

We Have Beheld

Tone 1

საშუალო მოძრაობით - Andante

2)

ნათელი ქეშ - მარიტი ვი -
 ნათელი ქეშ - მარიტი ვი -
 na - te - li ch'esh - ma - ri - t'i vi -

ხი ლეთ, ზეცათა სული მო -
 ხი ლეთ, ზეცათა სული მო -
 khi let, ze - tsa - ta su - li mo -

ვიღეთ, ვოვეთ სარწმუნო ე -
 ვიღეთ, ვოვეთ სარწმუნო ე -
 vi - ghet, vp'o - vet sar - ts'mu - no e -

1) ე. კ.: „ბ“.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) E. K.: "2nd".

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

ბა ჭეშ - მა - რი - ტი, და გა - ნუ - ყო - ფელ -
 ბა ჭეშ - მა - რი - ტი, და გა - ნუ - ყო - ფელ -
 ba ch'esh - ma - ri - t'i, da ga - nu - qo - pel -

სა სა - მე - ბა - სა თა - ყვა - ნის - ვსცეთ,
 სა სა - მე - ბა - სა თა - ყვა - ნის - ვსცეთ,
 sa sa - me - ba - sa ta - qva - nis - vstset,

რა - - - - - თა გვა - ცხოვ - ნეს ჩვენ!
 რა - - - - - თა გვა - ცხოვ - ნეს ჩვენ!
 ra - - - - - ta gva - tskhov - nes chven!

166. ალავსე პირი ჩემი ¹⁾ Let Our Mouths Be Filled

ნართქმით - recit.

2) 3)

აღავსე პირი ჩემი ქებითა შენითა, უ - ფა - ლო! რათა უგალობდე
აღავსე პირი ჩემი ქებითა შენითა, უ - ფა - ლო! რათა უგალობდე
aghavse p'iri chemi kebita shenita, u - pa - lo! rata ugalobde

დიდებასა შენსა, რამეთუ ღირს მყვენ ჩვენ მოღებად
დიდებასა შენსა, რამეთუ ღირს მყვენ ჩვენ მოღებად
didebasa shensa, rametu ghirs mqven chven moghebad

საიდუმლოთა შენთა წმიდათა; დაგვმარხენ სინამიდესა შინა შენსა,
საიდუმლოთა შენთა წმიდათა; დაგვმარხენ სინამიდესა შინა შენსა,
saidumlota shenta ts'midata; dagvmarkhen sits'midesa shina shensa,

1) ე. კ.: „ა“.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

3) ფ. ქორიძის „ლიტურგიაში“ ეს საგალობელი დიდი სეკუნდით დაბლაა ნოტირებული.

1) E. K.: "1st".

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

2) In P. Koridze's *The Liturgy*, this chant is notated a major second lower.

ყოველსა დღესა გვასწავენ სიმართლენი შენნი! ალილუია!

ყოველსა დღესა გვასწავენ სიმართლენი შენნი! ალილუია!

qovelsa dghesa gvasts'aven simartleni shenni! alluia!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

167. აღავსე პირი ჩემი¹⁾

ხმა ა

Let Our Mouths Be Filled

Tone 1

შუათანა მოძრაობით - Andante

2)

ა - ლავ - სე პი - რი ჩე - მი ქე - ბი - თა შე - ნი -

ა - ლავ - სე პი - რი ჩე - მი ქე - ბი - თა შე - ნი -

a - ghav - se p'i - ri che - mi ke - bi - ta she - ni -

1) ე. კ.: „ბ“.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) E. K.: "2nd".

2) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

თა, უ - ფა - ლო, რა - თა უ - გა - ლობ - დე
 თა, უ - ფა - ლო, რა - თა უ - გა - ლობ - დე
 ta, u - pa - lo, ra - ta u - ga - lob - de

დი - დე - ბა - სა შენ - სა,
 დი - დე - ბა - სა შენ - სა,
 di - de - ba - sa shen - sa,

რა - მე - თუ ღირს-გვყვენ მო - ლე - ბად სა - ი - დუმ - ლო - თა
 რა - მე - თუ ღირს-გვყვენ მო - ლე - ბად სა - ი - დუმ - ლო - თა
 ra - me - tu ghirs-gvqven mo - ghe - bad sa - i - dum - lo - ta

1) *rit.*

შენ - თა წმი - და - თა; დაგვ - მარ - ხენ ჩვენ სი - წმი -
 შენ - თა წმი - და - თა; დაგვ - მარ - ხენ ჩვენ სი - წმი -
 shen - ta ts'mi - da - ta; dagv - mar - khen chven si - ts'mi -

a tempo 2)

1) ფ. კორიძის „ლიტურგიაში“ მარცვალის „ლო“ ამ თანაჟღერადობაზე დადებული.

2) ჩვენი ჩამატებულია.

1) The syllable "lo" is placed on this pitch in P. Koridze's *The Liturgy*.

2) Was added by the editors.

დე - სა ში - ნა შენ - სა, ყო - ველ - სა
 დე - სა ში - ნა შენ - სა, ყო - ველ - სა
 de - sa shi - na shen - sa, qo - vel - sa

ღღე - სა გვას - ნა - ვენ სი - მარ - თლე - ნი
 ღღე - სა გვას - ნა - ვენ სი - მარ - თლე - ნი
 dghe - sa gvas - ts'a - ven si - mar - tle - ni

შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი -
 შენ - ნი! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი -
 shen - ni! a - li - lu - i - a! a - li -

ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 lu - i - a! a - li - lu - i - a!

168. უფალო, შეგვიწყალებნ¹⁾

Lord, Have Mercy

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

169. მოგვმადლენ, უფალო

Grant it, O Lord

მოგვ - მა - დლენ, უ - ფა - ლო!

მოგვ - მა - დლენ, უ - ფა - ლო!

mogv - ma - dlen, u - pa - - lo!

170. შენ, უფალო

To You, Lord

შენ, უ - ფა - ლო!

შენ, უ - ფა - ლო!

shen, u - pa - - lo!

1) ე. კ.: "ეს ორ-ჯერ".

1) E. K.: "This twice".

171. ამინ

Amen

ამინ
ამინ
a - - - - - min!

172. სახელითა უფლისათა; უფალო, შეგვიწყალებ

With the Name of the Lord; Lord, Have Mercy

1)

სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
sa - khe - li - ta up - li - sa - ta! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

173a. იყავნ სახელი უფლისა

Blessed be the Name of the Lord

2)

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უფ - ლი - სა კურ - თხე - ულ,
ი - ყავნ სა - ხე - ლი უფ - ლი - სა კურ - თხე - ულ,
i - qavn sa - khe - li up - li - sa k'ur - tkhe - ul,

1) ხელნაწერში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული.

2) ე. კ.: „ა“.

1) The original manuscript contains a B flat in the key signature.

2) E. K.: "1st".

1)

ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!

a - mi - e - rit - gan da u - k'u - ni - sam - de!

173b. იყავნ სახელი უფლისა ²⁾

Blessed be the Name of the Lord

3)

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უფ - ლი - სა კურ - თხე - ულ,

i - qavn sa - khe - li up - li - sa k'ur - tkhe - ul,

1)

ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!

a - mi - e - rit - gan da u - k'u - ni - sam - de!

1) ე. კ.: „სამჯერ გაიმეორება“.

2) გთავაზობთ „იყავნ სახელი უფლისას“ მეორე ვარიანტს, რომლის კილოური კონფიგურირებაც შევასრულეთ, ამ საგალობლის სავარაუდო მელოდიურ არქეტიპზე დაფუძნებული საგალობლების - „სასუფეველსა შენსას“ (Q674:247 - იხ. XIX ტომში №62) და „ყოველი სული აქებდით უფალსას“ (Q673:1043 - იხ. ანთ., XVII ტ., №2) მიხედვით.

3) ხელნაწერში გასაღებში აღნიშნულია სი, მი და ლა ბემოლები.

1) E. K.: "Must be repeated three times".

2) We offer the second version of chant "Blessed be the Name of the Lord" mode configuration of which is performed in accordance with the chants "In thy Kingdom" (Q674:247 - see Anth. Vol. 19, #62) and "Let Everything That Has Breath Praise the Lord" (Q673:1043 - see Anth. Vol. 17, #2), having, in our opinion, same melodic archetype base.

3) The original manuscript contains a B flat, an E flat and an A flat in the key signature.

174. იყავნ სახელი უფლისა¹⁾ Blessed be the Name of the Lord

2)

იყავნ სახელი უფლისა კურთხეულ, ამიერიტგან და უკუნი - სამ - დე!

იყავნ სახელი უფლისა კურთხეულ, ამიერიტგან და უკუნი - სამ - დე!

iqavn sakheli uplisa k'urtkheul, amieritgan da uk'uni - sam - de!

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უფ - ლი - სა კუ - რთხე - ულ,

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უფ - ლი - სა კუ - რთხე - ულ,

i - qavn sa - khe - li up - li - sa k'u - rtkhe - ul,

ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!

ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!

a - mi - e - rit - gan da u - k'u - ni - sam - de!

1) ე. კ.: „ორ-ჯერ ეს ითქმის და მესამედ ამის შემდეგი“.

2) ე. კ.: „ბ“.

1) E. K.: "2nd".

2) E. K.: "Twice this and the following on the third time".

175. ამინ

Amen

ა - - - მინ!

ა - - - მინ!

a - - - min!

176. დიდება. ან და

Glory. Now and Ever

2) ნართქმით - *recit.*

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა - მინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa; ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; a - min!

უფალო, შეგვიწყალებნ! უფალო, შეგვიწყალებნ! უფალო, შეგვიწყალებნ!

upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე.

1) In the original manuscript, the chant is notated without accidentals in the key signature.

ყოვ - ლად უ - სამ - ღვდე - ლო - ე - სო მე - უ - ფე - ო, გვა - კურ - თხენ!

ყოვ - ლად უ - სამ - ღვდე - ლო - ე - სო მე - უ - ფე - ო, გვა - კურ - თხენ!

qov - lad u - sam-ghvde - lo - e - so me - u - pe - o, gva - k'ur - tkhen!

177. დიდება. ან და ¹⁾
Glory. Now and Ever

ნართქმით - recit.

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა - მინ!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა - მინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsა; ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; a - min!

უფალო, შეგვინყალებნ! უფალო, შეგვინყალებნ! უფალო, შეგვინყალებნ! სახელითა უფლისა - თა

უფალო, შეგვინყალებნ! უფალო, შეგვინყალებნ! უფალო, შეგვინყალებნ! სახელითა უფლისა - თა

upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! sakhelita uplisa - ta

1) საგალობლის ტექსტი ჩვენ მიერ არის განყოფილი წინა, №170 საგალობლის მუსიკაზე.

1) The text of the chant is provided on the music of the previous, #170 chant.

უ - წმი - დე - სო და უ - ნე - ტა - რე - სო მე - უ - ფე - ო გვა - კურ-თხენ!

უ - წმი - დე - სო და უ - ნე - ტა - რე - სო მე - უ - ფე - ო გვა - კურ-თხენ!

u - ts'mi - de - so da u - ne - t'a - re - so me - u - pe - o gva - k'ur-tkhen!

178. ის პოლლა Eis Pollá

ის პოლ-ლა ე - ტი დე - ს -

ის პოლ-ლა ე - ტი დე 1) - ს -

is p'ol - la e - t'i de - s -

პო - ტა!

პო - ტა!

p'o - t'a!

1) ხელნაწერში აქ რე ბეკარია.

1) There is a D natural in the original manuscript.

179. უკეთილმსახურესი ^{1) 2)}

The Most Devout One

3) წართქმით - *recit.*

უ - კე - თილ - მსა - ხუ - რე - სი და უთვისმპყრობელესი, დიდი უფალი ჩვენი,
 უ - კე - თილ - მსა - ხუ - რე - სი და უთვისმპყრობელესი, დიდი უფალი ჩვენი,
 u - k'e - til - msa - khu - re - si da utvitmp'qrobelesi, didi upali chveni,

იესიან, დავითიან, სოლომონიან, ფარნავაზიან, ბაგრატოვანი; მეფეთა - მეფე აფხაზთა,
 იესიან, დავითიან, სოლომონიან, ფარნავაზიან, ბაგრატოვანი; მეფეთა - მეფე აფხაზთა,
 iesian, davitian, solomonian, parnavazian, bagrat'ovani; mepeta - mepe apkhazta,

1) ე. კ.: „ა“. „წართქმით“ [ეს უკანასკნელი აღნიშვნა ხელნაწერის სარჩევშია].

2) ხელნაწერიდან საგალობელი გადმოტანილი გვაქვს ტექსტში გარკვეული ცვლილებებით. კერძოდ:

პირველწყაროში უფლისაგან მრავალჯამიერ დაცვის თხოვნით მოიხსენება რუსეთის იმპერატორი, მისი ოჯახი, რუსეთის ეკლესიის სინოდი და რუსი ეგზარქოსი. ჩვენ შევცვალეთ ეს მოხსენიება საქართველოს სამეფო — ბაგრატოვანთა ოჯახის, კათოლიკოს-პატრიარქისა და მღვდელთმთავართა ხსენებით.

ამასთან, დღეისათვის ქართული სამეფო სახლის მოხსენიებით ამ საგალობლის ტაძარში შესრულება შეუძლებელია, ვინაიდან საქართველოში სახელმწიფო წყობა არის საპარლამენტო რესპუბლიკა. ამიტომ, ვბეჭდავთ საგალობლის მეორე ვარიანტსაც — განსხვავებული სიტყვიერი ტექსტით — მეფისა და მისი ოჯახის ნაცვლად, ერის, მთავრობისა და მხედრობის მოხსენიებით, როგორც ეს მიღებულია დემოკრატიულ-რესპუბლიკური წყობის მქონე ქრისტიანულ ქვეყნებში.

3) ხელნაწერში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული.

1) E. K.: "1st". "tsartkmit" (recitative - this latter indication is in the manuscript's table of contents).

2) From the original manuscript chant is copied with some changes in the text, particularly:

In the fountainhaed, the Russian Emperor, his family, the Synod of the Russian church and the Russian Exarchos are praised to be protected for many years by the God. We have changed this to Georgian Royal family of Bagrations, Catholicos-Patriarch and the archbishops.

Also, nowadays performing this chant with praising of Georgian royal family is impossible, because Georgia is a parliamentary republic. Therefore, we are also printing the second variant of the chant - with the different verbal text - instead of the king and his family, mentioning of the nation, government and the army, as it is accepted in other Christian democratic countries.

3) The original manuscript contains an F sharp in the key signature.

ქართველთა, რანთა, კახთა, და სრულიად საქართველოს ხელმწიფე (სა - ხე - ლი);
ქართველთა, რანთა, კახთა, და სრულიად საქართველოს ხელმწიფე (სა - ხე - ლი);
kartvelta, ranta, k'akhta, da sruliad sakartvelos khelmts'ipe (sa - khe - li);

და მეუღლე მისი, კეთილმსახური დედოფალი (სახელი); და დედა მისი,
და მეუღლე მისი, კეთილმსახური დედოფალი (სახელი); და დედა მისი,
da meughle misi, k'etilmsakhuri dedopali (sakheli), da deda misi,

კეთილმსახური დედოფალი (სა - ხე - ლი); და მემკვიდრე მისი, კეთილმსახური
კეთილმსახური დედოფალი (სა - ხე - ლი); და მემკვიდრე მისი, კეთილმსახური
k'etilmsakhuri dedopali (sa - khe - li), da memk'vidre misi, k'etilmsakhuri

უფლისწული (სახელი); და ყოველნი სამეფონი სახლეულობანი მათ - ნი;
უფლისწული (სახელი); და ყოველნი სამეფონი სახლეულობანი მათ - ნი;
uplists'uli (sakheli), da qovelni sameponi sakhleulobani mat - ni;

უნმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს - პატრიარქი,
უნმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს - პატრიარქი,
uts'midesi da unet'aresi, sruliad sakartvelos k'atolik'os - p'at'riarki,

და მცხეთა - თბილისის მთავარეპისკოპოსი, და ბიჭვინთისა და
და მცხეთა - თბილისის მთავარეპისკოპოსი, და ბიჭვინთისა და
da mtskheta - tbilisis mtavarep'isk'op'osi, da bich'vintisa da

ცხუმ - აფხაზეთის მიტროპოლიტი, დიდი მეუფე, მამაი ჩვენი ი - ლი - ა;
ცხუმ - აფხაზეთის მიტროპოლიტი, დიდი მეუფე, მამაი ჩვენი ი - ლი - ა;
tskhum - apkhazetis mit'rop'olit'i, didi meupe, mamai chveni i - li - a;

ყოვლად - სამღვდელონი მიტროპოლიტნი, მთავარეპისკოპოსნი და ეპისკოპოსნი;
ყოვლად - სამღვდელონი მიტროპოლიტნი, მთავარეპისკოპოსნი და ეპისკოპოსნი;
qovlad - samghvdeloni mit'rop'olit'ni, mtavarep'isk'op'osni da ep'isk'op'osni;

და ძმანი წმიდისა ამის ეკლესიისანი; და ყოველნი მართლმადიდებელნი ქრისტიანენი,
და ძმანი წმიდისა ამის ეკლესიისანი; და ყოველნი მართლმადიდებელნი ქრისტიანენი,
da dzmani ts'midisa amis ek'lesiisani; da qovelni martlmadidebelni krist'ianeni,

და - ი - ცევ, უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
და - ი - ცევ, უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
da - i - tsev, u - pa - lo, mra - val - zha - mi - er!

180. ღმრთივ-დაცული ერი ჩვენი¹⁾

Our People Protected by God

ნართქმით - recit.

ღმრთივ - და - ცუ - ლი ე - რი ჩვე - ნი და მეუფება მისი,
ღმრთივ - და - ცუ - ლი ე - რი ჩვე - ნი და მეუფება მისი,
ghmrtiv - da - tsu - li e - ri chve - ni da meupeba misi,

და ქრისტესმოყვარე მთავრობა და მხედრობა მი - სი;
და ქრისტესმოყვარე მთავრობა და მხედრობა მი - სი;
da krist'esmoqvare mtavroba da mkhedroba mi - si;

უნმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს - პატრიარქი,
უნმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს - პატრიარქი,
uts'midesi da unet'aresi, sruliad sakartvelos k'atolik'os - p'at'riarki,

და მცხეთა - თბილისის მთავარეპისკოპოსი, და ბიჭვინთისა და
და მცხეთა - თბილისის მთავარეპისკოპოსი, და ბიჭვინთისა და
da mtskheta - tbilisis mtavarep'isk'op'osi, da bich'vintisa da

1) ამ ნიმუშში თანამედროვე ლიტურგიკულ მოთხოვნათა შესაბამისი სიტყვიერი ტექსტი ჩვენ მიერ არის დადებული №179 საგანგებოლო მუსიკაზე. იხ. შენიშვნა №179 საგანგებოლო.

1) The text in the chant corresponding to the modern liturgical requirements is provided by us on the music of #179 chant. See the note at the chant #179.

ცხუმ - აფხაზეთის მიტროპოლიტი, დიდი მეუფე, მამაი ჩვენი ი - ლი - ა;

ცხუმ - აფხაზეთის მიტროპოლიტი, დიდი მეუფე, მამაი ჩვენი ი - ლი - ა;

tskhum - apkhazetis mit'rop'olit'i, didi meufe, mamai chveni i - li - a;

ყოვლად - სამღვდელონი მიტროპოლიტნი, მთავარეპისკოპოსნი და ეპისკოპოსნი;

ყოვლად - სამღვდელონი მიტროპოლიტნი, მთავარეპისკოპოსნი და ეპისკოპოსნი;

qovlad - samghvdeloni mit'rop'olit'ni, mtavarep'isk'op'osni da ep'isk'op'osni;

და ძმანი წმიდისა ამის ეკლესიისანი; და ყოველნი მართლმადიდებელნი ქრისტიანენი,

და ძმანი წმიდისა ამის ეკლესიისანი; და ყოველნი მართლმადიდებელნი ქრისტიანენი,

da dzmani ts'midisa amis ek'lesiisani; da qovelni martlmadidebelni krist'ianeni,

და - ი - ცევ, უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

და - ი - ცევ, უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

da - i - tsev, u - pa - lo, mra - val - zha - mi - er!

181. უკეთილმსახურესი^{1) 2)}

The Most Devout One

3) ჩქარად - Allegro

უ - კე - თილ - მსა - ხუ - რე - სი და უ - თვით -

უ - კე - თილ - მსა - ხუ - რე - სი და უ - თვით -

u - k'e - til - msa - khu - re - si da u - tvit -

მპყრო - ბე - ლე - სი, დი - დი უ - ფა - ლი ჩვე - ნი, ი - ე - სი - ან,

მპყრო - ბე - ლე - სი, დი - დი უ - ფა - ლი ჩვე - ნი, ი - ე - სი - ან,

mp'qro-be - le - si, di - di u - pa - li chve - ni, i - e - si - an,

1) ე. კ. „ბ“. „ავაჯით“ [ეს აღნიშვნა ხელნაწერის სარჩევშია მოცემული. ავაჯი ამ შემთხვევაში აღნიშნავს, რეჩიტატიულ-სილაბურ მელოდიას და საგალობელს, რომელიც „ნართქმის“ სიტყვების რიტმზე დამყარებული რეჩიტაციისაგან განსხვავდება მელოდიური განვითარების ლოგიკაზე დაფუძნებული რიტმით].

2) №179 საგალობლის მსგავსად, ამ საგალობლის ტექსტშიც ცლილებები შევიტანეთ. იხ. შენიშვნა №179 საგალობელთან.

3) ხელნაწერში გასაღებში ფა და დო დიეზებია აღნიშნული.

1) E. K.: "2nd". "Avajit" (this indication is shown in the manuscript's table of contents. In this case, *avaji* means a recitative, syllabic melody and chant different from a recitative based on the *tsartkma* word rhythm, by using a rhythm established on the logic of musical development).

2) Like in the chant #179, we've made changes in the text of this chant too. See the note at the chant #179.

3) The original manuscript contains an F sharp and a C sharp in the key signature.

და - ვი - თი - ან, სო - ლო - მო - ნი - ან, ფარ - ნა - ვა - ზი - ან, ბა -
და - ვი - თი - ან, სო - ლო - მო - ნი - ან, ფარ - ნა - ვა - ზი - ან, ბა -
da - vi - ti - an, so - lo - mo - ni - an, par - na - va - zi - an, ba -

გრა - ტო - ვა - ნი; მე - ფე - თა - მე - ფე ა - ფხაზ-თა,
გრა - ტო - ვა - ნი; მე - ფე - თა - მე - ფე ა - ფხაზ-თა,
gra - t'o - va - ni; me - pe - ta - me - pe a - pkhaz-ta,

ქარ - თველ - თა, რან - თა, კახ - თა, და სრუ - ლი - ად სა - ქარ - თვე - ლოს
ქარ - თველ - თა, რან - თა, კახ - თა, და სრუ - ლი - ად სა - ქარ - თვე - ლოს
kar - tvel - ta, ran - ta, k'akh - ta, da sru - li - ad sa - kar - tve - los

ხელ - მნი - ფე (სახელი); და მე - უ - ლღე მი - სი, კე - თილ -
ხელ - მნი - ფე (სახელი); და მე - უ - ლღე მი - სი, კე - თილ -
khel - mts'i - pe (Name); da me - u - ghle mi - si, k'e - til -

მსა - ხუ - რი დე - დო - ფა - ლი (სახელი); და დე - და მი - სი,
 მსა - ხუ - რი დე - დო - ფა - ლი (სახელი); და დე - და მი - სი,
 msa - khu - ri de - do - pa - li (Name); da de - da mi - si,

კე - თილ - მსა - ხუ - რი დე - დო - ფა - ლი (სახელი); და მე - მკვიდ - რე
 კე - თილ - მსა - ხუ - რი დე - დო - ფა - ლი (სახელი); და მე - მკვიდ - რე
 k'e - til - msa - khu - ri de - do - pa - li (Name); da me - mk'vid - re

მი - სი, კე - თილ - მსა - ხუ - რი უ - ფლის - წუ - ლი (სახელი); და ყო -
 მი - სი, კე - თილ - მსა - ხუ - რი უ - ფლის - წუ - ლი (სახელი); და ყო -
 mi - si, k'e - til - msa - khu - ri u - plis - ts'u - li (Name); da qo -

ველ - ნი სა - მე - ფო - ნი სა - ხლე - უ - ლო - ბა - ნი მათ - ნი;
 ველ - ნი სა - მე - ფო - ნი სა - ხლე - უ - ლო - ბა - ნი მათ - ნი;
 vel - ni sa - me - po - ni sa - khle - u - lo - ba - ni mat - ni;

უ - წმი - დე - სი და უ - ნე - ტა - რე - სი, სრუ - ლი - ად სა - ქარ -
 უ - წმი - დე - სი და უ - ნე - ტა - რე - სი, სრუ - ლი - ად სა - ქარ -
 u - ts'mi - de - si da u - ne - t'a - re - si, sru - li - ad sa - kar -

თვე - ლოს კა - თო - ლი - კოს - პა - ტრი - არ - ქი, და მცხე - თა - თბი - ლი - სის
 თვე - ლოს კა - თო - ლი - კოს - პა - ტრი - არ - ქი, და მცხე - თა - თბი - ლი - სის
 tve - los k'a - to - li - k'os - p'a - t'ri - ar - ki, da mtskhe - ta - tbi - li - sis

მა - ვარ - ე - პის - კო - პო - სი, და ბიჭ - ვინ - თი - სა და ცხუმ -
 მა - ვარ - ე - პის - კო - პო - სი, და ბიჭ - ვინ - თი - სა და ცხუმ -
 mta - var - e - p'is - k'o - p'o - si, da bich' - vin - ti - sa da tskhum -

ა - ფხა - ზე - თის მიტ - რო - პო - ლი - ტი, დი - დი მე - უ - ფე, მა - მა - ი
 ა - ფხა - ზე - თის მიტ - რო - პო - ლი - ტი, დი - დი მე - უ - ფე, მა - მა - ი
 a - pkha - ze - tis mit' - ro - p'o - li - t'i, di - di me - u - pe, ma - ma - i

ჩვე - ნი ი - ლი - ა; ყოვ - ლად - სამ - ღვდე - ლო - ნი
ჩვე - ნი ი - ლი - ა; ყოვ - ლად - სამ - ღვდე - ლო - ნი
chve - ni i - li - a; qov - lad - sam-ghvde - lo - ni

მიტ - რო - პო - ლიტ - ნი, მთა - ვარ - ე - პის - კო - პოს - ნი და ე -
მიტ - რო - პო - ლიტ - ნი, მთა - ვარ - ე - პის - კო - პოს - ნი და ე -
mit' - ro - p'o - lit' - ni, mta - var - e - p'is - k'o - p'os - ni da e -

პის - კო - პოს - ნი; და ძმა - ნი წმი - დი - სა ა - მის
პის - კო - პოს - ნი; და ძმა - ნი წმი - დი - სა ა - მის
p'is - k'o - p'os - ni; da dzma - ni ts'mi - di - sa a - mis

ე - კლე - სი - ი - სა - ნი; და ყო - ველ - ნი
ე - კლე - სი - ი - სა - ნი; და ყო - ველ - ნი
e - k'le - si - i - sa - ni; da qo - vel - ni

ral -

მართლ - მა - დი - დე - ბელ - ნი ქრის - ტი - ა -
მართლ - მა - დი - დე - ბელ - ნი ქრის - ტი - ა -
martl - ma - di - de - bel - ni kris - t'i - a -

- - *len* - - - *tan* - -

ნე - ნი, და - ი - ტევ, უ - ფა -
ნე - ნი, და - ი - ტევ, უ - ფა -
ne - ni, da - i - tsev, u - pa -

- - - *do*

ლო, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
ლო, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
lo, mra - val - zha - mi - er!

182. ღმრთივ-დაცული ერი ჩვენი¹⁾

Our People Protected by God

Allegro

ღმრთივ-და - ცუ - ლი ე - რი ჩვე - ნი
ღმრთივ-და - ცუ - ლი ე - რი ჩვე - ნი
ghmrtiv - da - tsu - li e - ri chve - ni

და მე - უ - ფე - ბა მი - სი, და ქრის - ტეს - მო - ყვა - რე
და მე - უ - ფე - ბა მი - სი, და ქრის - ტეს - მო - ყვა - რე
da me - u - pe - ba mi - si, da kris - t'es - mo - qva - re

მთავ - რო - ბა და მხედ - რო - ბა მი - სი; უ - წმი - დე - სი
მთავ - რო - ბა და მხედ - რო - ბა მი - სი; უ - წმი - დე - სი
mtav - ro - ba da mkhed - ro - ba mi - si; u - ts'mi - de - si

1) 180-ე საგალობლის მსგავსად, აქაც თანამედროვე ლიტურგიკულ მოთხოვნათა შესაბამისი ტექსტი ჩვენ მიერ არის დადებული №181 საგალობლის მუსიკაზე. იხ. შენიშვნა №179 საგალობელთან.

1) Like in the chant #180, the verbal text in this chant corresponding to the modern liturgical requirements is provided by us on the music of #181 chant. See the note at the chant #179.

და უ - ნე - ტა - რე - სი, სრუ - ლი - ად სა - ქარ - თვე - ლოს კა - თო - ლი -
და უ - ნე - ტა - რე - სი, სრუ - ლი - ად სა - ქარ - თვე - ლოს კა - თო - ლი -
da u - ne - t'a - re - si, sru - li - ad sa - kar - tve - los k'a - to - li -

კოს - პა - ტრი - არ - ქი, და მცხე - თა - თბი - ლი - სის
კოს - პა - ტრი - არ - ქი, და მცხე - თა - თბი - ლი - სის
k'os - p'a - t'ri - ar - ki, da mtskhe - ta - tbi - li - sis

მთა - ვარ - ე - პის - კო - პო - სი, და ბიჭ - ვინ - თი - სა და ცხუმ -
მთა - ვარ - ე - პის - კო - პო - სი, და ბიჭ - ვინ - თი - სა და ცხუმ -
mta - var - e - p'is - k'o - p'o - si, da bich' - vin - ti - sa da tskhum -

ა - ფხა - ზე - თის მიტ - რო - პო - ლი - ტი, დი - დი მე - უ - ფე,
ა - ფხა - ზე - თის მიტ - რო - პო - ლი - ტი, დი - დი მე - უ - ფე,
a - pkha - ze - tis mit' - ro - p'o - li - t'i, di - di me - u - pe,

მა - მა - ი ჩვე - ნი ი - ლი - ა;
მა - მა - ი ჩვე - ნი ი - ლი - ა;
ma - ma - i chve - ni i - li - a;

ყოვ - ლად - სამ - ღვდე - ლო - ნი მიტ - რო - პო - ლიტ - ნი, მთა - ვარ -
ყოვ - ლად - სამ - ღვდე - ლო - ნი მიტ - რო - პო - ლიტ - ნი, მთა - ვარ -
qov - lad - sam - ghvde - lo - ni mit' - ro - p'o - lit' - ni, mta - var -

ე - პის - კო - პოს - ნი და ე - პის - კო - პოს - ნი; და ძმა - ნი
ე - პის - კო - პოს - ნი და ე - პის - კო - პოს - ნი; და ძმა - ნი
e - p'is - k'o - p'os - ni da e - p'is - k'o - p'os - ni; da dzma - ni

წმი - დი - სა ა - მის ე - კლე - სი - ი - სა - ნი;
წმი - დი - სა ა - მის ე - კლე - სი - ი - სა - ნი;
ts'mi - di - sa a - mis e - k'le - si - i - sa - ni;

და ყო - ველ - ნი მართლ - მა - დი - დე - ბელ - ნი ქრის - ტი -

და ყო - ველ - ნი მართლ - მა - დი - დე - ბელ - ნი ქრის - ტი -

da qo - vel - ni martl - ma - di - de - bel - ni kris - ti -

ral - - - *len* - - - *tan* -

ა - ნე - ნი, და - ი - ცევ,

ა - ნე - ნი, და - ი - ცევ,

1) ა - ნე - ნი, და - ი - ცევ,

a - ne - ni, da - i - tsev,

- - - - - *do*

უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

u - pa - lo, mra - val - zha - mi - er!

1) ამ მონაკვეთში დასაშვებად მიგვაჩნია ბანის ორივე ვარიანტის შესრულება, №158 „განიცადეში“ მოცემული ოთხხმიანობის მსგავსად

1) In this segment it is deemed permissible for both variants of the bass to be performed, like the four voice texture shown in the Sunday anthem #158.

183. პირისა შენისა მადლი^{1) 2)}

ტროპარი. ხმა 3

The Grace of Your Lips

Troparion. Tone 8

განივრად - Largo

3)

პი - რი - სა შე - ნი - სა
პი - რი - სა შე - ნი - სა
p'i - ri - sa she - ni - sa

მად - ლი, ვი - თარ - ცა ო - ქრო გა -
მად - ლი, ვი - თარ - ცა ო - ქრო გა -
mad - li, vi - tar - tsa o - kro ga -

1) ე. კ.: „მღვდელ-მთავრის წირვის გათავების და ჯვარის მოხვევის დროს ვგალობთ წმ. იოანე ოქროპირის ტროპარს ხმა 3“.

2) ე. კ.: „შენიშვნა: რომელ ადგილებზედაც ორ-ნაირად სწერია: იქ, ზემოთ-ხელიანი [ზედა-შტილიანი] ნოტები „კილოს“ [მარტივი, პირველადი ჰანგის, cantus-ის] ნიშანია; და ქვემოთ-ხელიანი [ქვედა-შტილიანი] „ვარდიშის“ [„გამშვენებული“ ჰანგის]. ხოლო [საგალობლის სამივე ხმა, ფაქტურა] განყოფილი კი ვარდიშზეა [„გამშვენებულ“, რთულ, ინტენსიურად პოლიფონიზებულ სტილზეა]. რადგან საჭიროა კილო [საგალობლის პირველადი, მარტივი საყრდენი ჰანგი] არ დაიკარგოს, ამიტომ აღვნიშნე კილოს [პირველადი მელოდიის] გზებიც.

3) ხელნაწერში, კონტრაპუნქტული და თამამი ჰარმონიული აზროვნებით გამორჩეულ ამ უნიკალურ საგალობელში, გასაღებში *სი* და *მი* ბემოლებია აღნიშნული.

1) E.K.: "At the conclusion of a hierarchical liturgy and when the Cross is being venerated, we chant the troparion for St. John Chrysostom in tone 8."

2) E.K.: "Note for places where the chant is written in two ways: wherever there are notes with stems pointing up, it denotes the *kilo* [simple, original melody, cantus]; and the notes with stems down is the *vardishi* [*gamshvenebuli*, ornamented melody]. Whereas [all three voices of the chant] are arranged to the *vardishi* (in a *gamshvenebuli*, complex, intensive polyphonic style). Since it is necessary for the *kilo* (the chant's original, simple melodic foundation) to not be lost, I have noted the traces of the *kilo* (original melody).

3) In this unique chant exceptional for its contrapuntal and bold harmonic ideas, B and E flat are indicated in the manuscript's key signature.

მო - ბრწყინ - და და სო - ფე - ლი
 მო - ბრწყინ - და და სო - ფე - ლი
 mo - brts'qin - da da so - pe - li

გა - - - ნა - ნათ - ლა,
 გა - - - ნა - ნათ - ლა,
 ga - - - na - nat - la,

უ - პო - ვა - რე - ბი - სა სა - უნ - ჯე - ნი სო - -
 უ - პო - ვა - რე - ბი - სა სა - უნ - ჯე - ნი სო - -
 u - p'o - va - re - bi - sa sa - un - je - ni so - -

- - - 3 - - - ფელ - სა ში -
 - - - 3 - - - ფელ - სა ში -
 - - - 3 - - - pel - sa shi -

rit.

ნა გა - ნა - მრავლ - ნა და სი -
ნა გა - ნა - მრავლ - ნა და სი -
na ga - na - mravl - na da si -

a tempo 1)

მალ - ლე სიმ - და -
მალ - ლე სიმ - და -
magh - le sim - da -

ბლი - - - სა
ბლი - - - სა
bli - - - sa

გვი - ჩვე - ნა ჩვენ;
ა - რა - მედ, ვი - თარ - ცა ი - გი
გვი - ჩვე - ნა ჩვენ;
ა - რა - მედ, ვი - თარ - ცა ი - გი
gvi - chve - na chven; a - ra - med, vi - tar - tsa i - gi

1) ჩვენი ჩამატებულია.
1) Was added by the editors.

სი - - - - -

სი - - - - -

si - - - - -

ტყვი - თა შე - ნი - თა გან - მსწავ -

ტყვი - თა შე - ნი - თა გან - მსწავ -

t'qvi - ta she - ni - ta gan - msts'av -

ლენ, ე - გრე - თვე სი - ტყვა - სა

ლენ, ე - გრე - თვე სი - ტყვა - სა

len, e - gre - tve si - t'qva - sa

ქრის - ტე - სა

ქრის - ტე - სა

kris - t'e - sa

ღმერთ - - - - - სა ე - ვე - დრე,
ღმერთ - - - - - სა ე - ვე - დრე,
ghmert - - - - - sa e - ve - dre,

მა - მა - ო ი - ო - ა - ნე ო - ქრო - პი - რო, შე -
მა - მა - ო ი - ო - ა - ნე ო - ქრო - პი - რო, შე -
ma - ma - o i - o - a - ne o - kro - p'i - ro, she -

წყა - - - - - ლე - - - - - ბა -
წყა - - - - - ლე - - - - - ბა -
ts'qa - - - - - le - - - - - ba -

ად სულ - - - - - თა ჩვენ - - - - - თა - თვის!
ად სულ - - - - - თა ჩვენ - - - - - თა - თვის!
ad sul - - - - - ta chven - - - - - ta - tvis!

1) ე. კ.: „დასასრული სამღვდელმთავრო წირვის - წესისა. ევთიმე“.

1) E.K.: "The end of the hierarchical liturgical rite. Evertime."

სარჩევი

შესავალი (XVIII—XXI ტომებისათვის)	3
ქართული ანბანის საერთაშორისო ტრანსკრიფცია	45

იოანე ოქროპირის წირვის საგალობლები („გამშვენებული“ სტილი)

1. აღმოსავალითგან მზისა	51
2. აღმოსავალითგან მზისა	52
3. მოსლვისა შენისა	54
4. ის პოლლა	56
5. ღირს არს ჭემმარიტად	57
6. ტონ დესპოტინ	61
7. ულხინე	63
8. იხარებს სული შენი	69
9. მღვდელთა ხარ ბრწყინვალება	73
10-11. ამინ	77
12-16. დიდი კვერექსი	77
17. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა - აღსავალი ა	79
18. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა - აღსავალი ა (102-ე ფსალმუნის სრულად)	80
19. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა - აღსავალი ა (102-ე ფსალმუნის სრულად). „ჭრელი“	89
20-22. მცირე კვერექსი	105
23. აქებს სული ჩემი უფალსა - აღსავალი ბ (145-ე ფსალმუნის სრულად)	106
24. აქებს სული ჩემი უფალსა - აღსავალი ბ. ხმა ვ (145-ე ფსალმუნის სრულად)	111
25. მხოლოდ-შობილი - აღსავალი ბ	117
26-28. მცირე კვერექსი	121
29a. ცხრა ნეტარება - აღსავალი გ	122
29b. ცხრა ნეტარება - აღსავალი გ	137
30. ცხრა ნეტარება - აღსავალი გ	154
31. კეთილ არს აღსარება უფლისა - აღსავალი ა	165
32. კეთილ არს აღსარება უფლისა - აღსავალი ა	168
33. უფალი სუფევს - აღსავალი ბ	173
34. უფალი სუფევს - აღსავალი ბ	176
35. მოვედით, უგალობდეთ უფალსა - აღსავალი გ	182
36. მოვედით, უგალობდეთ უფალსა - აღსავალი გ	191
37. უფალო, შეგვიწყალებ	202
38. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ (მღვდელთმთავრის)	202
39. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ (მღვდელთმთავრის)	206
40. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	210
41. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	213
42. ის პოლლა	217
43. უფალო, აცხოვნენ	219
44. მრავალჟამიერ	220
45. მრავალჟამიერ	220
46. მრავალჟამიერ	221
47. დიპტიქი („ქებანი“)	222

48. ამინ	233
49. წმიდაო ღმერთო	234
50. წმიდაო ღმერთო	238
51. წმიდაო ღმერთო	243
52. წმიდაო ღმერთო (სამღვდელმთავრო)	247
53. წმიდაო ღმერთო (სამღვდელმთავრო)	251
წირვასა ზედა რვა-ხმა აღდგომის სამოციქულოს წარდგომანი	
54. იყავნ, უფალო, წყალობა შენი ჩვენ ზედა - წარდგომა აღდგომისა. ხმა ა	252
55. ძალ ჩემდა და საგალობელ ჩემდა უფალი - წარდგომა აღდგომისა. ხმა ბ	253
56. უგალობდით ღმერთსა ჩვენსა, უგალობდით - წარდგომა აღდგომისა. ხმა გ	253
57. ვითარ განსდიდნეს საქმენი შენნი, უფალო - წარდგომა აღდგომისა. ხმა დ	254
58. შენ, უფალო, მიცვენ ჩვენ, და დამიმარხენ ჩვენ - წარდგომა აღდგომისა. ხმა ე	255
59. აცხოვნე, უფალო, ერი შენი - წარდგომა აღდგომისა. ხმა ვ	256
60. უფალმან ძალი ერსა თვისსა მოსცეს - წარდგომა აღდგომისა. ხმა ზ	257
61. ილოცეთ და მიეცით უფალსა ღმერთსა ჩვენსა - წარდგომა აღდგომისა. ხმა ჟ	258
წირვასა ზედა სამოციქულოს წარდგომანი ყოველთა შვიდეულთა დღეთანი	
62. რომელმან შეჰქმნა ანგელოსნი მისნი სულად - წარდგომა ორშაბათს. ხმა დ	259
63. იხარებდეს მართალი უფლისა მიმართ - წარდგომა სამშაბათს. ხმა ზ	260
64. ადიდებს სული ჩემი უფალსა - წარდგომა ოთხშაბათს. ხმა გ (გალობა ღვთისმშობლისა) .	261
65. ყოველსა ქვეყანასა განხდა ხმა მათი - წარდგომა ხუთშაბათს. ხმა ჟ	262
66. აღამაღლებდით უფალსა ღმერთსა ჩვენსა - წარდგომა პარასკევს. ხმა ზ	263
67. იხარებდით უფლისა მიმართ - წარდგომა შაბათს. ხმა ჟ	264
68a. სულმან მათმან კეთილთა შინა განისვენოს - წარდგომა შაბათს. ხმა ვ	265
68b. სულმან მათმან კეთილთა შინა განისვენოს - წარდგომა შაბათს. ხმა ვ	266
წირვის რვა-ხმა ალილუია	
69. ალილუია - ხმა ა	267
70a-70b. ალილუია - ხმა ბ	268
71a-71b. ალილუია - ხმა გ	269
72. ალილუია - ხმა დ	270
73. ალილუია - ხმა ე	270
74. ალილუია - ხმა ვ	271
75. ალილუია - ხმა ზ	271
76a. ალილუია - ხმა ჟ	272
76b. ალილუია - ხმა ჟ	274
77. და სულისაცა	276
78. და სულისაცა	276
79. დიდება შენდა, უფალო	276
80. დიდება შენდა, უფალო	277
81. დიდება შენდა, უფალო	277
82. ის პოლლა	277
83-88. მრჩობლი კვერექსი	278
89. ამინ	280
90-92. მიცვალებულთა კვერექსი	281
93. უფალო, შეგვიწყალენ (გრძელი)	282
94. უფალო, შეგვიწყალენ	283
95. უფალო, შეგვიწყალენ	283
96. უფალო, შეგვიწყალენ	284
97. შენ, უფალო	284

98. ამინ	284
99. რომელნი ქერუბიმთა (მღვდელმთავრის)	285
100. მეუფისა ყოველთასა	294
101. რომელნი ქერუბიმთა - „ჭრელი“	296
102. რომელნი ქერუბიმთა (მღვდელმთავრის)	301
103a. და ვითარცა მეუფისა	309
103b. და ვითარცა მეუფისა	312
104. რომელნი ქერუბიმთა	315
105a. და ვითარცა მეუფისა	320
105b. და ვითარცა მეუფისა	322
106. რომელნი ქერუბიმთა	325
107a. და ვითარცა მეუფისა	331
107b. და ვითარცა მეუფისა	334
108. ის პოლლა	336
109. უფალო, შეგვიწყალებნ	337
110. უფალო, შეგვიწყალებნ	337
111. მოგვმადლებნ, უფალო	338
112. მოგვმადლებნ, უფალო	339
113. მოგვმადლებნ, უფალო	339
114. შენ, უფალო	339
115. ამინ	340
116. და სულისაცა	340
117a. მამასა და ძესა	341
117b. მამასა და ძესა	342
118a. მამასა და ძესა	344
118b. მამასა და ძესა	345
119. მრწამსი	346
120. წყალობა! მშვიდობა!	352
121. წყალობა! მშვიდობა!	352
122. და სულისაცა	353
123. გვაქვს უფლისა მიმართ	353
124a. ღირს არს და მართალ	354
124b. ღირს არს და მართალ	357
125. ღირს არს და მართალ	360
126a. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო	362
126b. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო	364
127. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო	367
128. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო - „ჭრელი“	369
129. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო	372
130. წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს („ჭრელი“, სამღვდელმთავრო)	375
131. წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს („ჭრელი“, სამღვდელმთავრო)	379
132-133. ამინ	383
134. შენ გიგალობთ	384
135. შენ გიგალობთ	387
136. ღირს არს ჭეშმარიტად	390
137. ყოველთა და ყოვლისათვის	395
138. ყოველთა და ყოვლისათვის	395

139. ამინ	396
140. და სულისაცა	397
141. უფალო, შეგვიწყალებ	397
142. უფალო, შეგვიწყალებ	398
143. უფალო, შეგვიწყალებ	398
144. მოგვმადლებ, უფალო	398
145. მოგვმადლებ, უფალო	399
146. მოგვმადლებ, უფალო	399
147. შენ, უფალო	399
148. მამაო ჩვენო	400
149. მამაო ჩვენო	402
150. მამაო ჩვენო	405
151. ამინ	407
152. და სულისაცა	407
153. შენ, უფალო	407
154. ამინ	408
155. ერთ არს წმიდა	409
156. კვირის „განიცადე“	410
157. მზისა შემოქმედი	421
158. კვირის „განიცადე“ (ალილო არწივი)	432
159. კურთხეულ არს მომავალი	437
160. ხორცი ქრისტესი	438
161. ხორცი ქრისტესი	439
162. ალილუია	441
163. ის პოლლა	441
164. ნათელი ჭეშმარიტი	442
165. ნათელი ჭეშმარიტი - ხმა ა	443
166. აღავსე პირი ჩემი	445
167. აღავსე პირი ჩემი - ხმა ა	446
168. უფალო, შეგვიწყალებ	449
169. მოგვმადლებ, უფალო	449
170. შენ, უფალო	449
171. ამინ	450
172. სახელითა უფლისათა; უფალო, შეგვიწყალებ	450
173a. იყავნ სახელი უფლისა	450
173b. იყავნ სახელი უფლისა	451
174. იყავნ სახელი უფლისა	452
175. ამინ	453
176. დიდება. ან და	453
177. დიდება. ან და	454
178. ის პოლლა	455
179. უკეთილმსახურესი	456
180. ღმრთივ-დაცული ერი ჩვენი	460
181. უკეთილმსახურესი	462
182. ღმრთივ-დაცული ერი ჩვენი	468
183. პირისა შენისა მადლი - ტროპარი. ხმა ჭ	472

Contents

introduction	3
International transcription of the Georgian alphabet	25

Chants for the St. John Chrysostoms Liturgy (Ornamented style)

1. From the Rising of the Sun	51
2. From the Rising of the Sun	52
3. I Heard the Mistery	54
4. Eis Pollá	56
5. It Is Truly Meet	57
6. Ton Despotin	61
7. Rejoice for Him	63
8. Rejoices Thy Soul	69
9. You Are the Light of Priests	73
10-11. Amen	77
12-16. The Great Litany	77
17. Bless the Lord, O My Soul - Antiphon 1	79
18. Bless the Lord, O My Soul - Antiphon 1 (Psalm 102 (103) in entirety)	80
19. Bless the Lord, O My Soul - Antiphon 1 (Psalm 102 (103) in entirety) Ornamented version ..	89
20-22. The Little Litany	105
23. Praise the Lord, O My Soul - Antiphon 2 (Psalm 145 (146) in entirety)	106
24. Praise the Lord, O My Soul - Antiphon 2 (Psalm 145 (146) in entirety)	111
25. O, Only-Begotten Son - Antiphon 2	117
26-28. The Little Litany	121
29a. The Beatitudes - Antiphon 3	122
29b. The Beatitudes - Antiphon 3	137
30. The Beatitudes - Antiphon 3	154
31. It Is Good to Confess unto the Lord - Antiphon 1	165
32. It Is Good to Confess unto the Lord - Antiphon 1	168
33. The Lord Reigns - Antiphon 2	173
34. The Lord Reigns - Antiphon 2	176
35. Come, Let's Sing unto the Lord - Antiphon 3	182
36. Come, Let's Sing unto the Lord - Antiphon 3	191
37. Lord, Have Mercy	202
38. Come, Let Us Worship (For a Hierarch)	202
39. Come, Let Us Worship (For a Hierarch)	206
40. Come, Let Us Worship	210
41. Come, Let Us Worship	213
42. Eis Pollá	217
43. Save, O Lord	219
44. Many Years	220
45. Many Years	220
46. Many Years	221
47. The Diptich (Praises)	222

48. Amen	233
49. Holy God	234
50. Holy God	238
51. Holy God	243
52. Holy God (For a Hierarchy)	247
53. Holy God (For a Hierarchy)	251
At Liturgy Prokeimena of the Resurrection for the Epistle Readings in the Eight Tones	
54. Let Your Mercy, O Lord, Be Upon Us - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 1	252
55. The Lord is My Strength and My Song - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 2	253
56. O Chant unto Our God, Chant - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 3	253
57. How Magnified Are Your Works, O Lord - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 4	254
58. You, O Lord, Shall Keep Us and Preserve Us - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 5 ..	255
59. Save, O Lord, Your People - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 6	256
60. The Lord Will Give Strength to His People - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 7	257
61. Pray and Give to the Lord Our God - Prokeimenon of the Resurrection. Tone 8	258
Prokeimena for the Epistle Readings at Weekday Liturgies To Be Used on Weekdays	
62. He Makes His Angels Spirits - Prokeimenon for Monday. Tone 4	259
63. The Righteous Shall Rejoice in the Lord - Prokeimenon for Tuesday. Tone 7	260
64. My Soul Magnifies the Lord - Prokeimenon for Wednesday. Tone 3 (The Magnificat)	261
65. Their Proclamation Has Gone Out into All the Earth - Prokeimenon for Thursday. Tone 8 ..	262
66. Extol the Lord Our God - Prokeimenon for Friday. Tone 7	263
67. Be Glad in the Lord - Prokeimenon for Saturday. Tone 8	264
68a. Their Souls Shall Dwell Among Good Things - Prokeimenon for Saturday. Tone 6	265
68b. Their Souls Shall Dwell Among Good Things - Prokeimenon for Saturday. Tone 6	266
Alleluias for Liturgy in the Eight Tones	
69. Alleluia - Tone 1	267
70a-70b. Alleluia - Tone 2	268
71a-71b. Alleluia - Tone 3	269
72. Alleluia - Tone 4	270
73. Alleluia - Tone 5	270
74. Alleluia - Tone 6	271
75. Alleluia - Tone 7	271
76a. Alleluia - Tone 8	272
76b. Alleluia - Tone 8	274
77. And with Your Spirit	276
78. And with Your Spirit	276
79. Glory to You, Lord	276
80. Glory to You, Lord	277
81. Glory to You, Lord	277
82. Eis Pollá	277
83-88. Augmented Litany	278
89. Amen	280
90-92. The Litany for the Dead	281
93. Lord, Have Mercy - (Long version)	282
94. Lord, Have Mercy	283
95. Lord, Have Mercy	283
96. Lord, Have Mercy	284
97. To You, Lord	284

98. Amen	284
99. Let Us, the Cherubim (For a Hierarchy)	285
100. That We May Raise	294
101. Let Us, the Cherubim - "Chreli" (ornamented version)	296
102. Let Us, the Cherubim (For a Hierarchy)	301
103a. That We May Raise	309
103b. That We May Raise	312
104. Let Us, the Cherubim	315
105a. That We May Raise	320
105b. That We May Raise	322
106. Let Us, the Cherubim	325
107a. That We May Raise	331
107b. That We May Raise	334
108. Eis Pollá	336
109. Lord, Have Mercy	337
110. Lord, Have Mercy	337
111. Grant it, O Lord	338
112. Grant it, O Lord	339
113. Grant it, O Lord	339
114. To You, Lord	339
115. Amen	340
116. And with Your Spirit	340
117a. Father, Son	341
117b. Father, Son	342
118a. Father, Son	344
118b. Father, Son	345
119. The Creed	346
120. A Mercy of Peace	352
121. A Mercy of Peace	352
122. And with Your Spirit	353
123. We Lift Them Up	353
124a. Meet And Right It Is	354
124b. Meet And Right It Is	357
125. Meet And Right It Is	360
126a. Holy, Holy, Holy	362
126b. Holy, Holy, Holy	364
127. Holy, Holy, Holy	367
128. Holy, Holy, Holy "Chreli" (ornamental version)	369
129. Holy, Holy, Holy	372
130. Holy, Holy, Holy ("Chreli" (ornamented version), For a Hierarchy)	375
131. Holy, Holy, Holy ("Chreli" (ornamented version), For a Hierarchy)	379
132-133. Amen	383
134. We Praise Thee	384
135. We Praise Thee	387
136. It Is Truly Meet	390
137. And All the People	395
138. And All the People	395

139. Amen	396
140. And with Your Spirit	397
141. Lord, Have Mercy	397
142. Lord, Have Mercy	398
143. Lord, Have Mercy	398
144. Grant it, O Lord	398
145. Grant it, O Lord	399
146. Grant it, O Lord	399
147. To You, Lord	399
148. Our Father	400
149. Our Father	402
150. Our Father	405
151. Amen	407
152. And with Your Spirit	407
153. To You, Lord	407
154. Amen	408
155. One Is Holy	409
156. Communion Hymn for the Sunday Liturgy	410
157. The Myrrh-bearing Women	421
158. Communion Hymn for the Sunday Liturgy (Alilo Arts'ivi)	432
159. Blessed Is the One Who Comes	437
160. Receive ye the Body of the Christ	438
161. Receive ye the Body of the Christ	439
162. Alleluia	441
163. Eis pollá	441
164. We Have Beheld	442
165. We Have Beheld - Tone 1	443
166. Let Our Mouths Be Filled	445
167. Let Our Mouths Be Filled - Tone 1	446
168. Lord, Have Mercy	449
169. Grant It, O Lord	449
170. To You, Lord	449
171. Amen	450
172. With the Name Of the Lord; Lord, Have Mercy	450
173a. Blessed Be the Name Of the Lord	450
173b. Blessed Be the Name Of the Lord	451
174. Blessed Be the Name Of the Lord	452
175. Amen	453
176. Glory. Now and Ever	453
177. Glory. Now and Ever	454
178. Eis Pollá	455
179. The Most Devout One	456
180. Our People Protected by God	460
181. The Most Devout One	462
182. Our People Protected by God	468
183. The Grace of Your Lips - Troparion. Tone 8	472

საპარტვილო ფოლკლორის
სახელმწიფო ცენტრი
THE FOLKLORE STATE CENTRE
OF GEORGIA

საქართველოს
პულგურის, სკოლისა
და ახალგაზრდობის
სამინისტრო

ქართული
ფოლკლორი